

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
Royal Police Cadet Academy

คู่มือการสืบสวน ติดตามคนหาย

โดย
รศ.พ.ต.อ.หญิง ดร.พัชรา สีนลอยมา และคณะ
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

คู่มือการสืบสวนติดตามคนหาย

โดย

รศ.พ.ต.อ.หญิง ดร.พัชรา	สินลอยมา
ผศ.พ.ต.ท. ไสรัตน์	กลับวิล่า
พ.ต.ท. วรวัช	วิชชุวณิชย์
พ.ต.ท.ดร. ชัยนันท์	ลีระเต็มพงษ์

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

2552

คำนำ

การจัดทำคู่มือการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย ผ่านกระบวนการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนติดตามคนหายนั้น เป็นกระบวนการที่จำเป็นจะต้องทำการรวบรวมข้อมูล ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในรูปองค์ความรู้ในตัวบุคคล เอกสารรายงาน สำนวนการสอบสวน รายงานการสืบสวน และข้อมูลทางด้านทะเบียนประวัติอาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้เป็นระบบเดียวกัน และจัดทำเป็นคู่มือการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน จะได้รับทราบถึงขั้นตอนการดำเนินการสืบสวนสอบสวนติดตามคนหายอย่างเป็นระบบและมีแบบแผนที่ดี อันเป็นผลให้การสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทยประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น

คู่มือการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทยได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดพิมพ์จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จัดทำขึ้นจากการสกัดความรู้โดยผ่านกระบวนการถอดบทเรียนจากเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนและพนักงานสอบสวนทั่วประเทศ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญด้านการสืบสวนคดีคนหายหลายท่าน ได้แก่ พล.ต.ต.โกสินทร์ หินเขาวี รองเรตำรวจ (สบ 7) พ.ต.ท. ชลิต เกตุศรีเมฆ รองผู้กำกับการ กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็กเยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวน ตำรวจภูธรภาค 7 คุณเอกลักษณ์ หลุ่มชุมแข และเจ้าหน้าที่จากมูลนิธิกระเจา ที่กรุณาให้การสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและกรณีศึกษาคดีคนหาย ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำคู่มือในครั้งนี้

คณะผู้วิจัยจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายผลไปสู่การสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

มิถุนายน 2552

คู่มือการสืบสวนติดตามคนหาย
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ : นครปฐม, ๒๕๕๒
จำนวน ๑๒๕ หน้า

หัวหน้าโครงการวิจัย

รศ.พ.ต.อ.หญิง ดร. พัชรา   สีนลอยมา

นักวิจัย

ผศ.พ.ต.ท. โสรัตน์	กลับวิลลา
พ.ต.ท. วรวัช	วิชชวณิชย์
พ.ต.ท.ดร. ชัยนันท์	ลีระเต็มพงษ์

ผู้ช่วยวิจัย

อาจารย์เปมิกา	สนิทพจน์
นางสาวณัฐภัทร	สิริหิรัญญิการ์

คู่มือการสืบสวนติดตามคนหาย

พิมพ์ครั้งที่ ๑	มิถุนายน ๒๕๕๒
ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
พิมพ์ที่	โรงพิมพ์โรงเรียนนายร้อยตำรวจ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ๗๓๑๑๐ โทร. ๐-๓๔๓๑-๑๑๑๐
ผู้ออกแบบปก	นายปิฎกมิ อมรมงคล

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(1)
สารบัญ	(2)
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการคดีคนหาย	5
กฎหมายและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการลักพาคน ในกฎหมายไทย	5
กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดและการให้ความช่วยเหลือคุ้มครอง ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	6
บทที่ 3 เทคนิคและวิธีการสืบสวน	16
จริยธรรมของตำรวจสืบสวน	16
คุณสมบัติของผู้สืบสวนคดีอาญาที่ดี	18
เทคนิควิธีการสืบสวน	20
ขั้นตอนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนที่ใช้กันทั่วไป	32
บทที่ 4 ขั้นตอนและวิธีการสืบสวนสอบสวนติดตามคนหาย	37
แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง	37
แบบแจ้งรูปพรรณเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง	43
สาเหตุของการหายหรือพลัดหลง	43
การติดตามคนหายประเภทแชทไลน์ทางโทรศัพท์	45
การติดตามคนหายประเภทเด็กติดเกมหรือแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต	49
การติดตามคนหายประเภทลักพา	52
การติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม	60
หน่วยงานที่ควรประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน	63

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 5 กรณีตัวอย่างการสืบสวนติดตามคนหาย	67
กรณีศึกษาที่ 1 การติดตามคนหายประเภทลักพา	67
กรณีศึกษาที่ 2 การติดตามคนหายประเภทแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต/ทางโทรศัพท์	80
กรณีศึกษาที่ 3 การติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม/ตั้งใจหาย	84
กรณีศึกษาที่ 4 การติดตามคนหายจากอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติ	88
การวิเคราะห์กรณีศึกษา	95
เอกสารอ้างอิง	101
ภาคผนวก ก ตัวอย่างสำนวนการสืบสวนคดีคนหาย	102
ภาคผนวก ข แบบแจ้งรูปพรรณเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง	119

บทที่ 1

บทนำ

สถานการณ์เกี่ยวกับการลักพาคนและคนหายในประเทศไทย มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากสถานการณ์ของโลกซึ่งมีการโยกย้ายถิ่นฐานของผู้คน อันเนื่องจากสภาพปัญหาที่ทำกิน การเสื่อมสภาพของพื้นดิน การเกิดภัยธรรมชาติ ตลอดจนปัญหาด้านสังคม การเมือง การปกครอง ทำให้ประชากรในโลกมีการหาแหล่งที่อยู่เพื่อการทำกิน เมื่อมีความต้องการมากขึ้น จึงมีขบวนการนำพาคนทั้งโดยถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย อันเป็นมูลเหตุให้เกิดการลัก/พาคน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกรณีคนหายที่ถูกนำไปแสวงหาผลประโยชน์ โดยนำคนไปใช้งานในรูปแบบต่างๆ เช่น นำไปเป็นขอทาน นำไปค้าบริการทางเพศ นำไปใช้แรงงาน ผู้กระทำผิดอาจเป็นทั้งคนเดียวหรือเป็นขบวนการที่มีการดำเนินการทั้งภายในประเทศและนอกประเทศ

จากการตรวจสอบสถิติข้อมูลคนหายของศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิกระจกเงา ในปีพ.ศ. 2551 พบว่า มีผู้สูญหายที่ได้รับแจ้งจำนวนทั้งสิ้น 1,469 คน เป็นชาย 497 คน และเป็นหญิง 972 คน ติดตามหาตัวจนได้กลับบ้าน จำนวน 931 คน เป็นชาย 279 คน และเป็นหญิง 652 คน ซึ่งส่วนหนึ่งของคนหายพลัดหลงที่ยังตามหาไม่พบอาจตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ได้ สภาพปัญหาของคนหายที่ภาครัฐควรให้ความสนใจมากที่สุดในปัจจุบันคือ ปัญหาของเด็กสูญหาย เด็กสูญหายไม่ได้มีเพียงมิติเดียว แต่ในอนาคตอาจก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมาจนกลายเป็นวิกฤต เช่น กรณีเด็กติดเกม เบื้องต้นเด็กจะอยู่ร้านเกมทั้งวันทั้งคืน หายออกจากบ้าน ขาดเรียน และเด็กจะมีเงินติดตัวออกไปไม่มากนัก เมื่อเงินหมดเด็กบางคนยอมขอทาน และกลายเป็นเด็กเร่ร่อน จากนั้นจะเริ่มหาเงินด้วยการลักขโมย จนเป็นอาชญากรเด็กในที่สุด หรือเด็กบางคนอาจติดยาเสพติด ขณะที่กรณีล่อลวงทางเพศ หากมองว่าเป็นเรื่องชั่วช้า เป็นความสนใจของเด็กไม่รับดำเนินการตามหา แก๊วและแนะนำเด็กอย่างถูกต้องแล้ว อาจเกิดปัญหาตามมาทั้งการขายบริการทางเพศ เด็กทำแท้ง คลอดแล้วทิ้งลูก หรือเด็กที่เกิดจากความผิดพลาดและไม่รับผิดชอบ อาจทำให้กลายเป็นอาชญากรได้ในอนาคต เนื่องจากไม่มีพ่อแม่ดูแล นอกจากมิติด้านลึกหลังจากหายตัวแล้วยังพบว่าปัญหาเรื่องเด็กหาย ยังมีมิติก่อนการหายตัวอีกด้วย เช่น ปัญหาหรือภาวะกดดันจากครอบครัว การไม่ดูแลเอาใจใส่ของครอบครัว ทำให้เด็กเสปสได้ง่าย เช่น การแชททางโทรศัพท์ 1900 หรือหมายเลขอื่นๆ และเด็กติดเกม เป็นต้น

คณะผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบสถิติคนหายที่แยกตามประเภทการหาย ตั้งแต่ พ.ศ. 2549 ถึง พ.ศ. 2550 พบว่า การถูกล่อลวงทางเพศเป็นสาเหตุของการหายมากที่สุด เมื่อมองในภาพรวมจะพบว่า ใน พ.ศ. 2549 สามารถติดตามคนหายกลับคืนมาได้ 86 คน จากยอดคนหาย 295 คน คิดเป็นร้อยละ 29.15 ในขณะที่ พ.ศ. 2550 สามารถติดตามคนหายได้เพียง 48 คน จากยอด

คนหาย 214 คน คิดเป็นร้อยละ 22.43 แสดงให้เห็นว่าสถิติการติดตามคนหายได้คืนในปี 2550 มีจำนวนลดลงกว่า ปี พ.ศ. 2549 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถิติคนหายระหว่างปี 2549-2550 จำแนกตามประเภทการหาย

ประเภทการหาย	พ.ศ. 2549					พ.ศ. 2550				
	ชาย	หญิง	พบแล้ว	ดำเนินการ	รวม	ชาย	หญิง	พบแล้ว	ดำเนินการ	รวม
1. โรคสมองเสื่อม	18	11	19	10	29	25	8	19	14	33
2. ลักพาตัว	3	6	3	6	9	4	3	6	1	7
3. ล่องลอยเพื่อทางเพศ	2	103	83	22	105	2	95	78	19	97
4. ล่องลอยเพื่อ แรงงาน	1	4	3	2	5	8	2	4	6	10
5. สัมผัสใจ	18	42	48	12	60	10	18	25	3	28
6. ชู้สาว	0	19	10	9	19	0	0	0	0	0
7. ติดเกม	1	0	0	1	1	6	2	8	0	8
8. ติดแชททาง Tel./ อินเทอร์เน็ต	1	11	9	3	12	3	6	8	1	9
9. ขาดการติดต่อ	16	31	28	19	47	3	4	6	1	7
10. อื่น ๆ	3	5	6	2	8	8	7	12	3	15
รวม	63	232	209	86	295	69	145	166	48	214

ขั้นตอนและวิธีการรับแจ้งคดีลักพาคนและคนหายในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย มีขั้นตอนเริ่มแรกคือ เมื่อมีผู้มาแจ้งความเกี่ยวกับคนหายให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจที่รับแจ้งความรีบดำเนินการรับแจ้งลงรายงานประจำวัน จัดทำหีนรูปพรรณกรอกข้อความลงในรายงานแบบแจ้งรูปพรรณคนหาย (แบบ วท.12/ต.326) พร้อมกับซักถามสาเหตุการหายให้ได้ความละเอียดชัดเจน แล้วดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป โดยถ้าหน่วยงานที่รับแจ้งอยู่ในเขตนครบาล เมื่อรับแจ้งแล้วให้รีบแจ้งเหตุไปยังกองกำกับการศูนย์รวมข่าว กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ และถ้าเป็นเด็กและเยาวชนให้แจ้งศูนย์สวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อติดตามหาตัวโดยไม่ชักช้าแล้วให้ออกรายงานตำหีนรูปพรรณคนหาย จำนวน 2 ฉบับ เก็บรวมเรื่องเข้าเล่มไว้ที่หน่วยรับแจ้ง 1 ฉบับ และส่งกองทะเบียนประวัติอาชญากร 1 ฉบับ ในกระบวนการดังกล่าว พบว่า ยังมีปัญหาจากการที่กลไกและกระบวนการเกี่ยวกับการจัดการปัญหาคนหายในประเทศไทยยังไม่มีรูปธรรมที่ชัดเจน ประการสำคัญขาดพยานหลักฐาน

ในการสืบสวนติดตาม บางกรณีพบศพคนตายไม่ทราบชื่อแต่ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าผู้ตายเป็นใคร เนื่องจากขาดข้อมูลในการเชื่อมโยงกับการรับแจ้งคนหาย

ปัญหาที่สำคัญคือหน่วยงานภายในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลเบาะแสเกี่ยวกับปัญหาเด็กและเยาวชนที่หายออกจากบ้านของแต่ละหน่วยได้ จึงทำให้การปฏิบัติงานไม่มีการส่งต่อข้อมูลและการดำเนินงานอยู่ในลักษณะต่างหน่วยต่างทำ และระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะคนหายพลัดหลง เป็นระเบียบซึ่งบังคับใช้มานาน ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานจริง และยังพบว่าพนักงานสอบสวนหลายพื้นที่ไม่ทราบข้อเท็จจริงถึงแนวทางปฏิบัติเรื่องคนหายพลัดหลงดังกล่าวนี้

การจัดการความรู้ด้านการสืบสวนคดีลักพาคนและคนหายในประเทศไทยเป็นกระบวนการที่จำเป็นซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องทำการรวบรวมข้อมูลด้านการสืบสวนคดีลักพาและคนหายในประเทศไทย ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในรูปความรู้ในตัวบุคคล เอกสารรายงาน และข้อมูลจากงานทะเบียนประวัติอาชญากรรม มาพัฒนาให้เป็นระบบเดียวกันเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้หน่วยงานตำรวจมีความสามารถในการติดตาม จับกุม สืบสวนและสอบสวนดำเนินคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนา “คน” ที่ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นแหล่งความรู้ และเป็นผู้นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์นำไปพัฒนา “เทคโนโลยี” ที่เป็นเครื่องมือเพื่อให้คนสามารถค้นหา จัดเก็บ แลกเปลี่ยน รวมทั้งนำความรู้ไปใช้อย่างง่ายและรวดเร็วขึ้น และ “กระบวนการความรู้” ที่เป็นการบริหารจัดการ เพื่อนำความรู้จากแหล่งความรู้ไปให้ผู้ใช้เพื่อทำให้เกิดการปรับปรุง และสร้างนวัตกรรมอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ดังนั้น คณะผู้จัดทำในฐานะบุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการทำงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานตำรวจและการให้ความรู้แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจที่จะต้องไปปฏิบัติหน้าที่ต่อไปในอนาคต จึงได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคคล เอกสาร โดยนำเครื่องมือการจัดการความรู้มาเป็นเครื่องมือในการสกัดความรู้ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) เพื่อศึกษาขั้นตอนและวิธีการสืบสวน นโยบายในการบริหารจัดการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย โดยเชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีตำรวจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงเกี่ยวกับการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจระดับผู้บริหาร พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน แพทย์นิติเวช กองพิสูจน์หลักฐาน มูลนิธิกระเจกเงา ศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ เจ้าหน้าที่วิทยาการตำรวจจากกองพิสูจน์หลักฐาน หรือวิทยาการจังหวัด เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสกัดความรู้จากกลุ่มผู้เฒ่าตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

2. จัดการประชุมเพื่อปรับปรุงแก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับหรือกฎหมายต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหาย โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านสังคม ด้านการสอบสวน ด้านคนหาย (ตร.) และผู้แทนจากมูลนิธิกระจกเงา เพื่อแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับหรือกฎหมายต่างๆ ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย

3. ศึกษาจากกรณีศึกษาเกี่ยวกับการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย จากเอกสารและการบันทึกแจ้งคนหายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากกระบวนการจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) จัดการประชุมเพื่อปรับปรุงแก้ไข ระเบียบ ข้อบังคับหรือกฎหมายต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหาย และการศึกษาจากกรณีศึกษาเกี่ยวกับการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย ทำให้คณะผู้จัดทำได้สกัดความรู้ออกมาเป็นรูปธรรม โดยจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบในรูปแบบของเว็บไซต์ (www.thaimissing.com) และคู่มือการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทยซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาหลักๆ ได้แก่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคนหาย เทคนิควิธีการสืบสวน คุณสมบัติของนักสืบสวน กรณีศึกษาพร้อมกับขั้นตอนและวิธีการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนและพนักงานสอบสวน พร้อมทั้งแบบฟอร์มแจ้งรูปพรรณคนหาย แบบแจ้งผลการได้ตัวคนหายคืน ส่วนงานการสืบสวนคดีคนหาย เพื่อให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนและพนักงานสอบสวนนำไปใช้ประโยชน์ในการติดตามสืบสวนคนหายในประเทศไทยได้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังได้เสนอข้อคิดต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ครอบครัวคนหายได้ทราบถึงแนวทางการแจ้งความคนหาย และการประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสืบหาตัวคนหายในเบื้องต้นต่อไป

บทที่ 2

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการคดีคนหาย

กฎหมายและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการลักพาคนในกฎหมายไทย

การกระทำความผิดเกี่ยวกับการลักพาคนในปัจจุบันมักเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ไม่ว่าจะเป็นการล่อลวงหรือชักพาไปเพื่อสนองความใคร่ของตนหรือของผู้อื่น หรือเพื่อการอนาจาร หรือเพื่อประโยชน์อย่างอื่น มีแนวโน้มในการขยายขอบเขตโดยไม่จำกัดเฉพาะหญิง หรือเด็กหญิง แต่ยังกระทำต่อชายหรือเด็กชายด้วย และไม่จำกัดอยู่ในประเทศใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะแต่กระทำในทุกๆ ส่วนของโลก โดยมีลักษณะของการกระทำในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรม

ตั้งแต่ พ.ศ.2539 เป็นต้นมา กฎหมายไทยได้รับการปรับปรุงเพื่อให้มีผลในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในด้านกฎหมาย สารบัญญัติ โดยขยายความผิดที่เกี่ยวกับการค้าหญิงและเด็ก ซึ่งเดิมกำหนดคุ้มครองเฉพาะหญิงและเด็กหญิง เป็นรวมถึงเด็กชายด้วย นอกจากนี้ยังให้ความคุ้มครองแก่เด็กที่อายุไม่เกิน สิบแปดปี ไว้เป็นพิเศษ โดยเป็นการแก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญา และตรากฎหมายพิเศษในเรื่องนี้ ที่สำคัญ คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2 539 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551

นอกจากนี้กระบวนยุติธรรมทางอาญาเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงจากปากคำเด็กว่าได้รับความเสียหายหรือมีผู้มากระทำต่อเด็กอย่างไร ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาจึงบัญญัติความคุ้มครองเด็กในการสอบปากคำพยานหรือผู้เสียหายที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีไว้เป็นพิเศษ บทมาตราที่แก้ไขเพิ่มเติมมีดังนี้ มาตรา 133 ทวิ มาตรา 133 ตรี มาตรา 134/1 มาตรา 134/2 มาตรา 172 ตรี และมาตรา 237 ทวิ ซึ่งแก้ไขปี พ.ศ.2542 และพ.ศ.2547 มาตราการที่แก้ไขนี้เน้นการให้ความคุ้มครองผู้เสียหายและพยานที่เป็นเด็ก รวมถึงผู้ต้องหาหรือจำเลยที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีด้วย ซึ่งอาจถูกข่มขู่หรือชักจูงไม่ให้มาให้การแก่เจ้าพนักงานหรือศาลในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด ซึ่งมาตรการดังกล่าวนำมาใช้กับผู้เสียหายในคดีค้าหญิง และเด็กได้เป็นอย่างดีเพราะส่วนใหญ่เด็กมักจะถูกข่มขู่หรือชักจูงไม่ให้มาให้การต่อเจ้าพนักงานหรือศาล

ในปัจจุบันนี้ประเทศไทยได้มี พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2551 และ มีผลใช้บังคับในเดือน มิ.ย. 2551 โดยเนื้อหา พ.ร.บ.นี้ได้วางมาตรการให้มีการคุ้มครองและป้องกัน

การค้ามนุษย์ทั้งหญิง ทั้งเด็ก และชาย ที่ครอบคลุมถึงการค้ามนุษย์เพื่อแสวงหาประโยชน์ในด้านแรงงาน ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาหลักในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศไทย ซึ่งมีการใช้แรงงานจากประชากรนอกพื้นที่เป็นจำนวนมากที่อาจตกเป็นผู้ถูกค้ามนุษย์ ทั้งจากภายในประเทศ และภายนอกประเทศ ทั้งแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว

กฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดและการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

องค์ประกอบสำคัญของการค้ามนุษย์

1. การกระทำ (action)
2. วิธีการ (means)
3. วัตถุประสงค์ (purpose)
4. ผิดกฎหมาย (Law)

การกระทำ	วิธีการ	วัตถุประสงค์	ผิดกฎหมาย
<ul style="list-style-type: none"> ▪ เป็นธุระจัดหา ล่อไป ชักพาไปซื้อ ขาย จำหน่าย ▪ นำเข้า พามาจาก ส่งออกไป ▪ รับไว้ หน่วงเหนี่ยว กักขัง ซ่อนเร้น	<ul style="list-style-type: none"> ▪ อุบาย หลอกลวง บังคับ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม ชูเชิญ ใช้กำลัง ▪ ประทุษร้ายใช้ อำนาจครอบงำ ผิดคลองธรรม ข่มขืนใจ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ได้แก่ สอนองความใคร่ อนาคต ▪ ค่าประเวณี เป็นทาสหรือมีฐานะคล้ายทาส กดขี่แรงงาน และตัดอวัยวะ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ประมวลกฎหมายอาญา ▪ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ▪ กฎหมายว่าด้วยสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน ▪ พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก

1. พ.ร.บ. มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540

มาตรา 5 ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงหรือเด็ก ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วงเหนี่ยว หรือกักขัง ซึ่งหญิงหรือเด็ก หรือจัดให้หญิงหรือเด็ก กระทำการหรือยอมรับการกระทำใด เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เพื่อการอนาคต หรือแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่นไม่ว่าหญิงหรือเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี กฎหมายว่าด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน

- 1) ประมวลกฎหมายอาญา
- 2) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- 3) พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539
- 4) พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551
- 5) พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522
- 6) พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- 7) พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
- 8) พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528
- 9) พ.ร.บ.ปราบปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก พ.ศ. 2471
- 10) พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542
- 11) พ.ร.บ.ส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2472
- 12) พ.ร.บ.ความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ.2535

กรณีเหยื่อถูกบังคับค้าประเวณี/แสวงหาประโยชน์ทางเพศรูปแบบต่าง ๆ ใช้กฎหมาย

- 1) พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551
- 2) ประมวลกฎหมายอาญา
- 3) พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539
- 4) พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- 5) พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

การบังคับใช้แรงงาน/บริการใช้กฎหมาย

- 1) พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551
- 2) ประมวลกฎหมายอาญา
- 3) พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- 4) พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528
- 5) พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541
- 6) พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

การเอาคนลงเป็นทาส/ฐานะคล้ายทาส

- 1) พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551
- 2) ประมวลกฎหมายอาญา
- 3) พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- 4) พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

2. พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

- 1) กระทำชำเรา หรือกระทำการอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้อื่น (ม.8)

2) เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไป โดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ประทุษร้าย เพื่อการค้าประเวณี (ม.9)

3) บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง รู้เห็นเป็นใจให้คนพาบุตรผู้เยาว์ของตนไปทำการค้าประเวณี (ม.10)

4) เจ้าของ ผู้ดูแล ผู้จัดการ หรือผู้ควบคุมกิจการการค้าประเวณี (ม.11)

5) หน่วงเหนี่ยว กักขัง กระทำอื่นใดให้ปราศจากเสรีภาพในร่างกายหรือทำร้ายร่างกาย หรือ

6) ชูเชิญด้วยประการใด ๆ ว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย เพื่อข่มขืนใจให้ผู้อื่นนั้นกระทำการค้าประเวณี (ม.12)

7) ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำรับอันตรายสาหัสหรือตายต้องรับโทษหนักขึ้น (ม.12 วรรคสอง)

8) ผู้สนับสนุนรับโทษเช่นเดียวกับตัวการ (ม.12 วรรคสาม)

9) ถ้าผู้กระทำผิด ผู้สนับสนุนเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจพนักงานเจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ในสถานแรกรับหรือสถานคุ้มครองฯ รับโทษหนักขึ้น (ม.12 วรรคสี่)

3. ประมวลกฎหมายอาญา

1) เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือ ชักพาไป เพื่อการอนาจารซึ่งบุคคลอายุเกินสิบห้าปี แต่ไม่เกินสิบแปดปี (ม.282 วรรคสอง) ข้อสังเกต การกระทำตามมาตรา 282 วรรคแรก แม้ผู้กระทำจะมีความผิด แต่ชายหรือหญิงนั้นไม่เป็นเหตุการห้ามมนุษย์

2) ถ้าการกระทำตาม ม.282 นี้เป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี ต้องระวางโทษหนักขึ้น (ม.282 วรรค 3)

3) เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นรับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหาล่อไปหรือชักพาไปหรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าวต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคนั้น ๆ (ม.282 วรรคสี่)

4) เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งชายหรือหญิงโดยใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้ายใช้อำนาจครอบงำ ผิดคลองธรรมหรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด (ม.283 วรรคแรก)

5) ถ้าการกระทำตาม ม.283 วรรคแรก เป็นการกระทำแก่บุคคลอายุเกินสิบห้าปี แต่ยังไม่เกินสิบแปดปี รับโทษหนักขึ้น (ม.282 วรรคสอง) และต้องรับโทษหนักขึ้นไปอีกหากเป็นการกระทำแก่เด็กอายุไม่เกินสิบห้าปี (ม.283 วรรคสาม)

6) เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น รับตัวบุคคลซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือพาไป หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าวต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในวรรคอื่นๆ (ม.283 วรรคสี่) ข้อสังเกต ความผิดตามมาตรา 283 ทวิ และมาตรา 284 ไม่ถือว่าเป็นการค้าหญิงและเด็ก เนื่องจากเป็นการพาไปเพื่อทำอนาจารด้วยตนเอง นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดให้เป็นความผิดอันยอมความได้

7) อายุกว่าสิบหกปี ดำรงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของหญิงซึ่งค้าประเวณี (ม.286 วรรคแรก)

8) ผลิต เผยแพร่ สิ่งลามกอนาจาร (มาตรา 287)

9) หน่วงเหนี่ยวหรือกักขังหรือทำให้ปราศจากเสรีภาพในร่างกายและให้กระทำการใดให้แก่ตนหรือผู้อื่น (มาตรา 310 ทวิ)

10) เพื่อจะเอาคนมาเป็นทาส หรือให้มีฐานะคล้ายทาส นำเข้าในหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร พามาจากที่ใด ชื่อ ชาย จำหน่าย รับหรือหน่วงเหนี่ยว ซึ่งบุคคลหนึ่งบุคคลใด (ม.312 ,312 ทวิ)

11) โดยทุจริตรับไว้ จำหน่าย เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปซึ่งบุคคลอายุเกินกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี แม้ผู้นั้นจะยินยอม (ม.312 ตรี วรรคแรก)

12) ถ้าการกระทำความผิดตาม ม. 312 ตรี วรรคแรก เป็นการกระทำแก่เด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล (ม.317 วรรคแรก)

13) พรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล (ม.317 วรรคแรก)

14) โดยทุจริต ชื่อ จำหน่ายหรือรับตัวเด็กซึ่งถูกพรากตาม ม.317 วรรคแรก (ม.317 วรรคสอง)

15) ถ้าความผิดตาม ม.317 ได้กระทำเพื่อหาทำไรหรือเพื่อการอนาจารรับโทษหนักขึ้น (ม.317 วรรคสาม)

16) พรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลโดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจไปด้วย (ม.318 วรรคแรก)

- 17) โดยทุจริต ชื่อเจ้าหน้าที่หรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งถูกพรากตาม ม.318 วรรคแรก (ม.318 วรรคสอง)
- 18) ความผิดตาม ม.318 ได้กระทำเพื่อกำไรหรือเพื่อการอนาจารรับโทษหนักขึ้น (ม.318 วรรคสาม)
- 19) พรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปี ไปเสียจากบิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล เพื่อกำไรหรือเพื่อการอนาจารโดยผู้เยาว์เต็มใจไปด้วย (ม.319 วรรคแรก)
- 20) โดยทุจริต ชื่อเจ้าหน้าที่หรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งถูกพรากตาม ม.319 วรรคแรก ระวังโทษเช่นเดียวกับผู้พราก (ม.319 วรรคสอง)
- 21) ใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้ายใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมหรือข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด พาหรือส่งคนออกไปนอกราชอาณาจักร (ม.320 วรรคแรก)
- 22) ถ้าการกระทำตาม ม.320 วรรคแรก ได้กระทำเพื่อให้ ผู้ถูกพาหรือส่งไปนั้น ตกอยู่ในอำนาจของผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมายหรือเพื่อละทิ้งให้เป็นคนอนาถา (ม.320 วรรคสอง)

4. พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

- 1) นำหรือพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรหรือกระทำการด้วยประการใด ๆ อันเป็นอุปการะหรือช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกแก่คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร (ม.63)
- 2) เจ้าของยานพาหนะ หรือผู้ควบคุมพาหนะไม่นำยานพาหนะผ่านเข้า – ออก ตามช่องทางที่กำหนดตาม ม.23 และภายในพาหนะนั้น มีคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนกฎหมาย ให้สันนิษฐานว่าทำความผิดตามวรรคแรก (ม.63 วรรคสอง)
- 3) รู้ว่าคนต่างด้าวคนใดเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนฯ ให้เข้าพักอาศัย ช้อนเร้นหรือช่วยด้วยประการใด ๆ เพื่อให้คนต่างด้าวนั้นพ้นจากการจับกุม (ม.64)
- 4) ให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนฯ เข้าพักอาศัย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ารู้ว่าการต่างด้าวนั้นเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนฯ (ม.64 วรรคสอง)

5. พ.ร.บ.จัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528

- 1) จัดหางานให้คนหางานที่ในประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต (ม.8)
- 2) จัดหางานให้คนงานเพื่อไปทำงานต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาต (ม.30)
- 3) หลอกลวงคนไปทำงานต่างประเทศ (มาตรา 91 ตรี)

6. พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

หมวด 3 การใช้แรงงานหญิง – มาตรา 38 – 43

หมวด 4 การใช้แรงงานเด็ก – มาตรา 44 – 52

ผู้ฝ่าฝืน มีโทษตาม มาตรา 144 หรือ 148 แล้วแต่กรณี

7. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

มาตรา 26 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

- 1) กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก
- 2) จงใจหรือละเลยไม่ทำให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือการรักษาพยาบาลแก่เด็กที่อยู่ในความดูแลของตนจนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก
- 3) บังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด
- 4) โฆษณาทางสื่อมวลชนหรือเผยแพร่ด้วยประการใด เพื่อรับเด็กหรือยกเด็กให้แก่บุคคลอื่นที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ เว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการหรือได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้ว
- 5) บังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริมยินยอม หรือกระทำด้วยประการใดให้เด็กไปขอทาน เด็กเร่ร่อน หรือใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอทานหรือการกระทำผิดหรือกระทำด้วยประการใดอันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากเด็ก
- 6) ใช้ จ้าง หรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจมีผลกระทบต่อการเจริญเติบโต หรือขัดขวางต่อการพัฒนาการของเด็ก
- 7) บังคับ ชูเชิญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬา หรือให้กระทำการใด เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโต หรือพัฒนาการของเด็กหรือมีลักษณะเป็นการทารุณกรรมเด็ก
- 8) ใช้หรือยินยอมให้เด็กเล่นการพนันไม่ว่าชนิดใดหรือเข้าไปในสถานที่เล่นการพนัน สถานค้าประเวณี หรือสถานที่ที่ห้ามมิให้เด็กเข้า
- 9) บังคับ ชูเชิญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะเป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด
- 10) จำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สุราหรือบุหรี่แก่เด็ก เว้นแต่การปฏิบัติทางการแพทย์

8. พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้ “ความผิดมูลฐาน” หมายความว่า ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไป เพื่อการอนาจารหญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น และความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณีหรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดหากิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุม ผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี

หลักการสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานเป็นที่เชื่อถือได้ว่าทรัพย์สินใดเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดมูลฐาน ให้เลขาธิการส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาเพื่อยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยเร็ว

9. กฎหมายและกลไกเกี่ยวกับการช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ำหนุ่ย

1) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิดว่าด้วยความรับผิดชอบเพื่อละเมิด ผู้ทำการละเมิดจะต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ถูกทำละเมิด ตามมาตรา 420 – 448

2) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ผู้เสียหายในคดีอาญารวมทั้งผู้เสียหายในคดีค้ำหนุ่ย มีสิทธิฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาและสามารถร้องขอให้ศาลสั่งให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหายได้ โดยไม่ต้องฟ้องคดีแพ่งต่างหาก ทั้งนี้เพราะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 กำหนดให้ยื่นขอได้ในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้อง และสามารถขอให้ศาลตั้งทนายความให้ได้หากไม่มีทนายความตามมาตรา 44/2

3) พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541

(1) พระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของลูกจ้างให้ได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรมและสวัสดิการที่เหมาะสมตามที่กฎหมายกำหนด

(2) ลูกจ้างสามารถเรียกร้องค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าแรงอันเกิดจากการทำงาน หรือค่าความเสียหายอันเกิดจากงานได้

(3) การดำเนินการร้องขอค่าจ้าง ให้แจ้งต่อผู้ตรวจแรงงานท้องถิ่น หรือ ร้องต่อศาลแรงงาน กรณีที่แจ้งต่อผู้ตรวจแรงงานท้องถิ่นแล้วไม่เป็นผลหากลูกจ้างเสียชีวิต ทายาทสามารถรับแทนได้

(4) กรณีบังคับใช้แรงงาน ลูกจ้างมีสิทธิเรียกร้องค่าแรงงานได้ตามอัตราค่าแรงขั้นต่ำ

4) พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544

กำหนดให้การเยียวยาแก่ผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกายและจิตใจ อันเนื่องมาจากการที่มีผู้กระทำความผิดอาญาในหมวดความผิดเกี่ยวกับเพศ ชีวิตร่างกาย ตั้งแต่มาตรา 276 – 308 ของประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องกับเด็กและหญิงที่ถูกค้าหรือทำร้ายหรือทอดทิ้ง

การร้องขอค่าตอบแทน ค่าใช้จ่าย หรือค่าชดเชยใด ๆ ให้กระทำโดยผู้เสียหายยื่นคำขอต่อคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนและค่าทดแทนค่าใช้จ่าย ณ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลย ภายในระยะเวลา 1 ปี นับจากวันที่ผู้เสียหายถูกกระทำ หากผู้เสียหาย พิกัดหรือไร้ความสามารถ ให้ผู้แทนโดยชอบธรรมดำเนินการแทนได้ คณะกรรมการจะเป็นผู้พิจารณาค่าทดแทนความเสียหายโดยคำนึงถึงความร้ายแรงของความผิด ความเสียหายที่ได้รับและโอกาสที่เสียไปของผู้เสียหาย เป็นหลัก

5) ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่าย ที่ผู้เสียหาย หรือจำเลยมีสิทธิได้รับ

- (1) ค่ารักษาพยาบาล ตามจริง แต่ไม่เกินสามหมื่นบาท
- (2) ค่าใช้จ่ายในการฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและจิตใจตามจริงแต่ไม่เกินสองหมื่นบาท
- (3) ค่าชดเชยหากถึงแก่ความตายตามที่กฎหมายกำหนด ตั้งแต่สามหมื่นบาท แต่ไม่เกินหนึ่งแสนบาท
- (4) ค่าตอบแทนการขาดประโยชน์กรณีทำงานไม่ได้ในอัตราวันละ 200 บาท เป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี

6) พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ.2546

ผู้เสียหายในคดีอาญามุขพร้อมด้วยครอบครัวมีสิทธิร้องขอเพื่อให้คุ้มครองความปลอดภัยในฐานะพยานได้ โดยอาจได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยโดยใช้มาตรการทั่วไปหรือมาตรการพิเศษ แล้วแต่กรณี ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

7) บันทึกข้อตกลงที่เกี่ยวข้อง (MOU)

(1) บันทึกข้อตกลงเรื่อง แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าเด็กและหญิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546

(2) บันทึกข้อตกลงเรื่อง การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน กรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546

(3) บันทึกข้อตกลงเรื่อง แนวทางการดำเนินงานขององค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2546

(4) บันทึกข้อตกลง เรื่องแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีเด็กและหญิงซึ่งตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ในพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือ พ.ศ. 2546

(5) บันทึกข้อตกลงเรื่องแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้ามนุษย์ในพื้นที่ 8 จังหวัดภาคตะวันออก พ.ศ. 2549 (ลงนามเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2549)

(6) บันทึกข้อตกลงเรื่องแนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีการค้ามนุษย์ในพื้นที่ 19 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ.ศ. 2549 (ลงนามเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2549)

8) บันทึกข้อตกลง เรื่องการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน กรณีการค้าเด็กและหญิง พ.ศ. 2546

บันทึกข้อตกลงนี้ เป็นข้อตกลงที่ถูกบันทึกขึ้นเพื่อใช้เป็นกลไกการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ในการช่วยเหลือเหยื่อ การค้ามนุษย์แบบครบวงจรตั้งแต่กระบวนการสอบข้อมูลเพื่อคัดแยกเหยื่อ กระบวนการให้ความคุ้มครอง พื้นที่ฟู เยียวยา และการส่งกลับผู้เสียหายสู่ภูมิลำเนา

9) เงินทุนเพื่อฟื้นฟูและช่วยเหลือผู้ถูกกระทำจากกระบวนการค้ามนุษย์ (สืบเนื่องจากวาระแห่งชาติ เงินทุน 100 ล้านบาท)

จ่ายเป็นเงินสงเคราะห์สำหรับผู้พึ่งพิงได้รับการสงเคราะห์ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการครองชีพ ค่ารักษาพยาบาล เงินทุนประกอบอาชีพ ค่าพาหนะเดินทางกลับภูมิลำเนา รวมถึงการให้การสงเคราะห์เป็นเครื่องอุปโภค บริโภค การให้คำปรึกษา แนะนำ การให้เข้ารับ

การอบรมฝึกอาชีพและจัดหาที่พักให้ตามเหมาะสม ผู้ที่พึงได้รับการสงเคราะห์ได้แก่ ผู้ประสบปัญหาจากการค้ามนุษย์ ผู้ที่เสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ ผู้ที่จำต้องได้รับการช่วยเหลือจากการค้ามนุษย์

การจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้เสียหาย หมายถึง การจ่ายค่าตอบแทนให้กับบุคคลซึ่งได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจ เนื่องจากการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ของผู้อื่น โดยตนมิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น โดยจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ ค่าขาดประโยชน์ในการทำมาหาได้ในช่วงที่ไม่สามารถประกอบการทำงานได้ตามปกติ

บทที่ 3

เทคนิคและวิธีการสืบสวน

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนที่ปฏิบัติหน้าที่ในการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทยจะต้องเป็นบุคคลที่คุณสมบัติเหมาะสมทั้งความเชี่ยวชาญด้านการสืบสวน ปฏิภาณไหวพริบ ความรอบรู้ด้านกฎหมาย การพรางตัว การใช้กลยุทธ์ในการสืบหาข้อมูล มีจิตสาธารณะในการช่วยเหลือประชาชน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นคุณสมบัติที่ดีของนักสืบ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนที่ดีควรมีจริยธรรม คุณสมบัติ เทคนิคและวิธีการในการสืบสวนติดตามคนหาย ดังนี้

จริยธรรมของตำรวจสืบสวน

การสืบสวนจะให้เกิดผลสำเร็จนั้น จะต้องมีการคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และสามารถทำงานสืบสวนอย่างมืออาชีพ จะมีจริยธรรม ควบคู่กับการทำหน้าที่เช่นเดียวกับสาขาอาชีพอื่นๆ ด้วย จริยธรรมของตำรวจฝ่ายสืบสวนในลักษณะที่เป็นสากล พอที่จะสรุปเป็นแนวได้ ดังนี้

1. สถาบันตำรวจมีไว้เพื่อคุ้มครองรักษาประชาชนในสังคมให้อยู่ด้วยกันอย่างสงบสุข ไม่เบียดเบียน ผู้ใดก็ตามที่ทำหน้าที่ในสถาบันตำรวจก็ถือว่าเป็นผู้ทำประโยชน์เพื่อสังคมส่วนรวม หน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนมุ่งที่จะแยกคนที่เบียดเบียนข่มเหงรังแก เอารัดเอาเปรียบผู้อื่นออกไปจากสังคม เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว จะทำให้ตำรวจสืบสวนปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ อิ่มใจ และภูมิใจ กลายเป็นผู้เอื้อเฟื้อและมีความเคารพต่อหน้าที่ของตน

2. การเป็นตำรวจอาชีพต้องมีความรู้ การศึกษาหาความรู้ถือเป็นหน้าที่ของตำรวจทุกคนรวมทั้งหากมีโอกาสสนับสนุนเพื่อนตำรวจให้ศึกษาหาความรู้ในวิทยาการใหม่ๆ ต้องทำโดยทันทีที่ความปรารถนาจะทำอะไรสักอย่างจะต้องคู่กับมีความรู้ในเรื่องนั้นๆ เพราะผู้รู้มักกระทำการด้วยปัญญา หากไม่รู้แล้ว อาจทำให้เกิดความผิดพลาดวุ่นวายขึ้นได้ ทั้งที่กระทำในปัจจุบัน หรือผลเสียหายที่อาจพบได้อีกในภายหลัง

3. หน้าที่รับใช้คนทั้งปวง การเป็นตำรวจอาชีพมิใช่เพียงรับจ้างเพื่อให้ได้เงินค่าตอบแทนเพียงอย่างเดียวเหมือนอาชีพอื่นๆ ตำรวจอาชีพต้องมุ่งบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อปวงชน เริ่มจากความเสียสละ อุทิศจิตใจ ด้วยความมุ่งมั่น จะช่วยทำให้ไม่สิ้นกำลังใจ

4. การปกป้องคุ้มครองประชาชน ตำรวจอาชีพต้องระลึกถึงภาระหน้าที่อันยิ่งใหญ่นี้ เสมอการปกป้องคุ้มครองประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพได้ผลก็มีแต่ทำได้ยาก เจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อต้องปฏิบัติงานจึงควรระวังผลกระทบเรื่องสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ทุกวันนี้อาชญากรรมคือ ดัชนีบ่งบอกถึงระดับความสงบเรียบร้อยของสังคม การปกป้องคุ้มครองประชาชนในระบบสังคม

เสรีประชาธิปไตย ไม่ใช่ของง่ายแต่เป็นเรื่องยุ่งยากลำบาก ตำรวจจึงต้องฉลาด และไม่หันต่อความยากลำบากนี้

5. รักษาชีวิตส่วนตัว เพื่อเป็นแบบอย่างแก่คนทั้งปวง ตำรวจต้องเข้าใจว่าอาชีพของตนทำให้ไม่มีชีวิตเป็นส่วนตัวได้แท้จริง เพราะพลเมืองส่วนใหญ่ทุกคนจะรู้สึกว่าสมควรจะมีส่วนในชีวิตส่วนตัวของตำรวจด้วย ดังนั้น ตำรวจควรประหยัดโดยใช้จ่ายอย่างเหมาะสมไม่ฟุ่มเฟือย นับตั้งแต่การรับประทานอาหาร เครื่องแต่งกาย ของใช้ การตกแต่งห้องทำงาน และยานพาหนะ เป็นการนำไปสู่ความไม่มั่งคั่งในลาภผล ความประหยัด ไม่หรูหราฟุ่มเฟือยทุกชนิด นอกจากจะเป็นความรู้สึกที่ดีต่อประชาชนแล้ว ยังเป็นภาพพจน์ที่ดีแก่สถาบันตำรวจด้วย

6. ความใจเย็นและความกล้าหาญของตำรวจ ในโลกปัจจุบันทุกคนมีสิทธิ์แสดงความคิดเห็นจึงทำให้เกิดความขัดแย้งได้ง่าย ตำรวจยิ่งต้องใจเย็นมากขึ้น ต้องมีความกรุณาปราณีต่อประชาชน และตำรวจด้วยกัน นอกจากความรัก ความเมตตากรุณาจะทำให้ใจเย็นแล้ว การฝึกให้เคยชินจะช่วยให้สามารถทำได้จริง ความใจเย็นและความอดทนต่อความเจ็บใจกับความกรุณาปราณีมิใช่จะกลายเป็นความไม่กล้าหาญ ตำรวจมากมายที่มองดูใจเย็นสุขุม กลับเป็นคนกล้าหาญ ความรักความกรุณาเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดความกล้าหาญใหญ่หลวงมากมาย

7. การรักษาความลับ และไม่เจ้ากี้เจ้าการของตำรวจ การได้ความลับมาจากไหนโดยวิธีใดไม่สำคัญ แต่เป็นสิ่งที่ควรปกปิดไว้ให้รู้เพียงในหมู่ผู้ร่วมงานสืบสวน ต้องปกปิดความลับแม้กระทั่งคนในครอบครัว การเปิดเผยความลับในทางสืบสวนทำให้คดีเสียหาย

8. ความเจ้ากี้เจ้าการมักเกิดกับตำรวจใหม่ที่แต่งเครื่องแบบใหม่ๆ เป็นนักสืบใหม่ และได้รับตำแหน่งหน้าที่ใหม่ๆ ในโครงสร้างที่งานแต่ละทีม หรือหน่วยงานแต่ละหน่วยจะมีหน้าที่ทำแต่ละส่วนแยกจากกัน การก้าวก้าวทำให้การทำงานสับสนวุ่นวายไม่เป็นระบบ

9. อดคติ และมิตรภาพของตำรวจ ทั้งสองสิ่งนี้มีอิทธิพลมากต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติงานของตำรวจ ส่งผลให้สามารถดำรงในยุติธรรมได้หรือไม่ ส่วนมากการมีอดคติจะทำให้มีการชี้นำล้อมรอบตนเอง กล่าวหาว่าคนที่อยู่นอกวงเป็นคนร้าย มิตรภาพ ในสังคมตะวันออก มีมาจากการทดแทนบุญคุณการช่วยเหลือเพื่อนหรือพวกพ้องเป็นสิ่งที่ดีในตัวเอง แต่ต้องระมัดระวัง ถึงอย่างไรก็มิได้หมายความว่าความช่วยเหลือ คือความไม่เป็นธรรมเสมอไป เพราะมีวิธีช่วยเหลือหลายแบบที่ตำรวจทำแล้วยังคงรักษาความเป็นธรรมไว้ได้โดยไม่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องเดือดร้อนหรือเสียใจ ทั้งนี้คงอยู่ที่การเลือกใช้วิธีการเป็นสำคัญ

10. ความเข้มแข็งที่ไม่กระด้างของตำรวจ สภาพสังคมปัจจุบันคงเป็นการเหมาะสมกว่าหากตำรวจจะพูดจาให้สุภาพ นุ่มนวล มีเหตุมีผลและมีกิริยาท่าทางเป็นมิตร เพราะหากไม่สำรวมระวังในเรื่องเหล่านี้แล้วตำรวจจะกลายเป็นคนหลงยุคที่มีแต่ความกระด้าง และสิ่งที่น่าวิตกคือความกระด้างกับความหยาบนั้นเป็นพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด

11. สิทธิและเสรีภาพของประชาชน ในกฎหมายที่รัฐธรรมนูญระบุเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตยไว้ชัดเจน และถือเป็นเรื่องสำคัญมากที่ต้องปฏิบัติ อำนาจที่มี

คุณภาพสูงสุดในวิชาชีพตำรวจได้แก่ความรู้ในการใช้เทคนิควิธีการตำรวจสมัยใหม่ เป็นการใช้อำนาจและเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดที่ควรนำมาใช้ เพื่อมิให้กระทบต่อสิทธิ และเสรีภาพของประชาชน

คุณสมบัติของผู้สืบสวนคดีอาญาที่ดี

1. ผู้สืบสวนจะต้องเป็นผู้ที่มีอำนาจทำการสืบสวนได้ตามกฎหมายและมีความรู้ทางด้านกฎหมายพอสมควร รู้เรื่องราวที่จะทำการสืบสวนว่าผิดกฎหมายอะไร จึงจะเป็นพยานหลักฐานที่ดีที่สุดสำหรับคดีนั้น และในการปฏิบัติจะต้องเป็นไปในขอบเขตของกฎหมาย
2. ผู้สืบสวนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้หลาย ๆ ด้าน โดยจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นด้านกฎหมาย เล่ห์เหลี่ยมต่างๆ ของคนร้าย วิทยาการสมัยใหม่ สภาพความเป็นอยู่ สภาพสังคมของแต่ละท้องถิ่น เพื่อนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานสืบสวน
3. มีความตั้งใจจริงในการทำงาน เนื่องจากงานสืบสวนเป็นงานที่มีความยากลำบาก ต้องอดทนไม่ย่อท้อ เบื่อหน่าย ถึงแม้จะมีอุปสรรคก็ไม่ละความพยายามในการสืบสวน
4. ต้องมีความสุขรอบคอบ เยือกเย็น ในการสืบสวนอาจต้องพบกับกลลวงของคนร้าย ดังนั้นจึงต้องเป็นผู้ที่มีความสุขุมรอบคอบไม่เชื่อใครง่ายๆ มีเหตุผล
5. มีความกล้าหาญ เนื่องจากจะต้องมีการติดตามจับกุมตัวคนร้ายมาลงโทษ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงภัยอันตรายที่อาจจะเกิดจากการกระทำของคนร้ายขณะที่เข้าปฏิบัติงาน เช่น ในการเข้าไปทำการสืบสวนหรือติดตามกับสายลับในเขตอิทธิพลของคนร้าย หรือการปลอมตัวเข้าไปในหมู่บ้านของคนร้าย จำเป็นต้องใช้ความกล้าหาญและความพยายามหลีกเลี่ยงการต่อสู้หากเห็นว่าเสียเปรียบก็ไม่ควรแสดงความกล้าหาญเข้าทำการจนได้รับอันตราย
6. ในแง่เกี่ยวกับจิตใจของประชาชน ความกล้าหาญอดทนของผู้เริ่มทำการสืบสวนย่อมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความอบอุ่นแก่ประชาชน
7. ต้องเป็นผู้มีปฏิภาณไหวพริบรู้เท่าทันคนและเหตุการณ์สามารถแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าได้ทันทั่วทั้งที่ ปฏิภาณไหวพริบของเจ้าหน้าที่ต้องเหนือกว่าคนร้ายหรืออย่างน้อยก็ต้องเท่าเทียมกัน จึงจะสามารถติดตามจับกุมคนร้ายมาลงโทษได้ ปฏิภาณไหวพริบนี้เป็นสิ่งที่อาศัยการฝึกหัดฝึกฝนและความชำนาญประกอบด้วย
8. ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต และวางตัวเป็นกลาง เนื่องจากผู้สืบสวนเป็นบุคคลแรกที่เข้าไปดำเนินการเกี่ยวกับคดีอาญาทั้งปวง โดยทำการสืบสวนหาข้อเท็จจริงว่า ใครผิด ใครถูก ใครจะเป็นผู้ต้องหา มีใครเป็นพยานรู้เห็นบ้าง โดยผู้สืบสวนต้องไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ฟังความข้างเดียว
9. เป็นผู้ที่มีความสังเกต ผู้สืบสวนที่มีความสังเกตดี ย่อมหาพินิจจากผู้สงสัยหรืออาจพบของกลางได้ง่าย การเป็นคนช่างสังเกต จดจำ จึงควรมีสมุดช่วยบันทึกความจำต่างๆ ไว้เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน

10. จะต้องรู้จักคนมาก การที่ผู้ทำการสืบสวนเป็นคนกว้างขวาง มีเพื่อนฝูงมาก ทำตนให้เป็นที่ยอมรับใคร่รักใคร่นับถือ ย่อมมีโอกาสได้รับความร่วมมือจากบุคคลต่างๆ อีกทั้งความมีน้ำใจเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ก็เป็นสิ่งสำคัญ
11. ต้องพยายามศึกษาลักษณะภูมิประเทศ ในท้องที่ของตนให้เกิดความชำนาญคุ้นเคย เมื่อมีคดีเกิดขึ้นก็จะสามารถนึกถึงภาพของสถานที่ที่ก่อความร้ายมาจากทิศไหนและจะไปทางทิศไหน
12. ต้องเป็นคนช่างสงสัย ไม่มองข้ามสิ่งเล็กๆน้อยๆ ซึ่งในบางครั้งมีประโยชน์สำคัญต่อคดีมาก
13. มีความละเอียดรอบคอบ ไม่ว่าจะเป็น การค้นหลักฐานที่ดี การรับฟังพยานหลักฐานที่ดี การค้นหาหลักฐานที่ดี ต้องกระทำด้วยความรอบคอบ
14. ต้องรู้จักหลักจิตวิทยา ต้องเข้าใจชนิดของบุคคลว่าคนที่มีลักษณะท่าทางอย่างไรจะมีนิสัยอย่างไร ชอบอ่อนโยน เรียบร้อย หรือโผงผางตรงไปตรงมา ซึ่งจะสามารถล่วงความจริงจากบุคคลนั้นได้ง่าย
15. ต้องรู้จักรักษาความลับ ผู้สืบสวนจะต้องรู้ว่าข้อความใดควรจะต้องปิดบัง ข้อความใดควรเปิดเผย ต้องระมัดระวัง เพราะพวกคนร้ายมักจะระแวงและมีพวกพ้องคอยเป็นสายลับให้
16. ต้องเป็นคนที่ยึดความรู้สึกได้ดี ไม่หวั่นไหวต่อเหตุการณ์เฉพาะหน้า บางครั้งอาจจะเกิดความตื่นเต้น เกิดความรู้สึกโกรธเคือง ตื่นกลัว ผู้สืบสวนต้องเก็บความรู้สึกไว้ในใจ ไม่แสดงออกทางใบหน้า หรือกิริยาท่าทาง อันจะเป็นเหตุให้เสียแผนการสืบสวน
17. ต้องรู้จักปิดบังตนเอง ในกรณีที่ไม่ต้องการให้ผู้ใดทราบว่าเป็นตำรวจเพราะอาจจะไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนได้ ทั้งนี้เพราะไม่อยากเสียเวลาไปเป็นพยานและอาจกลัวว่าจะเกิดอันตรายกับตนเอง หรือบางครั้งการแสดงตนเป็นตำรวจอาจทำให้คนร้ายรู้ตัวหลบหนีไปได้
18. ต้องมีศิลปะในการพูดจาซักถาม เพื่อเป็นการโน้มน้าวจิตใจของคู่สนทนาให้ขยายความจริงออกมาให้ได้
19. ต้องตื่นตัวต่อเหตุการณ์อยู่เสมอผู้สืบสวนจะต้องสดับตรับฟังเหตุการณ์ทั่วไปเฉพาะเกี่ยวกับอาชญากรรมประจำวัน ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวและวิธีการของคนร้ายจะได้ปรับตัวให้ทันกับคนร้ายได้
20. สามารถปรับตัวให้เข้ากับทุกคนทุกชั้น เนื่องจากการสืบสวน ผู้ที่ให้ข่าวอาจเป็นคนชั้นใดก็ได้
21. มีความทรงจำดี ผู้สืบสวนที่ดีจะต้องฝึกให้มีความจดจำอย่างแม่นยำ จดจำเหตุการณ์บุคคล สถานที่ เช่น คดีที่เกิดขึ้นแล้วจำให้ได้ว่า เป็นคดีอะไรใครเป็นคนร้าย วิธีการของคนร้ายเป็นอย่างไร ชอบดำเนินการในสถานที่เช่นไร เวลาไหน
22. มีการตัดสินใจดี ผู้สืบสวนที่มีการตัดสินใจได้รวดเร็ว ถูกต้อง จะสามารถทำการสืบสวนได้รวดเร็ว ตรงเป้าหมายและได้ผลดี

23. ไม่หุเบา ควรจะเชื่อคำบอกเล่าของผู้ใดจะต้องพิจารณาเหตุผลให้รอบคอบว่าสมควรเชื่อได้เพียงใด ควรจะได้มีการกลั่นกรองข่าวจากแหล่งข่าวอื่นมาประกอบด้วย
24. สนใจศึกษาภาษาท้องถิ่น การได้รู้จักภาษาท้องถิ่นแต่ละถิ่นจะมีประโยชน์ต่อการสืบสวน หาข่าวในท้องถิ่นนั้นๆ
25. ต้องปฏิบัติตามระเบียบคำสั่ง ผู้สืบสวนจะต้องรู้และเข้าใจขอบเขตของระเบียบคำสั่งต่างๆก่อนที่จะออกไปปฏิบัติงาน เพื่อมิให้เกิดการผิดพลาด
26. ควรมีบุคลิกที่ดี การปรับตัวของผู้สืบสวน หรือการที่ผู้สืบสวนบางนายมีบุคลิกลักษณะเป็นของตนเองนั้นย่อมทำให้ผู้อื่นพบเห็น หรือเจรจาด้วยความเลื่อมใสสนใจหรือนับถือยำเกรงและสามารถทำให้บุคคลนั้นๆเปิดเผยความจริงออกมาได้อย่างไม่ปิดบัง
27. มีการเตรียมการที่ดี ผู้ที่จะทำการสืบสวนจะต้องมีการเตรียมพร้อมในด้านปัจจัยต่างๆ อยู่เสมอ เช่น การพกเงิน ควรมีเงินติดกระเป๋ายู่เสมอ และมีอยู่หลายชนิดทั้งเหรียญและธนบัตร เพื่อที่จะสามารถใช้ได้ทันที่ต่อเหตุการณ์และความจำเป็นเฉพาะหน้า
28. รู้จักการใช้คน ผู้สืบสวนควรมีผู้เป็นหูเป็นตา การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีก็จะทำให้ได้รับการร่วมมือที่ดี จนมีผู้กล่าวว่า “การทำตัวให้เล็ก เพื่อจะได้รับข่าวใหญ่”
29. นอกจากนี้ความสามารถส่วนตัว พรสวรรค์ของผู้สืบสวนแต่ละคนยังสามารถช่วยให้การสืบสวนคดีต่างๆ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

เทคนิคและวิธีการสืบสวน

เทคนิคและวิธีการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนและพนักงานสอบสวนในการติดตามคนหายในประเทศไทย โดยมีเทคนิค 3 ประการใหญ่ๆ คือ 1) ข้อเท็จจริงหรือข่าวสารต่างๆ (Information) 2) การซักถามปากคำ (Interrogation) และ 3) เครื่องมือเครื่องใช้ซึ่งช่วยในการสืบสวน (Instrumentation) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อเท็จจริงหรือข่าวสารต่าง ๆ (Information)

หมายถึง ความรู้ต่างๆ ที่พนักงานสืบสวนสอบสวนรวบรวมได้จากบุคคลอื่น ปกติมีอยู่ 2 ชนิดคือ

(1) ข่าวสารที่ได้จากแหล่งปกติ เช่น พลเมืองดี หลักฐานประวัติของบริษัท ห้างร้าน จากแฟ้มหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น

(2) แหล่งที่มาพนักงานสืบสวนจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษซึ่งถือว่าเป็นความรู้ของพนักงานสืบสวนสอบสวนได้มาจากการรวบรวมจากแหล่งที่ได้เพียงเฉพาะไว้ เช่น สายลับ พนักงานตามบาร์ อาบอบนวด คนขับรถแท็กซี่ เจ้าของและลูกจ้างสถานที่บริการทั่วไป บุคคล พันโท หรือผู้ที่คุ้นเคย เป็นต้น การแสวงหาข่าวสารต่างๆ ได้แก่

- ร้านตัดผมหรือร้านตัดผม เจ้าของร้านตัดผม ช่างตัดผม หรือคนงานในร้านตัดผม มักจะได้ยินได้ฟังบุคคลหลายประเภทที่มาตัดผมพูดคุยกัน ถ้อยคำที่พูดอาจติดหูและมีประโยชน์ในการสืบสวน ยิ่งเป็นร้านตัดผมหรือเสริมสวยความงามสตรียิ่งเป็นแหล่งนัดพบและสนทนากันถึงเรื่องราวของบุคคลอื่นยิ่งกว่าที่อื่น
- พ่อค้าหรือคนขายของ อาจสังเกตลักษณะอันผิดสังเกตบางประการของลูกค้าหรือผู้ที่มาซื้อของ เช่น มีเงินมากกว่าปกติ หรือใช้จ่ายฟุ่มเฟือยให้สงสัยว่าอาจได้มาโดยไม่สุจริต
- ไนต์คลับหรือคาบารेट สถานที่เต้นรำ ร้านขายสุราอันเป็นสถานที่หย่อนใจเจ้าของผู้จัดการ หรือคนในสถานที่เหล่านี้ ย่อมรู้จักบุคคลที่เข้ามาเที่ยวเตร่ และอาจรู้ความเป็นไปของบุคคลเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี
- ร้านถ่ายรูป เจ้าของร้านอาจรู้เรื่องราวเกี่ยวกับรูปภาพของบุคคลที่มาจ้างถ่ายรูป ล้างอัด หรือมีรูปที่บุคคลมาถ่ายไว้
- พนักงานของบริษัทต่าง ๆ บุคคลเหล่านี้อาจจำลักษณะพิเศษหรือแปลกประหลาดของบรรดาหีบห่อ กระเป๋าเดินทาง หรืออาจจำผู้โดยสาร และบุคคลที่มาส่งผู้โดยสารได้ หากบุคคลหรือหีบห่อดังกล่าวอยู่ในข่ายของการสืบสวนแล้ว พนักงานเหล่านั้นอาจให้ความสว่างแก่ผู้สืบสวนได้
- โรงพยาบาล ทักษสถาน แพทย์ ทันตแพทย์ ตลอดจนบุคคลที่ทำงานในสถานที่ดังกล่าวย่อมรู้จักตัวบุคคล ที่อยู่ ตลอดจนความเป็นไปและนิสัยใจคอของบุคคลในเขตท้องที่ที่ตนต้องทำงานเกี่ยวข้องด้วย

นอกจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น คนขับแท็กซี่ คนงานตามอู่ซ่อมรถยนต์ โรงงานอุตสาหกรรม ร้านซ่อมอาวุธปืน ช่างประปา ไฟฟ้า ผู้มีอาชีพเป็นเลขานุการ เหล่านี้อาจจะเป็นประโยชน์ในการสืบสวนทั้งสิ้น แม้แต่ผู้ต้องหาบางคนที่ถูกควบคุมอยู่ตามสถานี่ตำรวจก็อาจรู้ความเป็นไปและความเป็นจริง ในคดีที่เกิดขึ้น ตลอดจนรู้จักผู้ทำคดีอื่นๆ ได้ หากผู้สืบสวนได้ให้ความเห็นอกเห็นใจในหน้าที่ตามสมควร ก็อาจจะเกิดประโยชน์ได้เช่นกัน โดยเฉพาะผู้หญิงโสเภณีก็อาจให้ประโยชน์ในการสืบสวนได้ไม่น้อย

ในจำนวนเครื่องมือสืบสวนทั้ง 3 อย่างนั้น แต่ที่ปรากฏข่าวสาร (Information) เป็นเรื่องสำคัญที่สุด เพราะสามารถให้คำตอบได้ว่าใครเป็นผู้กระทำผิด ใครเป็นผู้รู้ผู้เห็น การที่จะทราบว่าเป็นผู้กระทำผิดหรือใครเป็นผู้รู้เห็นในการกระทำผิด หรือผู้กระทำผิดมีสาเหตุในการกระทำความผิดนั้นต้องสอบถามจากผู้รู้เห็น หรือจากผู้ไม่ประสงค์ออกนาม ซึ่งเป็นการได้ข่าวที่ง่ายและสะดวก เมื่อรู้ว่าผู้ใด หรือสงสัยคนใดเป็นผู้กระทำผิดก็สามารถตั้งแนวในการสืบสวนได้ตามลำดับขั้นต่อไปอย่างถูกต้อง มิใช่เป็นการทดลองซุ่มไปเรื่อย ซึ่งบางครั้งอาจกล่าวได้ว่าในคดีความผิดที่ประกอบโดยอาชญากรรมมีอาชีพ คดีฆาตกรรม หรือคดีซึ่งคนร้ายมีประวัติการกระทำผิดมาแล้ว คดีอาจคลี่คลายได้ด้วยข่าวเล็กๆน้อยๆ จากคนพ้นโทษ จากพวกเสพหรือติดยาเสพติดให้โทษ

จากคำสนทนาที่ฟังได้จากพนักงานตามบาร์หรือไนต์คลับ อาบอบนวดที่อยากรู้อยากเห็นการหาข่าวนั้น อาจจะไปด้วยตนเอง หรือใช้บุคคลอื่นไปก็ได้ ซึ่งมีอยู่หลายวิธีในการติดตามข่าว เช่น

- การเฝ้าจุดและสะกดรอย คือมอบหมายให้บุคคลเข้าทำหน้าที่ติดตามผู้กระทำความผิดหรือผู้สมคบ หรือผู้เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพื่อสืบสวนไปถึงบุคคลและข้อเท็จจริงอื่นๆเพื่อทราบข้อเท็จจริงที่แน่ชัด การเฝ้าจุดจะต้องใช้ความอดทนและพากเพียร ต้องอาศัยความชำนาญ มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า

- วิธีนกต่อ คือการให้บุคคลเข้าไปเป็นสายเพื่อล่อลวงให้คนร้ายหรือผู้ต้องสืบสวนหลงเชื่อ แสดงตัวหรือเผยวิธีการที่ผู้สืบสวนพึงประสงค์ออกเพื่อทำการจับกุมหรือปรากฏหลักฐานในการกระทำความผิดนั้น

- การเข้าเกลียว คือการปลอมตัวระหว่างเข้าไปติดต่อกับคนร้ายโดยตรงหรือส่งสายการหาข่าวนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเฝ้าจุดหรือสะกดรอย วิธีนกต่อหรือวิธีเข้าเกลียวนั้นจะต้องอาศัยการอำพราง (UNDERCOVER) ซึ่งเป็นเทคนิคการปฏิบัติงานทางราชการสืบสวนชั้นสูง เพื่อเป็นการปกปิดวัตถุประสงค์ที่ต้องการในระหว่างที่ค้นหาความจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน การอำพรางจะต้องคิดคาดการณ์ล่วงหน้า กำหนดรูปแบบที่จะต้องนำไปเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ต่างๆ ขณะปฏิบัติ เมื่อพบปัญหาตรงกับที่คาดการณ์ไว้จะได้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม แต่อย่ากำหนดแบบแผนไว้แน่นอนตายตัว เนื่องจากสาเหตุอาจเปลี่ยนแปลงแล้วไม่สามารถยืดหยุ่นได้ ความสำคัญมักอยู่ที่การสื่อสารนับตั้งแต่การมองตาและบทสนทนา โดยปกติการเตรียมตัวมาดีและมีประสบการณ์จะทำให้สามารถประสบความสำเร็จ ในการอำพรางแต่ละครั้งจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- ความเหมาะสมของตัวผู้ปฏิบัติ เช่น รูปร่าง การแต่งกาย
- ความเหมาะสมระหว่างตัวผู้ร่วมปฏิบัติในที่มงาน สอดคล้องกันหรือไม่
- ความเหมาะสมกับสถานที่ เวลา และสิ่งแวดล้อมในขณะนั้นหรือไม่

เทคนิคในการอำพราง

(1) การปลอมแปลงตัว อย่าให้มีร่องรอยของความเป็นเจ้าหน้าที่ เช่น ทำทางไม่พบบัตรประจำตัวราชการ ต้องแน่ใจว่าแบบของเครื่องแต่งกายต้องให้สมเหตุสมผล และต้องทำตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

(2) ในระหว่างติดต่อกับฝ่ายตรงข้าม ต้องมีความเชื่อมั่นว่าติดต่อในลักษณะของความเป็นมิตร แต่อย่าปล่อยตัวให้สนิทสนมเกินควร อย่าแสดงเกินบทที่ได้รับมอบหมาย ถ้าจำเป็นก็ให้แสดงท่าทางเป็นนักเลง

(3) วิธีได้ข่าวที่ต้องการ อย่าพูดเกินกว่าจำเป็น กระตุ้นให้ฝ่ายตรงข้ามพูดออกมา แต่อย่าป้อนคำถามมากนัก ค่อยๆ ย่นระยะให้ฝ่ายตรงข้ามเข้ามาตีความให้มากขึ้น แต่ตัวเองอย่าตีความมาก

(4) พยายามติดต่อกับทีมสะกดรอย ต้องมีการนัดหมายเรื่องสัญญาณกันไว้ก่อน หากทางพบกันในจุดที่กำหนดไว้ หากจะมีการเคลื่อนไหว ย้ายสถานที่ให้กระทำซ้ำๆ หรือถ้าจำเป็นก็หาทางหนีให้เร็วไว้ เพื่อให้ทีมสะกดรอยติดตามได้ทัน

ข้อห้าม ผู้ปฏิบัติอย่าฝ่าฝืนกฎหมายและจะต้องตัวเป้าหมาย ให้คำนึงเสมอว่าปกติแล้วคนร้ายจะเชื่อเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่แล้ว เว้นแต่ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเองจะแสดงออกอย่างผิดปกติ เมื่อเสร็จภารกิจแล้ว ผู้ปฏิบัติต้องรายงานผลทางบวกและทางลบให้เพื่อนร่วมทีมงานทราบ เพื่อเกิดความมั่นใจและลดความตื่นตระหนกในขณะทำงาน และนำมาปรับเพื่อการทำงานครั้งต่อไป จะได้ผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

การสืบสวนในลักษณะเป็นสายลับ (UNDERCOVER) การสืบสวนในลักษณะสายลับคือ กรรมวิธีทางการสืบสวนวิธีหนึ่งใช้วิธีปลอมแปลงและอ้างข้อแก้ตัวกลบเกลื่อนต่างๆ เพื่อให้ผู้ต้องสงสัยว่าเป็นอาชญากรไว้วางใจ ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อทราบว่ากำลังมีการวางแผนเพื่อประกอบอาชญากรรมหรือมีการประกอบอาชญากรรมนั้นแล้วหรือไม่
- 2) เพื่อให้ทราบผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด
- 3) เพื่อหาพยานหลักฐานแสดงต่อศาล
- 4) เพื่อค้นหาของผิดกฎหมายหรือทรัพย์สินที่ถูกขโมย
- 5) เพื่อกำหนดเวลาที่เหมาะสมสำหรับเข้าจับกุมสถานที่ที่ตัวการชอบมั่วสุมหรือเพื่อเข้าจับกุมตัวการสำคัญ

การสร้างสายลับ หรือแหล่งข่าว สายลับเป็นแหล่งข่าวชนิดหนึ่งซึ่งผู้สืบสวนจะต้องปกปิดแหล่งข่าวชนิดนี้เป็นความลับถ้าเปิดเผยจะทำให้สายลับดังกล่าวมาสามารถหาข่าวได้อีกและอาจเป็นอันตรายแก่ตัวสายลับเอง

สายลับแหล่งข่าวอาจได้จาก

- 1) ผู้ต้องการให้ข่าวโดยประสงค์ค่าตอบแทน ผู้สืบสวนพึงระมัดระวังผู้ให้ข่าวชนิดนี้ บางครั้งอาจเป็นข่าวลวง หรือข่าวเท็จ โดยผู้ให้ข่าวสร้างขึ้นเพื่อหลอกเอาเงินหรือผลประโยชน์ บางครั้งอาจหลอกผู้สืบสวนให้ตกเป็นเครื่องมือเพื่อการแก้แค้นหรือทำลายล้างคู่แข่ง
- 2) ผู้ต้องการให้ข่าวโดยหวังดี ไม่ประสงค์ค่าตอบแทน อย่างไรก็ตามผู้สืบสวนจะต้องตรวจสอบข่าวทุกครั้ง ข่าวที่ให้อาจเป็นจริงหรือไม่ก็ได้ เช่น กรณีผู้ให้ข่าวเป็นโรคจิต
- 3) การสร้างสายลับหรือผู้ให้ข่าวไว้ตามจุดต่างๆ ที่เป็นแหล่งมั่วสุมของมิจฉาชีพ เช่น ตามบ่อนการพนัน สถานบริการ ซ่องโสเภณี โรงรับจำนำ เพื่อให้คอยส่งข่าวที่เป็นประโยชน์ โดยผู้สืบสวนอาจจะพัฒนาบุคคลที่ประกอบอาชีพอยู่ในสถานะนั้นเพื่อให้คอยส่งข่าวให้ หรืออาจจะส่งเข้าไปอยู่ในสถานที่ดังกล่าว
- 4) สายลับอาชีพ ปัจจุบันมีบุคคลประเภทหนึ่งยึดการให้ข่าวเป็นอาชีพ หรือเรียกว่าเป็นอาชีพขายข่าว สายลับประเภทนี้บางครั้งก็เชื่อถือได้ บางครั้งก็เชื่อถือไม่ได้ ผู้สืบสวนจะต้อง

ตรวจสอบความถูกต้องของข่าวก่อนเสมอ บางครั้งข่าวเดียวกันผู้ให้ข่าวอาจนำไปขายหลายแห่งทำให้เกิดความเข้าใจผิดถึงขั้นปะทะกันเอง การหาข่าวสารเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงต่างๆ ให้ปรากฏชัดเจนนั้นจะต้องใช้วิธีต่างๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งบางครั้งอาจหลีกเลี่ยงไม่ได้ในการใช้สายลับเพื่ออำพรางตัวต่อฝ่ายตรงข้ามอีกด้วย วิธีใช้สายลับ ขอบเขตที่ตำรวจจะใช้สายลับนั้นแตกต่างกันอย่างมากภายในหน่วยงานของตำรวจต่างๆ เช่น

- ตำรวจฝรั่งเศสใช้สายลับอย่างกว้างขวางและมีสายในข่ายงานซับซ้อน
- ตำรวจอเมริกาเอาอย่างตำรวจอังกฤษ พยายามใช้สายลับน้อย
- ตำรวจอังกฤษพยายามจะไม่ใช้เลย แต่ยังคงใช้อยู่บ้าง

ดังนั้น เมื่อพูดถึงสายลับเข้าใจว่าทุกคนพึงรังเกียจ เพราะในอดีตสายลับได้สร้างพฤติกรรมอันไม่ดีงามมาแล้วหลายประการ จึงยังคงอยู่ในจิตใจของคนทั่วไป พฤติกรรมอันไม่ดีงามซึ่งสายลับได้กระทำแล้วในอดีต เช่น

- สายลับเป็นพวกอาชญากร จึงรู้การกระทำผิด
- หวังสินจ้างรางวัลเป็นอาชีวะ
- เพื่อการแก้แค้น
- เพื่อให้เกิดความหวาดเกรงแก่ผู้สุจริต เกรงถูกใส่ความ
- ทำลายชื่อเสียงของตำรวจผู้ใช้

อย่างไรก็ตามในวงการสายลับที่ดึ้นนั้น ทราบกันดีอยู่แล้วว่า เหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายมาแล้วในอดีตเป็นเพราะความไม่ชัดเจนในการใช้สายลับ และรู้ไม่เท่าทันและมีนิสัยป้องกัน การใช้สายลับก็ยังมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย และในปัจจุบันเรามีวิทยาการตำรวจเข้าช่วยเหลือการสืบสวนอย่างมาก จึงควรพิจารณาใช้สายลับแต่เฉพาะที่จำเป็น ในเมื่อวิทยาการไม่อาจชี้ให้เราเห็นชัดในการกระทำผิดเท่านั้น

2) การซักถามปากคำ (Interrogation)

หมายความว่า การซักถามปากคำเจ้าทุกข์ พยานหรือผู้ต้องสงสัย โดยหลักการแล้วมุ่งหมายถึงการซักถามด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงว่าใครเป็นผู้กระทำผิด และเพื่อหลักฐานพิสูจน์การกระทำผิดของผู้กระทำผิด และเพื่อเป็นหลักฐานพิสูจน์การกระทำผิดของผู้ต้องหา มิได้มุ่งหมายถึงการสอบสวนด้วยวิธีการบันทึกปากคำให้เป็นหลักฐานในสำนวนการสอบสวนแต่ประการเดียว แต่หมายความว่า การซักถามขั้นต้น โดยไม่จำกัดสถานที่ด้วย เช่น การซักถามปากคำผู้เกี่ยวข้องในสถานที่เกิดเหตุ ซึ่งอาจเป็นตำรวจไม่ว่าจะเป็นชั้นยศใด และการซักถามของพนักงานสอบสวนก่อนจดบันทึกปากคำให้การ ในต่างประเทศเขาแบ่งเรียกวิธีการถามปากคำ 2 อย่างคือ **Interrogation** ได้แก่ การซักถามปากคำผู้ต้องหาในคดีอาญาและพยานบุคคล ซึ่งปิดบังอำพรางความจริงของรูปคดี ส่วนอีกอย่างหนึ่งคือ **Interview** ได้แก่ การซักถามพยานบุคคลโดยทั่วไปการซักถามปากคำเป็นเครื่องมือของพนักงานสอบสวน ซึ่งหมายความว่ารวมถึงการสอบปากคำพยานผู้ต้องสงสัยอย่างมีความชำนาญ ความสำเร็จในเรื่องราวของข่าวสารนั้น

ขึ้นอยู่กับความเฉลียวฉลาดของการหาแหล่งข่าว การซักถามหรือการสอบถามปากคำจะได้ผลเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้ซักถามนั่นเอง ความสามารถในการนี้ถือว่าเป็นความสามารถที่มีคุณค่าที่สุดของพนักงานสอบสวน ดังนั้น พนักงานสืบสวนและสอบสวนที่ประสบความสำเร็จจะต้องเป็นผู้ซักถามที่มีความสามารถและได้ผล ซึ่งประกอบด้วยลักษณะดังนี้

(1) รู้หลักจิตวิทยา คือความสามารถอ่านจิตใจของผู้ถูกสอบสวนและสามารถกระทำตัวเป็นนักแสดง หรือนักธุรกิจได้ เพราะผู้ถูกซักถามย่อมมีจิตใจแตกต่างกัน บางคนชอบปลอม บางคนชอบขู่ และบางคนชอบสุภาพอ่อนโยน

(2) มีความรู้ทั่วไปกว้างขวาง เพราะเกี่ยวกับจะต้องซักถามคดีไม่จำกัดประเภทและจะต้องหมั่นศึกษาหาความรู้ในเรื่องทั่วไปไปเพิ่มเติมอยู่เสมอ

(3) มีไหวพริบ ไหวพริบดี เพราะการซักถามปากคำมีปัญหาเฉพาะหน้าเกิดขึ้นมากมายต้องวิจัยค้นคว้าหาเหตุผลเพื่อขอปัญหาอยู่เสมอ ต้องรู้สึกสนใจและกระตือรือร้น แต่ไม่แสดงกิริยาอาการข่มคนอื่น

(4) บุคลิกภาพดี ผู้ซักถามปากคำแต่ละคนควรมีบุคลิกภาพที่เป็นที่น่าเลื่อมใส และอย่าเกรงแก่ผู้ที่ถูกซักถาม มีลักษณะเป็นผู้เฉียบขาดแต่อ่อนโยน และสามารถแสดงความเห็นอกเห็นใจในตัวผู้ถูกซักถามได้เป็นอย่างดีด้วย

(5) มีความพากเพียรพยายาม ผู้ซักถามปากคำจะต้องมีมานะบากบั่นในการที่จะซักถามให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องอยู่เสมอ เพราะผู้ถูกซักถามอาจให้การสับสนวุ่นวาย บางครั้งนึกเหตุการณ์ไม่ออกและบางครั้งอาจให้ถ้อยคำคลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริงโดยไม่ได้ตั้งใจ

(6) รู้จักทำความเชื่อมโยง คือรู้จักแสดงความสนิทสนมเป็นกันเองกับผู้ถูกซักถามปากคำ หากผู้ถูกซักถามไม่แสดงความเป็นกันเองกับตนก็ย่อมจะไม่เต็มใจให้ข้อเท็จจริงอันถูกต้องแก่ผู้ซักถาม

(7) มีวาจาสัตย์ ผู้ซักถามจะต้องไม่ให้คำสัญญากับผู้ถูกซักถามในสิ่งที่ตนปฏิบัติไม่ได้จะรับปากได้ก็เฉพาะสิ่งที่ตนทำให้ได้เท่านั้น หากยอมให้สัญญาในสิ่งที่ทำไม่ได้ผู้ถูกซักถามอาจเกิดความสงสัยและขาดความไว้วางใจในตัวผู้ถูกซักถาม

(8) สามารถในการสังเกตและอ่านกิริยาท่าทีของผู้ถูกซักถาม คือ รู้จักสังเกตปฏิกิริยาของผู้ถูกซักถามต่อข้อซักถาม และสามารถเข้าใจความหมายของอากัปกิริยานั้นๆ

วิธีดำเนินการซักถามปากคำเจ้าทุกข์และพยาน

ในการซักถามปากคำพยานบุคคลในคดีอาญามักปรากฏอยู่เสมอว่า มีบุคคลไม่ใช่น้อยให้การบิดเบือนอำพรางข้อเท็จจริงของคดีซักถาม มักได้แก่ผู้ที่กลัวถูกผู้ต้องหาหลอกลวงมาแก้แค้นภายหลังผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นเครือญาติกับผู้ต้องหา ผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นพรรคพวกของผู้ต้องหา ผู้ที่ไม่นำพาต่อสังคม และผู้เห็นตำรวจเป็นศัตรู ฯลฯ บุคคลเหล่านี้ ผู้ซักถามจะต้องใช้อุบายไหวพริบหาช่องทางชี้แจงให้เห็นผิดเป็นชอบเริ่มแต่การปลอมโยน การรองรับความปลอดภัย ตลอดจนการ

ชี้ให้เห็นว่า การให้ถ้อยคำที่เป็นเท็จเป็นความผิดต่อกฎหมายอย่างใด หนึ่งในคดีที่มีพยานหรือผู้ต้องสงสัยหลายคนในโอกาสแรกก็ไปถึงที่เกิดเหตุควรรหาทางป้องกันมิให้หนีหรือปรึกษาหารือกัน ได้ผู้ซักถามปากคำถือหลักการดำเนินการซักถามปากคำเจ้าทุกข์หรือพยานต่อไปนี้

(1) **ควรซักถามปากคำเมื่อใด** ผู้ซักถามควรรีบดำเนินการซักถามปากคำเจ้าทุกข์และพยานโดยเร็วที่สุดที่จะเร็วได้ภายหลังเกิดเหตุ เพราะสามารถจำเหตุการณ์ได้ดีอยู่ ความรู้สึกนึกคิดที่บิดเบือนข้อเท็จจริง

(2) **การเตรียมการล่วงหน้า** ก่อนลงมือซักถามปากคำ พยานควรเตรียมข้อเท็จจริงที่หาไว้ได้แล้วให้พร้อมและเตรียมการกระประเด็นข้อซักถามให้เรียบร้อย โดยพิจารณาว่าพยานปากนี้รู้เห็นเหตุการณ์ตอนใดควรจะได้ข้อเท็จจริงจากพยานตอนใดบ้าง มิฉะนั้นอาจพลั้งเผลอผ่านประเด็นสำคัญๆ บางตอนไปเสียก็ได้

(3) **แสดงความเป็นกันเอง** ระยะก่อนลงมือซักถามควรถือโอกาสสนทนาสอบถามสารทุกข์สุขดิบ ทำนองแสดงความเป็นกันเองเสียก่อน หากเริ่มซักถามปากคำเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในคดีทันทีอาจจะเกิดอารมณ์ตึงเครียดไม่เต็มใจ เปิดเผยข้อเท็จจริงก็ได้ และก่อนลงมือซักใช้ไล่เรียงก็ควรให้ผู้ถูกซักถามเล่าเรื่องพฤติการณ์ที่ได้ประสบการณ์ที่ได้มาโดยตลอดเสียก่อน

(4) **คุมผู้ถูกซักถามให้ให้การตามประเด็น** ผู้ถูกซักถามส่วนมากมักจะให้การเลเยกิดนอกเรื่องนอกราว ผู้ซักถามจะต้องคอยตะหลับให้เข้าประเด็นอยู่เสมอ

(5) **ผู้ถูกซักถามให้การขัดกัน** โดยปกติคำให้การของบุคคลที่ได้อยู่ในเหตุการณ์เดียวกันเวลาเดียวกันที่ต้องตามข้อเท็จจริงจะต้องสอดคล้องต้องกัน ถ้าหากปรากฏว่าขัดกันแล้วผู้ซักถามจะต้องซักถามให้เห็นข้อเท็จจริงอันสำคัญของคดีเสมอไป

(6) **อย่าถามนำ** การซักถามนำเป็นเชิงให้คำตอบเสียเอง จะทำให้ข้อเท็จจริงเสียไปและอาจทำให้ตั้งรูปคดีผิดพลาด

(7) **ควรตั้งปัญหาซักถามทีละข้อ** อย่าถามโดยตั้งคำถามซ้อนขึ้นมามากมายๆ ข้อพร้อมๆ กัน

(8) **ควรตั้งปัญหาซักถามที่เข้าใจง่าย** อย่าใช้คำถามคำตอบเข้าใจยาก

(9) **บุคคลประเภทตอบไม่รู้ไม่เห็น** พวกนี้มักจะโต้แย้งบุคคลที่ไร้การศึกษา เพราะบุคคลพวกนี้มักครุ่นคิดว่าการที่เขาตัวเข้ามาผูกพันกับคดีนับเป็นเรื่องที่หาทุกข์ใส่ตัวมากกว่า จึงไม่ค่อยเต็มใจให้ปากคำต่อผู้ซักถาม ผู้ซักถามจะต้องแสดงความเป็นกันเองให้มาก และต้องป้อนคำถามในทำนองคะยั้นคะยอเป็นพิเศษ และต้องใช้คำถามสกด อย่าให้มีทางตอบว่าไม่รู้ไม่เห็น ทั้งๆ ที่รู้เห็นอยู่

(10) **บุคคลประเภทเฉยเมยต่อข้อซักถาม** พวกนี้มักตอบเลียงๆ พวกนี้ไม่เป็นประเด็นที่ต้องการ ควรหาวิธีเข้าถึงอารมณ์ให้ตอบข้อซักถามให้ละเอียดได้ โดยการเินยอให้เกิดความภาคภูมิใจในการที่เขาได้ให้ข้อเท็จจริง ควรกระตุ้นให้ให้การโดยวิธีเน้นให้ความสำคัญของข้อเท็จจริงที่ได้รู้เห็นมา

(11) บุคคลประเภทชี้ให้ล่าเมายา ควรให้คำเินยอมมากๆ บางครั้งอาจได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องชัดเจนมากกว่าคนธรรมดาที่ไม่เมาก็ได้

(12) บุคคลประเภทช่างพูด ผู้ซักถามจะต้องใช้วิธีดักคอรบรัดให้เข้าประเด็นอยู่เสมอ อย่าปล่อยให้พูดเพื่อเจ้อ นอกกริตนกรอยไป

(13) บุคคลประเภทตรงไปตรงมา บุคคลที่ให้ความร่วมมือต่อข้อซักถามตรงไปตรงมาเป็นประโยชน์แก่คดีมาก หากเป็นพยานปากสำคัญในคดีจะเป็นประโยชน์ยิ่ง ถ้าเป็นบุคคลที่มีเชื้อชาติจะซักถามให้ได้ข้อเท็จจริงได้ไม่ยาก แต่ก็ควรชี้แจงให้ผู้ถูกซักถามเข้าใจเสียก่อนว่าเป็นหน้าที่ของผู้ซักถามที่จะต้องค้นคว้าหาข้อเท็จจริงของคดีที่ต้องซักไซ้ไล่เรียงหาเหตุผลประกอบบางประการก็เพื่อความแจ่มชัดของรูปคดี ห้ามเินเจตนาไม่น่าเชื่อถืออย่างใดเิน

(14) บุคคลประเภทกล่าวเท็จ หากผู้ซักถามให้ถ้อยคำโดยเห็นได้ชัดว่าเป็นความเท็จ ควรปล่อยให้การจบนจบเรื่อง ผู้ที่กล่าวเท็จมักจะแสดงท่าทางสะทกสะเทิ้นประหม่า หรือแสดงความรู้สึกออกมาในขณะที่พูดไม่จริงเช่น จับแก้อันแน่น เหงื่อตก กลืนน้ำลายบ่อย และริมฝีปากแห้ง ฯลฯ

(15) พยานประเภทตื่นเต้นและขลาดกลัว พยานประเภทนี้ผู้ถามปากคำจะต้องพยายามผูกมิตรและแสดงความเป็นกันเองให้มาก และควรปลอบใจด้วยว่าผู้ซักถามจะปกปิดคำให้การไว้เป็นความลับไม่เปิดเผยแพร่พราย

การพิจารณาความน่าเชื่อถือของพยาน

หลังจากสัมภาษณ์แล้ว ถ้าเป็นเรื่องใหญ่สลับซับซ้อน เจ้าหน้าที่ต้องการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของพยานว่ารู้จักเหตุการณ์ด้วยตนเองจริงหรือไม่ พยานบังเอิญไปอยู่ในตำแหน่งที่เห็นหรือได้ยินสิ่งที่เจ้าหน้าที่สืบสวนได้ฟังอย่างไร ทำไมถึงได้นึกถึงเหตุการณ์และเวลาที่เกิดเหตุได้ พยานอยู่ในตำแหน่งใดจึงได้เห็นเกี่ยวกับสถานที่เกิดเหตุ อยู่ในตำแหน่งนั้นเมื่อใดและออกจากสถานที่เกิดเหตุไปอย่างไร-เมื่อใด โดยเจ้าหน้าที่สืบสวนต้องหาคำตอบที่มีเหตุผลของคำถามดังต่อไปนี้

(1) พยานมาจากที่ไหน
(2) พยานกำลังจะไปไหน
(3) พยานอยู่ที่ไหน เวลาเท่าไร และพยานกำลังทำอะไรอยู่ในขณะเกิดเหตุ ซึ่งเป็นเนื้อเรื่องส่วนใหญ่ที่พยานเล่า

(4) ลักษณะร่างกายกับการมองเห็นประกอบภูมิประเทศ เช่น ความสูงของพยานจะเห็นได้หรือไม่ ภูมิประเทศของสถานที่เกิดเหตุ ความมาก-น้อยของแสงสว่างในเวลากลางคืน และการบวบวใด ๆ ที่เกิดขึ้นพร้อมกับเหตุการณ์

(5) ส่วนประกอบที่มาพ้องกัน เช่น สาเหตุที่พยานมาอยู่ในบริเวณนั้น

(6) การปฏิบัติตัวขณะให้การเป็นพยาน กิริยาอาการ

(7) ชื่อเสียงในด้านความซื่อสัตย์ และการพูดตรงไปตรงมา ชื่อเสียงทางสังคมของพยาน

ตามปกติแล้วไม่แนะนำให้สัมภาษณ์พยานซ้ำแล้วซ้ำเล่า เว้นแต่การขาดความน่าเชื่อถือของพยานอาจจำเป็นต้องสัมภาษณ์ใหม่ โดยการสร้างประเด็นอื่นขึ้นมาไม่ให้พยานรู้สึกตัวว่าแท้จริงคือการสัมภาษณ์ซ้ำ เช่น พยานอีกคนหนึ่งเปิดเผยเรื่องที่ขาดไป การสัมภาษณ์ใหม่ก็มีโครงสร้างเหมือนกับการสัมภาษณ์ขั้นพื้นฐาน แต่ขอบเขตการสอบถามควรจำกัดอยู่ในปัญหาที่เข้ามาเกี่ยวข้องหรือขัดแย้ง ซึ่งค้านกับเนื้อหาที่ได้สัมภาษณ์ไปแล้ว

วิธีการดำเนินการซักถามปากคำผู้ต้องหา

(1) การเตรียมข้อเท็จจริง ผู้ซักถามควรได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริงตามรูปคดีเสียก่อน ตลอดจนควรทราบประวัติความเป็นมาของผู้ต้องหาอีกด้วย หากผู้ต้องหาเกิดความรู้สึกว่าผู้ซักถามรู้อยู่แล้วเกี่ยวกับคดีก็ไม่กล้ากล่าวเท็จได้ง่ายนัก

(2) จำนวนผู้ซักถามปากคำ โดยปกติควรมีผู้ซักถามผู้ต้องหาเพียงคนเดียวและควรอยู่กับผู้ต้องหาตามลำพังภายในห้องสอบสวน ผู้ต้องหาอาจเปิดเผยความจริงได้มาก ทำนองเดียวกันกับเพื่อนฝูงที่บอกความลับแก่กันก็หาได้พูดบอกต่อหน้าผู้อื่นไม่ ถ้าจำเป็นต้องมีผู้ซักถามมากกว่า 1 คน ก็ไม่ควรเกิน 2 คน ระวังการขัดจังหวะระหว่างกันเองให้มาก และไม่ควรรุยถึงรูปคดีต่อหน้าผู้ต้องหา เพราะผู้ต้องหาอาจนำไปใช้เป็นหลักในการต่อสู้คดีได้

(3) การจัดเก้าอี้ นั่งเก้าอี้สำหรับผู้ต้องหาไม่ควรมีพนักเท้าแขนและพนักที่พิงที่ตั่งตรงเพื่อป้องกันผู้ต้องหามีโอกาสพักอารมณ์ ผู้ซักถามควรนั่งตรงข้ามกับผู้ต้องหา ห่างกันระยะ 2-3 ฟุต ไม่มีสิ่งกีดขวางระหว่างกลาง เพื่อจะได้มองเห็นความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับประสาทของผู้ต้องหาได้ชัดเจน เมื่อการถามปากคำดำเนินไปแล้วเข้ารูปเข้ารอยแล้ว ควรเลื่อนเก้าอี้ให้ชิดตัวผู้ต้องหาเข้าไปอีก ผู้ซักถามไม่ควรลุกจากโต๊ะหรือเดินไปมาเพราะแสดงว่าผู้ซักถามไม่มีความอดทน จะเป็นเหตุให้ผู้ต้องหาคิดว่าหากทนกล่าวโกหกต่อไป อีกไม่ช้าผู้ซักถามก็คงเลิกซักถามไปเอง

(4) ควรจดบันทึกปากคำเมื่อใด เมื่อเริ่มดำเนินการซักถามปากคำนั้นผู้ซักถามไม่ควรจดบันทึกปากคำทันที แม้ปากกกาและสมุดบันทึกก็ไม่ควรวางไว้ให้ผู้ต้องหาเห็น ควรชักใช้ใ้ละเรียงปากเปล่าให้ได้ความแน่ชัดโดยตลอดเสียก่อน เพราะการบันทึกปากคำทำให้ผู้ต้องหาครุ่นคิดอยู่เสมอว่าจะเป็นหลักฐานมัดตัวเอง อารมณ์ครุ่นคิดดังกล่าวอาจทำให้ผู้ต้องหากลับใจไม่แนความจริงได้ง่าย การบันทึกปากคำควรดำเนินการภายหลังที่ถามปากคำผู้ต้องหาจนหมดสิ้นกระแสความแล้ว

(5) ท่าทีของผู้ซักถาม ผู้ซักถามควรแสดงท่าทีให้ปรากฏแก่ผู้ต้องหาว่า ตนนั้นต้องการชักใช้ใ้ละเรียงค้นหาความจริงเท่านั้น มิได้มุ่งหวังคำรับสารภาพของผู้ต้องหาเป็นใหญ่

(6) การแต่งกายของผู้ซักถาม ในต่างประเทศผู้ซักถามปากคำผู้ต้องหาไม่นิยมสวมเครื่องแบบ เพราะจะเป็นเครื่องเตือนใจให้ผู้ต้องหารำลึกอยู่เสมอว่าเขาตกอยู่ในฐานะถูกควบคุมตัว หากจำเป็นต้องแต่งเครื่องแบบก็ควรถอดของปืนพกและอาวุธออกเสีย การแต่งกายต้องให้เป็นสง่า น่าเกรงขาม

(7) การหลีกเลี่ยงคำพูดบางอย่าง ผู้ซักถามควรเลี่ยงไม่ใช้คำพูดที่ก่อความหวาดหวั่นกับผู้ต้องหา เช่น คำว่า ฆ่าคนตาย ควรพูดว่า ยิงหรือแทง ถ้าว่า ขโมย ควรพูดว่าเอาไปมารับสารภาพควรพูดว่า บอกความจริง คำว่ากำลังพูดเท็จจริง ควรพูดว่า ยังไม่ให้ความจริงโดยตลอด

(8) ควรละเว้นการสบประมาท ระหว่างซักถามปากคำผู้ต้องหา ผู้ซักถามควรละเว้นการสบประมาท เพราะจะเป็นทางให้ผู้ต้องหาขอโอกาสขอสูบบ้าง การสบประมาทจะทำให้ผู้ต้องหาได้รู้สึกผ่อนคลายอารมณ์ตึงเครียดได้ ถ้าจำเป็นต้องสบประมาทจริงๆ ก็ควรสบให้น้อยที่สุด แต่ควรยื่นบุหรี่ให้ผู้ต้องหาสูบบุหรี่เป็นการแสดงการผูกมิตรและแสดงความเป็นกันเอง

(9) ใช้คำถามที่เหมาะสม ผู้ถามปากคำควรเลือกใช้คำถามด้วยภาษาที่เหมาะสมกับฐานะผู้ต้องหา เช่น คนไร้การศึกษา ก็ควรถามด้วยคำถามง่ายๆ หรือภาษาที่พูดกันรู้ในหมู่พวกเขา

(10) การแสดงความเห็นอกเห็นใจ เป็นวิธีหนึ่งที่จะได้เรื่องราวจากผู้ต้องหา ทำให้ผู้ต้องหารู้สึกถึงเจตนาดีของผู้ซักถาม โดยเฉพาะผู้ต้องหาที่ได้กระทำผิดเป็นครั้งแรก กระทำผิดเนื่องจากบันดาลโทสะและกระทำผิดเนื่องจากความเจ็บแค้น เป็นประเภทที่ต้องแสดงความเห็นอกเห็นใจเป็นพิเศษ

(11) การบอกผู้ต้องหาของเรื่องความหนักเบาของโทษ ถ้าเป็นคดีเล็กน้อยก็อาจพูดปลอบใจผู้ต้องหาได้ว่าโทษทัณฑ์เพียงเล็กน้อยไม่ควรวิตก เมื่อผู้ต้องหาเห็นว่าความผิดที่ตนกระทำลงไม่หนักหนาอะไรก็จะมีใจเล่าเหตุการณ์ได้มากขึ้น แต่เป็นคดีที่เป็นโทษหนักก็ควรเลี่ยงไม่พูดเรื่องโทษกับผู้ต้องหา

(12) การยกย่องเยินยอผู้ต้องหา ผู้ต้องหาควรได้รับการปฏิบัติและพูดจาที่สุภาพอ่อนโยน โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นความผิดเช่นไร และผู้ต้องหาอยู่ในฐานะเช่นไร เช่นคำว่า ผม คุณ ครับ ควรนำมาใช้ ควรหาทางใช้ในการเยินยอให้ผู้ต้องหารู้สึกภูมิใจในตนเอง หรือในครอบครัวของเขาในความเฉลียวฉลาดของเขา ความมีรูปร่างหน้าตาดี ทำทางดีและความรู้ความสามารถต่างๆ ของเขา ฯลฯ โดยระมัดระวังใช้คำเยินยอที่เป็นจริง จะทำให้สามารถขุดค้นความจริงต่างๆ จากผู้ต้องหาได้มาก

(13) เมื่อผู้ต้องหากล่าวเท็จ ผู้ถามปากคำไม่ควรแสดงอาการโกรธ ดู ด่าว่า หรือใช้คำพูดประท้วงผู้ต้องหา เช่น จะมาโกหกกันทำไม ควรซ่อนปฏิกิริยาทั้งหลายไว้และกลับใช้วิธีพูดว่าผู้ซักถามรู้แล้วว่าผู้ต้องหาไม่ตอบตรงความจริง

(14) การใช้เครื่องจับเท็จ ในการสอบปากคำผู้ต้องหา หากผู้ต้องหาให้การปฏิเสธ อาจมีการใช้เครื่องจับเท็จ ความจริงระบบการจับเท็จนี้ศาลมิได้ถือเป็นหลักฐานที่จะชี้ผิดแก่ผู้ต้องหาได้ แต่อย่างไรก็ตาม อาจมีผลเป็นเครื่องประกอบการวินิจฉัยของพนักงานสอบสวนกล่าวคือ ส่วนมากผู้ที่ไม่ผิดจริงมักจะแสดงความประสงค์ให้มีการจับเท็จด้วยเครื่องจับเท็จ ส่วนผู้ที่กระทำผิดจริงมักจะหลีกเลี่ยงบ่ายเบี่ยง ในบางครั้งก่อนนำตัวไปเข้าเครื่องจับเท็จก็รับสารภาพเสียก่อนก็มีหรือจากผลของการจับเท็จด้วยเครื่องจับเท็จอาจใช้จุดซักถามผู้ต้องหาให้บอกความจริงในภายหลังได้

(15) ไม่ควรใช้เครื่องพ่นสารและการพ่นอาวุธ ผู้ซักถามควรแสดงความกล้าไม่หวั่นเกรงต่อผู้ต้องหาโดยไม่สวมใส่กุญแจมือ หรือล่ามโซ่ระหว่างซักถาม ซึ่งทำให้ผู้ต้องหาเกิดนิยมนิยมชมชอบในตัวผู้ซักถามและอาจจะบอกความจริงได้มากขึ้น อาวุธปืนก็ไม่ควรพกเป็นการข่มขู่ผู้ต้องหาควรทำเป็นเผชิญกับผู้ต้องหาอย่างลูกชาย หากผู้ถามปากคำพ่นอาวุธผู้ต้องหาอาจถือโอกาสแย่งอาวุธหลบหนีได้

(16) การถามผู้ต้องหาที่จับได้ขณะเกิดเหตุ โดยปกติผู้ต้องหาที่ถูกจับได้ในทันทีที่ได้กระทำผิดมักมีอาการตื่นเต้นและตกใจและเปลอสติ ควรรับซักถามในทันทีก่อนที่จะได้มีโอกาสสงบสติอารมณ์ เพราะจะได้รับคำสารภาพที่เขาได้กระทำ

(17) ข้อเท็จจริงที่ผู้ถามปากคำยังไม่รู้ ข้อเท็จจริงใดๆของคดีที่ผู้ถามปากคำยังไม่แน่ใจอย่านำมาพูดกับผู้ต้องหาว่ารู้ความจริงมาอย่างนั้นอย่างนี้ อาจผิดได้ ทำให้ผู้ต้องหาแน่ใจว่าผู้ถามปากคำไม่จริงและยังไม่ได้ข้อเท็จจริงที่จะมัดตัวผู้ต้องหาได้

3) เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ช่วยในการสืบสวน

หมายความว่าวิทยาการตำรวจซึ่งได้ก้าวหน้าไปมาก และความสัมพันธ์กันระหว่างผู้ชำนาญการกับพนักงานสอบสวนต้องอย่างใกล้ชิด เช่น การถ่ายภาพ การวิเคราะห์ทางแสง ฯลฯ วิทยาการดังกล่าวสามารถจะทราบเหตุแห่งการตายในคดีฆาตกรรม หรือทราบคุณลักษณะของยาเสพติดให้โทษ สิ่งเหล่านี้อาจใช้เป็นเครื่องมือเชื่อมโยงผู้ต้องสงสัยกับสถานที่เกิดเหตุ โดยแสดงถึงร่องรอยวัตถุพยานในที่ที่เกิดเหตุ ว่ามีส่วนลักษณะเดียวกันกับที่พบในผู้ต้องหาอย่างไรบ้าง อย่างไรก็ตามเครื่องมือเครื่องใช้ที่ช่วยในการสืบสวนไม่ได้หมายความว่าวิธีการทางเทคนิคและวิธีการอื่นๆ ที่สามารถใช้แกะรอยและตรวจสอบเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องตรวจโลหะ รวมทั้งเครื่องมือ ในการสืบสวนอื่นๆ ก็รวมอยู่ในขอบเขตความหมายอันนี้ด้วย

ในปัจจุบันมีแนวโน้มการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์ต่างๆ ช่วยในการสืบสวนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ความเชื่อถือแก่วิธีการสืบสวนสอบสวน โดยใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์มาจนล้มวิธีการชั้นมูลฐาน ซึ่งได้ผลดีกว่าในเรื่องของการหาข่าวและการซักถาม ทั้งนี้เพราะการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์เป็นที่น่าสนใจและได้รับการประโลมข่าวจากหนังสือพิมพ์นักเขียนข่าว นักเขียนนวนิยายมากกว่า และยิ่งกว่านั้นผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ทางด้านนี้ ก็มักจะเป็นนักวิทยาศาสตร์ซึ่งคุ้นเคยกับการปรากฏต่อกลุ่มคนฟังหรือเขียนบทความแสดงการค้นคว้าวิธีการใหม่ๆ ลงในวารสารต่างๆ เสมอ เพื่อจะให้การค้นคว้าของเขาเป็นที่รู้โดยทั่วไป เจ้าหน้าที่บางประเภท เช่น แพทย์ทางนิติเวชผู้ทำการชันสูตร ผ่าตัด เมื่อรายงานผลการตรวจของตนมักจะทำให้เกิดความรู้สึกว่าผลงานของเขามีส่วนช่วยในการสืบสวนอยู่เสมอ ตัวอย่างเช่น ผลการสืบสวนคดีฆาตกรรม กระทำการสำเร็จเพราะตำรวจเอง 85% ทางด้านอื่นๆ ก็มักจะได้รับประโลมข่าวเป็นที่ประทับใจของคนทั่วไปเสมอ ดังนั้นพนักงานสอบสวนควรจะได้

พิจารณาใช้เครื่องมือเครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์มาเกี่ยวข้องในการสืบสวนให้ได้ผลเร็วที่สุด การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ นั้น จะได้ผลมากที่สุดเมื่อคดีนั้นๆ มีพยานวัตถุอยู่อย่างมากมายเท่านั้น ผู้ทำการสืบสวนสอบสวน จึงจำเป็นต้องศึกษาให้ทราบว่าวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับพิสูจน์หลักฐานต่างๆ จะช่วยในการสืบสวนสอบสวนได้เพียงไรนั้น แยกพิจารณาได้ 2 ประเภท คือ

เทคนิคทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Technique)

ในการสืบสวนปัจจุบัน นอกจากวิธีการโดยการคัดเลือกตัวบุคคลผู้จะกระทำการสืบสวนหรือหาพยานหลักฐาน โดยบุคคลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ก็มีวิธีการอีกประการหนึ่ง ซึ่งในปัจจุบันเป็นที่นิยมกันในประเทศมากคือ การใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ หรือเทคโนโลยีเข้าช่วย เช่น

1) ระบบฐานข้อมูลประวัติอาชญากร (CDOS) โดยการนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประวัติคนร้าย โดยใช้ข้อมูลเชื่อมโยงกันเป็นระบบและมีวิธีการตรวจสอบได้จาก ชื่อ นามสกุล ตำแหน่งบรรณวิธีการกระทำความผิดเป็นสำคัญ โดยได้ข้อมูลจากตัวอาชญากรเอง เก็บไว้ค่อนข้างละเอียดจึงทำให้งานสืบสวนสามารถทราบและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสถานีตำรวจในอดีต พร้อมตรวจสอบกับข้อมูลที่ได้มากับข้อมูลประวัติอาชญากรจากกองทะเบียนประวัติอาชญากรได้เสมอ

2) ระบบตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (AFIS) ลายนิ้วมือของมนุษย์มีเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล ไม่มีมนุษย์ในโลกที่จะมีลายนิ้วมือซ้ำกัน แม้จะเป็นญาติพี่น้องฝาแฝดรูปร่างหน้าตาเหมือนกันก็ตาม นอกจากนั้นลายนิ้วมือของคนเราจะไม่เปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นจึงได้มีการใช้ประโยชน์จากลักษณะสำคัญของลายนิ้วมือในกิจการของตำรวจทั่วโลก ถ้าในที่ที่เกิดเหตุพบลายนิ้วมือที่ต้องสงสัย ไม่ว่าจะเป็นลายนิ้วมือแฝงถึงแม้ลายนิ้วมือที่ได้มานั้นจะปรากฏเพียงบางส่วน เมื่อนำมาเข้าเครื่องตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติแล้ว ก็สามารถหาจุดลักษณะสำคัญของเส้นได้โดยใช้เวลาไม่นานนักก็สามารถค้นหาได้แล้วนำมาเปรียบเทียบกับผู้ต้องสงสัยหรือนำมาหาว่าเป็นลายนิ้วมือของใคร ซึ่งเคยมีประวัติเก็บบันทึกไว้

3) ระบบคอมพิวเตอร์ประกอบภาพใบหน้าคนร้าย (PICASSO) ผลจากการนำเอาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ประกอบภาพใบหน้าของคนร้ายมาใช้ในกองทะเบียนประวัติอาชญากรปรากฏว่าได้ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้เสียหายและพยานในการให้ข้อมูลรูปภาพใบหน้าคนร้าย กับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้อย่างแม่นยำไม่เสียเวลาและสามารถสนับสนุนเจ้าหน้าที่ในการติดตามคนร้ายได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนั้นยังสามารถนำมาหาตัวผู้ตายซึ่งยังไม่ทราบว่าเป็นใครโดยเปรียบเทียบจากโครงกระดูกใบหน้าของจริงกับรูปภาพที่มีอยู่ได้อีกด้วย

4) การตรวจพิสูจน์ตัวบุคคลโดยการตรวจการวิเคราะห์สารพันธุกรรม (DEOXYRIBO-NUCLEIC ACID) สารพันธุกรรม หรือ ดี เอ็น เอ มีอยู่ในนิวเคลียสของเซลล์ทำหน้าที่ควบคุมการถ่ายทอดทางพันธุกรรม มีลักษณะเฉพาะในแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน นอกจากฝาแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกันเท่านั้น หลักการ สารพันธุกรรม หรือ ดี เอ็น เอ เป็นสารที่มีความจำเพาะสูงในแต่ละบุคคลดังนั้นจึงสามารถนำมาใช้ในการตรวจสอบตัวบุคคล ไม่ว่าจะเป็น DNA จากคราบโลหิต

ทราบอสุจิในคดีข่มขืน หรือจากเซลล์ของรากผม รากขน นอกจากนี้ยังสามารถใช้ในการตรวจคลีคลายคดีซับซ้อน เช่นคดีคนหายหรือชิ้นส่วนกระดูกหรือกระดูกกะโหลกของซากศพ รวมทั้งสามารถตรวจพิสูจน์ความเป็น พ่อ-แม่-ลูก ได้อีกด้วย

ขั้นตอนในการปฏิบัติงานด้านการสืบสวนที่ใช้กันทั่วไป

- ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการรับรายงานเรื่องอาชญากรรม การค้นพบหรือสงสัย
- ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนเจ้าหน้าที่สืบสวนตอบรับเริ่มปฏิบัติ
- ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการหาผู้กระทำความผิดหรือหาทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย
- ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนการตรวจสอบเมื่อเกิดความสงสัย
- ขั้นตอนที่ 5 ขั้นตอนการรวบรวมหลักฐานเพื่อสนับสนุนข้อกล่าวหา ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการรวมทั้งการติดตามผลคดี

1. **ขั้นตอนการรับรายงานเรื่องอาชญากรรม** เป็นขั้นตอนของการได้รับแจ้งเมื่อพบว่าคดีอาชญากรรมได้เกิดขึ้น หรือสงสัยว่ามีการก่ออาชญากรรมที่ไม่ใช่ชาวสื่อ-ชาวโคลอย เช่น การรับแจ้งว่ามีเหตุพบศพ มีเหตุปล้นทรัพย์และมีเหตุลักทรัพย์ เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบกับเมื่อทำการตรวจสอบว่าเกิดเหตุจริง หากเป็นกรณีสงสัยว่ากำลังมีการประกอบอาชญากรรม เพราะพบคนที่ไม่ประกอบอาชีพใดๆ มีเงินใช้จ่ายฟุ่มเฟือยผิดสังเกต มีการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นแล้วเห็นว่าเชื่อถือว่าประกอบอาชญากรรมจริง ชาวที่ได้จากคดีอื่นๆ ชาวที่ได้มาโดยบังเอิญ หรือการรับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้ทำการสืบสวนคดีเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ขึ้นอยู่กับขั้นตอนนี้ด้วย ขั้นตอนนี้จึงเป็นขั้นตอนที่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบขึ้นอยู่กับเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนไม่ว่าจะเพราะหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือหน้าที่ของความเป็นตำรวจ

ขั้นตอนนี้ผู้บังคับบัญชาผู้ปฏิบัติควรพิจารณาว่าเป็นหน้าที่โดยตรงของหน่วยงานตน หรือควรจะเป็นการทำงานของหน่วยงานที่ชำนาญอื่นๆ เพื่อผลการปฏิบัติจะได้ออกมาโดยสมบูรณ์ เช่น ข้างเรื่องยาเสพติด การปลอมแปลงบัตรเครดิต ตำรวจฝ่ายสืบสวนทุกคนสามารถจับกุมได้ตัวผู้ต้องหา ได้ของกลาง แกล้งข่าว แต่ถ้าหน่วยงานที่มีความชำนาญโดยเฉพาะ เช่น หน่วยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ปปส. หรือหน่วยงานสืบสวนสอบสวนคดีเศรษฐกิจ สศก. จะสามารถทำลายเครือข่ายของผู้ทำงานอยู่เบื้องหลัง ได้ยึดทรัพย์สินเป็นของรัฐได้เป็นประโยชน์ต่อสังคมมากกว่า หรือคดีบางคดี เช่น คดีมือปืนรับจ้างที่มีเครือข่ายกว้างขวางอาจต้องส่งผ่านไปให้หน่วยงานสืบสวนโดยตรงคือ กองกำกับการตำรวจสืบสวน การทำหน้าที่ตำรวจสืบสวนที่ดีบางกรณีรวมถึงการส่งผ่านข่าวข้อมูลไปให้ผู้มีหน้าที่มีความชำนาญเฉพาะด้วย

หน่วยงานที่ทำหน้าที่สอบสวนโดยทั่วไปจะแบ่งหน้าที่รับผิดชอบออกเป็นส่วนๆ เช่น หน่วยงานสืบสวนคดีเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย-ฆาตกรรมและมือปืนรับจ้าง หน่วยงานสืบสวนคดีเกี่ยวกับทรัพย์ ลักทรัพย์และฉ้อโกงทรัพย์ หน่วยงานสืบสวนคดีทั่วไป หรือหน่วยงานสืบสวน

เฉพาะ เช่น หน่วยปราบปรามยาเสพติดให้โทษ แต่การปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนในระดับสถานีตำรวจแต่ละแห่งจะรับผิดชอบทำหน้าที่สืบสวนคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาเว้นแต่ผู้บังคับบัญชาชั้นสูงจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่นดังที่กล่าวมาแล้ว

2. ขั้นตอนเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนตอบรับ เป็นขั้นตอนของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนเข้าไปรับผิดชอบปฏิบัติสืบสวนในคดี ไม่ว่าจะเป็นการรับผิดชอบด้วยสาเหตุใด เช่น มีหน้าที่รับผิดชอบพื้นที่แล้วเกิดคดีขึ้นในพื้นที่นั้นได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา และข่าวจากสายลับที่ผ่านขั้นตอนการสอบความน่าเชื่อถือแล้วการเริ่มปฏิบัติในขั้นตอนนี้เป็น การปฏิบัติแล้วแต่กรณีเป็นขั้นตอนต่อเนื่องจากการรับรายงานเรื่องอาชญากรรม ซึ่งพอจะแยกเป็นกรณีได้ดังนี้

2.1 ขั้นตอนการตอบรับจากเจ้าหน้าที่สืบสวนจากสถานที่เกิดเหตุเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนมาถึงที่เกิดเหตุแล้ว เริ่มพิจารณาสถานที่เกิดเหตุและสภาพแวดล้อมที่เกิดเหตุ เช่น ที่เกิดเหตุเป็นตึกแถว หรือบ้านพักชั้นที่เท่าไร มีเส้นทางเข้าออกสถานที่เกิดเหตุ ตรงไหนบ้าง ถ้าเกิดเหตุในรถยนต์ สิ่งที่ต้องสนใจคือ สถานที่จอด ถนน-ตรอก-ซอย วัน-เวลาเกิดเหตุ ก่อนและหลังเกิดเหตุ มุ่งไปที่พยานวัตถุ และพยานบุคคลในที่เกิดเหตุ ปัญหาที่พบในขั้นตอนนี้ได้แก่ หลักฐานในที่เกิดเหตุถูกทำลาย หรือการเพิ่มร่องรอยทำให้สับสน พยานบุคคลอยู่ในอาการตื่นเต้นตกใจมีนเมา หรือไปจากที่เกิดเหตุแล้ว รวมทั้งพยานเด็กจะทำให้การซักถามยุ่งยากขึ้น

2.2 การตอบรับจากแฟ้มข้อมูลอาชญากรรม หรือได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา เป็นการปฏิบัติงานหลังจากที่มีผู้รวบรวมข้อมูลจากสถานที่เกิดเหตุมาแล้ว หรืออาจเป็นคำสั่งลอยๆ ไม่มีข้อมูลเพียงพอ เจ้าหน้าที่สืบสวนที่ตอบรับต้องเริ่มศึกษาข้อมูลที่มีอยู่ให้ดี เมื่อเกิดความสงสัยต้องคลี่คลายด้วยการปรึกษาผู้ชำนาญ หรือผู้ที่รู้ในเรื่องนั้นๆ แล้วจึงเริ่มศึกษาสถานที่เกิดเหตุ เวลาที่เกิดเหตุ หลักฐานที่พบ คำให้การของประจักษ์พยาน คำให้การของพยานแวดล้อม หลักฐานเกี่ยวกับผู้บาดเจ็บหรือศพ ถ้าเป็นกรณีเกี่ยวกับทรัพย์ถูกขโมย ดูรายละเอียดรูปพรรณทรัพย์ มูลค่าของทรัพย์ ประโยชน์ใช้สอย ผู้ต้องการทรัพย์ แหล่งรับซื้อรับจำหน่าย และการแปรสภาพของทรัพย์ ดูว่าคดีทำไปถึงไหน ระบุด่วนร้าย ยืนยันผู้ต้องสงสัยแล้วหรือไม่ ส่วนใดสงสัยไม่เข้าใจ ไม่ชัดเจนต้องกลับไปเริ่มใหม่ เช่น ดูที่เกิดเหตุใหม่ ซักถามผู้เสียหายและพยานใหม่ แล้วบันทึก หากไม่มีการทำแฟ้มข้อมูลไว้ก็ต้องดำเนินการ หาเหตุผลจากข้อมูลที่มีอยู่โยงเรื่องราวทั้งหมดเข้าด้วยกันโดยยึดเวลาเกิดเหตุเป็นหลัก

กรณีได้รับคำสั่งให้สืบสวนเกี่ยวกับตัวบุคคลหรือ สถานที่ ให้ชี้รายละเอียดของบุคคลหรือสถานที่ให้ได้ เช่น การสืบสวนบุคคลเริ่มจาก ชื่อจริงนามสกุลจริง วันเดือนปีเกิด ภาพถ่ายสถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน และพฤติกรรมค่อยๆ ขยายวงกว้างออกไปจากครอบครัว ญาติพี่น้อง สังคมของบุคคลนั้นและรายรับรายจ่าย กระแสการเงิน หากเป็นสถานที่เริ่มจาก ที่ตั้งสถานที่วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของสถานที่ และใครเข้ามาเกี่ยวข้องกับสถานที่นั้น

2.3 การตอบรับจากข้อมูล เป็นขั้นตอนที่เจ้าหน้าที่สืบสวนได้ข่าวมาจากสายลับ จากข้อมูลคดีอื่น หรืออาจเป็นการได้ข่าวมาโดยบังเอิญ หลังการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของ ข้อมูลแล้ว เจ้าหน้าที่สืบสวนเริ่มทำแฟ้มสืบสวนเฉพาะคดีขึ้น โดยเริ่มทำการสืบสวนตั้งแต่การหา รายละเอียดตัวบุคคล และพฤติการณ์แวดล้อมขยายวงกว้างออกไปจากบุคคลในครอบครัวสู่ พรรคพวก หุ่นส่วน พร้อมทั้งตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลรวม เช่น แผนประทุษกรรมและแหล่งข้อมูล รวมทางธุรกิจ หรือในเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ที่ดูเจ้าของผู้เช่า จุดประสงค์ของกิจการและบุคคลที่เข้ามา เกี่ยวข้องช่วงที่มีการเคลื่อนไหวในสถานที่ วิธีการปฏิบัติขั้นตอนนี้มักจะเป็นการเฝ้าสังเกตการณ์ การสะกดรอยติดตาม และใช้การตรวจสอบข้อมูลรายละเอียดประกอบ

ขั้นตอนเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนตอบรับนี้ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติควรจะต้องรู้และเข้าใจวิธีการขั้น พื้นฐานของกระบวนการว่าสาเหตุและวิธีการกระทำผิดนั้นเป็นอย่างไร อาจจะโดยการหาความรู้ จากผู้ชำนาญและผู้ที่มีประสบการณ์ซึ่งจะช่วยทำให้ทราบถึงขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไรที่เข้าข่าย ความผิดใช้กล่าวหาดำเนินคดีได้ อะไรที่จะเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์ความผิด และต้องประเมิน สถานการณ์อย่างระมัดระวังด้วย ขั้นตอนนี้อาจนำเอาวิธีการเขียนมาตริกซ์ (MARRIX) การเขียน ผังความเชื่อมโยง (LINK NETWORK DIAGRAM) หรือแผน วัน-เวลา (TIME FLOW DIAGRAM) มาใช้ จะช่วยให้สามารถมองคดีได้เข้าใจง่ายขึ้นรวมทั้งสังเกตเห็นจุดได้เปรียบที่เป็นประโยชน์ซึ่ง จะนำไปสู่ความสำเร็จในการสืบสวนคดี เจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนต้องพยายามสร้างความคุ้นเคยกับ สถานที่ ผู้กระทำผิด และผู้เกี่ยวข้องให้มากที่สุด การสร้างความคุ้นเคยในที่นี้ไม่ใช่การทำความ รู้จักพูดคุยหรือการปรากฏตัว หากแต่หมายถึงสิ่งที่ผู้เรียกกันว่าเป็นธรรมชาติของคดีแต่ละคดีคือ สร้างความคุ้นเคยกับเรื่องราวของคดี จนมีความรู้สึกเข้าใจธรรมชาติความเป็นไปเหล่านั้น

3. ขั้นตอนการหาตัวผู้กระทำผิดหรือหาทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย ขั้นตอนนี้ หาก ได้หลักฐานที่ชัดเจนว่าคนร้ายเป็นใครก็พยายามสืบให้รู้รายละเอียดของบุคคล ภาพถ่าย ประวัติ ความเป็นมาและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสังคมของคนร้าย รวมทั้งนำหลักจิตวิทยาส่วนที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติของมนุษย์มาใช้ประกอบการหาตัว เช่น ความรัก ความผูกพัน บุตร ภรรยา สภาพสังคม การช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างมิตรสหาย และขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น การตอบแทนบุญคุณมา ใช้เป็นแนวทางในการตามหาตัวผู้กระทำผิด

หากไม่ชัดเจนเกี่ยวกับตัวบุคคลผู้ทำผิด ต้องพยายามชี้ให้เห็นได้ว่าใครเป็นผู้กระทำ ผิดซึ่งมีวิธีการ 2 ทาง คือ

3.1 การเอาหลักฐานพยานที่มีอยู่เป็นหลักแล้วเอาหลักฐานข้อมูลที่นำเสนอสงสัยมา เปรียบเทียบ เช่น เอาลายนิ้วมือแฝงที่ได้ในที่เกิดเหตุเป็นหลัก แล้วเอาลายนิ้วมือบุคคลต้องสงสัย มาเปรียบเทียบ เอาเส้นขนที่ได้ในที่เกิดเหตุเป็นหลัก แล้วนำเส้นขนเส้นผมของผู้ต้องสงสัยมา เปรียบเทียบ

3.2 การเอาหลักฐานพยานที่มีอยู่ไปเปรียบเทียบกับข้อมูลที่รวบรวมไว้แล้วเป็น หลักเช่น เอาลายนิ้วมือแฝงที่ได้ในที่เกิดเหตุ ไปเทียบกับสารบบการเก็บรวบรวมลายพิมพ์นิ้วมือ

หรือตรวจเปรียบเทียบกับเครื่องตรวจลายพิมพ์นิ้วมืออัตโนมัติ (AFIS) เอาพฤติการณ์ทางคดีที่ประมวลมาได้ไปเปรียบเทียบกับแผน ประทุษกรรมที่รวบรวมไว้แล้ว

ในเรื่องของการตามหาทรัพย์สินที่หายให้ผู้ที่ต้องการทรัพย์สิน เช่น ร้านขายของเก่า ต้องการนำไปจำหน่าย โรงงานอุตสาหกรรมต้องการนำไปใช้ ในทางกลับกันก็ให้ดูว่าผู้กระทำผิดจะไปใช้ทรัพย์สินอย่างไร เช่น ไปแลกเป็นเงิน หรือกรณีเป็นชาวคริสต์โครมตามสื่อมวลชนผู้กระทำผิดอาจไม่กล้านำทรัพย์สินที่ได้ออกไปใช้ จะเก็บไปซุกซ่อนที่ใดได้หรือนำไปฝากผู้อื่นไว้ถ้าเป็นทรัพย์สินมีค่า จำหน่ายแปรสภาพได้ง่ายให้ดูความเปลี่ยนแปลงของผู้ต้องสงสัย คนรักญาติพี่น้อง พฤติกรรมในการใช้จ่ายเงิน การซื้อทรัพย์สินประดับร่างกาย และการตกแต่งสถานที่พักอาศัย เป็นการดูเส้นทางการเคลื่อนของกระแสทรัพย์สินนั้น คนร้ายที่มีความรู้ความฉลาดเรื่องระบบวิธีการเคลื่อนย้ายทรัพย์สิน ตำรวจสืบสวนต้องใช้ระบบวิธีการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินไม่สลับซับซ้อน ให้ใช้การสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการจับจ่ายซื้อทรัพย์สินสิ่งของในชีวิตประจำวันก็น่าจะเพียงพอ

4. ขั้นตอนการตรวจสอบเมื่อเกิดความสงสัย ในระหว่างการตรวจหาตัวผู้กระทำผิดเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวนต้องตรวจสอบข้อมูลที่น่าสงสัยไปด้วย ทั้งนี้เพื่อความกระฉับในการสืบสวนคดี และเป็นการหาพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาพิสูจน์ความผิดตามกระบวนการยุติธรรมขั้นตอนการตรวจสอบนี้จะต้องตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลเปิด เช่น สมุดโทรศัพท์ ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลปิด เช่น กองบัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนบริษัท และตรวจสอบจากแหล่งข้อมูลลับ เช่น สายลับใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ ขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลนี้ จะต้องทำอย่างรวดเร็ว มีการประสานงานทั้งในระบบและนอกระบบ โดยใช้ความสัมพันธ์พิเศษจะทำให้ได้ข้อมูลรวดเร็วและทันที่จะใช้ประโยชน์ ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบบางครั้งเข้าไปจะทำให้ประโยชน์ลดน้อยลง

การตรวจสอบนี้รวมถึงการตรวจพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ของผู้ชำนาญด้วย เมื่อได้ผลการตรวจสอบมาแล้วต้องรีบส่งผ่านข้อมูลที่ไต่ให้เจ้าหน้าที่สืบสวนที่ร่วมปฏิบัติงานทราบทันทีหากไม่มีการส่งผ่านข้อมูลการตรวจสอบที่ได้มาให้ผู้ร่วมปฏิบัติในทีมงานทราบ ข้อมูลนั้นจะไม่นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ การตรวจสอบเมื่อเกิดสงสัยและส่งผ่านข้อมูลอย่างถูกต้อง จะทำให้คดีกระฉับได้เร็วขึ้น พยานหลักฐานมีมากขึ้น หากมีการตรวจสอบเมื่อเกิดการสงสัยหรือข้อมูลจากการตรวจสอบมิได้ถูกนำมาใช้ อาจจะมีผลทำให้คดีสืบสวนระยะสั้น (SHORT TERM INVESTIGATION) กลายเป็นคดีสืบสวนระยะยาว (LONG TERM INVESTIGATION) เป็นจุดอ่อนของงานสืบสวน ข้อต่อ ลูกโซ่ของพยานหลักฐาน บางจุดที่แข็งจะกลายเป็นจุดอ่อนหรืออาจจะขาดได้การใช้ข้อมูลให้มีประโยชน์จึงเป็นเรื่องสำคัญ

5. ขั้นตอนการรวบรวมหลักฐานเพื่อสนับสนุนข้อกล่าวหา ออกหมายจับ ประกาศจับและส่งเรื่องให้พนักงานอัยการ รวมทั้งการติดตามผลคดีเหล่านี้เป็นขั้นตอนต่อจากขั้นตอนต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ถ้าขั้นตอนที่ผ่านมาถูกต้องสมบูรณ์ จะทำให้ขั้นตอนนี้ประสบผลสำเร็จ เป็น

ขั้นตอนที่สามารถชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของหน่วยงานสืบสวนนั้นๆ โดยการเปรียบเทียบสถิติการลงโทษผู้ต้องหาที่ถูกจับส่งขึ้นพิจารณาตัดสินศาลว่าถูกลงโทษมากน้อยเพียงใด ขั้นตอนนี้ต้องร่วมมือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวน พนักงานสอบสวน และอัยการ ในความสำเร็จของคดีสำคัญระหว่างประเทศบางคดีที่ดำเนินมาได้ถึงขั้นตอนนี้ คือการร่วมมือกันทำงานมาตั้งแต่ขั้นตอนที่ 3 ของเจ้าหน้าที่สืบสวน พนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการ เช่นคดีของหน่วยงานปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจนครบาลบางคดี

ความสำคัญของขั้นตอนนี้อยู่ที่การสืบสวนมีพยานหลักฐานทางกฎหมายมากน้อยเพียงพอหรือไม่ ที่มาของหลักฐานถูกต้องตามกฎหมาย มีความสัมพันธ์กับคดีหรือไม่ และมีวิธีใดที่จะทำให้ศาลรับพยานหลักฐานเข้าไว้ในสำนวนพิจารณาตัดสิน เป็นขั้นตอนที่ต้องตัดสินใจว่าหลักฐานใดควรแสดงและไม่ควรแสดง ในการพิจารณาคดีชั้นศาล หากจะต้องเลือกหลักฐาน หรือหาหลักฐานเพิ่มเติมให้เห็นว่าวัตถุพยาน หรือกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เช่น ภาพถ่าย ผลการตรวจคราบโลหิตจากผู้ชานาญ แล้วเอาพยานบุคคลยืนยันประกอบ ถ้าเป็นพยานเอกสารให้เลือกเอกสารราชการ หรือมหาชน ถ้าการสืบสวนยังไม่ประสบความสำเร็จ ให้รวบรวมไว้ในแฟ้มสืบสวนเพื่อจะใช้ในโอกาสต่อไป และต้องทำบัญชีรายการเพื่อมิให้สับสนด้วยทั้งขบวนการ-ขั้นตอน ของวิธีปฏิบัติในงานสืบสวนที่กล่าวมาแล้วขั้นต้น ชี้ให้เห็นว่าผู้ทำงานสืบสวนอาชญากรรมเป็นผู้ฟังทุกอย่างที่ผู้อื่นพูด ตรวจสอบหลักฐานทางวัตถุ พิจารณาพยานเอกสารทุกอย่างที่บ่งบอกเรื่องราว แล้วบันทึกไว้ทุกขั้นตอน ทำการสรุปเอาเองอย่างเจียบๆ ตั้งข้อสันนิษฐานอย่างมีเหตุผล ทำอย่างมีขั้นตอน การปฏิบัติเป็นไปอย่างยุติธรรม และเคารพในกติกากฎแห่งจริยธรรม การเป็นตำรวจสืบสวนต้องเลือกประโยชน์ของสังคมส่วนรวมเป็นหลัก และปฏิเสธการชี้ดวงล้อมตนเอง

บทที่ 4

ขั้นตอนและวิธีการสืบสวนสอบสวนติดตามคนหาย

แนวทางปฏิบัติของพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง

เมื่อมีผู้มาแจ้งเกี่ยวกับคนหายให้พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจที่รับแจ้งความรีบดำเนินการรับแจ้งลงรายงานประจำวัน จดตำหนิรูปพรรณกรอขอความลงในรายงานแบบแจ้งรูปพรรณคนหาย (แบบ วท.12/ต.326) พร้อมกับซักถามสาเหตุการหายให้ได้ความละเอียดชัดเจนแล้วดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป โดยถ้าหน่วยงานที่รับแจ้งอยู่ในเขตนครบาล เมื่อรับแจ้งแล้วให้รีบแจ้งเหตุไปยังศูนย์ปฏิบัติการควบคุมสั่งการและสื่อสารข้อมูล กองบัญชาการตำรวจนครบาล และศูนย์สวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อติดตามหาตัวโดยไม่ชักช้า แล้วให้ออกรายงานตำหนิรูปพรรณคนหาย จำนวน 2 ฉบับ เก็บรวมเรื่องเข้าเล่มไว้ที่หน่วยรับแจ้ง 1 ฉบับ และส่งกองทะเบียนประวัติอาชญากร 1 ฉบับ

1) หากหน่วยงานที่แจ้งอยู่ในเขตภูธร ให้ออกรายงานตำหนิรูปพรรณคนหาย จำนวน 4 ฉบับ เก็บรวมเรื่องไว้ ณ ที่แจ้ง 1 ฉบับ ส่ง วิทยาการจังหวัด 1 ฉบับ ส่งกองกำกับการวิทยาการเขต 1 ฉบับ และส่งไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร 1 ฉบับ

2) ให้พนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้ง รีบส่งรายงานตำหนิรูปพรรณคนหาย พร้อมด้วยรูปถ่าย (ถ้ามี) ไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อประกาศสืบหา

3) หากสงสัยว่าคนหายถูกล่อลวงลักพาไปในทางทุจริตให้รีบติดต่อกับตำรวจท้องที่ตำรวจทางหลวง ตำรวจรถไฟ ตำรวจน้ำ เพื่อสกัดกั้นตามด่านหรือจุดหมายปลายทางที่ยานพาหนะจะพาคนหายผ่านไปโดยเร็ว

4) ถ้าคนหายเกี่ยวกับการเมือง รายงานด่วนถึงสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 2 ชุด เพื่อพิจารณาให้ตำรวจสันติบาลสืบสวนติดตามเป็นกรณีพิเศษ

5) หากสงสัยว่าคนหายจะถูกทำร้ายถึงตาย ให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้แจ้งไปถ่ายรูปถ่ายหรือตำหนิรูปพรรณคนตายไม่ทราบชื่อ ในส่วนกลางให้ดูที่กองทะเบียนประวัติอาชญากร ส่วนภูมิภาคดูได้ที่ วิทยาการจังหวัดหรือ กองกำกับการวิทยาการเขต

6) ให้หัวหน้าสถานีตำรวจมอบหมายให้ตำรวจคนใดคนหนึ่งรับผิดชอบในการสืบสวนติดตามหาตัวคนหาย โดยให้ไปรู้จักกับบ้านผู้แจ้ง หรือบ้านผู้ปกครองคนหายและเยี่ยมเยียนเป็นระยะทุก ๗ วัน 15 วัน 1 เดือน 2 เดือน และ 3 เดือน

7) เมื่อครบกำหนด 3 เดือนแล้วยังไม่ได้ตัวคนหายคืนให้หัวหน้าสถานีตำรวจรายงานผลการสืบสวนติดตามแบบการสืบสวนติดตามคนหาย (แบบ วท.12/2 , ต.326) โดยแจ้งไปยังกอง

ทะเบียนประวัติอาชญากร และถ้าเป็นส่วนภูมิภาคให้ส่งแบบการสืบสวนติดตามคนหายเพิ่มเติมไปยังวิทยาการจังหวัดและกองกำกับการวิทยาการเขต อีกด้วย

8) ระหว่างที่สถานีตำรวจต่าง ๆ รับแจ้งคนหายไว้นั้น ให้กำชับผู้แจ้งด้วยว่า หากได้ตัวคนหายคืนเมื่อใดให้รีบแจ้งถอนคืนโดยเร็ว และเมื่อได้รับแจ้งถอนคืนแล้ว ให้สถานีที่รับแจ้งทำการรับแจ้งถอนคืนไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร และวิทยาการจังหวัด, กองกำกับการวิทยาการเขตเพื่อถอนประกาศสืบหาและระงับการสืบหา

ในส่วนของกองทะเบียนประวัติอาชญากร

1. ฝ่ายทะเบียนประวัติอาชญากร 1 กองทะเบียนประวัติอาชญากร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ โดยจะรับแบบแจ้งรูปพรรณคนหาย วท.12/1 – ต.326 แบบแจ้งผลการได้ตัวคนหายได้คืน วท. 12/2 – ต.326 และแบบสืบสวนติดตามคนหาย วท.12/3 – ต.326

2. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของแบบรายงานต่าง ๆ

3. จัดพิมพ์ประกาศสืบหาคนหาย ถอนประกาศสืบหาคนหายแล้วส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

ผู้บัญชาการตำรวจตรวจคนเข้าเมือง, ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง, ผู้บังคับการสายตรวจปฏิบัติการพิเศษ, ผู้กำกับการอำนวยการภาค 1 – 9 , ผู้กำกับการศูนย์สืบสวนภาค 1 – 9 ผู้อำนวยการกองหนังสือเดินทางต่างประเทศ, อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์, หัวหน้าสถานีวิทยุกระจายเสียงพิทักษ์สันติราษฎร์, หัวหน้าสถานีวิทยุกระจายเสียงสามยอด, หัวหน้าสถานีวิทยุทหารอากาศ, ผู้กำกับการศูนย์ปฏิบัติการควบคุมสั่งการและสื่อสารข้อมูล, ผู้กำกับการศูนย์สวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล , ผู้กำกับการกองกำกับการสืบสวนนครบาล 1-9 และ ผู้กำกับการวิทยาการเขต

4. หลังจากออกประกาศสืบหาคนหายไปแล้วเป็นระยะเวลา 3 เดือน ยังไม่ได้รับแจ้งผลการได้ตัวคนหายคืนให้ดำเนินการดังนี้

4.1 ทำบัญชีรายชื่อคนหายเพื่อตรวจสอบกับสถานีตำรวจที่รับแจ้ง พร้อมทั้งเตือนให้พนักงานสอบสวนรายงานแบบการสืบสวนติดตามคนหาย วท. 12/3 – ต.326

4.2 ทำหนังสือถึงผู้ปกครองหรือผู้แจ้ง โดยสอบถามถึงการได้ตัวคนหายคืนหรือไม่ หากพบตัวแล้วให้รีบไปแจ้งถอนกับสถานีตำรวจที่แจ้งหายไว้

ขั้นตอนการปฏิบัติ / การรวบรวมคดีข้อมูลคนหาย / วิธีการติดตามคนหายให้ได้ผล

1) กรณีมีผู้แจ้งกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ให้สายตรวจรีบเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคนหายให้เร็วและมากที่สุด แล้วรีบแจ้งรายละเอียดให้สถานีตำรวจช่วยกระจายข่าวค้นหาทันที จากนั้นให้ผู้แจ้งไปพบพนักงานสอบสวน

2) กรณีพนักงานสอบสวนได้รับแจ้งเองให้พนักงานสอบสวนเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคนหายให้เร็วและมากที่สุด แล้วรีบแจ้งรายละเอียดให้ สถานีตำรวจช่วยกระจายข่าวค้นหาทันที และให้สายตรวจที่รับผิดชอบพื้นที่ไปสืบสวนหาข้อมูลรายละเอียดจากจุดที่หายหรือบ้านของผู้หาย

3) พนักงานสอบสวนลงประจำวันรับแจ้ง แล้วดำเนินการดังนี้

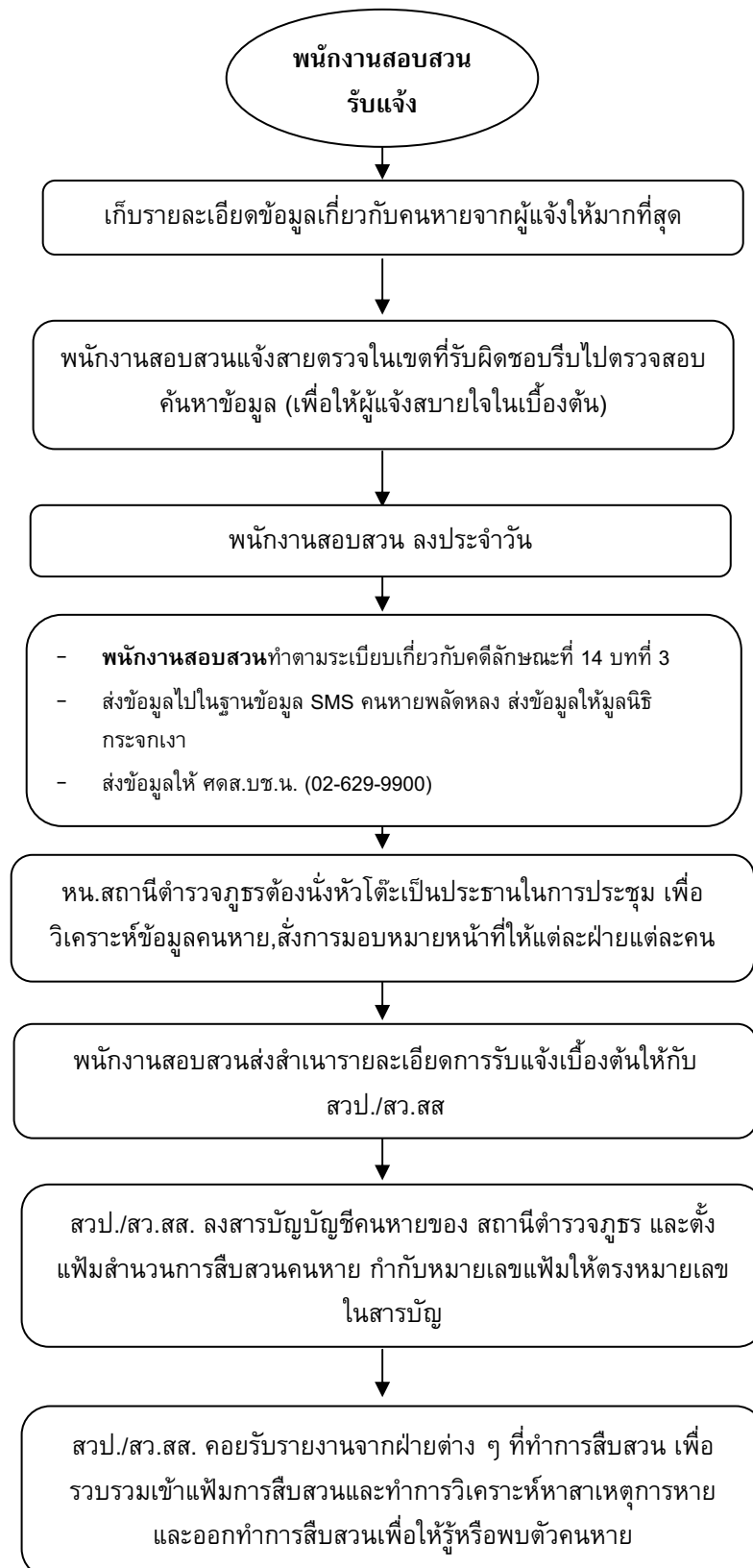
- ทำตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับลักษณะที่ 14 บทที่ 3
- ส่งข้อมูลไปในฐานะข้อมูล SMS คนหายพลัดหลงของตำรวจใน แต่ละพื้นที่
- ส่งข้อมูลให้มูลนิธิกระจกเงา, วิทยุชุมชน, TV, หนังสือพิมพ์
- ถ้าเป็นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่งข้อมูลให้ศูนย์สวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี กองบัญชาการตำรวจนครบาล (ศตส.บชน.) (02-629-9900)

4) หัวหน้าสถานีตำรวจ ต้องนั่งหัวโต๊ะเป็นประธานในการประชุม เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลคนหาย สั่งการมอบหมายหน้าที่ให้แต่ละฝ่ายแต่ละคนทำการสืบสวนค้นหา คนหาย โดยอาศัยสืบหาจากฐานข้อมูลต่างๆ เช่น ประกันสังคม, กรมการขนส่งทางบก, สถานพยาบาล, ทะเบียนราษฎร, เรือนจำ, สถาบันนิติเวช ฯลฯ

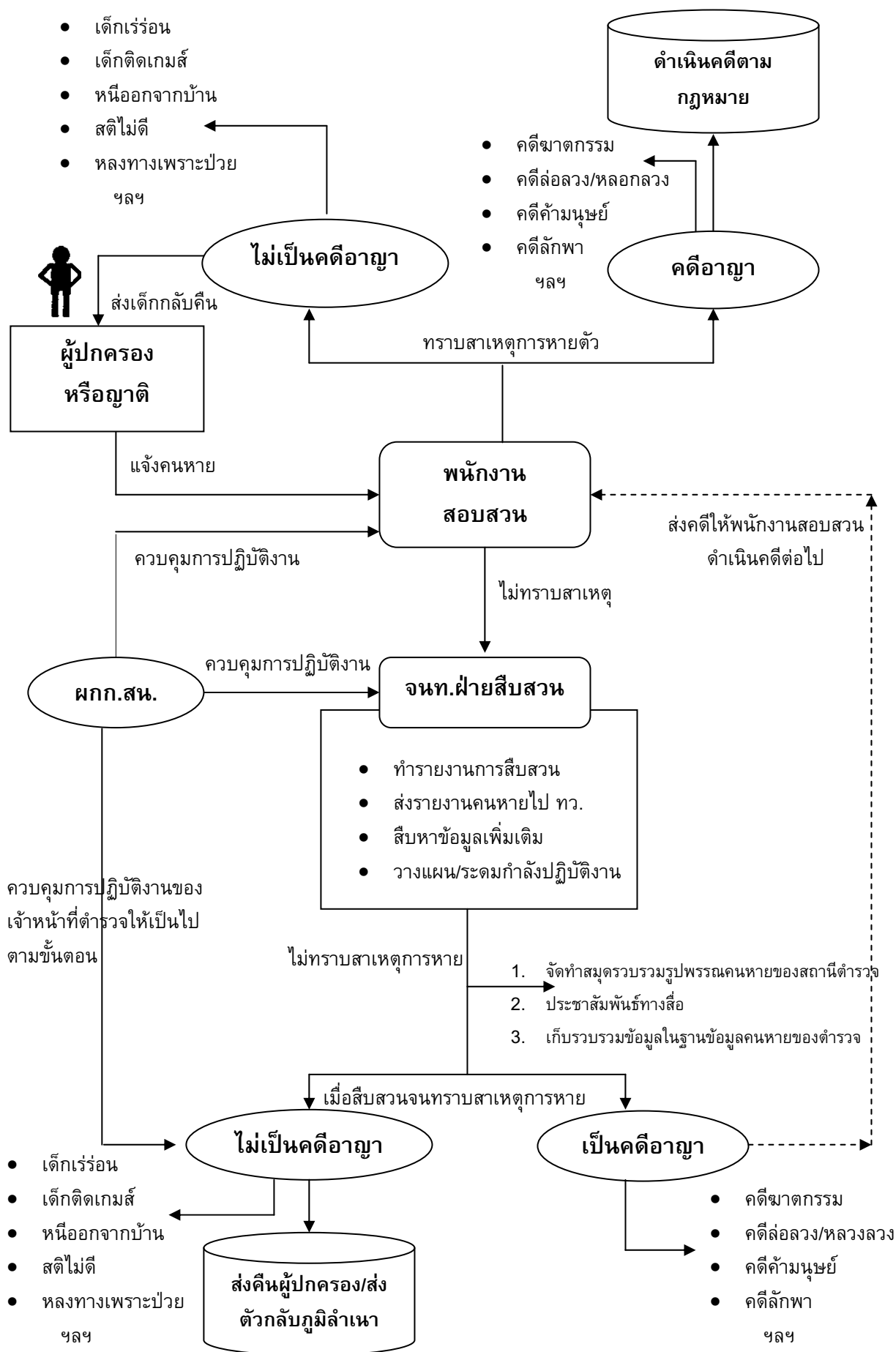
5) พนักงานสอบสวนส่งสำเนารายละเอียดการรับแจ้งเบื้องต้นให้กับ สารวัตรป้องกันปราบปรามและสารวัตรสืบสวน

6) สารวัตรป้องกันปราบปราม และสารวัตรสืบสวน ลงบัญชีคนหายของสถานีตำรวจ และตั้งแฟ้มสำนวนการสืบสวนคนหายกำกับหมายเลขแฟ้มให้ตรงหมายเลขในสารบัญชีแฟ้มคนหายประจำสถานีตำรวจ

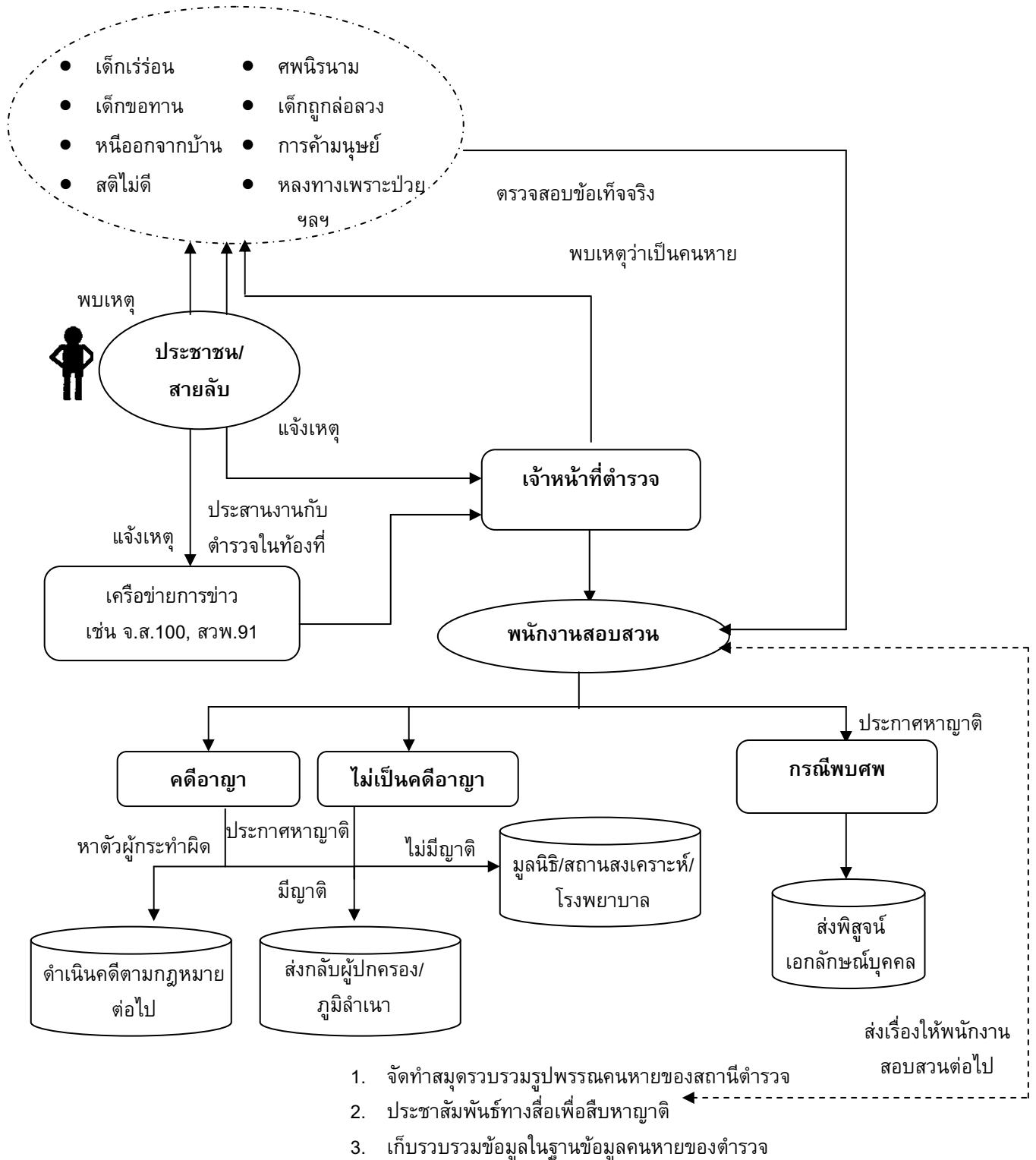
7) สารวัตรป้องกันปราบปราม และสารวัตรสืบสวน คอยรับรายงานจากฝ่ายต่างๆ ที่ทำการสืบสวน เพื่อรวบรวมเข้าแฟ้มสำนวนการสืบสวนคนหาย เพื่อทำการวิเคราะห์หาสาเหตุการหาย ตลอดจนวางแผนและทำการสืบสวนหาตัวคนหายอย่างต่อเนื่อง

แผนภาพที่ 4.1 ขั้นตอนการปฏิบัติ / การรวบรวมคดีข้อมูลคนหาย / วิธีการติดตาม
คนหายให้ได้ผล

แผนภาพที่ 4.2 ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อมีการแจ้งคนหายระดับสถานีตำรวจ

แผนภาพที่ 4.3 ขั้นตอนการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจกรณีพบตัวคนหาย/
พลัดหลง/ศพนิรนาม

แบบแจ้งรูปพรรณเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง

แบบแจ้งรูปพรรณคนหายพลัดหลง แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ (ดังแสดงในภาคผนวก ข)

1. **แบบแจ้งรูปพรรณคนหาย** (วท.12/1- ต.326) กำหนดขึ้นใช้สำหรับพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งกรอกข้อความเกี่ยวกับการรับแจ้งคนหายลงในแบบฟอร์ม สถานีตำรวจในพื้นที่กองบัญชาการตำรวจนครบาลให้ใช้แบบรายงานนี้ จำนวน 2 ฉบับ สถานีตำรวจในส่วนภูมิภาคใช้จำนวน 4 ฉบับ รายละเอียดในแบบฟอร์มระบุชื่อสถานีตำรวจ เช่น ชื่อผู้แจ้ง ชื่อคนหาย ภูมิลำเนาคนหาย ตำหนิรูปพรรณต่าง ๆ ของคนหาย ฯลฯ

2. **แบบแจ้งผลการได้ตัวคนหายคืน** (วท.12/2-ต.326) กำหนดขึ้นใช้สำหรับพนักงานสอบสวน หรือเจ้าหน้าที่ใช้กรอกข้อความต่าง ๆ หลังจากได้ตัวคนหายคืนแล้ว ลักษณะแบบฟอร์มระบุรายละเอียด เช่น ชื่อสถานีตำรวจ ชื่อคนหายได้คืน เหตุที่ได้ตัวคนหายคืน สถานที่พบตัว ฯลฯ

3. **แบบแจ้งการสืบสวนติดตามคนหาย** (วท. 12/3-ต. 326) กำหนดขึ้นใช้สำหรับพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่กรอกข้อความลงในแบบฟอร์ม ซึ่งระบุลักษณะการสืบสวนติดตามคนหายไว้ เช่น สถานีที่รับแจ้ง ผู้รับผิดชอบในการสืบสวนติดตาม รายการเยี่ยมเยียน ผู้ปกครองคนหาย รายละเอียดการสืบสวนติดตามครั้งที่..... เป็นต้น

สาเหตุของการหายหรือพลัดหลง

1. การล่อลวง หรือหลอกลวง

1) ชักชวนไปเที่ยวต่างจังหวัด ทักทาย ผู้ล่อลวงมักจะออกอุบายชักชวนไปบ้านญาติ บ้านเพื่อน หากเป็นบุคคลประเภทวัยรุ่นหนุ่มกับหญิงสาวอาจจะถูกชักนำไปในทางเสื่อมเสีย ครั้นเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นก็จะไม่ยอมกลับบ้าน บางรายอาจตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งมีปรากฏอยู่เสมอ

2) ชักชวนไปหางานทำ วิธีนี้ใช้กันอย่างแพร่หลาย เพราะคนว่างงานก็อยากจะมั่งงานทำ ในที่สุดก็ถูกชักนำไปขายเป็นโสเภณี เป็นหมอนวด ฯลฯ อันก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา นับว่าเป็นการผิดกฎหมายและศีลธรรม

3) ลักพาไปเรียกค่าไถ่ ผู้ล่อลวงหรือคนร้ายอาจใช้วิธีต่าง ๆ เช่น วางยาสลบ ให้กินยานอนหลับ ใช้กำลังประทุษร้ายหรือใช้อาวุธตามแต่โอกาส คนร้ายจะนำตัวไปกักขังไว้แล้วหาวิธีการเรียกค่าไถ่ หาวิธีต่อรอง ส่วนใหญ่จะเรียกร้องต้องการเงินเป็นเครื่องแลกเปลี่ยน แต่ในบางรายก็นำไปเพื่อการอนาจาร เป็นต้น

2. พลัดหลง หลงทาง เช่น การเดินทางไปต่างจังหวัด หรือเดินทางจากต่างจังหวัด เข้ากรุงเทพฯ การไปเที่ยวงานมหกรรม ต่าง ๆ อาจทำให้เกิดพลัดหลงหรือหลงทางขึ้นได้ ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดา การได้รับอันตราย เช่น คนหายออกจากบ้านไปได้รับอันตราย เกิดอุบัติเหตุรถชน ถูกสัตว์ทำร้าย ถูกชิงทรัพย์ ฯลฯ

1) ต้องคดี เช่น ในขณะที่หายไปนั้น ปรากฏว่าถูกจับกุม ติดยาเสพติด เล่นการพนัน หรือประกอบอาชญากรรมอื่นและถูกทางเจ้าหน้าที่ควบคุมตัวไว้

2) สติเฟ้นเพื่อน หรือวิกลจริต คนหายประเภทนี้จะหนีออกจากบ้านไปโดยไร้จุดหมาย บางรายไปได้รับอันตราย เช่น ตกน้ำตาย ฆ่าตัวตาย ฯลฯ

3) คนหายมีความสมัครใจ เช่น คนหายที่เป็นหญิงหนีตามผู้ชายไปในทำนองชั่วสาว ไปมีครอบครัว ไปประกอบอาชีพส่วนตัว เป็นต้น

3. สาเหตุจากปัญหาส่วนตัว

1) ระดับการศึกษา คนหายส่วนใหญ่มีการศึกษาค่อนข้างต่ำ เช่น จบการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 หรืออ่านออกเขียนได้ มีระดับสติปัญญาต่ำ อ่อนต่อโลก เชื่อคนง่าย จึงเป็นสาเหตุทำให้ถูกหลอกลวง

2) สิ่งแวดล้อมยั่วยวน เช่น การโฆษณาัยุ่กระตุ้นทางกามารมณ์ ได้แก่ หนังสือโป๊ การแสดงโจรสลัดมาก อนาคต มีสถานเริงรมย์ อาบ อบ นวด บาร์ ไนต์คลับ อันจะก่อให้เกิดปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์และปัญหาอาชญากรรม

3) ความทะเยอทะยาน ได้แก่ ความฟุ้งเฟ้อ ความฟุ่มเฟือย ชอบหรูหรา ชอบแต่งตัว ชอบเลียนแบบ ฯลฯ

4) เมื่อหน่ายอาชีพเดิม เช่น การทำนา ทำสวน ทำไร่ ซ้ำซากจำเจ จึงคิดเปลี่ยนอาชีพใหม่

5) การคบเพื่อน เพื่อนที่ไม่ดีอาจชักนำไปในทางเสื่อมเสีย เช่น คบค้าสมาคมกับเพื่อนที่เคยเป็นหมอนวด เป็นโสเภณี ขาบริการทางเพศ ย่อมจะชักนำให้เพื่อนเสื่อมเสีย

6) ทำให้สมาชิกในครอบครัวขาดความอบอุ่น ขาดที่พึ่งทางใจ

7) ห่างเหินต่อศาสนา ทุกศาสนามีความมุ่งหมายสอนให้คนเป็นคนดี สำหรับพุทธศาสนาในปัจจุบันได้รับอิทธิพลอารยธรรมทางตะวันตกเข้ามาเผยแพร่ จึงมีแนวโน้มทำให้ศาสนาประจำชาติของเราถูกกลืนเลือน ทำให้คนส่วนใหญ่หันไปนิยมทางด้านวัตถุ หรือติดในวัตถุนิยม สาเหตุที่ห่างเหินต่อศาสนาและสาเหตุอื่น ๆ ที่กล่าวข้างต้นนับว่ามีอิทธิพลเกี่ยวข้องกับกรณีคนหายทั้งสิ้น

4. สาเหตุเกี่ยวกับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ

ในที่นี้หมายถึงเศรษฐกิจภายในครอบครัวการครองชีพ การดำรงชีวิต หากครอบครัวใดประสบกับปัญหามันแตกสลายแตกขาด ปัญหาการหย่าร้าง บิดามารดาทะเลาะวิวาทกันเป็น

ประจำเพราะการเงินไม่พอจ่ายใช้สอย ย่อมเป็นสาเหตุทำให้ครอบครัวไม่มีความสุข ได้รับความกดดันเกิดความคับแค้น อาจเป็นสาเหตุทำให้บุคคลในครอบครัวถือโอกาสหนีออกจากบ้านไป จึงเกิดคนหายขึ้น ซึ่งสืบเนื่องมาจากปัญหาเศรษฐกิจดังกล่าว

5. สาเหตุเกี่ยวกับปัญหาทางด้านการเมือง

ในที่นี้หมายถึง คนหายพลัดหลงที่ไปเป็นผู้ก่อการร้าย หรือก่อความไม่สงบ โดยคนร้ายหรือผู้ล่อลวงใช้กลอุบายกลวิธีต่าง ๆ เช่น ลักขโมยเด็กตามโรงพยาบาล โรงเรียน ฯลฯ หรือทำที่ขอเด็กไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม หรือขอซื้อจากบิดามารดาที่ยากจน แล้วนำเด็กไปเลี้ยงไว้หรือกักกันตัวไว้ คนร้ายจะใช้วิธีบ่มสัสมอนเด็กให้เกิดความเกลียดชัง และมีอุดมการณ์ที่รุนแรงเป็นปรปักษ์กับชาติบ้านเมือง หรือเป็นผู้ก่อการร้าย คนหายพลัดหลงเป็นผู้ก่อการร้ายดังกล่าว จึงเป็นปัญหาสำคัญและเป็นภัยร้ายแรงระดับชาติ บ่อนทำลายความมั่นคงของรัฐ

การติดตามคนหายประเภทแซทไลน์ทางโทรศัพท์

เด็กเล่นแซทไลน์ทางโทรศัพท์ หมายถึง การที่คนหายเข้าไปสนทนากับคนแปลกหน้าซึ่งไม่รู้จักกันมาก่อน โดยเป็นการสนทนาผ่านระบบโทรศัพท์อัตโนมัติ 1900 หรือ การสุมโทรศัพท์ไปยังหมายเลขต่าง ๆ ที่ไม่รู้จักกัน หลังจากผ่านการพูดคุยมาสักระยะหนึ่งคนหายก็จะถูกชักจูงหรือล่อลวงให้ออกจากบ้านเพื่อมาพบกับคู่สนทนาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งตรงจุดนี้ ทำให้เกิดช่องว่างในการที่อาชญากรจะเข้ามาเล่นแซทไลน์ทางโทรศัพท์เพื่อล่อลวงเด็กหญิง ซึ่งยังขาดวุฒิภาวะในการกลั่นกรองและตัดสินใจ กลุ่มคนที่ติดแซทไลน์ทางโทรศัพท์ จะมีพฤติกรรมเด่นชัดที่แสดงออกมาให้เห็น คือ การที่คนหายจะมีพฤติกรรมใช้โทรศัพท์นานผิดปกติ ส่วนใหญ่จะเป็นในช่วงเวลากลางวัน นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มคนที่นิยมเล่นแซทไลน์ทางโทรศัพท์ ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กผู้หญิงอายุเฉลี่ยประมาณ 15 ปี คนหายที่หายออกจากบ้านไปเพราะการติดแซทไลน์ทางโทรศัพท์นั้น ย่อมต้องมีคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นผู้ชวน คนหายไปอย่างแนนอน ดังนั้น การสืบสวนในการติดตามตัวคนหายนั้น สามารถหาเบาะแสจากบุคคลที่ติดต่อกับคนหายทางการแซทไลน์ได้อีกทางหนึ่งด้วย

กระบวนการติดตามคนหายกรณีติดแซทไลน์ทางโทรศัพท์

1. การตรวจสอบทรัพย์สิน/รูปพรรณ/เสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของคนหาย

เมื่อคนหายจากสาเหตุการติดแซทไลน์ทางโทรศัพท์ ได้หายออกไปบ้าน เบื้องต้นเจ้าหน้าที่ตำรวจควรตรวจสอบข้อมูลจากครอบครัวหรือญาติคนหายให้ช่วยตรวจสอบทรัพย์สิน รูปพรรณ และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ผู้หายสวมใส่ก่อนที่จะหายไปเป็นอันดับแรก เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นจุดสังเกตคนหายและเป็นข้อมูลพื้นฐานในการติดตามคนหาย การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ควรเริ่มจากบุคคลซึ่งเป็นผู้พบเห็นคนหายครั้งสุดท้ายเพื่อให้ทราบข้อมูลในส่วน

รูปพรรณและเสื้อผ้าที่ผู้หายสวมใส่เป็นครั้งสุดท้าย

2. การหาเบาะแสจากห้องนอนของคนหาย การหาข้อมูลในห้องนอนของคนหาย คือ แนวทางค้นหาเบาะแสอีกทางหนึ่งในการติดตามหาคนหาย เมื่อเข้าไปยังห้องนอนของคนหาย แล้ว สิ่งที่ต้องตรวจสอบ เช่น

o **ตู้เสื้อผ้าของคนหาย** คือ การตรวจสอบว่าคนหายมีการเก็บเสื้อผ้าไปด้วยหรือไม่ เนื่องจากพฤติกรรมการเก็บเสื้อผ้า แสดงออกได้ถึงการเตรียมตัวเป็นอย่างดีของคนหายในการหนีออกจากบ้าน ซึ่งหากคนหายไม่เก็บเสื้อผ้าไปเลย ควรตั้งประเด็นสาเหตุการหายไปในการหนีด้วย เช่น การเกิดอุบัติเหตุ หรือเกิดเหตุฉุกเฉินกับคนหาย จึงทำให้คนหายไม่กลับบ้านตามปกติ ทั้งนี้ การหายออกจากบ้านบางกรณี คนหายก็ไม่เก็บเสื้อผ้าหรือทรัพย์สินใดๆ ไปด้วยเลย

o **สมุด/หนังสือ** ของคนหาย การตรวจสอบสมุดหนังสือเรียนของคนหาย อาจจะช่วยให้พบเบาะแสสำคัญในการติดตามคนหาย เนื่องจากคนหายอาจจะเคยจดหมายเลขโทรศัพท์ หรือที่อยู่ หรือชื่อคนที่รู้จักกันทางแชทไลน์ไว้ในเอกสารเหล่านั้น ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเบาะแสเพิ่มเติมในการติดตามคนหาย

o **จุดที่คนหายเคยวางทรัพย์สินหรือเงิน** การตรวจสอบจุดที่คนหายเก็บเงินหรือทรัพย์สินไว้ เพื่อตรวจดูว่าคนหาย ได้มีการเก็บทรัพย์สินไปหรือไม่ การที่คนหายเก็บทรัพย์สินไปด้วยทั้งหมด หมายถึง มีการเตรียมตัวที่จะหายออกจากบ้าน แต่หากทรัพย์สินของคนหายยังคงอยู่ที่เดิม ไม่มีการเคลื่อนย้ายหรือไม่นำติดตัวไปด้วย นั้นอาจหมายถึงว่า คนหายไม่มีการเตรียมตัวก่อนหายไป หรือ ไม่ได้ตั้งใจที่จะไป ซึ่งกรณีดังกล่าว ควรตั้งประเด็นสาเหตุการหายไปในการหนีด้วย เช่น การเกิดอุบัติเหตุ หรือเกิดเหตุฉุกเฉินกับคนหาย จึงทำให้คนหายไม่กลับบ้านตามปกติ

o **กระดาดหรือจดหมายที่คนหายอาจจะเขียนลา** การตรวจสอบที่ห้องนอนหรือบริเวณที่คนหายใช้พักผ่อนเป็นประจำ คือ สถานที่ซึ่งคนหายอาจจะทิ้งจดหมายที่เขียนลาไว้ให้ครอบครัว ซึ่งหลักฐานดังกล่าวอาจจะเป็นเบาะแสในการชี้ว่าคนหาย หายออกจากบ้านไปเพราะสาเหตุใด และอาจจะเชื่อมโยงกับแนวทางการติดตามคนหาย

3. การสืบค้นเบาะแสจากบุคคลแวดล้อม ถือว่าเป็นการหาเบาะแสสำคัญในการติดตามคนหายจากการติดเกม เนื่องจากคนหายไปในลักษณะดังกล่าว มักจะติดต่อกับเพื่อนๆ ที่รู้จัก หรือขอไปพักอาศัยกับคนรู้จัก ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจควรไปสอบถามเบาะแสจากบุคคลต่อไปนี้

o **สมาชิกในบ้าน** คือ บุคคลที่มีความสนิทสนมและใกล้ชิดกับคนหายมากที่สุด โดยเฉพาะในครอบครัวใหญ่ ซึ่งมีสมาชิกหลายคน คนหายอาจจะให้ความสนิทสนมกับคนในครอบครัวบางคนที่เขาไว้วางใจมากที่สุด และอาจจะเล่าหรือระบายเรื่องราวต่างๆ ให้ฟัง ซึ่งข้อมูลตรงจุดนี้อาจจะนำมาประมวลเป็นเบาะแสได้ เช่น คนหายอาจจะเคยเล่าถึงเพื่อนสนิท หรือเพื่อนที่

เพิ่งรู้จักกันในการเล่นแชทไลน์ทางโทรศัพท์ ซึ่งเมื่อนำข้อมูลต่างๆ มาประมวลกันแล้ว อาจจะทำให้ทราบว่าคนหายอาจจะไปพักอาศัยอยู่กับใคร

o เพื่อนบ้าน คือ บุคคลอีกกลุ่มหนึ่ง ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจควรเข้าไปสอบถามข้อมูล เนื่องจากบางกรณี คนหายอาจจะหายไประหว่างช่วงเวลากลางคืน ซึ่งคนในครอบครัวต่างกำลังนอนหลับพักผ่อนกันหมด ทำให้คนในครอบครัวไม่ทราบข้อมูลของคนหายในขณะที่หายไป การไปสอบถามเบาะแสจากเพื่อนบ้านที่อาจจะพบเห็นคนหายขณะกำลังออกจากบ้าน อาจจะทำให้ทราบว่าใครเป็นคนมารับคนหาย หรือว่าคนหายไปเองตามลำพัง

o เพื่อนคนหาย ถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับคนหาย เนื่องจากคนที่หายไประหว่างการเล่นแชทไลน์ทางโทรศัพท์นั้น อาจจะเคยเล่าเรื่องการเล่นแชทไลน์ทางโทรศัพท์ให้เพื่อนๆ ที่สนิทฟัง หรือบางครั้งเพื่อนสนิทของคนหายก็อาจจะในกลุ่มที่เล่นแชทไลน์ทางโทรศัพท์ด้วย ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบข้อมูลเกี่ยวกับคนที่ล่องลอยคนหายไปว่าเป็นใคร เพื่อนสนิทของคนหาย คือ บุคคลที่อาจจะให้ที่พักพิงกับคนหาย หรือให้คนหายยืมเงิน ดังนั้นเพื่อนสนิท ถือว่าเป็นกุญแจสำคัญที่จะหาความจริงว่าคนหายไปอยู่ที่ไหน การสอบถามเพื่อนสนิทของคนหายนั้น ทางครอบครัวหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ควรไปสอบถามเองโดยตรง แต่ควรให้อาจารย์ประจำชั้น หรือผู้ปกครองเป็นผู้เรียกเด็กมาสอบถามเป็นรายคน จะได้รับคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงมากกว่า

การสืบสวนติดตามหาคนหายในกรณีการเล่นแชทไลน์ทางโทรศัพท์นั้น วิธีการที่ได้ผลมากที่สุด คือการตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์ของคนหาย เนื่องจากจะมีข้อมูลที่เชื่อมโยงกับบุคคลที่ติดต่อพูดคุยกับคนหายทางโทรศัพท์ ซึ่งการตรวจสอบข้อมูลทางโทรศัพท์มีทั้งประเภทที่ครอบครัวคนหายสามารถขอตรวจสอบกับผู้ให้บริการได้เองกับประเภทที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องดำเนินการตรวจสอบให้

4. การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์บ้าน

การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์บ้านของคนหาย คือ การขอตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์ย้อนหลังของหมายเลขโทรศัพท์บ้าน เนื่องจากคนหายอาจจะใช้โทรศัพท์บ้านในการติดต่อพูดคุยกับบุคคลที่เล่นแชทไลน์ด้วยกัน ดังนั้น การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์บ้านของคนหาย จะทำให้ทราบว่าคนหายใช้โทรศัพท์ติดต่อกับหมายเลขใดบ้าง โดยการตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถแนะนำให้ครอบครัวคนหายสามารถดำเนินการได้เอง เนื่องจากเป็นสิทธิของผู้รับบริการ ซึ่งผู้ที่จะสามารถขอตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวได้ คือ เจ้าของหมายเลขที่ยื่นขอหมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าว โดยให้บุคคลที่มีชื่อเป็นเจ้าของหมายเลขดังกล่าว นำใบเสร็จรับเงินเก่าๆ ของหมายเลขนั้นๆ เพื่อเป็นหลักฐานว่าเป็นเจ้าของหมายเลข และนำบัตรประจำตัวประชาชนไปขอตรวจสอบข้อมูลได้ที่ศูนย์บริการของเครือข่ายที่ให้บริการ (ทรู หรือ ทีโอที)

5. การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์ฟิซีที

โทรศัพท์ฟิซีที คือ โทรศัพท์ชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่วัยรุ่น เนื่องจากมีค่าบริการที่ไม่แพงนัก ซึ่งถ้าหากคนหายมีประวัติการใช้โทรศัพท์ฟิซีทีหรือมีโทรศัพท์ฟิซีทีติดตัวไปด้วยก็จะทำให้ครอบครัวคนหายทราบว่าคนหายมีการติดต่อพูดคุยกับใครบ้าง การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์ฟิซีทีของคนหาย เจ้าหน้าที่ตำรวจควรแนะนำให้ทางครอบครัวไปขอตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวได้ด้วยตนเอง โดยนำเสนอใบแจ้งความ เอกสารหลักฐานที่ยืนยันว่าเป็นผู้ปกครองของคนหาย บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ปกครอง และสูติบัตรของคนหาย โดยครอบครัวคนหายต้องนำหลักฐานดังกล่าว ไปยื่นขอตรวจสอบการข้อมูลการใช้โทรศัพท์ฟิซีทีของคนหายได้ที่ศูนย์บริการของทู ทุกสาขา ทางเจ้าหน้าที่จะทำการถ่ายสำเนาการเข้ามาให้ทั้งหมด ในขอบเขตระยะเวลาที่เราต้องการ ซึ่งส่วนใหญ่ขอตรวจสอบข้อมูลการใช้ประมาณ 15 วัน นับแต่วันที่คนหายได้หายตัวไป

6. การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์มือถือ

ในกรณีที่เด็กใช้โทรศัพท์มือถือ เจ้าหน้าที่ตำรวจควรช่วยตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ยกเว้นในกรณีที่ใช้ชื่อของผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นเป็นผู้ลงทะเบียนเลขหมายดังกล่าว ซึ่งผู้มีชื่อเป็นผู้จดทะเบียนหมายเลขนั้นๆ สามารถขอตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวได้เองทันที ณ ศูนย์บริการของเครือข่ายนั้นๆ ส่วนในกรณีที่โทรศัพท์มือถือดังกล่าวลงทะเบียนการใช้งานเป็นชื่อของคนหายเอง ครอบครัวจะไม่สามารถขอตรวจสอบข้อมูลได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนตัว ซึ่งเข้าข่ายเป็นเรื่องสิทธิส่วนบุคคล ดังนั้นการตรวจสอบข้อมูลทางโทรศัพท์มือถือจะต้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดำเนินการให้ โดยมีระเบียบการดังต่อไปนี้

1) หนังสือขอความร่วมมือจากสถานีตำรวจ ลงนามโดย นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรยศ ตั้งแต่ พันตำรวจเอก (ผู้กำกับฯ) ขึ้นไป

2) แนบเอกสารบันทึกทางคดี

3) ส่งเอกสารดังกล่าวเป็นจดหมายเท่านั้นไปที่

3.1 ถ้าเป็น DTAC ให้ส่งจดหมายไปที่ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย บริษัทโทเทิลแอนด์ซิส คอมมูนิเคชั่น อาคารชัย ชั้น 15 เลขที่ 333/3 ถนนวิภาวดี แขวงจอมพล เขตจตุจักร กทม. 10900 หรือ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 1678

3.2 ถ้าเป็น AIS ให้ส่งเอกสารไปที่โทรสารหมายเลข 0-2329-5376 หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ หมายเลขโทรศัพท์ 1175 , 0-27719000

3.3 ถ้าเป็น True ส่งหนังสือดังกล่าวไปทางโทรสาร หมายเลข 0-2643-8975 หรือประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่ซึ่งรับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรงที่ คุณอติก อัสวานนท์ โทร 0-2699-3142

3.4 ถ้าเป็น PCT ขอตรวจสอบรายการใช้บริการย้อนหลังได้ที่ศูนย์บริการ TRUE MOVE ทุกสาขา โดยการตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ต้องนำหลักฐานการแจ้งความไปแสดง

ต่อเจ้าหน้าที่ศูนย์บริการ และขอให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวให้ โดยครอบครัวคนหายสามารถขอรับข้อมูลดังกล่าวได้ทันทีโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ 0-2900-9000

วิธีการตรวจสอบข้อมูลจากรายงานการใช้โทรศัพท์

เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับรายงานการใช้โทรศัพท์มาจากบริษัทเครือข่ายผู้ให้บริการเรียบร้อยแล้ว ให้ตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์นับตั้งแต่ช่วงเวลาที่คนหายได้หายไปลงมา เช่น กรณีคนหายได้หายไป วันที่ 16 มกราคม ก็ให้ดูข้อมูลการใช้โทรศัพท์ตั้งแต่วันที่ 16 ไปจนถึงวันที่ 15...14 ลงไปเรื่อยๆ โดยให้ดูที่หมายเลข ซึ่งคนหายติดต่อไปล่าสุด เนื่องจากคนหายจะต้องติดต่อกับคนที่ชักจูงหรือล่อลวงไปวันที่หายหรือก่อนหน้าวันที่หายอย่างแน่นอน อาจจะเป็นการนัดแนะหรือโทรศัพท์ยืนยันว่าจะออกไปพบกันจริงๆ นอกจากนี้ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบดูว่าหมายเลขใดที่คนหายโทรศัพท์ติดต่อบ่อยครั้ง และใช้ระยะเวลาในการสนทนนานที่สุด ทดลองไล่หมายเลขลงไปเรื่อยๆ เพื่อดูความถี่และระยะเวลาในการติดต่อ ข้อสังเกตประการหนึ่ง คือ กลุ่มคนที่เล่นแชทไลน์ทางโทรศัพท์นั้น อาจจะโทรคุยกับคนที่เล่นแชทไลน์หลายคนดังนั้น อาจจะมีหลายหมายเลขที่ต้องสงสัย จดบันทึกหมายเลขเหล่านั้นไว้ทั้งหมด หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดไปปรึกษากับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้อง เพื่อการสืบสวนติดตามคนหายต่อไป

7. การตรวจสอบบ้านเพื่อน บ้านเพื่อน คือ สถานที่หนึ่ง ซึ่งคนหายอาจจะไปขออาศัยอยู่ด้วย โดยปกติแล้วจะอยู่ไม่นานนัก และจะสลับเปลี่ยนไปนอนบ้านเพื่อนคนอื่นๆ วิธีการตรวจสอบ ควรไปที่โรงเรียนของคนหาย เพื่อสอบถามที่อยู่ของเพื่อนจากอาจารย์ประจำชั้น จากนั้นอาจจะไปสังเกตที่บ้านเพื่อนด้วยตนเอง เนื่องจากเพื่อนของคนหายอาจจะช่วยกันปกปิดข้อมูล การไปตรวจสอบตามบ้านเพื่อนของคนหายที่ต้องสงสัยว่าคนหายจะไปอยู่ด้วยนั้น หากเป็นกรณีเพื่อนที่ครอบครัว ไม่รู้จัก หรือว่าบ้านของเพื่อนอยู่ในชุมชนแออัดหรือการไปตรวจสอบดังกล่าวอาจจะเกิดอันตราย เจ้าหน้าที่ตำรวจควรให้ความช่วยเหลือไปยังสถานีตำรวจในเขตท้องที่นั้นๆ ตั้งอยู่ เพื่อขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจเดินทางมาร่วมในการสอบถามข้อมูลด้วย

การติดตามคนหายประเภทเด็กติดเกมหรือแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต

เด็กติดเกม หมายถึง เด็กมีกิจกรรมเล่นเกมอย่างเดียว โดยไม่สนใจอย่างอื่น หมกมุ่นอยู่กับการเล่นเกมทั้งวัน ไม่ทำการบ้าน ไม่ทำงานส่งครู ไม่ไปโรงเรียน ไม่สนใจงานบ้าน มีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ได้แก่ ทานข้าวไม่เป็นเวลา นอนดึกหรือไม่นอนเลย ครุ่นคิดแต่เรื่องเกม มองเห็นภาพการเล่นหรือตัวละครของเกมในสมองตนเอง อาจเล่นพนันในเกมหรือแสดงออกในทางก้าวร้าวกับพ่อแม่หรือน้องเป็นต้น

ในปัจจุบันเกมคอมพิวเตอร์ถือเป็นสื่อความบันเทิงที่มาพร้อมกับความรวดเร็วของเทคโนโลยี จึงทำให้เกมคอมพิวเตอร์ได้รับความนิยมและเป็นที่รู้จักกว้างขวางในหมู่เด็กและ

เยาวชนที่นิยมเล่นเกมคอมพิวเตอร์ทั้งแบบออนไลน์ ออฟไลน์ และเกมคอนโซล เช่น เครื่องเพลย์สเตชัน (Play Station) เอกซ์บ็อกซ์ (X-BOX) รวมไปถึงเครื่องเล่นเกมแบบพกพา ผลกระทบจากการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่มีความรุนแรงในเชิงเนื้อหา กระตุ้นให้ผู้เล่นเกมเกิดความตื่นตัว ทำทนายและต่อยอดความรุนแรง ส่งผลให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวละคร โดยนำมาใช้ในชีวิตจริง โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จนเกิดเหตุการณ์น่าเศร้าขึ้นหลายกรณี และทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น นอกจากปัญหาดังกล่าวแล้วยังมีการเล่นพนันเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ทำให้ผู้เล่นเกมกลายเป็นเด็กหมกมุ่นติดการเล่นเกม ไม่สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว ไม่สนใจการเรียน ตัดขาดจากโลกภายนอก ถ้าไม่ได้เล่นเกมจะรู้สึกกระวนกระวายใจนอนไม่หลับกลายเป็นเด็กที่มีอารมณ์ก้าวร้าวและกลายเป็นเด็กติดเกมในที่สุด

เด็กติดเกมบางคนหนีออกจากบ้านเพื่อไปกินนอนที่ร้านเกม มีพฤติกรรมขโมยเงินพ่อแม่เพื่อไปเล่นเกมหรือเล่นพนัน และหากพ่อแม่ดุหรือห้ามไม่ให้เล่นเกม เด็กก็จะหนีออกจากบ้านไปมั่วสุมใช้สารเสพติดหรือมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม

เด็กเล่นแชทไลน์อินเทอร์เน็ต หมายถึง การที่คนหายเข้าไปสนทนาได้ทั้งกับคนแปลกหน้าซึ่งไม่รู้จักกันมาก่อนหรือบุคคลที่รู้จักกันมาก่อน โดยเป็นการสนทนาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นระบบเครือข่ายที่อำนวยความสะดวกในการสื่อสารสนทนาระหว่างเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยกันในลักษณะการส่งข้อความโต้ตอบกัน ทำให้สามารถพูดคุยกับอีกฝ่ายหนึ่งได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องเห็นหน้ากันและกัน โดยลักษณะในการสนทนาโต้ตอบกันนั้นจะใช้ภาพจินตนาการเป็นองค์ประกอบหลักแทบทั้งสิ้น ดังนั้นเมื่อผ่านการพูดคุยมาสักระยะหนึ่งคนหายก็จะถูกชักจูงหรือล่อลวงให้ออกจากบ้านเพื่อมาพบกับคู่สนทนาอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งตรงจุดนี้ ทำให้เกิดช่องว่างในการที่อาชญากรจะเข้ามาเล่นแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ตเพื่อล่อลวงเด็กหญิง ซึ่งยังขาดวุฒิภาวะในการกลั่นกรองและตัดสินใจ

กลุ่มคนที่ติดแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต จะมีพฤติกรรมเด่นชัดที่แสดงออกมาให้เห็น คือการที่คนหายจะมีพฤติกรรมการเล่นอินเทอร์เน็ตนานผิดปกติ ส่วนใหญ่จะเป็นในช่วงเวลากลางคืน นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มคนที่นิยมเล่นแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่จะเป็นเด็กผู้หญิงอายุเฉลี่ยประมาณ 15 ปี คนหายที่หายออกจากบ้านไปเพราะการติดแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ตนั้นย่อมต้องมีคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นผู้ชวนคนหายไปอย่างแนบเนียน ดังนั้น การสืบสวนในการติดตามตัวคนหายนั้น สามารถหาเบาะแสจากบุคคลที่ติดต่อกับคนหายทางการแชทไลน์ได้อีกทางหนึ่งด้วย

กระบวนการติดตามคนหายกรณีเด็กติดเกมหรือแชททางอินเทอร์เน็ต

1. การแสวงหาข้อมูลพื้นฐานของคนหาย เมื่อคนหายจากสาเหตุการติดเกมหรือแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต ได้หายออกไปบ้าน เบื้องต้นเจ้าหน้าที่ตำรวจควรตรวจสอบทรัพย์สิน รูปพรรณ และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายที่ผู้หายสวมใส่ก่อนที่จะหายไปเป็นอันดับแรก เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นจุดสังเกตคนหายและเป็นข้อมูลพื้นฐานในการติดตามคนหาย การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว

ควรเริ่มจากบุคคลซึ่งเป็นผู้พบเห็นคนหายครั้งสุดท้ายเพื่อให้ทราบข้อมูลในส่วนรูปพรรณและเสื้อผ้าที่ผู้หายสวมใส่เป็นครั้งสุดท้าย

2. เจ้าหน้าที่ตำรวจควรค้นหาข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์ และจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่คนหายเคยเข้าไปเล่นหรือใช้งาน เช่น Hi5, Facebook และ MySpace เป็นต้น เนื่องจากเว็บไซต์เหล่านี้ เด็กๆ มักจะเขียน กล้าเล่าถึงความรู้สึกและความเป็นไปต่างๆ ในชีวิต ที่อาจไม่เคยเล่าให้ใครฟัง หรือแม้แต่พ่อแม่ ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการสืบหาตัวคนหายต่อไป

3. การหาเบาะแสจากห้องนอนของคนหาย การหาข้อมูลในห้องนอนของคนหาย คือแนวทางค้นหาเบาะแสอีกทางหนึ่งในการติดตามหาคนหาย เมื่อเข้าไปยังห้องนอนของคนหายแล้ว สิ่งที่ต้องสอบ เช่น ตู้เสื้อผ้าของคนหาย คือ การตรวจสอบว่าคนหายมีการเก็บเสื้อผ้าไปด้วยหรือไม่ เนื่องจากพฤติกรรมการเก็บเสื้อผ้า แสดงออกได้ถึงการเตรียมตัวเป็นอย่างดีของคนหายในการหนีออกจากบ้าน ซึ่งหากคนหายไม่เก็บเสื้อผ้าไปเลย ควรตั้งประเด็นสาเหตุการหายไปในการณ์อื่นๆ ด้วย เช่น การเกิดอุบัติเหตุ หรือเกิดเหตุฉุกเฉินกับคนหาย จึงทำให้คนหายไม่กลับบ้านตามปกติ ทั้งนี้ การหายออกจากบ้านบางกรณี คนหายก็ไม่เก็บเสื้อผ้าหรือทรัพย์สินใดๆ ไปด้วยเลย กรณีเด็กติดเกมในตู้เสื้อผ้าอาจพบบัตรเติมเงินเกมออนไลน์ ซึ่งหากพบว่ามียาจำนวนมากอาจประเมินพฤติกรรมว่าเด็กติดเกมมากน้อยแค่ไหน หรือพบนามบัตร หรือบัตรสมาชิกร้านเกม ซึ่งจะทำให้ทราบได้ว่าเด็กไปเล่นเกมที่ร้านใดบ้าง

4. สมุดหนังสือของคนหาย การตรวจสอบสมุดหนังสือเรียนของคนหาย อาจจะทำให้พบเบาะแสสำคัญในการติดตามคนหาย เนื่องจากคนหายอาจจะเคยจดหมายเลขโทรศัพท์ password อีเมล ที่อยู่หรือชื่อคนที่รู้จักกันทางแชทไลน์ ที่อยู่หรือชื่อร้านเกม หรือเพื่อนที่รู้จักกันในร้านเกมไว้ในเอกสารเหล่านั้น ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเบาะแสเพิ่มเติมในการติดตามคนหาย

5. จุดที่คนหายเคยวางทรัพย์สินหรือเงิน การตรวจสอบจุดที่คนหายเก็บเงินหรือทรัพย์สินไว้ เพื่อตรวจสอบว่าคนหาย ได้มีการเก็บทรัพย์สินไปหรือไม่ การที่คนหายเก็บทรัพย์สินไปด้วยทั้งหมด หมายถึง มีการเตรียมตัวที่จะหายออกจากบ้าน แต่หากว่าทรัพย์สินของคนหายยังคงอยู่ที่เดิม ไม่มีการเคลื่อนย้ายหรือไม่นำติดตัวไปด้วย นั่นอาจหมายถึงว่า คนหายไม่มีการเตรียมตัวก่อนหายไป หรือ ไม่ได้ตั้งใจที่จะไป ซึ่งกรณีดังกล่าว ควรตั้งประเด็นสาเหตุการหายไปในการณ์อื่นๆ ด้วย เช่น การเกิดอุบัติเหตุ หรือเกิดเหตุฉุกเฉินกับคนหาย จึงทำให้คนหายไม่กลับบ้านตามปกติ

6. กระดาษหรือจดหมายที่คนหายอาจจะเขียนลา การตรวจสอบยังห้องนอนหรือบริเวณที่คนหายใช้พักผ่อนเป็นประจำ คือ สถานที่ซึ่งคนหายอาจจะทิ้งจดหมายที่เขียนลาไว้ให้ครอบครัว ซึ่งหลักฐานดังกล่าวอาจจะเป็นเบาะแสในการชี้ว่า คนหาย หายออกจากบ้านไปเพราะสาเหตุใด และอาจจะเชื่อมโยงกับแนวทางการติดตามคนหาย

7. การสืบค้นเบาะแสจากบุคคลแวดล้อม การสืบค้นเบาะแสจากบุคคลแวดล้อม ถือว่าเป็นการหาเบาะแสสำคัญในการติดตามคนหายจากการติดแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต เนื่องจากคน

หายไปในลักษณะดังกล่าว อาจจะเคยเล่าข้อมูลให้เพื่อนสนิทฟังว่ากำลังคบหาพูดคุยกับใครในอินเทอร์เน็ต หรือ อาจจะเคยเล่าให้ฟังว่ามีใครในอินเทอร์เน็ตนัดไปเจอ

8. สมาชิกในครอบครัว สมาชิกในบ้าน คือ บุคคลที่มีความสนิทสนมและใกล้ชิดกับคนหายมากที่สุด โดยเฉพาะในครอบครัวใหญ่ ซึ่งมีสมาชิกหลายคนคนหายอาจจะให้ความสนิทสนมกับคนในครอบครัวบางคนที่เขาไว้วางใจมากที่สุด และอาจจะเล่าหรือระบายเรื่องราวต่างๆ ให้ฟัง ซึ่งข้อมูลตรงจุดนี้อาจจะนำมาประมวลเป็นเบาะแสได้ เช่น คนหายอาจจะเคยเล่าถึงเพื่อนสนิท หรือ เพื่อนที่เพิ่งรู้จักกันในการเล่นเกมนหรือแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเมื่อนำข้อมูลต่างๆ มาประมวลกันแล้ว อาจจะทำให้ทราบว่าคนหายอาจจะไปพักอาศัยอยู่กับใคร

9. เพื่อนคนหาย ถือว่าเป็นตัวแปรสำคัญในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับคนหาย เนื่องจากคนที่หายไปเนื่องจากการติดเกมหรือติดเล่นแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ตนั้น อาจจะเคยเล่าเรื่องการเล่นเกมนหรือแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ตให้เพื่อนๆ ที่สนิทฟัง หรือบางครั้งเพื่อนสนิทของคนหายก็อาจจะเป็นกลุ่มที่เล่นเกมหรือแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ตด้วยกัน ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบข้อมูลเกี่ยวกับคนที่ล่องคนหายไปว่าเป็นใคร เพื่อนสนิทของคนหาย คือ บุคคลที่อาจจะให้ที่พักพิงกับคนหาย หรือให้คนหายยืมเงิน ดังนั้นเพื่อนสนิท ถือว่าเป็นกุญแจสำคัญที่จะหาความจริงว่าคนหายไปอยู่ที่ไหน การสอบถามเพื่อนสนิทของคนหายนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ควรไปสอบถามเองโดยตรง แต่ควรให้อาจารย์ประจำชั้น หรือผู้ปกครอง เป็นผู้เรียกเด็กมาสอบถามเป็นรายคน จะได้รับคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงมากกว่า ทั้งนี้ เพราะเพื่อนของเด็กอาจจะยำเกรงผู้ปกครองของตนเองและอาจารย์ประจำชั้นมากกว่า

10. ตรวจสอบบริเวณที่พบกลุ่มเด็กเร่ร่อน **กลุ่มเด็กเร่ร่อน** คือกลุ่มเด็กส่วนหนึ่งที่เข้ามาใช้บริการร้านเกม และมีลักษณะของการมั่วสุม ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่คนหายจะรู้จักหรือเป็นเพื่อนกับกลุ่มเด็กเร่ร่อนที่เพิ่งจะเข้ามาเล่นเกมในร้าน และมีการชักชวนคนหายให้ออกมาใช้ชีวิตเร่ร่อนด้วยกัน

ทั้งนี้ การติดตามไปยังสถานที่ที่กลุ่มเด็กเร่ร่อนพักอาศัยอยู่นั้น ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบคดีไม่ควรไปตรวจสอบด้วยตัวเองตามลำพัง เพราะอาจเกิดอันตรายได้ ควรติดต่อประสานงานยังสถานที่ตำรวจท้องที่นั้น ๆ ให้เจ้าหน้าที่สายสืบหรือสายตรวจลงพื้นที่ด้วย

การติดตามคนหายประเภทลักพา

การลักพาตัว หมายถึง การกระทำให้มีลักษณะของการล่อลวง ช่มชืดจิตใจให้ผู้หายกระทำการใดหรือไม่กระทำการใด หรือทำให้จำยอมต่อสิ่งใด เพื่อการกักขังหรือหน่วงเหนี่ยวหรือกระทำให้ด้วยประการใดอันทำให้ผู้หายนั้นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 309,310,310 ทวิ,313, 317 การวิเคราะห์ประเภทการหายในลักษณะนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจควรสังเกตลักษณะพฤติกรรมของผู้หายด้วยเพราะผู้ที่หายไปจะไม่สมัครใจที่จะไป

กับคนที่ลักพาตัวไป ยกเว้นในกรณีที่เด็กเล็กอาจมีความสนใจของผู้หายร่วมอยู่ด้วย เนื่องจากเด็กจะถูกล่อลวงหรือหวานล่อมชักจูงได้ง่าย

การลักพาเด็ก เด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของคนร้าย ได้แก่ 1) เด็กชาย/เด็กหญิงที่มีลักษณะผิวพรรณดี 2) เด็กชาย/เด็กหญิง ที่ลักษณะการแต่งกายที่ดูมีฐานะ 3) เด็กชาย/เด็กหญิง ที่มีลักษณะเชื่อบุคคลแปลกหน้าโดยหวานล่อมชักจูงได้ง่าย กรณีการลักพาตัวเด็กนั้น สามารถกระทำได้หลายวิธี ตั้งแต่การอุ้มเด็กขึ้นรถยนต์ หรือรถตู้ หรือคนร้ายอาจใช้วิธีอื่นเพื่อทำให้เด็กหลงเชื่อ และยังทำให้บุคคลอื่นไม่สงสัยตนเอง โดยวิธีการที่คนร้ายนิยมนำมาใช้ มีดังนี้

1. ใช้วิธีการเข้ามาตีสันทกับเด็ก โดยการซื้อขนมให้รับประทาน ซื้อของเล่นให้ รวมถึงการชักชวนให้เด็กไปเล่นเกม หรือพาไปเที่ยว

2. อ้างว่าผู้ปกครองของเด็กขอให้มารับกลับบ้านแทน เนื่องจากผู้ปกครองของเด็กประสบอุบัติเหตุไม่สามารถมารับได้

3. อ้างว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือसारวัตรนักเรียน และกล่าวหาว่าเด็กได้กระทำความผิด จึงจะนำตัวเด็กไปสอบสวน

กระบวนการติดตามคนหายกรณีลักพา

1. การแสวงหาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับคนหาย

1.1 การตรวจสอบทรัพย์สิน/รูปพรรณ/เสื้อผ้าเครื่อง แต่งกายของคนหาย

เมื่อคนหายจากสาเหตุลักพาตัวได้หายออกไปจากสถานที่ต่างๆ เบื้องต้นเจ้าหน้าที่ตำรวจควรตรวจสอบทรัพย์สิน รูปพรรณ และเสื้อผ้าเครื่อง แต่งกายที่ผู้หายสวมใส่ก่อนที่จะหายไปเป็นอันดับแรก เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นจุดสังเกตคนหายและวิเคราะห์เส้นทางในการติดตามคนหายต่อไป การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว คือ การหาข้อมูลจากบุคคลซึ่งพบเห็นผู้หายเป็นครั้งสุดท้าย เนื่องจากภายในบ้านบุคคลดังกล่าว จะเป็นผู้สามารถให้ข้อมูลล่าสุดและใกล้เคียงกับเวลาที่หายไป ได้ โดยเริ่มจากบุคคลซึ่งเป็นผู้พบเห็นคนหายครั้งสุดท้ายเพื่อให้ทราบข้อมูลในส่วนรูปพรรณหรือเสื้อผ้าที่ผู้หายสวมใส่เป็นครั้งสุดท้าย หลังจากนั้น จึงไปสอบถามข้อมูลจากเพื่อนบ้าน ร้านค้า วินจักรยานยนต์รับจ้าง หรือผู้ที่อาศัยอยู่ตามบริเวณต่างๆ ซึ่งเป็นทางผ่านหรือเป็นบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่หาย เพื่อหาเบาะแสว่าคนหายถูกนำพาไปตามเส้นทางใด ทั้งนี้ อาจจะได้ข้อมูลเพิ่มเติมของผู้ที่นำพาไปด้วย การหาข้อมูลดังกล่าว ควรนำรูปถ่ายและควรมีข้อมูลทางรูปพรรณคนหาย เช่น เสื้อผ้าที่คนหายสวมใส่ หรือจุดสังเกตที่เด่นชัดของคนหาย ซึ่งคนที่สัญจรผ่านไปมาอาจพบเห็นและแจ้งเบาะแสดังกล่าวได้

อนึ่ง การสอบถามข้อมูลดังกล่าวจากบริเวณที่คนหายถูกลักพาตัวไป จะได้ข้อมูลเพิ่มเติมของคนร้ายหรือผู้ต้องสงสัยที่ลักพาตัวคนหายไปด้วย ดังนั้น เวลาเจ้าหน้าที่ตำรวจไปสอบถามข้อมูลและเบาะแสดจากคนในบริเวณใกล้เคียง ให้สอบถามข้อมูลและลักษณะของบุคคลที่นำพาหรือลักพาตัวคนหายไปด้วย เพื่อเป็นข้อมูลในทางสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

1.2 การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและหาเบาะแสผู้เห็นเหตุการณ์ การตรวจสอบ

สถานที่เกิดเหตุและการหาเบาะแสจากผู้เห็นเหตุการณ์ในเบื้องต้น จะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบข้อมูลเกี่ยวกับการหายตัวไปของคนในครอบครัว โดยการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุเบื้องต้น คือ การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจกลับไปยังสถานที่ซึ่งมีข้อมูลยืนยันว่าพบเห็นคนหายเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อดูลักษณะโดยรอบบริเวณดังกล่าว และหาเบาะแสเพิ่มเติมจากประชาชนในบริเวณนั้น เนื่องจากพบว่าคนร้ายมักทิ้งหลักฐานหรือเบาะแสต่างๆ ไว้ที่เกิดเหตุเสมอ เช่น คนร้ายอาจจะเคยเดินมาแถวบริเวณนั้นบ่อยครั้งเพื่อเตรียมการลักพาตัว ดังนั้น ชาวบ้านในบริเวณนั้นอาจจะทราบข้อมูลหรือจำรูปร่างพรรณของผู้ต้องสงสัยได้ ซึ่งการได้เบาะแสในลักษณะดังกล่าวจากบริเวณที่เกิดเหตุ นั้น จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการติดตามคนหายและคนร้าย การลักพาตัวบางกรณี อาจจะใช้อุปายในการล่อลวงคนหายก่อนในเบื้องต้น ดังนั้น จะเห็นพฤติกรรมของคนหายก่อนที่จะหายไปในขณะที่มีความยินยอมพร้อมใจ เช่น ในกรณีที่คนหายเป็นเด็ก อาจจะถูกคนร้ายล่อลวงว่าจะพาไปซื้อขนมเด็กจึงยินยอมไปด้วยโดยดี ซึ่งเวลาเด็กเดินทางไปไหนมาไหนกับคนร้าย คนทั่วไปในสังคมจะคิดว่าเป็นคนในครอบครัวหรือญาติของเด็กจึงไม่มีสิ่งผิดสังเกตอะไร ดังนั้น การหาเบาะแสในการติดตามเด็กที่ถูกลักพาตัว ควรไปสืบหาเบาะแสจากบริเวณร้านค้า หรือร้านอาหาร ซึ่งคนร้ายอาจจะพาเด็กมาซื้อขนมหรือของเล่นเพื่อหลอกล่อให้เด็กตายใจ

การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ควรให้ผู้รู้จำรูปร่างพรรณและคุ้นเคยกับอุปนิสัยใจคอของผู้หาย เป็นคนนำทีมไปหาเบาะแสดังกล่าว เนื่องจากการให้บุคคลที่ไม่ทราบรายละเอียดของคนหายไปหาเบาะแส ทำให้ไม่ทราบข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับคนหาย ทั้งรูปร่าง ตำหนิ หรือจุดสังเกตอื่นๆ ของผู้หาย เมื่อข้อมูลเกี่ยวกับคนหายไม่ครบถ้วน ทำให้เบาะแสบางอย่างคลาดเคลื่อนได้ ทั้งนี้ ผู้ที่ลงไปหาเบาะแสดังกล่าว ต้องมีรูปถ่ายและต้องทราบลักษณะรูปร่างการแต่งกายของคนหายในขณะที่หายไปด้วย

2. การแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ

2.1 การเตรียมเอกสารก่อนไปแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ การเตรียมเอกสารก่อนไปแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจนั้น นับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ทางครอบครัวคนหายควรเตรียมข้อมูลและเอกสารต่างๆ ให้พร้อมก่อนการไปแจ้งความหรือประสานงานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การเตรียมเอกสารให้พร้อมก่อนการเดินทางไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ จะทำให้ครอบครัวคนหายไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางไปเอาเอกสารที่ขาดตกบกพร่องหรือที่ไม่ได้เตรียมมา เพื่อให้การแจ้งความสำหรับการติดตามคนหายมีความรวดเร็วยิ่งขึ้น

2.2 การเตรียมข้อมูลก่อนการไปแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ การเตรียมข้อมูลก่อนการไปแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ นับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทราบข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับคนหาย เพื่อเป็นเบาะแสในการ

ติดตามคนหาย โดยข้อมูลที่ครอบครัวคนหายจำเป็นต้องทราบ คือ เหตุการณ์ก่อนที่คนหายจะหายไป ข้อมูลจากบุคคลที่พบเห็นผู้หายเป็นครั้งสุดท้าย เพื่อให้ทราบเบาะแสล่าสุดว่าคนหายเดินทางไปทิศทางใด โดยข้อมูลสำคัญที่ครอบครัวคนหายควรทราบมากที่สุดในการหายประเภทลักพาตัวนี้ คือ รูปพรรณ เสื้อผ้า ที่คนหายสวมใส่ขณะที่หายไป เพื่อให้ทราบ จุดสังเกตของคนหายจากการมองของบุคคลภายนอก นอกจากนี้ข้อมูลของผู้ต้องสงสัยที่คาดว่าจะลักพาตัวผู้หายไปก็มีความสำคัญมาก เนื่องจากจะเป็นเบาะแสสำคัญในการหาตัวคนร้ายว่าใครมีพฤติกรรมน่าสงสัยที่ลักพาตัวคนหายไป เพื่อให้เกิดแนวทางในการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกทางหนึ่ง

2.3 การแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ การแจ้งความคนหายที่สถานีตำรวจ คือ ขั้นตอนแรกที่ครอบครัวของคนหายควรไปดำเนินการหลังจากเตรียมข้อมูลและเอกสารต่างๆ เรียบร้อยแล้ว เนื่องจากคนหายในลักษณะนี้ เข้าข่ายเป็นเรื่องอาชญากรรมซึ่งเป็นความผิดอาญาดังนั้น การติดตามคนหายที่ถูกลักพาตัว จึงต้องแจ้งความที่สถานีตำรวจโดยด่วน เพื่อให้เกิดกลไกในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยการแจ้งความกรณีคนหายถูกลักพาตัวนั้น เมื่อครอบครัวคนหายไปแจ้งความที่สถานีตำรวจจะไม่ใช้การลงบันทึกประจำวันกรณีคนหายเท่านั้น แต่ครอบครัวคนหายต้องเล่ารายละเอียดและเหตุการณ์ทั้งหมด ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเห็นว่าไม่ใช่การหายไปแบบธรรมดา แต่เป็นการลักพาตัวซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องให้ความสำคัญในการติดตามตัวคนหาย โดยในกรณีคนหายซึ่งถูกลักพาตัวไปเป็นเด็ก (อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 18 ปี) กรณีดังกล่าวจะเป็นความผิดอาญาฐานพรากผู้เยาว์ ดังนั้น ครอบครัวเด็กที่ถูกลักพาตัว จะต้องนำหลักฐานหรือพยานบุคคลที่สามารถยืนยันได้ว่าเด็กคนดังกล่าวถูกลักพาตัวไปจริง เพื่อให้เรื่องดังกล่าวเป็นคดีอาญา ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาดังกล่าวอย่างเต็มที่ การแจ้งความกรณีลักพาตัวนั้น เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจได้สอบปากคำและลงบันทึกประจำวันเสร็จเรียบร้อยแล้วนั้น ครอบครัวคนหายควรขอทราบชื่อ ยศ และหมายเลขโทรศัพท์มือถือของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นเจ้าของคดี เพื่อการประสานงานในการติดตามคนหาย ทั้งนี้ ครอบครัวคนหาย ควรสอบถามรายละเอียดและขั้นตอนการสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย เพราะร้อยละเจ็ดสิบของคดีจะโอนเรื่องการสืบสวนให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน ดังนั้น ครอบครัวคนหายควรสอบถามร้อยละเจ็ดสิบของคดีด้วยว่า โอนเรื่องดังกล่าวไปยังเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนท่านใด เพราะครอบครัวคนหายจะได้ติดต่อประสานงานต่อไปในภายหลัง แต่ในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา พบว่าในบางสถานีตำรวจการทำงานของพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนไม่ค่อยประสานงานกันเท่าที่ควร ทำให้กระบวนการในการสืบสวนล่าช้า วิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ครอบครัวคนหายควรไปประสานงานกับนายตำรวจในตำแหน่งรองผู้กำกับหรือสารวัตร เพื่อให้นายตำรวจระดับบังคับบัญชาทราบเรื่องและสั่งการไปยังพนักงานสอบสวนและฝ่ายสืบสวนในการติดตามความคืบหน้าในเรื่องดังกล่าว

3. การวิเคราะห์คนร้าย/ผู้ต้องสงสัยในการลักพาตัว

การติดตามหาคนหายกรณีถูกลักพาตัวนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจควรประเมินและวิเคราะห์ว่าผู้ใดน่าจะเป็นคนร้ายหรือผู้ต้องสงสัยในการลักพาตัวคนหายไป เนื่องจากการตั้งข้อสันนิษฐานดังกล่าวจะทำให้เราทราบแนวทางในการติดตามคนหายและทำให้มีส่วนช่วยในการทำงานด้านสืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจอีกทางหนึ่ง การวิเคราะห์ผู้ต้องสงสัยนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจจะร่วมประเมินกับเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว เนื่องจากการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะทราบข้อมูลหรือเบาะแสมากที่สุด ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนจะมีความชำนาญในการวิเคราะห์ข้อมูลและแนวทางในการติดตามคนร้าย ผู้ต้องสงสัยในการลักพาตัวคนหาย อาจจะเป็นบุคคลดังต่อไปนี้

3.1 บุคคลในครอบครัวคนหาย คือ ผู้ต้องสงสัยอันดับแรกในการลักพาตัวคนหายไป เนื่องจากเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดและคนหายให้ไว้วางใจมากที่สุด ดังนั้นการเข้าถึงตัวหรือการล่อลวงและจู่โจมคนหาย จะทำได้แนบเนียนที่สุดกว่าบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลในครอบครัวที่มีความใกล้ชิดหรือสนิทสนมกับผู้หายเป็นพิเศษ ซึ่งการลักพาตัวไปในลักษณะดังกล่าว อาจจะเพื่อบำบัดอาการทางจิตที่คนร้ายมีความรักบุคคลที่หายเป็นพิเศษ ส่วนใหญ่กรณีดังกล่าวจะเกิดกับผู้หายที่เป็นเด็ก ซึ่งลักษณะการลักพาตัวโดยผู้ต้องสงสัยในครอบครัว จะใช้วิธีการล่อลวงเพื่อชักจูงให้คนหายไปด้วย โดยอาจจะออกอุบายในการพาไปซื้อขนมหรือพาไปเที่ยว การลักพาตัวเด็ก โดยคนในครอบครัว ส่วนใหญ่แล้วจะพาเด็กไปอยู่ด้วยและเลี้ยงดูอย่างดี ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะทำให้เด็กไม่รู้ตัวว่าญาติของตนเองกำลังลักพาตัวมาจากครอบครัว แต่จะนึกว่าญาติพามาเที่ยว จึงทำให้เด็กไม่ได้ไปขอความช่วยเหลือจากใคร การติดตามคนหายที่ถูกลักพาตัวไปโดยคนในครอบครัว ควรสืบถามข้อมูลจากญาติทั้งหมด เนื่องจากคนร้าย มักจะติดต่อกลับไปยังญาติเสมอเพื่อติดตามข่าวหรือขอเงิน ดังนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจควรแจ้งไปยังญาติทุกฝ่ายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อให้ญาติทราบข้อมูลและเตรียมตัวรับสถานการณ์ที่คนร้ายจะติดต่อกลับมา ทั้งนี้ ญาติที่ได้รับการติดต่อจากคนร้าย ควรพูดคุยกับคนร้ายเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น เนื่องจากจะได้ไม่ทำให้คนร้ายกดดันจนตัดสินใจกระทำการที่ไม่ดีต่อคนหาย และญาติควรพูดคุยเรื่องทั่วไป เพื่อหลอกลวงแหล่งที่อยู่ หรือสถานที่ใกล้เคียงที่คนร้ายพาเด็กไป ทั้งนี้ หากคนร้ายต้องการให้ครอบครัวส่งเงินไปให้ควรต่อรองให้มีการนัดพบกัน เจ้าหน้าที่ตำรวจควรประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจในการวางแผนจับกุมตัวคนร้ายและช่วยเหลือเด็กต่อไป

3.2 บุคคลที่อยู่กับเด็กเป็นคนสุดท้าย บุคคลที่อยู่กับเด็กเป็นคนสุดท้าย ก่อนที่เด็กจะหายตัวไป คือ บุคคลสำคัญที่สามารถให้เบาะแสและข้อมูลเกี่ยวกับการหายตัวไป ตลอดจนอาจจะกลายเป็นผู้ต้องสงสัยในการลักพาตัวเด็กไปในที่สุด บุคคลที่อยู่กับเด็กเป็นคนสุดท้าย ก่อนที่เด็กจะหายตัวไปอาจจะเป็นบุคคลภายในในครอบครัวหรือบุคคลภายนอกครอบครัวของคนหายก็ได้ ซึ่งลักษณะพฤติกรรมที่ปรากฏ คือ เมื่อคนหายหายตัวไป บุคคลดังกล่าวก็อาจจะหายตัวไปด้วยโดยไม่ทราบสาเหตุ หรือ ไม่ได้หายตัวไป แต่มีพฤติกรรมหลบหน้าหลบตาครอบครัวคนหาย หรือมี

อาการที่แสดงพิรุณจนเป็นที่สังเกตได้อย่างชัดเจน ในกรณีที่คนร้ายเป็นบุคคลภายนอกครอบครัว การลักพาตัวไปในลักษณะนี้ คนร้ายจะใช้วิธีการล่อลวงหรือชักจูงใจ เพื่อให้คนหายไปด้วย หรือเป็นกรณีบังคับและหน่วงเหนี่ยวร่างกาย โดยการพาไปที่อื่น การสอบถามจากบุคคลที่ต้องสงสัยนั้น ควรให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเรียกตัวบุคคลนั้นมาสอบสวนจะเป็นการดีที่สุด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีเทคนิคและวิธีการในการสอบปากคำเพื่อเอาข้อเท็จจริงจากผู้ต้องสงสัยได้ อีกทั้งเป็นการป้องกันมิให้คนร้ายไหวตัวทัน

3.3 บุคคลที่ทำที่สนิทสนมกับคนหายเป็นพิเศษ บุคคลที่สนิทสนมกับคนหายเป็นพิเศษคืออีกบุคคลหนึ่งที่อาจเป็นผู้ลักพาตัวคนหายไป เนื่องจากบุคคลในลักษณะนี้ จะทำมาดีสนิทเพื่อให้คนหายและครอบครัวคนหายตายใจ จากนั้นคนร้ายก็จะใช้ความสนิทสนมดังกล่าวลักพาตัวคนหายไป บุคคลที่มีความสนิทสนมกับคนหายในลักษณะดังกล่าว จะเป็นบุคคลภายนอกครอบครัว พบเห็นพฤติกรรมดังกล่าวบ่อยครั้ง ในลักษณะของผู้ใหญ่ที่ทำที่ท้าวารักหรือเอ็นดูเด็กเล็กๆ เป็นพิเศษ โดยผู้ต้องสงสัยประเภทนี้ อาจมีความผิดปกติทางจิตที่รักใคร่เด็กเป็นพิเศษ หรือเป็นผู้ที่ต้องการลวงละเมิดทางเพศเด็ก เป็นต้น

ถ้าผู้ต้องสงสัยหายตัวไปพร้อมกับคนหาย อาจจะสามารถหาได้โดยในทันทีว่าผู้ต้องสงสัยอาจจะมีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิดดังกล่าว แต่บางกรณี ผู้ต้องสงสัยยังคงอยู่ในพื้นที่เนื่องจากได้นำคนหายไปอยู่ที่อื่นหรือไปฝากไว้กับบุคคลอื่นแล้ว ซึ่งผู้ต้องสงสัยอาจจะแสดงพิรุณหรือมีพฤติกรรมหลบหน้าหลบตาครอบครัวคนหาย หรือไม่ได้ช่วยติดตามคนหาย ทั้งๆ ที่ก่อนหน้านี้ ผู้ต้องสงสัยสนิทสนมกับ คนหาย การสอบถามข้อเท็จจริงดังกล่าวจากผู้ต้องสงสัย เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจจะสอบถามข้อมูลเบื้องต้นได้เอง เพื่อสังเกตพิรุณและท่าทีของผู้ต้องสงสัยก่อน หลังจากนั้นเมื่อพบว่าผู้ต้องสงสัยมีพิรุณอย่างชัดเจน เจ้าหน้าที่จึงแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อเรียกบุคคลดังกล่าวมาสอบปากคำต่อไป

3.4 ผู้ต้องสงสัยคนอื่น /คนร้ายที่ไม่รู้จัก ผู้ต้องสงสัยคนอื่นคือคนร้ายที่ครอบครัวคนหายอาจจะไม่เคยรู้จักหรือไม่เคยพบเห็นมาก่อนหน้านี้เลย คนร้ายลักษณะนี้ คือคนแปลกหน้า ที่อาจจะเพิ่งเคยพบกับคนหายเป็นครั้งแรก แล้วจึงลักพาตัวคนหายไปที่อื่น หรือเป็นคนที่เคยพบเห็นคนหายมาก่อนหน้านี้ และเฝ้าสังเกตพฤติกรรมของคนหายมาระยะเวลาหนึ่ง เพื่อติดสนิทกับคนหาย โดยที่ครอบครัวของคนหายก็ไม่ทราบเรื่อง เช่น ครอบครัวที่ปล่อยให้เด็กไปวิ่งเล่นตามลำพังที่สวนสาธารณะ คนร้ายในลักษณะนี้ เมื่อพบเห็นเด็ก จะไม่เข้ามาติดสนิททันที แต่จะสังเกตพฤติกรรมอยู่ห่างๆ จนคนร้ายแน่ใจว่า ไม่มีผู้ใหญ่หรือคนในครอบครัวเด็กอยู่ในบริเวณนั้น จากนั้นคนร้ายจึงเข้ามาติดสนิทและชักจูง ล่อลวงเด็กไป ซึ่งทำให้ครอบครัวคนหายไม่ทราบว่าบุตรหลานของตนเองถูกใครลักพาตัวไป เพราะไม่เคยรู้จัก หรือไม่เคยพบเห็นคนร้ายมาก่อน ดังนั้น การหาข้อมูลหรือเบาะแสดังกล่าว ครอบครัวคนหายต้องเริ่มต้นจากสถานที่ซึ่งคนหาย ได้หายตัวไป เพราะคนร้ายต้องทิ้งเบาะแสบางอย่างไว้เสมอ

4. สถานที่ซึ่งคนร้ายมักจะพาคนหายไป

การตรวจสอบสถานที่ต่างๆ เพื่อหาข้อมูลหรือเบาะแสในการติดตามคนหาย คือ สิ่งที่ครอบครัวและเจ้าหน้าที่ตำรวจควรรีบไปดำเนินการ เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้อาจจะเป็นเบาะแสสำคัญที่เชื่อมโยงในการติดตามตัวคนหาย ซึ่งสถานที่ดังกล่าวอาจจะอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่เกิดเหตุที่คนหายถูกลักพาตัวไป

4.1 ที่พักของผู้ต้องสงสัย

ที่พักของผู้ต้องสงสัย คือ สถานที่หลักในการไปตรวจสอบดูว่าผู้ต้องสงสัยเคยพาคนหายมาที่นี้หรือไม่ และเป็นการตรวจสอบด้วยว่าผู้ต้องสงสัยคนดังกล่าวได้หายออกจากบ้านพักไปด้วยหรือไม่ เพราะถ้าผู้ต้องสงสัยหายไประหว่างบ้านพักโดยไม่ทราบสาเหตุ อาจสันนิษฐานในเบื้องต้นได้ว่าผู้ต้องสงสัยคือคนร้ายที่อาจจะลักพาตัวคนหายไปได้จริง ทั้งนี้ การไปตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ครอบครัวคนหายควรไปพร้อมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

4.2 บ้านญาติ/บ้านเพื่อน ของผู้ต้องสงสัย

บ้านญาติและบ้านเพื่อนของผู้ต้องสงสัย คืออีกสถานที่หลักที่ควรไปตรวจสอบ เนื่องจากผู้ต้องสงสัย อาจจะนำคนหายไปหลบซ่อน หรือพาไปพักแรมในสถานที่ดังกล่าว การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ควรสอบถามจากเพื่อนบ้านในละแวกนั้นด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลอีกทางหนึ่ง เนื่องจากญาติและเพื่อนของผู้ต้องสงสัยอาจจะให้การที่บิดเบือนความเป็นจริง ทั้งนี้ การไปตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว ครอบครัวคนหายควรไปพร้อมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

4.3 ท่ารถ / ท่าเรือ หรือสถานีขนส่งใกล้เคียง

ท่ารถ / ท่าเรือ และสถานีขนส่ง คือ อีกสถานที่หนึ่งซึ่งผู้ต้องสงสัยอาจจะเคยพาคนหายไปบริเวณดังกล่าว เพื่อการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ การติดตามไปยังสถานที่เหล่านี้ เป็นการระดมข้อมูลตามหลังคนหาย เพราะอาจจะได้รับเบาะแสจากผู้เคยพบเห็น ซึ่งการไปสอบถามข้อมูลดังกล่าว ควรทราบข้อมูลรูปพรรณสัณฐานของคนหายและต้องนำรูปถ่ายของคนหายติดตัวไปด้วยเสมอ

4.4 ร้านค้า / ร้านสะดวกซื้อบริเวณใกล้เคียงสถานที่เกิดเหตุ

ร้านค้า หรือร้านสะดวกซื้อ คือ สถานที่ซึ่งมักจะได้เบาะแสเกี่ยวกับคนหายและผู้ต้องสงสัยเสมอ เนื่องจากคนร้ายอาจจะเคยมาซื้อของในร้านดังกล่าวก่อนหน้านี้ หรือพาคนหายเข้ามาซื้อของในร้าน ซึ่งข้อมูลตรงจุดนี้จะทำให้ทราบรูปพรรณสัณฐานของคนร้ายในเบื้องต้น และหากว่าคนร้ายพาคนหายเข้าไปยังร้านสะดวกซื้อ ซึ่งมีกล้องวงจรปิด จะทำให้เราทราบว่าคนร้ายเป็นใครจากรูปถ่ายในกล้องวงจรปิดดังกล่าว ทั้งนี้ การไปติดตามตรวจสอบข้อมูลจากร้านค้าที่มีกล้องวงจรปิดนั้น จะต้องรีบดำเนินการไปสอบถามข้อมูลทันที เนื่องจากกล้อง

วงจรปิดของร้านสะดวกซื้อ ส่วนใหญ่จะเก็บข้อมูลไว้ไม่นาน ดังนั้น ต้องรีบไปสอบถามข้อมูลดังกล่าวโดยเร็ว

4.5 ร้านอาหาร

ร้านอาหาร คือ อีกสถานที่หนึ่งซึ่งผู้ต้องสงสัย อาจจะพาคนหายไปรับประทานอาหารก่อนเพื่อเป็นอุบายในการล่อลวงไปที่อื่น หรือไม่ก็เป็นกรณีที่คนร้ายอาจจะเคยมาทานอาหาร เพื่อดูลาดเลาก่อนการลงมือลักพาตัวคนหาย การสอบถามข้อมูลดังกล่าว นอกจากการนำรูปของคนหายไปให้คนในร้านดูแล้ว ควรจะสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมถึงคนแปลกหน้าที่เข้ามาทานอาหารในร้าน ซึ่งอาจจะแสดงอาการผิดปกติจนสังเกตได้ เพื่อเป็นเบาะแสอีกด้านหนึ่งในการติดตามผู้ต้องสงสัย

4.6 วัด

วัด คือ อีกสถานที่หนึ่ง ซึ่งคนร้ายมักจะพาคนหายที่เป็นเด็กไป ขอพักอาศัยนอน และเพื่อไปขออาหารรับประทาน ส่วนใหญ่คนในวัดมักไม่สงสัยพฤติกรรมดังกล่าว เนื่องจากอาจจะคิดว่าเด็กและคนร้ายเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน จึงให้สถานที่พักแรมและอาหารรับประทาน

4.7 ห้างสรรพสินค้า

ห้างสรรพสินค้า คือ สถานที่หนึ่งซึ่งคนหายอาจจะถูกคนร้ายล่อลวงว่าจะพาไปเที่ยวหรือซื้อของให้ และเมื่อพาคนหายไปเที่ยวแล้วจึงลักพาตัวคนหายไปยังสถานที่อื่น การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจจะขอดูกล้องวิดีโอวงจรปิดของห้างในเวลาใกล้เคียงกับที่คนหายหายตัวไป เพื่อตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว

5. การลักพาคนของขบวนการค้ำมนุษย์

จากข้อมูลในรอบปี 2551 ของศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการค้ำมนุษย์พบว่า ปัญหาการค้ำมนุษย์มีหลากหลายรูปแบบมากขึ้น โดยแบ่งหลักๆ ประกอบด้วย

5.1 การลักพาตัวเด็ก โดยในปี 2551 มีกรณีเด็กถูกลักพาตัวทั้งสิ้น 7 ราย อายุเฉลี่ยเพียง 8 ปีเท่านั้น ลักษณะการลักพาตัวเด็กส่วนใหญ่เพื่อนำเด็กไปกระทำทางเพศ บังคับใช้แรงงาน หรือนำไปเป็นขอทาน การลักพาตัวมักเกิดขึ้นในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คนร้ายใช้วิธีการแอบเนียนในการเข้ามาติดสินกับเด็กกลุ่มเป้าหมายและล่อลวงด้วยการชักชวนเพื่อให้สิ่งของหรือสิ่งตอบแทนอื่นแก่เด็ก เช่น ขนม ของเล่น หรือเงินเล่นเกมออนไลน์

5.2 ค้ำมนุษย์แรงงานประมง กรณีนี้เกิดจากสภาวะการขาดแคลนแรงงานประมงนอกน่านน้ำ เช่น กรณีเด็กชายอายุเพียง 14 ปีถูกนายหน้าค้ำมนุษย์ล่อลวงจากสถานีรถไฟหัวลำโพงส่งไปขายให้กับเรือประมงที่จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อเด็กชายคนดังกล่าวรู้ว่าโดนหลอก จึง

กระโดดน้ำลอยคอกกลางทะเลกว่า 30 นาที จนกระทั่งเจ้าหน้าที่ตำรวจนำผ่านมาประสพเหตุและให้การช่วยเหลือไว้ได้

นายเอกลักษณ์ หลุ่มชุมแข หัวหน้าโครงการศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิกระจกเงา กล่าวในการสัมมนาเรื่อง "วิกฤติแรงงานทาส ธุรกิจเถื่อนบนเรือประมง" ที่โรงแรม เอเชีย เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2551 ว่าตั้งแต่ ปี 2547 ได้รับแจ้งคนหายและกลายเป็นแรงงานบนเรือประมงจำนวน 19 ราย ซึ่งได้รับการช่วยเหลือแล้วทั้งหมด และคาดว่าจะยังมีอีกจำนวนมากที่ถูกล่อลวงมา

ปัจจุบัน ปัญหานี้ยังเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีพื้นที่เสี่ยงในกรุงเทพฯ 5 จุดใหญ่ๆ คือ บริเวณสถานีรถไฟหัวลำโพง บริเวณสถานีขนส่งหมอชิต บริเวณสนามหลวง บริเวณวงเวียนใหญ่ และบริเวณสวนรมณีนาถ นายหน้าค้ามนุษย์จะเลือกกลุ่มเป้าหมายเป็นชายลักษณะกำยำและมักชวนเชื่อกับผู้เสียหายว่ามั่งงานสบาย รายได้ดี ซึ่งผู้เสียหายส่วนใหญ่ที่เดินทางมาจากต่างจังหวัดเพื่อมาหางานทำในกรุงเทพฯ มักตกเป็นเหยื่อเสมอ เมื่อนายหน้าหลอกเหยื่อจนสำเร็จจะนำส่งต่อให้นายหน้ารายใหญ่ และเหยื่อจะถูกนำไปขายให้กับเรือประมงในจังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร นครศรีธรรมราช สงขลาและปัตตานีในราคา 10,000-30,000 บาทต่อราย

6. วิธีการหรือลักษณะการกระทำความผิดของคนร้าย

6.1 จะคอยหลอกหาเหยื่อโดยวิธีเข้าตีสสนิทแล้วใช้ยาสลบโปะหน้าหรือให้กินเครื่องดื่มที่มียานอนหลับ หลังจากนั้นพาเหยื่อไปส่งให้กับโรงงานหรือเรือประมง เหยื่อจะถูกบังคับให้ทำงาน สถานที่ที่คนร้ายมักจะใช้วิธีดังกล่าวคือสถานีขนส่งหมอชิต และสถานีขนส่งสายใต้

6.2 เปิดเป็นบริษัทจัดหางานเถื่อน เมื่อเหยื่อมาสมัครงานจะหลอกเหยื่อว่าทำงานบ้านหรือทำงานโรงงาน เงินดี งานไม่หนัก เมื่อเหยื่อหลงเชื่อจะนำตัวเหยื่อไปกักขังไว้ และรอคอยโอกาสเหมาะที่จะนำไปลงเรือประมง

6.3 การกระทำของขบวนการค้ามนุษย์ดังกล่าว เป็นการกระทำความผิดกฎหมายอาญาร้ายแรง ซึ่งเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่จะต้องรีบดำเนินการสืบสวนติดตามจับกุมตัวผู้กระทำความผิด และเข้าไปช่วยเหลือคนหายเพื่อให้ได้ตัวกลับคืนมา สำหรับประชาชนทั่วไปหากพบเห็นเหตุการณ์ดังกล่าว ควรให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสต่าง ๆ กับเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่าที่สามารถจะทำได้

การติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม

โรคสมองเสื่อม คือ การที่ผู้ป่วยมีอาการเสื่อมของการทำงานของสมองทั้งหมด ซึ่งส่งผลให้ผู้ป่วยมีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องความจำ ความรอบรู้ มีการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมและบุคลิกภาพ แต่กลุ่มอาการสมองเสื่อมที่พบมากในผู้สูงอายุ นั้น ต้องพิจารณาว่าเกิดขึ้นเนื่องจาก

อายุมากขึ้นหรือเป็นโรคสมองเสื่อม หากเป็นอาการสมองเสื่อมที่เกิดจากอายุที่เพิ่มขึ้นนั้น โดยมากจะสูญเสียความจำเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะเป็นไปอย่างช้าๆ โดยไม่มีผลต่อการทำงานหรือการใช้ชีวิตประจำวัน แต่หากเป็นโรคสมองเสื่อมนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงที่เร็วกว่า และมีการสูญเสียของสมองส่วนอื่นร่วมด้วย จนผู้ป่วยไม่สามารถช่วยเหลือตนเองและมีชีวิตสั้นลง โรคในกลุ่มอาการสมองเสื่อมที่พบบ่อย คือ โรคอัลไซเมอร์

ความแตกต่างระหว่างอาการลืมนึก และการป่วยด้วยโรคสมองเสื่อม คือ คนสูงอายุทั่วไป อาจมีอาการลืมนึกได้บ้าง แต่ลืมนึกแล้วจำได้ แต่ผู้ป่วยโรคสมองเสื่อมจะจำไม่ได้เลยว่ามีกรปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ นอกจากนั้นผู้ป่วยจะมีการเปลี่ยนแปลงทางบุคลิกภาพรวมด้วย เช่น แต่ก่อนอาจเป็นคนที่พิถีพิถันเรื่องการแต่งกาย แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางสมอง ผู้ป่วยจะไม่สนใจตนเอง ไม่ดูแลตนเองหรือผู้ป่วยที่เป็นคนเรียบร้อยอารมณ์ดี อาจกลายเป็นคนโกรธเกรี้ยว ก้าวร้าว รุนแรง หรือในทางกลับกันอาจขี้มหรือหัวเราะตลอดเวลา ทั้งๆ ที่ไม่ใช่เรื่องขบขัน ผู้ป่วยอาจหัวเราะ ขี้ม ทานข้าวไปหัวเราะไป เป็นต้น

เมื่อคนหายจากสาเหตุโรคสมองเสื่อมหายออกไปจากบ้านหรือพลัดหลงกับครอบครัวในสถานที่ต่างๆ เบื้องต้นเจ้าหน้าที่ตำรวจควรตรวจสอบทรัพย์สิน รูปพรรณ และเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของผู้หายสวมใส่ก่อนที่จะหายไปเป็นอันดับแรก เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นจุดสังเกตคนหาย และวิเคราะห์เส้นทางในการติดตามคนหายต่อไป

การตรวจสอบข้อมูลดังกล่าว คือ การหาข้อมูลจากบุคคลซึ่งพบเห็นผู้หายเป็นครั้งสุดท้าย เนื่องจากภายในบ้านบุคคลดังกล่าว จะเป็นผู้สามารถให้ข้อมูลล่าสุดและใกล้เคียงกับเวลาที่หายไปได้ โดยเริ่มจากบุคคลซึ่งเป็นผู้พบเห็นคนหาย ครั้งสุดท้ายเพื่อให้ทราบข้อมูลในส่วนรูปพรรณหรือเสื้อผ้าที่ผู้หายสวมใส่เป็นครั้งสุดท้าย หลังจากนั้น จึงไปสอบถามข้อมูลจากเพื่อนบ้าน ร้านค้า วินจักรยานยนต์รับจ้าง หรือผู้ที่อาศัยอยู่ตามบริเวณต่างๆ ซึ่งเป็นทางผ่านหรือเป็นบริเวณใกล้เคียงกับสถานที่หาย เพื่อหาเบาะแสว่าคนหายเดินพลัดหลงไปตามเส้นทางใด ทั้งนี้ การหาข้อมูลดังกล่าว ควรนำรูปถ่ายและควรมีข้อมูลทางรูปพรรณคนหาย เช่น เสื้อผ้าที่ คนหายสวมใส่ หรือจุดสังเกตที่เด่นชัดของคนหาย ซึ่งคนที่สัญจรผ่านไปมาอาจพบเห็นและแจ้งเบาะแสดังกล่าวได้

การวิเคราะห์อุปนิสัยและพฤติกรรมของคนหาย

การวิเคราะห์อุปนิสัยและพฤติกรรมของคนหาย หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนำอุปนิสัย พฤติกรรม และการแสดงออกของคนหาย มาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ถึงเบาะแสในการติดตามคนหาย โดยข้อมูลในส่วนนี้ ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากพฤติกรรมและการแสดงออกของคนหาย จะเชื่อมโยงกับสถานที่ซึ่งคนหายอาจจะพลัดหลงไป เช่น

พฤติกรรมการขึ้นรถประจำทางของคนหาย คนหายประเภทโรคสมองเสื่อมที่ครอบครัวไม่เคยพาขึ้นรถประจำทาง หรือไม่เคยปล่อยให้คนหายไปไหน มาไหนตามลำพัง หมายความว่า คนหายดังกล่าว จะใช้วิธีการเดินไปเรื่อยๆ เพราะไม่คุ้นเคยในการขึ้นรถ และไม่รู้ว่าจะขึ้นรถประจำทางได้อย่างไร จึงเป็นผลให้คนหายพลัดหลงประเภทนี้ ใช้วิธีการเดินเท้าไปยัง

สถานที่ต่างๆ ดังนั้น การติดตามหาคนหายประเภทนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องกระจายกำลังคนกัน ออกติดตามในเส้นทางต่างๆ รอบบริเวณที่พักหรือสถานที่ซึ่งคนหายพลัดหลงไป เพราะคนหาย อาจจะยังเดินอยู่ไม่ไกลจากบริเวณดังกล่าวมากนัก ในทางกลับกัน หากคนหายเป็นบุคคลซึ่งมีความคุ้นเคยกับการโดยสารรถประจำทาง อาจจะมีความเป็นได้ว่าคนหายอาจจะขึ้นรถประจำทาง เพื่อหาทางกลับบ้าน แต่ก็ไม่รู้จุดหมายปลายทางว่าจะเดินทางไปไหน ดังนั้น หากมีความเป็นไปได้ว่าคนหายจะขึ้นรถประจำทาง เจ้าหน้าที่ตำรวจควรตรวจสอบว่ารถประจำทางสายใดบ้างที่ผ่านบริเวณบ้านหรือสถานที่ซึ่ง คนหายพลัดหลงไป ซึ่งจะทำให้ทราบเบาะแสว่าควรจะไปตามคนหายที่ใดได้บ้าง

พฤติกรรมการเดินทางออกนอกบ้าน คนหายประเภทโรคสมองเสื่อมที่ไม่เคยออกจากบ้านไปที่ไหนเลย มีความเป็นไปได้ว่า จะมีพฤติกรรมคุ้นชินกับบ้าน ที่อยู่อาศัย หรือสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ที่มีลักษณะคล้ายกับบ้านที่เคยอยู่ ดังนั้น คนหายประเภทโรคสมองเสื่อมที่มีพฤติกรรมเช่นนี้ มีความเป็นไปได้ว่าอาจจะเดินพลัดหลงเข้าบ้านคนอื่น เพราะคนหายนึกว่าเป็นบ้านของตนเอง เนื่องจากมีความคุ้นชินกับสิ่งปลูกสร้าง ในกรณีดังกล่าวคนหายอาจจะถูกเจ้าของบ้านหลังนั้นๆ แจ้งตำรวจจับ ในข้อหาบุกรุก หรือเจ้าของบ้านเห็นว่าเป็นผู้มีความผิดปกติทางสมองจึงอาจจะเรียกตำรวจมาควบคุมตัวไว้ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงควรไปติดต่อที่สถานีตำรวจท้องที่ และ สถานีตำรวจในบริเวณใกล้เคียงทุกแห่ง เพื่อสอบถามว่าผู้หายถูกควบคุมตัวไว้ที่สถานีตำรวจหรือไม่

คนหายที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ คนหายประเภทโรคสมองเสื่อมที่ไม่สามารถอ่านหนังสือได้ คนกลุ่มนี้อาจจะไม่กล้าขึ้นรถประจำทาง เนื่องจากไม่รู้ว่าจะขึ้นรถประจำทางคันที่พบเห็นจะมุ่งหน้าไปที่ไหน หรือ อาจจะกำลังเดินไปเรื่อยๆ เพื่อหาทางกลับบ้าน แต่เนื่องจากอ่านหนังสือไม่ได้ จึงคิดว่าสถานที่ต่างๆ ที่ตนเองได้เดินไปเป็นทางกลับบ้าน แต่แท้จริงแล้วกลับกลายเป็นการเดินทางไปเรื่อยๆ โดยไร้จุดหมาย ดังนั้น การวิเคราะห์พฤติกรรมของคนหายจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการประเมินสถานการณ์เบื้องต้นว่าคนหายจะเดินทางพลัดหลงไปที่ใดได้บ้าง

การออกติดตามหาคนหายบริเวณต่าง ๆ

สถานที่ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจควรตรวจสอบและค้นหาคนหายประเภทโรคสมองเสื่อม เป็นอันดับแรก คือ บริเวณรอบๆ บ้าน และตามเส้นทางต่างๆ ที่ผ่านในละแวกบ้านพักทั้งหมด เนื่องจากคนหายอาจจะใช้เส้นทางใดเส้นทางหนึ่งในระหว่างที่กำลังเดินพลัดหลงอยู่ โดยการออกติดตามยังเส้นทางต่างๆ ที่ผ่านในละแวกบ้านนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจควรเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับรูปพรรณของคนหาย และรูปถ่ายของ คนหายติดไปด้วย สำหรับไว้สอบถามข้อมูลจากผู้ที่อาจจะพบเห็นหรือให้เบาะแสเกี่ยวกับคนหาย

เส้นทางที่เจ้าหน้าที่ตำรวจควรไปติดตามในละแวกบ้าน ควรไปติดตามทุกเส้นทาง โดยเพื่อความชัดเจนและป้องกันความสับสน เจ้าหน้าที่ตำรวจควร ลำดับเส้นทางโดยใช้วิธีการเขียนลงกระดาษว่ามีเส้นทางใดบ้างที่คนหายอาจจะเดินพลัดหลงเข้าไป เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบว่าต้องไปติดตามค้นหาคนหายที่เส้นทางใดบ้าง และป้องกันการหลงลืมหรือตกหล่นของเส้นทางที่ควรไปติดตามหา

ออกติดตามยังสถานที่ซึ่งคนหายคุ้นเคยหรือไปเป็นประจำ

สถานที่ซึ่งคนหายจากสาเหตุโรคสมองเสื่อมคุ้นเคย หรือมักจะไปเป็นประจำ คือ อีกสถานที่หนึ่ง ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจควรรีบไปดำเนินการติดตามหายังสถานที่นั้นๆ เพราะมีความเป็นไปได้ว่าคนหายอาจจะไปยังสถานที่ซึ่งตัวเองเคยไปเป็นประจำหรือสถานที่ซึ่งมีความคุ้นเคย เช่น สวนสาธารณะใกล้บ้านที่คนหายไปเดินออกกำลังกายเป็นประจำ โรงพยาบาลที่คนหายเคยไปรับการรักษา ร้านค้าใกล้บ้านที่คนหายเคยไปซื้อของร้านขายอาหารใกล้บ้านซึ่งคนหายอาจจะไปขออาหารรับประทาน วินจักรยานยนต์รับจ้างใกล้บ้าน ซึ่งคนหายอาจจะว่าจ้างรถไปส่งยังสถานที่ใดๆ หรือคนหายอาจจะเดินผ่าน ป้ายหยุดรถประจำทางใกล้บ้าน ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าคนหายอาจจะเดินหลงไปเพื่อขึ้นรถประจำทาง ทำรถประจำทางใกล้บ้าน เนื่องจากคนหายอาจจะเดินไปยังแหล่งชุมชน หรือโดยสารรถประจำทาง วัดที่คนหายเคยเดินทางไป หรือ วัดใกล้บ้าน เนื่องจากคนหายส่วนใหญ่ในประเภทนี้ จะเป็นผู้สูงอายุ ดังนั้น อาจจะเข้าไปในวัดเพื่อพักผ่อน หรือเข้าไปเพื่อขออาหารรับประทาน

สำหรับการติดตามหาคนหายดังกล่าว เจ้าหน้าที่ตำรวจควรแยกกันออกติดตามหา ซึ่งอาจใช้ยานพาหนะหรือเดินหาก็ได้ ถ้าระยะทางไม่ไกลมากนัก ควรใช้วิธีเดินหา เนื่องจากในระหว่างที่เดินติดตามหาคนหายอยู่นั้น จะสามารถสอบถามจากบุคคลในละแวกใกล้เคียงนั้นได้ เพื่อให้ทราบข้อมูลและเบาะแสอย่างละเอียดไม่ว่าจะมีคนพบเห็นคนหายในเส้นทางนั้นหรือไม่ก็ตาม เพราะข้อมูลทั้ง 2 ด้าน ย่อมมีประโยชน์เสมอ เพราะหากว่าตลอดเส้นทางที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเดินติดตามหาคนหายปรากฏว่าไม่มีเบาะแสหรือไม่มีผู้ใดพบเห็นคนหายผ่านมาทางนี้เลย นั้นหมายความว่า ครอบครัวคนหายสามารถตัดประเด็นการหายไปยังทิศทางดังกล่าวได้ เพื่อเป็นการลดพื้นที่ในการติดตามคนหายให้แคบลง

หน่วยงานที่ควรประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

1. สื่อวิทยุ และโทรศัพท์ สื่อวิทยุ และโทรศัพท์ถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องของคนหายที่สาเหตุเกิดจากการถูกลักพาตัว เจ้าหน้าที่ตำรวจควรรีบประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลือในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเพื่อติดตามคนหาย หรือสกัดกั้นคนร้าย เพราะสื่อวิทยุและโทรศัพท์มีผู้ฟัง ผู้ชมเป็นจำนวนมาก อีกทั้งกลุ่มผู้ฟัง ผู้ชมรายการยังเป็นผู้สัญจรผ่านไปมาอยู่บนถนน เช่น กลุ่มผู้ขับรถแท็กซี่ จึงทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับคนหายที่ประกาศออกไป ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปอย่างทั่วถึง

รายการวิทยุ	โทรศัพท์สายด่วน	โทรสาร	เว็บไซต์
ศูนย์วิทยุชุมชน ร่วมด้วยช่วยกัน (FM 96)	1677	0-2369-3858-4	www.rd1677.com

จส.100	1137	0-2711-9159	www.js100.com
สวพ. 91	1644	0-2627-3510	www.trafficbkk.com
ศูนย์วิทยุ TAXI	1681	0-2424-2222	www.taxiradio.co.th
ศูนย์ประชาชนดี	1300	0-2711-9159	www.call1300.net

2. สื่อโทรทัศน์ สื่อโทรทัศน์ ถือว่าเป็นสื่อมวลชนอีกช่องทางหนึ่งในการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะติดต่อประสานงานในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเกี่ยวกับการติดตามคนหาย เนื่องจากสื่อโทรทัศน์ เป็นสื่อที่คนทางบ้านสามารถรับชมได้ทั้งภาพและเสียง อีกทั้งยังมีผู้ที่ติดตามรับชมรายการทั่วทั้งประเทศ ซึ่งหากรูปภาพและเรื่องราวของคนหายได้เผยแพร่ผ่านสื่อโทรทัศน์ ย่อมเกิดผลดีในการรับแจ้งเบาะแสจากคนในสังคมที่เคยพบเห็นคนหายได้

รายการโทรทัศน์	หมายเลขโทรศัพท์	เว็บไซต์
เรื่องจริงผ่านจอ ช่อง 7	0-2691-7446	www.thairealtv.com
ฝ่ายข่าวช่อง 3	0-2262-3333	www.thaitv3.com
ฝ่ายข่าวช่อง 5	0-2270-1211	www.tv5.co.th
ฝ่ายข่าวช่อง 7	0-22720201	www.ch7.com
Modern 9 TV	02-201-6145	www.modernine.mcot.net
สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT)	02-6182323-40	www.prd.go.th
รายการสถานีประชาชน	02-791-1835-7 โทรสาร 02-791-1676-7	www.thaipbs.or.th/people

3. เว็บไซต์

ชื่อหน่วยงาน	เว็บไซต์
ศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิกระจกเงา	www.backtohome.org
โครงการจัดการความรู้ด้านการสืบสวนคดีคนหายในประเทศไทย	www.thaimissing.com

4. หน่วยงานหรือมูลนิธิที่ควรไปติดต่อเพื่อติดตามคนหาย

4.1 ศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิกระจกเงาทำหน้าที่ให้คำปรึกษาการพิจารณาหาตัวออกจากบ้านของคนในสังคม โดยวิเคราะห์ข้อเท็จจริงเพื่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการติดตามคนหาย ตั้งแต่กระบวนการชันพลิกงานสอบสวนและกระบวนการสืบสวนเพื่อติดตามตัวคนหาย นอกจากนี้ ศูนย์ข้อมูลคนหายฯ ยังเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลคนหายโดยใช้เว็บไซต์ www.backtohome.org ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ข้อมูลคนหายไปยังสื่อมวลชนและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คนในสังคมร่วมกันเป็นส่วนหนึ่งในการติดตามคนหายให้กลับคืนสู่ครอบครัวอย่างปลอดภัยต่อไป
E-mail : info@backtohome.org

การติดต่อศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิกระจกเงาที่อยู่เลขที่ 8/12 ซอยวิภาวดี 44 ถนนวิภาวดี-รังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2941-4194-5 ต่อ 11 โทรสาร 0-2941-4194 ต่อ 18 E-mail : info@backtohome.org

4.2 สำนักการป้องกันการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นศูนย์กลางประสานเครือข่ายในการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพหญิง และเด็กที่ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ รวมทั้งเป็นแกนหลักในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับหญิงและเด็กในกรณีที่ยังไม่มีหน่วยงานได้รับผิดชอบ

การติดต่อสำนักการป้องกันการแก้ไขปัญหาการค้าหญิงและเด็ก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขที่ 1034 ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 โทรศัพท์ 0-2282-8883, 0-2247-5084 และ 0-2246-8651

4.3 โรงพยาบาลละแวกใกล้เคียงทุกแห่ง คือสถานที่ซึ่งคนหาย อาจจะได้รับ การส่งตัวไปรักษาพยาบาล เนื่องจากประสบอุบัติเหตุ หรือ ถูกคนร้ายทำร้าย หรือไม่ใช่กรณีลักพาตัวเลยตั้งแต่แรก แต่คนหายประสบอุบัติเหตุในระหว่างช่วงเวลานั้นพอดี และไม่มีใครทราบเรื่องดังกล่าว ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงควรเรียงลำดับรายชื่อโรงพยาบาลใกล้บ้านทั้งหมด ทั้งของรัฐและเอกชน ตลอดจนโรงพยาบาลในเขตใกล้เคียงทุกแห่ง เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเรียงลำดับรายชื่อโรงพยาบาลใกล้เคียงครบทุกแห่งแล้ว ให้โทรศัพท์ไปสอบถามหมายเลขโทรศัพท์ของโรงพยาบาลเหล่านั้น ที่เลขหมาย 1113 หรือ 1133 หรือ 1188 เมื่อได้ข้อมูลหมายเลขโทรศัพท์ของโรงพยาบาลต่างๆครบเรียบร้อยแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจโทรศัพท์ไปสอบถามยังฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงพยาบาลนั้นๆ ว่ามีบุคคลที่มีลักษณะเดียวกับคนหายเป็นผู้ป่วยเข้ารับการรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลนั้นๆ หรือไม่ ในกรณีที่ไม่มีประวัติผู้ป่วยที่ใกล้เคียงกับคนหาย ให้ฝากลักษณะรูปร่างพรรณของคนหายและเบอร์โทรศัพท์ติดต่อกลับเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้ เพื่อว่าคนหายอาจจะถูกส่งตัวเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลแห่งนั้น ในภายหลังเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลจะได้ติดต่อกลับมายังครอบครัวได้

4.4 แผนกนิติเวชตามโรงพยาบาลต่าง ๆ

แผนกนิติเวชตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ถือว่าเป็นอีกสถานที่หนึ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจควรไปตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียชีวิต เนื่องจากมีผู้เสียชีวิตหลายรายที่ได้รับการนำศพมาฝังแผนกนิติเวชตามโรงพยาบาลต่าง ๆ เนื่องจากเป็นผู้ที่ไม่มีเอกสารหรือหลักฐานใดแสดงตัว การประสานงานไปยังแผนกนิติเวช ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ นั้น ควรให้เจ้าหน้าที่ตำรวจโทรศัพท์ไปสอบถามข้อมูล และควรเป็นบุคคลที่สามารถบอกรูปพรรณและตำหนิของคนหายได้อย่างชัดเจน แผนกนิติเวชของโรงพยาบาลต่อไปนี้จะครอบคลุมคนหายควรโทรศัพท์ไปสอบถามข้อมูล

1. โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ โทร 0-2926-9063
2. โรงพยาบาลรามธิบดี โทร 0-2201-1145
3. โรงพยาบาลตำรวจ โทร 0-2252-9006
4. โรงพยาบาลศิริราช โทร 0-2419-7000 ต่อ 6320
5. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โทร 0-2252-8181-9

4.5 หน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1. กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี รับผิดชอบคดีเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน และสตรีในพื้นที่ทั่วประเทศ	0-2511-0724 0-2512-2678
2. ศูนย์สวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และสตรี กองบัญชาการ ตำรวจนครบาล รับผิดชอบคดีในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	0-2282-3892
3. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวน สอบสวนตำรวจภูธรภาค 1 (รับผิดชอบคดีในพื้นที่จังหวัดชัยนาท นนทบุรี ลพบุรี สมุทรปราการ สระบุรี พระนครศรีอยุธยา และอ่างทอง)	0-2537-8096
4. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวน สอบสวนตำรวจภูธรภาค 2 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดชลบุรี)	0-3827-6726
5. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวน สอบสวนตำรวจภูธรภาค 3 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา)	0-4425-5275

6. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวน สอบสวนตำรวจภูธรภาค 4 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดขอนแก่น)	0-4324-4540
7. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวน สอบสวนตำรวจภูธรภาค 5 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่)	0-5314-0000
8. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวน สอบสวนตำรวจภูธรภาค 6 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดพิษณุโลก)	0-5536-8114-9
9. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวน สอบสวนตำรวจภูธรภาค 7 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดนครปฐม) พ.ต.ท.ชลิต เกตุศรีเมฆ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการสืบสวน คดีคนหาย)	0-3424-375-9 08-1842-3649
10. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวน สอบสวนตำรวจภูธรภาค 8 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี)	0-7731-1298
11. กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวน สอบสวนตำรวจภูธรภาค 9 (ตั้งอยู่ที่จังหวัดสงขลา)	0-7431-1161
12. ศูนย์พิทักษ์เด็กและสตรีสถานีตำรวจนครบาลบางขุนเทียน ผู้รับผิดชอบศูนย์ นายประสิทธิ์ ธนิกกุล	0-2415-0671 08-3808-6444

บทที่ 5

กรณีตัวอย่างการสืบสวนติดตามคนหาย

คณะผู้จัดทำได้คัดเลือกกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการสืบสวนติดตามคนหายจนได้กลับคืนมา โดยนำเสนอรายละเอียดและขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสืบสวน และพฤติการณ์การกระทำผิดของคนร้าย พร้อมทั้งเขียนแผนภาพสรุปขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนติดตามคนหายและจับกุมผู้กระทำผิด กรณีศึกษาที่จะนำเสนอครั้งนี้มี 4 กรณีหลัก ดังนี้

- กรณีศึกษาที่ 1 การติดตามคนหายประเภทลักพา
- กรณีศึกษาที่ 2 การติดตามคนหายประเภทแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต/ทางโทรศัพท์
- กรณีศึกษาที่ 3 การติดตามคนหายประเภทสมอเงื่อม
- กรณีศึกษาที่ 4 การติดตามคนหายจากอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติ

กรณีศึกษาที่ 1 การติดตามคนหายประเภทลักพา

เรื่องที่ 1 ล่อลวงลักพาเด็กหญิงค้าประเวณี

เมื่อประมาณ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ.2552 เวลาประมาณ 20.00 น. ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจกลุ่มงานสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนและสตรี ตำรวจภูธรภาค 2 กำลังปฏิบัติหน้าที่อยู่นั้น ได้มีนางพิกุลและพวกเข้ามาขอความช่วยเหลือให้ช่วยติดตามตัวหลานสาวชื่อแนน อายุ 15 ปี ซึ่งหายตัวไปจากบ้าน คาดว่าจะถูกบังคับให้ไปค้าประเวณีที่คาเฟ่แห่งหนึ่ง บริเวณอำเภอบ้านค่าย เขตติดต่อระหว่างจังหวัดชลบุรี โดยแจ้งว่าหลานสาวที่ตนเลี้ยงมาตั้งแต่เล็กชื่อ แนน มีชื่อจริงว่านางสาววันวิลา ฯ เกิดเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2536 อายุ 15 ปี สูงประมาณ 155 ซม.ได้หายไปจากบ้านพักที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทราประมาณ 3 วัน โดยครั้งสุดท้ายได้มีโทรศัพท์จากชายคนหนึ่ง แจ้งว่าน้องแนนทำงานค้าประเวณีอยู่ที่คาเฟ่ และชายผู้นั้นได้ซื้อเวลาน้องแนนออกมาที่โรงแรม แต่มิได้ร่วมประเวณีด้วยเพราะสงสาร จึงโทรศัพท์มาบอกป้าให้มารับน้องแนน กลับบ้าน แต่เมื่อป้าได้ออกตามหาบริเวณดังกล่าวแล้วชายคนนั้นกลับปิดโทรศัพท์ไป

เสื้อน้องแนนตัวที่ใส่ออกจากบ้านแขวนอยู่บ้านนายโด่ง

1. ตรวจสอบสถานที่ตั้งเครือข่ายโทรศัพท์มือถือ

กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 2 ได้ติดต่อเช็คเครือข่ายของโทรศัพท์เคลื่อนที่ของชายคนดังกล่าวพบว่าการโทรออกในเขตตลาด อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นเขตติดต่อจังหวัดระยอง จึงได้เร่งออกติดตามหาในบริเวณตลาดอำเภอหนองใหญ่ และบริเวณใกล้เคียง รวมทั้งคาเฟ่ทุกคาเฟ่ จนกระทั่งถึงเวลาประมาณ 2 นาฬิกา แต่ไม่พบตัวน้องแนนจึงได้พากันกลับ

2. สอบถามจากญาติพี่น้องใกล้ชิด

ต่อมาได้รับทราบจากป้าของน้องแนนว่า มีเด็กซึ่งเป็นเพื่อนในหมู่บ้านเดียวกันกับน้องแนน และเคยทำงานที่หนองใหญ่ และรู้ว่าน้องแนนอยู่ไหน แต่ขณะนั้นเด็กผู้หญิงที่เป็นเพื่อนกับน้องแนนได้กลับบ้านที่ภาคอีสานไปแล้วและไม่สามารถบอกทางไปยังบ้านที่น้องแนน อยู่ได้ แต่ยังได้ทราบข้อมูลยืนยันว่าน้องแนนอยู่ที่อำเภอหนองใหญ่จริง โดยอยู่ที่บ้านของชายชื่อโต้ง ซึ่งอยู่ในทุ่งลิ้นห่านบ้านมีแยงรถยนต์เก่าและแผงไม้กัน

3. ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ทางลับ

ต่อมาได้ให้ข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ตำรวจพื้นที่สถานีตำรวจหนองใหญ่ ที่มีความสนิทสนมกันให้ช่วยติดตามหานายโต้ง จนกระทั่งทราบว่าบ้านนายโต้งอยู่ไหน โดยได้รับแจ้งว่านายโต้งเคยถูกจับกุมในฐานความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และเคยมีประวัติเรื่องการพรางตัวเด็กหญิงที่ชื่อน้องนุชที่เคยออกจากบ้านมาอยู่บ้านนายโต้ง แต่ตอนนี้ผู้ปกครองได้รับตัวกลับบ้านเป็นที่เรียบร้อยแล้ว นายโต้งมีชื่อจริงว่านายสมชาย เกิดเมื่อวันที่ 12 เมษายน พ.ศ.2528 อายุ 24 ปี สูงประมาณ 175 เซนติเมตรเป็นคนอำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ทั้งนี้นายโต้งยังเป็นสายยาเสพติดให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจหน่วยงานหนึ่งด้วย จึงกำชับมิให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในหน่วยงานนั้นทราบเรื่องนี้ เนื่องจากเกรงว่าจะพาน้องแนนไปหลบซ่อนที่อื่น

4. เข้าตรวจค้นเพื่อช่วยเหลือน้องแนน และตรวจหาพยานหลักฐาน

ต่อมาเมื่อวันที่ 31 มกราคม 2552 หลังจากที่ได้รับทราบที่อยู่บ้านนายโต้งเป็นที่แน่นอนแล้ว เจ้าหน้าที่ได้นำกำลังเข้าตรวจค้นในบ้านดังกล่าวเพื่อช่วยน้องแนนกลับบ้าน เจ้าหน้าที่ได้พบบิดามารดาของนายโต้ง อยู่ในบ้านหลังดังกล่าวแต่นายโต้งและน้องแนนไม่อยู่บ้าน เจ้าหน้าที่ได้พูดคุยกับบิดาของนายโต้งที่ตามร่างกายมีรอยสักเต็มตัว แจ้งว่าตนเป็นทหารเรือเก่า แต่ก็ไม่ให้การปฏิเสธการกระทำบุตรชายของตน ด้านมารดาของนายโต้งได้ให้การปฏิเสธเช่นกันว่า

นายโต้งมิได้พาผู้หญิงเข้ามาอยู่ในบ้านแต่อย่างใด เมื่อเจ้าหน้าที่เข้าตรวจค้นปรากฏว่าพบ เสื้อคลุมสีเขียวของน้องแนนทีใส่ในวันที่หายตัวไปแขวนอยู่ในห้องพักของนายโต้ง และยังพบว่ามี เสื้อผ้าวัยรุ่นผู้หญิงแขวนปนอยู่กับเสื้อผ้าของนายโต้งและชุดชั้นชั้นในผู้หญิงในตะกร้าที่รอซัก ภายในห้องพักอีกด้วย อีกทั้งเจ้าหน้าที่ยังพบว่ามี ถุงยางอนามัย ยาคุมกำเนิด เอกสารต่าง ๆ สมุดโทรศัพท์ที่ระบุชื่อน้องแนนและนายโต้งกระตาะโน้ดที่ใช้ในการติดต่อกัน รวมทั้งน้องสาวของนายโต้งยังพาเจ้าหน้าที่ไปดูเสื้อผ้าน้องแนนที่เพิ่งซักตากอยู่ที่ราวตากผ้า และจักรยานยนต์แต่งซิ่งของนายโต้งที่คาดว่านำเงินที่บังคับน้องแนนไปค้าประเวณีมาแต่งจักรยานยนต์ ขณะทำการตรวจค้นอยู่นั้นนายโต้งก็ได้ขับรถจักรยานยนต์ผ่านมาแต่ได้เร่งเครื่องหลบหนีไป มารดาของนายโต้งตกใจกลัวจนปัสสาวะรดกางเกงหลังจากที่เจ้าหน้าที่ตรวจพบความจริง เจ้าหน้าที่จึงได้หว่านล้อมบิดามารดาให้แจ้งให้นายโต้งพาน้องแนนกลับบ้าน

5. แจ้งความดำเนินคดีเมื่อการเจรจาไม่สำเร็จ

เมื่อไม่พบตัวน้องแนนและบิดามารดาของนายโต้งไม่ให้ความร่วมมือ เจ้าหน้าที่จึงได้พาบิดาของน้องแนนไปแจ้งความที่สถานีตำรวจหนองใหญ่ แต่พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจหนองใหญ่ แจ้งว่าทราบเรื่องนี้ภายในท้องที่สถานีตำรวจบ้านบึง โดยทราบว่านายโต้งเคยขับจักรยานยนต์ไปรับน้องแนนที่ปั้มน้ำมัน ในท้องที่สถานีตำรวจบ้านบึง จึงแนะนำให้บิดาไปแจ้งความที่สถานีตำรวจบ้านบึง

6. ออกตามหายังสถานที่ที่น่าสงสัยว่านายโต้งจะพาน้องแนนไปหลบซ่อน

เมื่อแจ้งความเสร็จเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่ได้พยายามตามหาน้องแนนอีกหลายครั้งแต่ไม่พบ คาดว่านายโต้งจะพาน้องแนนไปหลบซ่อนนอกพื้นที่

7. ศาลอนุมัติหมายจับ และจับกุมตัวได้

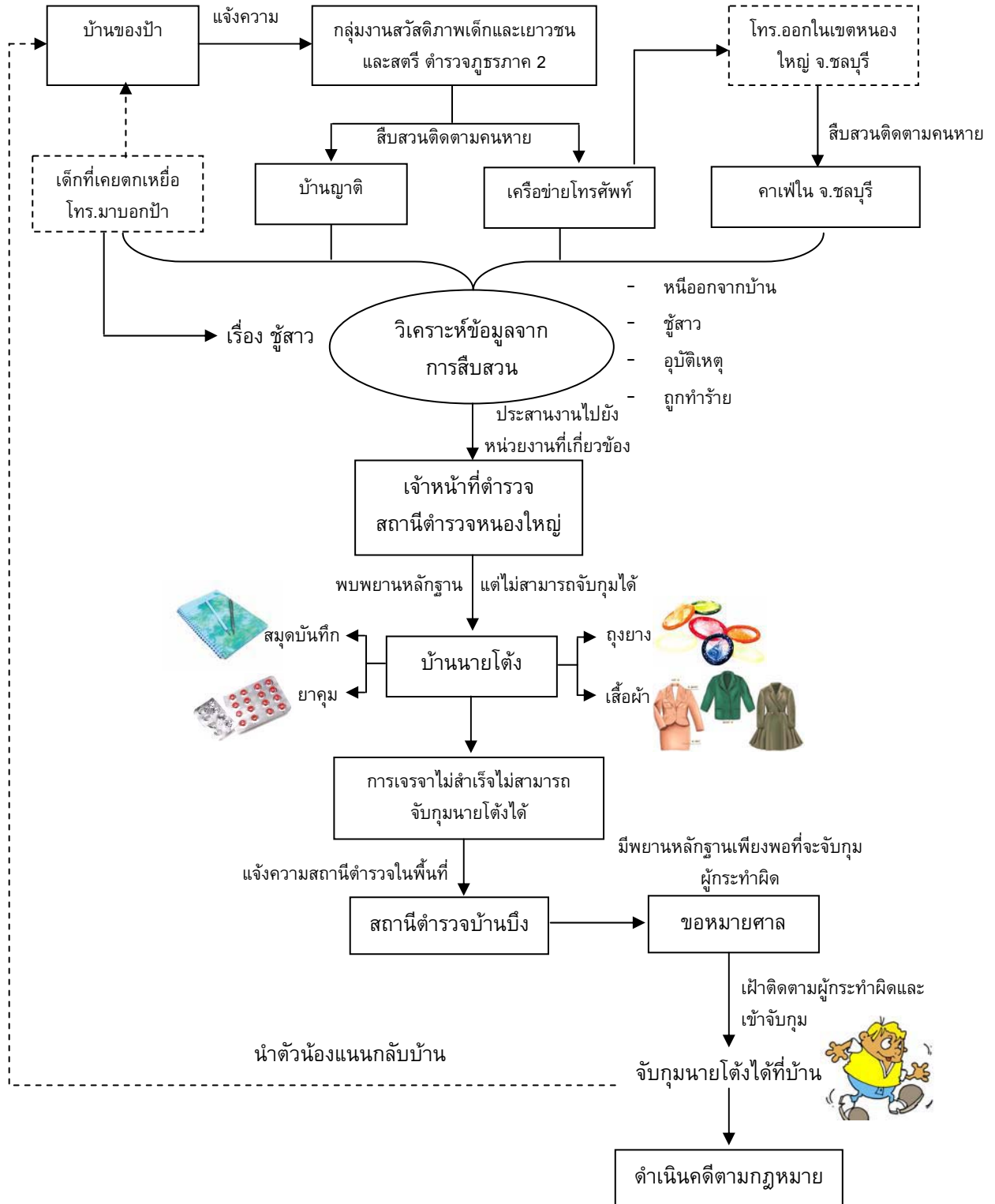
หลังจากนั้น ศาลจังหวัดชลบุรี ได้อนุมัติหมายจับ ให้จับกุมตัวนายโต้ง ข้อหา “พราบดีกอายุไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล โดยปราศจากเหตุอันควร” มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี ถึง 15 ปี และปรับตั้งแต่ 6,000 บาท ถึง 30,000 บาท

ต่อมาสามารถจับกุมตัวนายโต้ง ได้ที่ตลาดหนองใหญ่ ขณะขับรถจักรยานยนต์จะเข้าบ้าน เจ้าหน้าที่นำตัวส่งพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจบ้านบึง ดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

8. พาน้องแนนกลับบ้าน

หลังจากจับกุมนายโต้งแล้ว น้องแนนได้ติดต่อกลับไปที่บ้านของน้องแนนเอง โดยพยายามต่อรองให้บิดาแจ้งความจึงจะยอมกลับบ้าน เจ้าหน้าที่ตำรวจกลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 2 ได้แนะนำให้บิดาทราบว่าในคดีนี้เป็นความผิดยอมความไม่ได้ แต่ให้แจ้งน้องแนนกลับบ้านก่อนจึงจะยอมให้ประกันตัวนายโต้ง เมื่อ น้องแนนกลับบ้านและห่างไกลจากนายโต้งแล้วน้องแนนก็ได้ทำตัวดีขึ้น ช่วยบิดาขายกล้วยเตี๋ยและรับปากว่าจะกลับไปเรียนหนังสือต่อไป

จากกรณีศึกษาดังกล่าว คณะผู้จัดทำได้สรุปแผนภาพแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนี้

แผนภาพที่ 5.1 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการติดตามคนหายประเภทลักพา เรื่องที่ 1 ล่อลวงลักพาเด็กหญิงไปค้าประเวณี

เรื่องที่ 2 ล่อลวงลักพาเด็กชายเข้าร่วมกระบวนการกระทำผิด

ลักษณะความผิด ลักพาตัวเด็ก หายตัวไปจากบ้าน

พฤติการณ์การกระทำผิด

พฤติการณ์แห่งคดี เด็กชายภัทร (นามสมมติ) อายุ 14 ปี อยู่ตำบลวังใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรีได้ไปเที่ยวงานวัดกับเพื่อน และได้ถูกนายเดช (นามสมมติ) อายุ 22 ปี อยู่ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ชักชวนหลอกพาไปจากบิดามารดาของเด็กชายภัทร ตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน 2551 และตระเวนไปพักตามสถานที่ต่างๆ ในจังหวัดสุพรรณบุรี, จังหวัดสมุทรสาคร, และจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งนางดา (นามสมมติ) มารดาของเด็กชายภัทร ได้แจ้งความไว้ที่ สถานีตำรวจภูธรเมืองสุพรรณบุรี และในเวลาต่อมา วันที่ 9 มิถุนายน 2551 นางดา ได้ออกรายการทีวีทางช่อง 9 เพื่อตามหาลูกชาย

วิธีการและขั้นตอนในการสืบสวน

หลังจากที่เจ้าหน้าที่ตำรวจกลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 7 ได้รับข้อมูลทางทีวี ช่อง 9 จึงได้รายงานให้พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ รองผู้กำกับการกลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 7 ติดตามได้ไปยังมารดาของเด็กชายภัทร เพื่อขอทราบข้อมูลรายละเอียดต่างๆ ที่เกิดขึ้น จากนั้นได้นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์การกระทำผิดของนายเดช ว่าเป็นความผิดฐานใดบ้าง และได้วางแผนการติดตามตัวนายเดช เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ พร้อมกับผู้บังคับบัญชา จึงนัดและเดินทางร่วมกับนักสังคมสงเคราะห์ของสำนักงานพัฒนาสังคมและมั่นคงมนุษย์ไปยังจังหวัดสุพรรณบุรี

เวลาบ่าย วันที่ 13 กรกฎาคม 2551 ได้มีพลเมืองดี พบเห็นเด็กชายภัทร เดินอยู่ที่บริเวณวัดพิบูลเงิน ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี พลเมืองดีจำได้ว่าเป็นเด็กชายภัทร ที่เคยเห็นทางรายการโทรทัศน์ จึงได้โทรศัพท์ไปแจ้งนางดาผู้เป็นมารดา เด็กชายภัทร ว่าพบตัวเด็กที่วัดพิบูลเงิน หลังจากนั้นนางดาโทรแจ้ง พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ ทราบและรีบเดินทางไปวัดพิบูลเงินและพบนายเดช เดินอยู่บริเวณหน้าวัด ทันทีที่เห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ(แต่งกายนอกเครื่องแบบ) นายเดช ได้วิ่งหลบหนี แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้วิ่งตามไปและจับกุมตัวได้ห่างจากจุดที่ยืนประมาณ 100 เมตร หลังจากถูกจับได้แล้วนายเดชผู้กระทำผิดพาเจ้าหน้าที่ตำรวจไปพบ ด.ช. ภัทร ที่กุฏิวัด เจ้าหน้าที่ตำรวจได้แจ้งขออนายเดช “โดยปราศจากเหตุอันสมควร พรากเด็กอายุยังไม่เกิน สิบห้าปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล” ในชั้นจับกุมนายเดช ได้ให้การรับสารภาพว่าได้พา ด.ช. ภัทร มาพักอาศัยที่วัดพิบูลเงินด้วย เป็นเวลา 8 วัน แล้ว ซึ่งนายเดชได้รับสารภาพตลอดข้อกล่าวหาเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้นำตัวให้กับ พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจเมืองสุพรรณบุรี

ในการจับกุมนายเดชเป็นการจับกุมโดยไม่มีหมายจับ (เนื่องจากศาลยังไม่อนุมัติหมายจับ) แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ทำการจับกุมโดยอาศัยข้อยกเว้น ตาม ป.วิอาญา มาตรา 78 (3)

ประกอบกับมาตรา 62 (2) ในชั้นจับกุมนายเดช ให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหา และได้นำตัวส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองสุพรรณบุรี ดำเนินการในวันเดียวกัน

การวิเคราะห์คดี

1.เจ้าหน้าที่ตำรวจรับทราบข่าวสารทางรายการโทรทัศน์ช่อง 9 ในวันที่ 9 กรกฎาคม 2551 เวลาช่วงบ่ายว่าเด็กชายภัทร อายุ 14 ปี อยู่ตำบลรั้วใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้หายไปจากบ้านเมื่อคืนวันที่ 24 มิ.ย. 2551

2.ผู้ให้ข่าวกับรายการโทรทัศน์ คือ นางดามารดาผู้หาย ถ้าใครพบเด็กให้ติดต่อมาที่เบอร์โทรศัพท์ 084-0035-XXX

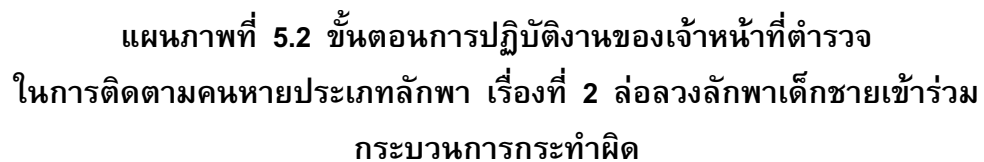
3.เจ้าหน้าที่ตำรวจติดต่อกับนางดา สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับด.ช.ภัทร จึงได้ทราบว่าถูกนายเดช อายุ 22 ปี อยู่ตำบลบางม่วง อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ชักชวนลอบไปบังคับให้ร่วมก่อเหตุ ชิงทรัพย์บ้านยายของนายแดน (ซึ่งเป็นเพื่อนของนายเดช) เหตุเกิดที่จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2551 แม่ของเด็กทราบข้อมูลการหายของ ด.ช.ภัทร จากนายเอก อายุ 15 ปี ซึ่งเป็นพี่ชายของ ด.ช.ภัทร โดยนายเอกได้เล่าให้นางดาฟังว่านายเดช ผู้กระทำความผิดได้ชักชวน นายเอก, เด็กชายนนท์และเด็กชายพีท (อายุ 14 ปี) หนีออกจากบ้านไปเที่ยวตามจังหวัดต่างๆ กับนายเดช ต่อมาวันที่ 2 กรกฎาคม 2551 นายเดชได้บังคับให้นายเอก, เด็กชายนนท์ และเด็กชายพีท ร่วมกับนายเดช ชิงทรัพย์แม่ยายของนายแดน ซึ่งเป็นเพื่อนของนายเดช โดยนายเดชจะบังคับให้ชิงทรัพย์ ใครไม่ทำตามจะถูกนายเดชทำร้าย นายเอกหนีกลับมาได้จึงไม่ได้ร่วมก่อเหตุและกลับบ้านโดยไม่สบายเป็นไข้เลือดออก เนื่องจากถูกนายเดช พาไปนอนตากยุงตามที่ต่าง ๆ ในระหว่างที่ถูกนายเดช หลอกและพาหลบหนีออกจากบ้าน

พฤติกรรมของผู้กระทำผิด

- มีความผิดปกติทางเพศ (ไบเซ็กซวล) ชอบเด็ก ๆ ผู้ชายวัย 12-15 ปี
- เคยบวชเณรที่วัดป่าเลไลย์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีเพื่อนบวชเป็นพระเป็นเณรอยู่หลายคน
- ดิตยาเสพติด คือ ยาบ้า
- เคยก่อเหตุลักทรัพย์ที่จังหวัดนนทบุรี จึงไม่สามารถกลับไปอยู่บ้านที่จังหวัดนนทบุรีได้
- ชอบหลอกลวงเด็ก ๆ ผู้ชายและพาไปเที่ยวเตร่ตามสถานที่ต่างๆ และจะหลอกลวงบังคับเด็ก ๆ ให้ร่วมกันทำคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ โดยนายเดชจะเป็นผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ในทรัพย์สินที่ได้

5. วิเคราะห์ เห็นว่าการกระทำของนายเดช เป็นการกระทำที่เข้าลักษณะความผิดฐานค้ำมนุษย์ตามมาตรา 6 ประกอบมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2550

จากกรณีศึกษาดังกล่าว คณะผู้จัดทำได้สรุปแผนภาพแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนี้

แผนภาพที่ 5.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในการติดตามคนหายประเภทลักพา เรื่องที่ 2 ล่อลวงลักพาเด็กชายเข้าร่วม
กระบวนการกระทำผิด

เรื่องที่ 3 การล่อลวงเด็กเพื่อบังคับและข่มขู่ให้ค้าแรงงาน

ลักษณะความผิด ผู้กระทำความผิดล่อลวงผู้อื่น เพื่อบังคับและข่มขู่ให้ค้าแรงงาน โดยการแบกต๋นกล้วยเพื่อขายตักแตนสาน

พฤติการณ์การกระทำผิด

ผู้กระทำความผิดได้ใช้อุบายหลอกล่อลักพาตัวเด็กชายไชยยันต์ อุทัยแสง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นปีที่ 4 โรงเรียนมหาไถศึกษา ตำบลหนองแสง อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี ขณะออกเดินเที่ยวเล่นในหมู่บ้านตั้งแต่วันที่ 5 มีนาคมที่ผ่านมา โดยให้เงินพาไปซื้อของเล่น จากนั้นจับตัวพาขึ้นรถโดยสารก่อนบังคับตระเวนขายสินค้าตามแหล่งท่องเที่ยวและงานเทศกาลต่างๆ เรื่อยมา

ตั้งแต่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา สระบุรี กรุงเทพมหานคร และเพชรบุรี หากเด็กชายไชยยันต์ ตีอรั้งอแงไม่ขายของ หรือขายไม่ได้ตามเป้าที่กำหนดไว้ก็จะลงมือทุบตีอย่างทารุณจนมีบาดแผลไปทั่วร่างกาย ก่อนถูกจับกุมเพ่งพาไปขายของที่ จังหวัดเพชรบุรี จากนั้นนั่งโดยสารรถไฟจาก จังหวัดเพชรบุรี มาลงที่สถานีรถไฟชุมพร เพื่อบังคับให้เด็กขายสินค้ากับนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลสงกรานต์ เพื่อหาเงินเป็นค่าใช้จ่ายเดินทางต่อไปยังจังหวัดอื่นๆ และตั้งใจจะพา เด็กชายไชยยันต์ไปขายต่อให้กับเจ้าของสถานประกอบการ ร้านค้า หรือโรงงานที่ต้องการแรงงานเด็กในแถบพื้นที่ภาคใต้ แต่มาถูกจับได้เสียก่อน

นายจำเริญ ให้การรับสารภาพว่า จับตัว เด็กชายไชยยันต์ มาจากวัดทุ่งสว่างปะโค อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ในช่วงที่เดินทางไปขายตักแตนสานในงานบุญประจำปี โดยเห็น

น้องอ้น เดินมากับเพื่อนก็นึกชอบและอยากพาไปขายตักแตนด้วย โดยนำเด็กแยกออกจากเพื่อน และพาขึ้นรถมาที่สถานีรถไฟห้วยเก้ง ก่อนตระเวนบังคับตระเวนขายสินค้าตามงานเทศกาลต่างๆ หลายจังหวัด จนกระทั่งถูกจับกุมได้

นางพิมพ์พรผู้เป็นมารดาเล่าว่า ช่วงเช้าวันเกิดเหตุ ลูกชายมาขอเงินไปเที่ยวงานบุญประจำปี ที่วัดทุ่งสว่าง บ้านปะโค อำเภอกุมภวาปี พร้อมเพื่อนชื่อ เด็กชายนุติพงษ์ โพธิ์ญาณ์ อายุ 9 ขวบ จนคำมิดไม่เห็นลูกกลับมาบ้าน จึงออกตามหาตลอดทั้งคืน แต่ไม่พบ สอบถามเพื่อนลูกบอกว่า มีชายแปลกหน้า ลักษณะกระตุงกระต้าง อายุประมาณ 38-39 ปี สูงราว 165-168 ซม. ผมหักศก ผิวดำแดง รูปร่างสันทัด บอกว่าจะพาน้องอ้นไปซื้อปืนในงานวัด เมื่อเด็กชายนุติพงษ์ ขอไปด้วยก็ถูกไล่กลับ บอกว่าจะซื้อปืนมาฝาก จากนั้นน้องอ้นก็ไปพร้อมชายแปลกหน้าและไม่กลับมาอีกเลย จึงเข้าแจ้งความและตำรวจได้ออกภาพสเก็ตซ์แล้ว

ในการทำแผนประกอบคำรับสารภาพครั้งนี้ เจ้าหน้าที่ต้องจัดทีมตำรวจอารักขาผู้ต้องหา 20 นาย แต่ก็ยังมีญาติผู้เสียหายได้ฝ่าวงล้อมเข้าไปทำร้าย นายจำเริญ จนได้ โดยเจ้าหน้าที่ได้กันตัวผู้เข้ามาทำร้าย นายจำเริญ ออกไป ท่ามกลางเสียงตะโกนก่นด่าและเสียงเชียร์ให้เข้าไปทำร้ายร่างกายอีก

สถานที่ลักพาตัวเด็ก วัดทุ่งสว่างปะโค อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ในช่วงที่เดินทางไปขายตักแตนสานในงานบุญประจำปี โดยเห็นน้องอัน เดินมาจับเพื่อนก็นึกชอบและอยากพาไปขายตักแตนด้วย

สถานที่บังคับเด็กให้ใช้แรงงาน

บังคับข่มขู่เด็กชายให้เดินเร่ขายสินค้ากับผู้โดยสารและนักท่องเที่ยวบริเวณชานชาลาหน้าสถานีรถไฟชุมพร โดยผู้กระทำผิดยืมบังคับเด็กชายเดินแบกถังกกล้วยขนาดเล็กที่ใช้ปักก้านไม้ไผ่ผูกตัวตักแตน ปลา และนก ที่สานด้วยใบมะพร้าวกว่า 10 ตัว

เจ้าหน้าที่ตำรวจแถลงข่าวการจับกุมผู้กระทำผิดและส่งตัวเด็กคืนให้ผู้ปกครอง

ประวัติการกระทำผิด

จากการตรวจสอบประวัติของนายจำเริญ พบว่าเคยถูกจับกุมดำเนินคดีในข้อหาพรากเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โดยปราศจากเหตุอันควรมาแล้วถึง 3 ครั้ง ครั้งสุดท้ายศาลตัดสินจำคุก 4 ปี 6 เดือน หลังพ้นโทษออกมาเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2550 ก็ยังตระเวนก่อเหตุลักษณะเดียวกันอีก ก่อนถูกจับกุมครั้งนี้เป็นครั้งที่ 4 ขณะนี้อยู่ระหว่างสอบสวนขยายผล เนื่องจากเชื่อว่ายังมีเด็กที่ตกเป็นเหยื่อถูกผู้ต้องหาหลอกไปขายสินค้าและส่งไปขายให้กับนายทุนที่ใช้แรงงานเด็กอีกจำนวนมาก

ภาพแสดงใต้ถุนศาลาวัดทุ่งสว่าง ซึ่งเป็นจุดที่ชายต้องสงสัยใช้เป็นที่พักนอนก่อนเกิดเหตุ

ภาพกระเป๋ายู่ใต้ถุนศาลาวัดทุ่งสว่างมีเสื้อ กางเกงอยู่ภายในกระเป๋าและภายในกระเป๋ายังพบถุงยา ปรากฏชื่อ นายจำเริญ ฯ ซึ่งเป็นจุดที่ชายต้องสงสัยพักอาศัยอยู่ก่อนเกิดเหตุ เสื้อ กางเกงภายในกระเป๋าให้พยานดูยืนยันว่าเป็นเสื้อผ้าที่ชายต้องสงสัยสวมใส่ก่อนเกิดเหตุขณะที่อาศัยอยู่ที่วัด

ภาพแสดงจุดบริเวณที่ชายต้องสงสัยทำที่มาตีสนิท หยอกล้อกับเด็กชาย.ไชยยันต์ฯ แล้วชักชวนเด็กชายไชยยันต์ฯ ออกไปนอกวัดทุ่งสว่าง

ภาพแสดงจุดสะพานลอยที่ชายต้องสงสัยพาเด็กชายไชยยนต์์และเด็กชายนุติพงษ์ หรือฟร้องซ์ออกมาจากวัด แล้วชายดังกล่าวบอกให้เด็กชายนุติพงษ์หรือฟร้องซ์กลับไปรอที่วัด ส่วนชายดังกล่าวไปกับเด็กชายไชยยนต์์และหายไปในไม่กลับมาอีกเลย

ภาพแสดงทางออกประตูวัดทุ่งสว่าง ซึ่งเป็นเส้นทางที่ชายต้องสงสัยลักพาตัว เด็กชายไชยยนต์์ พาเด็กชายไชยยนต์์ ออกไปนอกวัดพร้อมกับ เด็กชายนุติพงษ์ หรือฟร้องซ์

การสืบสวนติดตามคนหาย

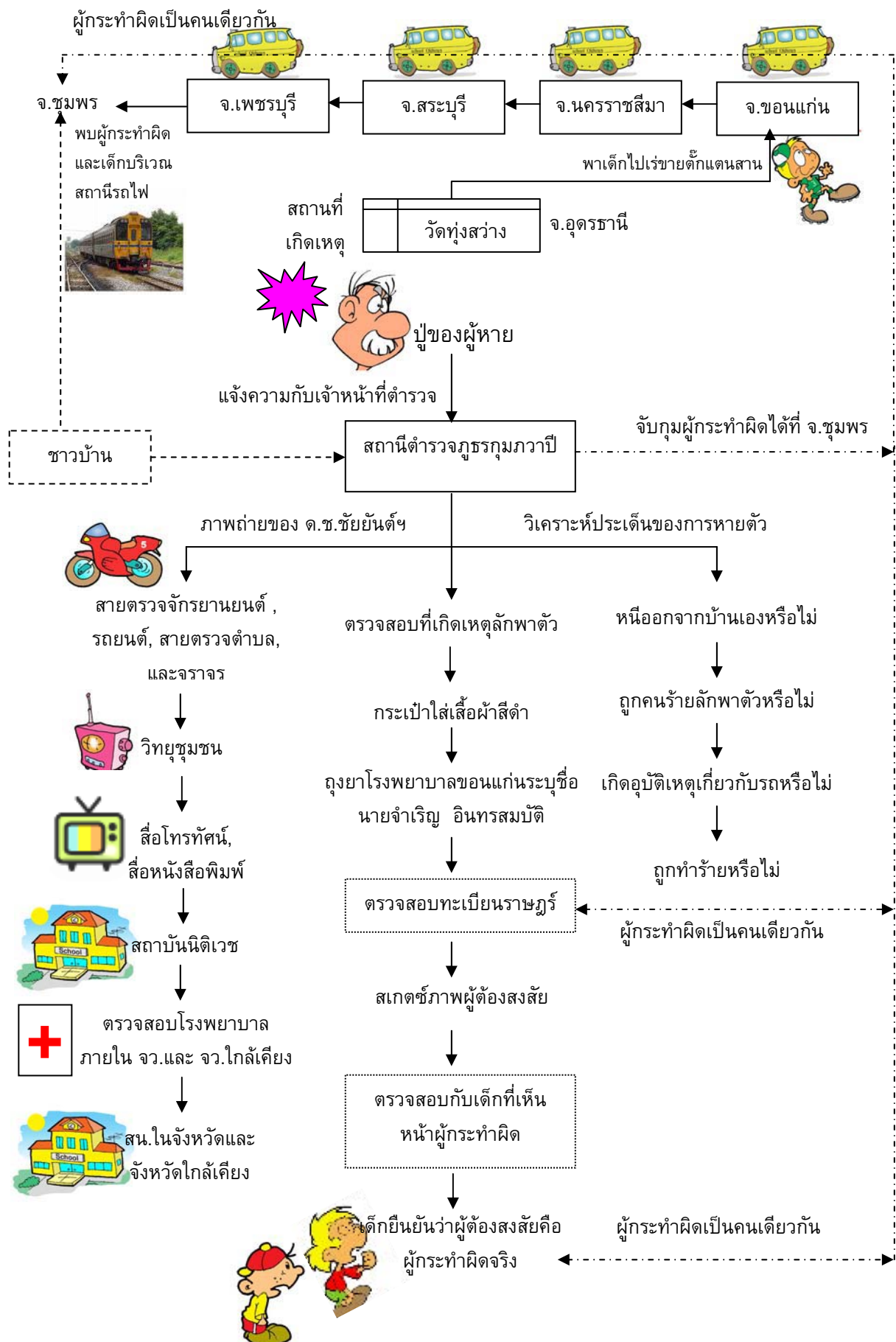
ผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรภาวปี จังหวัดอุดรธานี เปิดเผยว่าเมื่อได้รับแจ้งคนหายได้ส่งพนักงานสืบสวนทำการสืบสวน ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และให้พนักงานสอบสวนทำการสอบปากคำครอบครัว เด็กที่เป็นพยานที่เคยพบเห็นผู้กระทำผิด จากนั้นจึงทำการสเก็ตซ์ภาพคนร้าย เมื่อได้ภาพสเก็ตซ์และชื่อของผู้กระทำผิดที่พบบนซองยาจากสถานที่ตรวจเหตุแล้ว จึงนำมาตรวจสอบรายชื่อและใบหน้ากับกองทะเบียนราษฎร จึงขอออกหมายจับกุมตัวพร้อมส่งภาพสเก็ตซ์ ไปยังสถานีตำรวจทุกพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อสืบสวนหาเบาะแสคนร้ายพร้อมตัวของน้องอันเอง พร้อมกับการประชาสัมพันธ์ของสื่อมวลชนต่างๆ จึงทำให้สามารถติดตามเบาะแสของคนร้ายได้

ต่อมาเมื่อช่วงบ่ายวันที่ 15 เมษายน มีชาวบ้านในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ละแวกสถานีรถไฟสังเกตเห็นชายวัยกลางคน พร้อมเด็กผู้ชายคนหนึ่งก็น้องอัน เดินเร่ขาย ตักแตนสานจากทางมะพร้าว ตามสถานีรถไฟและในตลาดเมืองชุมพร โดยชายวัยกลางคนบังคับ ข่มขู่เด็กที่มาด้วยให้เดินเร่ขายตักแตนสานตลอดเวลาเหมือนกับไม่ใช้ลูกหรือญาติ ซึ่งคาดว่าจะ เป็นคนร้ายที่ลักพาตัวเด็กที่ จังหวัดอุดรธานีตามที่ เป็นข่าวมา จึงได้ประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานี ตำรวจชุมพรให้ทำการติดตามสืบสวนต่อไป เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจชุมพรได้รับแจ้งจาก ชาวบ้านจึงได้นำภาพสเก็ตช์ของคนร้ายลักพาตัวเด็กและภาพของน้องอัน เข้าตรวจสอบชายวัย กลางคนพร้อมเด็กที่มาด้วย พบว่าเป็นน้องอันที่ถูกลักพาตัวมาจริง พร้อมกันนี้ชายคนดังกล่าว ที่มาด้วยก็คือนายจำเริญ อินทรสมบัติ อายุ 40 ปี ชาวจังหวัดอุดรธานี ที่ตำรวจกำลังออกหมายจับ จึงได้จับกุมตัวมาสอบสวนที่สถานีตำรวจชุมพร

หลังจากได้รับการประสานงานจากสถานีตำรวจชุมพร เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานี ตำรวจภูมิกวาวปี ก็รีบส่งเจ้าหน้าที่ตำรวจเดินทางไปรับน้องอันและนายจำเริญ ผู้ต้องหาที่ลักพาตัว น้องอันไปมาสอบสวนและดำเนินคดี จากการสอบสวนนายจำเริญผู้กระทำความผิด พบว่า นายจำเริญ ยังให้การอำๆ อึ้งๆ ตามคำตอบคำ โดยอ้างว่าสาเหตุที่พาตัวน้องอันมาครั้งนี้เนื่องมาจากเด็กขอมา ด้วยไม่ได้บังคับมาแต่อย่างใด ซึ่งจากการสอบสวนเบื้องต้นของตำรวจที่สอบถามน้องอันพบว่าถูก นายจำเริญหลอกว่าจะพาไปเอาปืนเล่นพร้อมเครื่องเล่นเกมต่างๆ จึงได้เดินทางมาด้วย แต่ไม่นึก ว่าจะถูกนายจำเริญบังคับให้เร่ขายตักแตน และถูกบังคับขู่เข็ญมาโดยตลอด ไม่รู้จะอย่างไร กลัวว่าจะถูกนายจำเริญฆ่าจึงยอมทำตาม

จากกรณีศึกษาเรื่องที่ 3 คณะจัดทำได้สรุปแผนภาพแสดงการสืบสวนติดตามคนหาย ในคดีดังกล่าวไว้ดังนี้

แผนภาพที่ 5.3 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ในการติดตามคนหายประเภทลักพา เรื่องที่ 3 การล่อลวงเด็กเพื่อบังคับและข่มขู่ให้ค้าแรงงาน

กรณีศึกษาที่ 2 การติดตามคนหายประเภทเซฟท์ไลน์ทางอินเทอร์เน็ต/ทางโทรศัพท์

เรื่องที่ 1 หายเพราะเล่น Hi5

ลักษณะการหาย วัยรุ่นหญิงหนีออกจากบ้านหลังจากเล่น Hi5

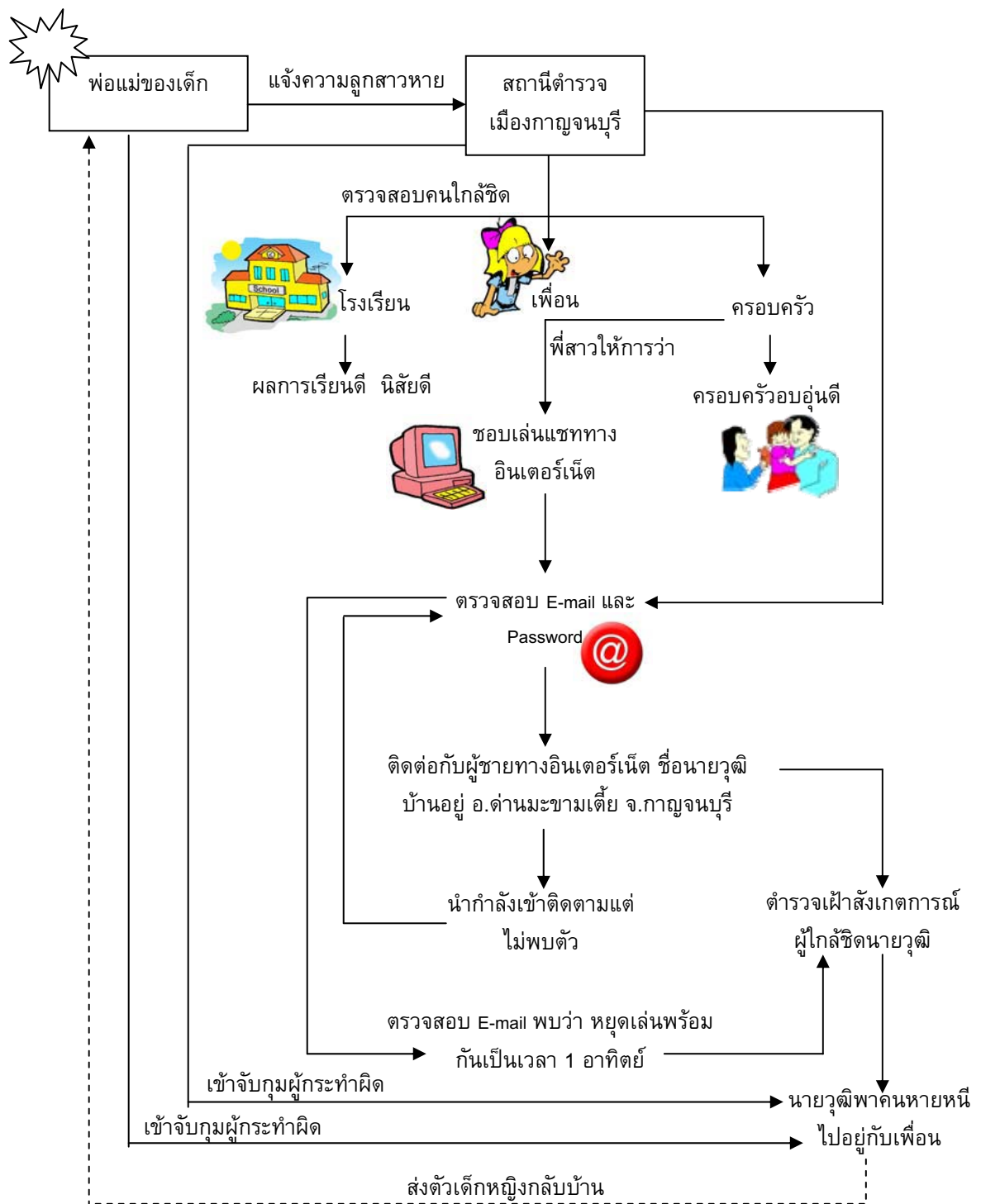
พฤติการณ์การหาย

พฤติการณ์กล่าวคือ เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2551 เวลาประมาณ 20.15 น. นางนุช (นามสมมติ) อายุ 35 ปี มาที่สถานีตำรวจภูธร เมืองกาญจนบุรี แจ้งว่าเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2551 เวลาประมาณ 13.00 น. บุตรสาวตนคือ นางสาวขวัญ (นามสมมติ) อายุ 17 ปี อยู่ ตำบล แก่งเสี้ยน อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ได้หายตัวไปจากบ้าน แต่ไม่ทราบว่าหายไปกับใคร พบเพียงรถจักรยานยนต์ของตนที่ลูกสาวขี่มาจอดทิ้งไว้ที่ห้างสรรพสินค้ากนกกาญจน์ ผู้เสียหายเกรงว่า ลูกสาวตนจะได้รับอันตรายจึงเข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

เจ้าหน้าที่ตำรวจได้สืบสวนโดยใช้วิธีการสอบถามผู้ใกล้ชิดนางสาวขวัญ ผู้ที่หายตัวไป โดยสอบถามถึงพฤติกรรม นิสัยส่วนตัว เพื่อนชาย การเรียน จึงทราบว่านางสาวขวัญ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความประพฤติดี ตั้งใจเรียน หน้าตาดี และไม่มีเพื่อนชายคนสนิท เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงสอบถามจากพี่สาว พบว่า นางสาวขวัญชอบเล่นอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะเว็บ Hi5 จึงได้ขออีเมลแอดเดรส และพาสเวิร์ด เพื่อเข้าไปเช็คข้อมูล พบว่า นางสาวขวัญ ได้แชทคุยกับนายวุฒิ (นามสมมติ) เป็นประจำจึงตรวจสอบทราบว่า บ้านนายวุฒิอยู่ที่ตำบลมะขามเตี้ย ตำบล ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอตำบลมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนด้าน มะขามเตี้ย ไปตรวจสอบที่บ้านนายวุฒิ แต่ไม่พบตัวทั้งสองคน จึงมาตรวจสอบที่ Hi5 พบว่าเวลา ทั้งคู่หยุดเล่นพร้อมกันเป็นเวลา 1 อาทิตย์ จึงสงสัยว่านางสาวขวัญจะหนีไปอยู่กับนายวุฒิที่อื่น จึงให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนออกติดตามนายวุฒิว่าหายไปไหน จนกระทั่งวันที่ 6 พฤศจิกายน 2551 จึงทราบว่านายวุฒิมาพักกับเพื่อนอยู่บ้านเช่าที่บ้านจงเจริญ ตำบลปากแพรก อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อไปที่บ้านเช่าทราบว่าทั้งคู่ขั้จักรยานยนต์ออกเที่ยวอยู่ในเมือง จึงติดตาม จนพบที่ทางลงท่าน้ำตลาดซุกโดน ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี จึงได้นำตัวทั้งคู่ กลับบ้านและได้เรียกบิดามารดาทั้งสองฝ่าย มาตกลงกันโดยทั้งสองฝ่ายต่างตกลงให้แต่งงานกัน

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานครั้งนี้ พบว่า ในการปฏิบัติงานขาดการสนับสนุน เนื่องจากการติดตามต้องใช้ค่าใช้จ่ายสูง และปัญหาด้านข้อกฎหมายที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่

แผนภาพที่ 5.4 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในการติดตามคนหายประเภทแชทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต/ทางโทรศัพท์
เรื่องที่ 1 หายเพราะเล่น Hi5

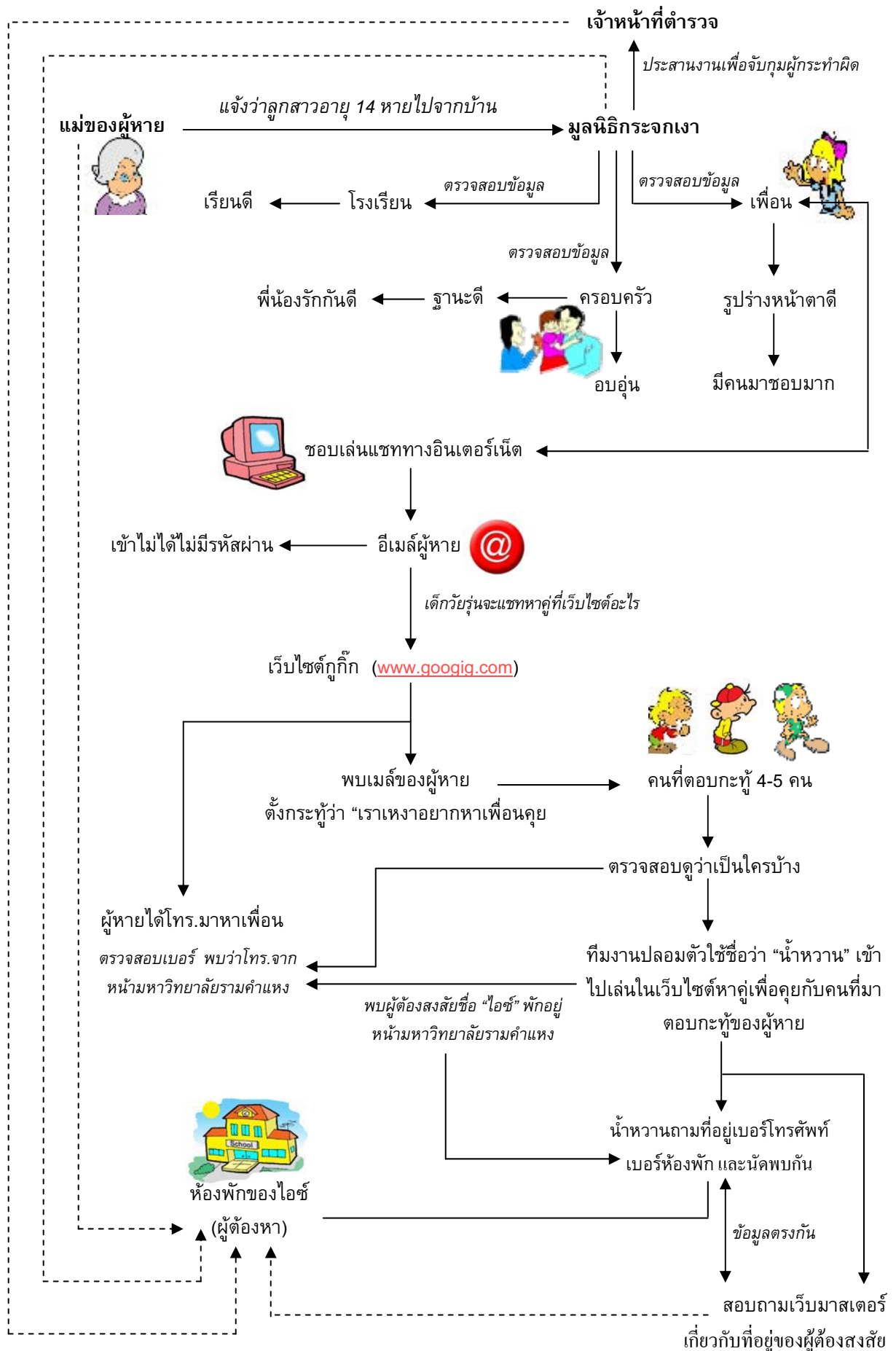
เรื่องที่ 2 หายเพราะเล่นอินเทอร์เน็ตหาคู่ทางเว็บไซต์

ลักษณะการหาย วัยรุ่นหญิงหนีออกจากบ้านหลังจากเล่น Hi5

พฤติการณ์การหาย

คุณเอกลักษณ์ได้เล่าถึงเหตุการณ์การหายตัวไปของเด็กผู้หญิงอายุ 14 ปี แม่ของเด็กได้ติดต่อมาทางมูลนิธิกระจกเงาว่าลูกสาวหายตัวไปจากบ้านหลายวันแล้ว ทางมูลนิธิก็ทำการสืบสวนว่าเด็กหายได้อย่างไร โดยสืบจากบ้านก่อน พบว่า ทางบ้านไม่มีปัญหาเรื่องเงินเพราะเด็กได้เงินไปโรงเรียนวันละ 100 บาท แสดงว่าฐานะทางบ้านค่อนข้างดีพอสมควรสำหรับคนต่างจังหวัด มีพี่น้อง 2 คน ก็รักใคร่กันดี ส่วนพ่อแม่ของเด็กก็ให้ความรักแก่ลูกทุกคนเท่ากัน เมื่อสอบถามไปยังทางโรงเรียนพบว่า เด็กมีรูปร่างหน้าตาดี มีเพื่อนชายมาชอบหลายคน เมื่อสอบถามไปยังเพื่อนสนิทก็พบว่า เด็กมีพฤติกรรมชอบเล่นอินเทอร์เน็ต ผู้เล่ากับทีมงานจึงขอชื่อเมลเพื่อที่จะล็อกอินเข้าไปในเมลของผู้หาย แต่ก็ไม่สามารถที่จะเปิดเมลได้ จึงพยายามสืบต่อไปว่าโดยทั่วไปแล้วเด็กวัยรุ่นจะเซทหาคู่ที่เว็บไซต์อะไร ทีมงานก็ได้ชื่อเว็บไซต์นั้นมา ชื่อว่าเว็บไซต์กู๊กิก (www.googig.com) เมื่อเข้าไปตรวจสอบดูพบว่าน้องคนที่หายได้ใช้เมลเข้าไปเล่น และตั้งกระตุ่ว่า “เราเหงาอยากหาเพื่อนคุย” พร้อมทั้งอีเมลเอาไว้ จึงไล่หาคนที่ตอบกระตุ่ 4-5 คน ของน้องพยายามไล่ดูว่าเป็นใคร ในขณะเดียวกันเราก็พยายามสืบจากที่อื่นไปด้วย พบว่าเด็กได้โทรกลับมาหาเพื่อนโดยใช้เบอร์ตู้โทรศัพท์สาธารณะขึ้นต้นด้วยเลข 02-xxxx จึงได้ตรวจสอบเบอร์โทรศัพท์พบว่าอยู่แถวหน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหง แสดงว่าคนที่เด็กไปด้วยน่าจะอยู่ในกรุงเทพฯ เราได้ติดต่อไปที่เว็บกู๊กิกให้เขาเช็คให้ว่าคนที่มาตอบกระตุ่นั้นเป็นใคร มาจากไหน มีการลงทะเบียนการรับสมัครสมาชิกไว้ไหม ปรากฏว่าทางเว็บได้มีการสมัครสมาชิกก่อนเข้าใช้งาน ทีมงานจึงตามจนพบว่าคนสมัคนั้นชื่ออะไร เมื่อได้เมลของต้องสงสัยแล้วเราก็ได้สมัครอีเมลเพื่อใช้ติดต่อกับผู้ต้องสงสัยโดยปลอมตัวเป็นผู้หญิงชื่อน้ำหวานไปคุยกับผู้ต้องสงสัยชื่อว่าไอซ์ จนทราบว่าไอซ์อยู่ซอยรามคำแหง 65 ซอยมหาดไทย คุยไปคุยมา ทราบว่าไอซ์ได้อยู่กับผู้หญิงคนหนึ่งจริง

เราก็ไปตามเว็บมาสเตอร์ เพื่อหาข้อมูลการสมัครว่าไอซ์ใช้สถานที่พักที่ไหนในการสมัครจากการลงทะเบียน จากนั้นก็นำน้ำหวาน ซึ่งสานเป็นผู้คุยต่อจนทราบว่าที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เบอร์ห้อง หลังจากนั้นรับประสานกับทางครอบครัวให้ติดต่อไปที่สถานีตำรวจที่แจ้งไว้เพื่อให้ประสานงานกับตำรวจท้องที่ จนได้ตัวเด็กกลับคืนมา

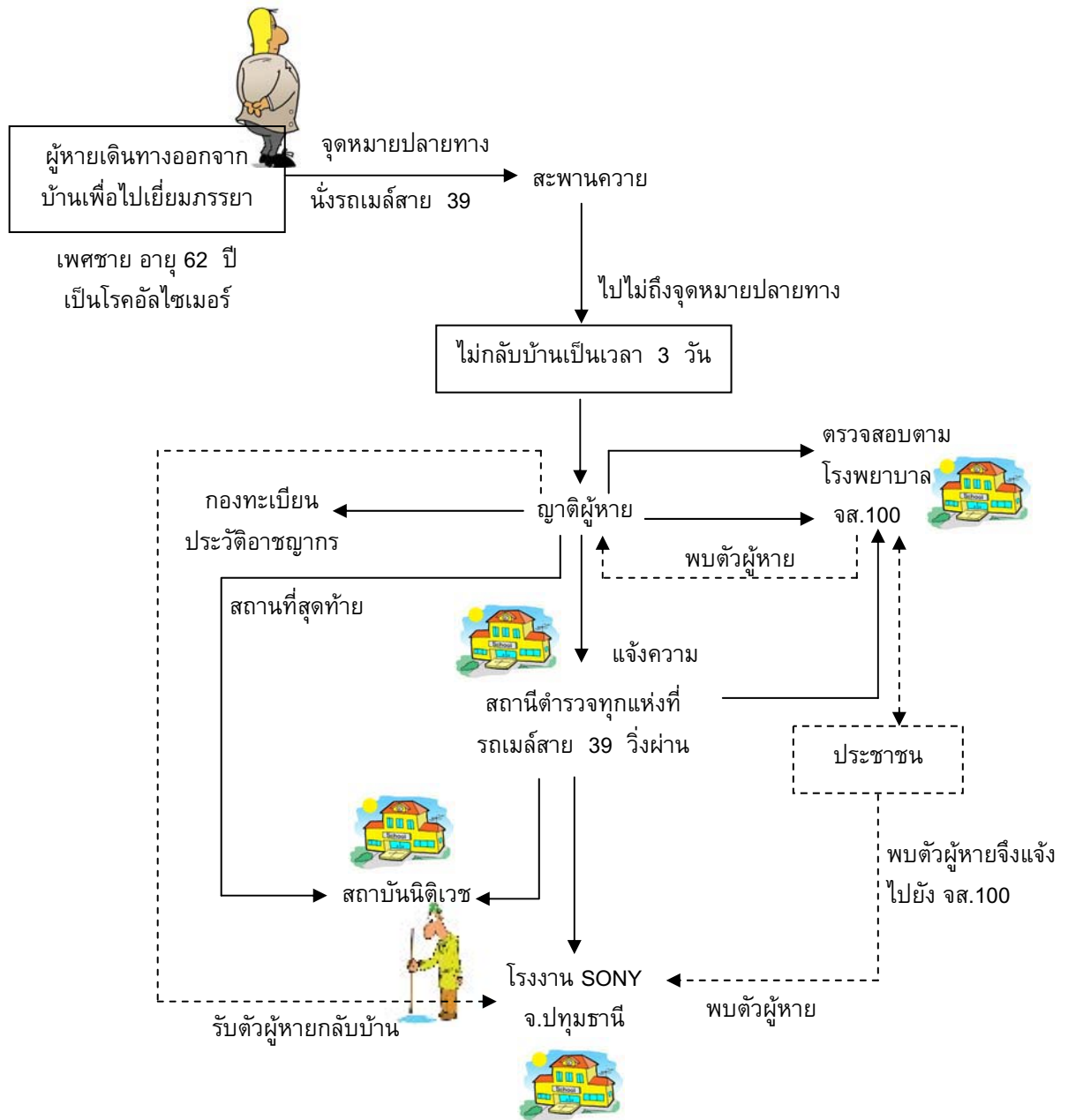
แผนภาพที่ 5.5 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในการติดตามคนหายประเภทแซทไลน์ทางอินเทอร์เน็ต/ทางโทรศัพท์
เรื่องที่ 2 หายเพราะเล่นอินเทอร์เน็ตหาคุทางเว็บไซต์

กรณีศึกษาที่ 3 การติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม/ตั้งใจหาย

เรื่อง 1 พ่อหายออกไปจากบ้าน

กรณีเรื่องศึกษาเรื่องที่ 3 นี้ คณะผู้จัดทำได้นำเรื่องมาจากการเล่าเรื่อง (Storytelling) ของกลุ่มเป้าหมายโดยผู้เล่าได้เล่าไว้พอสังเขปว่า คุณพ่ออายุ 62 ปี เป็นโรคอัลไซเมอร์ บ้านอยู่บางเขน วันที่หายนั้นพ่อได้ขึ้นรถเมล์สาย 39 เพื่อไปเยี่ยมคุณแม่ที่สะพานควาย จากนั้นหายไป 3 วัน ผู้เล่าเป็นเจ้าของหน้าที่ตำรวจอยู่แล้วจึงรู้วิธีและแนวทางในการแจ้งความ ดังนั้นจึงแจ้งทุกสถานีตำรวจที่รถเมล์สาย 39 วิ่งผ่าน แจ้งผ่าน จส.100 ให้ประชาสัมพันธ์ไปยังจุดต่างๆ ทั่วกรุงเทพฯ และปริมณฑล จากนั้นจึงเดินทางไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อตรวจสอบดูว่ามีการแจ้งคนหายมาที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรหรือไม่ เมื่อเวลาผ่านไป 4 วันแล้วแต่ไม่สามารถหาตัวพ่อกลับมาได้ ผู้เล่าจึงเดินทางไปตามทีสถาบันนิติเวช เพราะคิดว่าพ่อเสียชีวิตแต่ก็ไม่พบศพ จนกระทั่งผ่านไป 1 สัปดาห์ จึงมีการแจ้งมาจาก จส.100 ว่าพบคุณพ่อแล้วที่โรงงาน SONY จังหวัดปทุมธานี เมื่อไปพบก็สุขสบายดีเพราะผู้หญิงที่โรงงานดูแลเป็นอย่างดี ผู้เล่ากล่าวว่าเรื่องคนหายเป็นเรื่องสำคัญมาก ถ้าไม่เกิดกับตัวเองไม่รู้หรือกลัวสักทีกังวลแค่ไหนที่คนที่เรารักหายตัวไปโดยที่เราไม่รู้เรื่องอะไรเลย

แผนภาพที่ 5.6 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในการติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม/ตั้งใจหาย
เรื่องที่ 1 พ่อหายออกไปจากบ้าน

เรื่องที่ 2 สามีนีกรรยาออกจากบ้าน

ลักษณะการหาย ตั้งใจหายตัวไปจากบ้าน เพราะต้องการมีภรรยาใหม่

พฤติการณ์การหาย

เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2551 เวลา 20.00 น. นางพี (นามสมมติ) มารดาผู้หายอยู่ตำบลเกาะหลัก อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้เข้าแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองประจวบคีรีขันธ์ว่านายวิ (นามสมมติ) อายุ 37 ปี อยู่ตำบลพงศประศาสน์ อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ออกจากบ้านไปทำงานเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2551 เวลาประมาณ 10.00 น. แล้วไม่กลับเข้าบ้าน โดยไม่ทราบสาเหตุและการหายตัวไปครั้งนี้มีทรัพย์สินติดตัวไปด้วย ได้แก่ รถยนต์ยี่ห้อมิตซูบิชิ สีดำ รุ่นไททัน หมายเลขทะเบียน กต 000 ประจวบคีรีขันธ์ 1 คัน และโทรศัพท์มือถือ 1 เครื่อง

วิธีการที่ใช้และขั้นตอนในการสืบสวนสอบสวนคดี

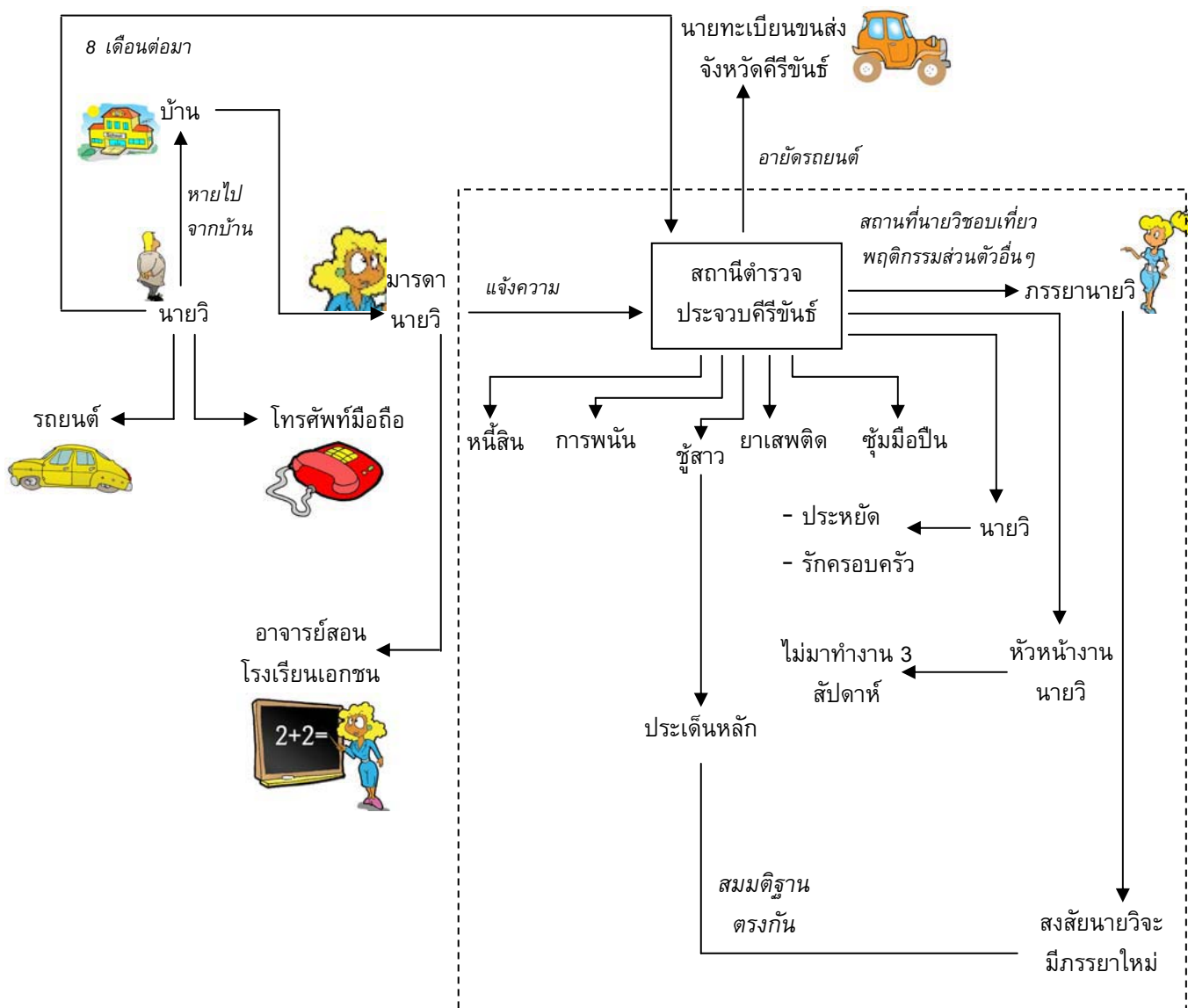
1. เจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งสมมติฐานว่าการหายตัวของนายวิ น่าจะมาจากสาเหตุอะไรบ้าง เช่น เป็นหนี้สินจากการพนัน เกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติด เรื่องชู้สาว และข่มมือปืน
2. ต้องหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนายวิ เพื่อต้องการทราบว่านายวิ มีความประพฤติอย่างไร มีเพื่อนสนิทกลุ่มใด ชอบเที่ยวที่ไหนบ้าง
3. เจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมกันกำหนดประเด็นสาเหตุของการหายตัวให้เหลือน้อยลง (ประเด็นใหญ่, ประเด็นรอง) ลงมือดำเนินการสืบสวนแต่ละประเด็นที่ตั้งไว้

พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ รองกำกับการ กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชนและสตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค 7 ได้ประสานกับพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีเพื่อขอทราบหมายเลขโทรศัพท์ของนางพี และญาติคนใกล้ชิด เพื่อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนายวิ จึงทราบว่านายวิทำงานอยู่ที่บริษัทเหล็กแผ่นสหวิทยา ได้รับเงินเดือนๆ ละ 20,000 บาท นิสม์ประหยัด รักครอบครัว เวลาทำงานจะพักอยู่ที่อำเภอบางสะพาน วันหยุดจึงจะกลับบ้านมาอยู่กับครอบครัวที่อำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นางพีผู้เป็นมารดา เป็นอาจารย์สอนในโรงเรียนเอกชนมีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง พนักงานสอบสวนได้ข้อมูลจากหัวหน้านายวิว่านายวิขาดงาน 3 อาทิตย์ไม่ติดต่อไปที่บริษัท ภรรยาของนายวิสงสัยว่านายวิจะมีผู้หญิงคนใหม่ เพราะดูจากการใช้บัตรเครดิตที่มีจดหมายทวงหนี้จากบริษัทบัตรเครดิต จำนวนเงิน 300,000 บาท ซึ่งปกตินายวิจะเป็นคนประหยัดการใช้เงินและนางพีไม่ทราบว่าหนี้จำนวนดังกล่าวว่านายวิใช้ซื้อของอะไรเนื่องจากไม่ได้บอกให้ทราบ

พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ พยายามติดต่อโทรศัพท์เข้ามือถือของนายวิ แต่ติดต่อไม่ได้ ต่อมาวันที่ 18 มีนาคม 2551 พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ ได้ทำหนังสือถึงนายทะเบียนขนส่งจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ เพื่อสอบสวนและอายัดการทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับรถยนต์ยี่ห้อมิตซูบิชิ สีดำ หมายเลขทะเบียน กต 000 ปข ซึ่งเป็นของนายวิจนกระทั่งประมาณต้นเดือน ต.ค.2551 นาย

วิได้โทรศัพท์ติดต่อกับ พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ ขอให้ถอนอายุจัดการทำนิติกรรมรถยนต์คันดังกล่าว เนื่องจากนายวิได้ต่อทะเบียนที่จังหวัดระยอง นายทะเบียนขนส่งจังหวัดระยองไม่สามารถต่อทะเบียนให้ได้ พันตำรวจโท ชลิต เกตุศรีเมฆ ได้สอบถามถึงสาเหตุการหายไปจากบ้าน จึงทราบว่าเพราะต้องการมีภรรยาใหม่ และขณะนี้ได้กลับไปอยู่กับครอบครัวที่ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์แล้ว

ผู้หายติดต่อมาขอถอนอายุรถยนต์และสารภาพว่าหายไปเพราะต้องการไปอยู่กับภรรยาใหม่

แผนภาพที่ 5.7 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในการติดตามคนหายประเภทสมองเสื่อม/ตั้งใจหาย
เรื่องที่ 2 ตั้งใจหายตัวไปจากบ้าน เพราะต้องการมีภรรยาใหม่

กรณีศึกษาที่ 4 การติดตามคนหายจากอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติ

เรื่องที่ 1 คนหายจากการเกิดอุบัติเหตุเพลิงไหม้สถานบันเทิง “ซานติก้าผับ”

ลักษณะการหาย เสียชีวิตจากเพลิงไหม้สถานบันเทิง

พฤติการณ์การหาย

คณะผู้จัดทำได้ยกกรณีศึกษาการเกิดอุบัติเหตุเพลิงไหม้สถานบันเทิง “ซานติก้า” มาเป็นกรณีศึกษาการตรวจพิสูจน์ศพ และเอกลักษณ์บุคคลจากผู้เสียชีวิต บุคคลที่นำเสนอเรื่องการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล และการตรวจพิสูจน์ศพครั้งนี้ คือ พันตำรวจเอก นิธิ บัณฑุวงศ์ ผู้กำกับการกองพิสูจน์หลักฐาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งได้เข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Storytelling) ของโครงการฯ ในครั้งที่ 2 และ 3 ผู้นำเสนอกรณีศึกษาได้เล่าว่าเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ดังกล่าวได้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามาร่วมมือกันให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับบาดเจ็บ และช่วยกัน

สกัดเพลิงไหม้ไม่ให้เกิดความเสียหายไปยังสถานที่ใกล้เคียง หน่วยงานดังกล่าว ได้แก่ กองพิสูจน์หลักฐาน สถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โรงพยาบาล มูลนิธิกุ๊กก๊ก และปอเต็กตึ๊ง เมื่อได้รับทราบข่าวเพลิงไหม้นายกรัฐมนตรี และผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บและนำศพส่งญาติให้เร็วที่สุด สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้ส่งเจ้าหน้าที่จัดตั้งศูนย์ตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลอยู่ข้างสถานีตำรวจนครบาลทองหล่อ ซึ่งเป็นบริเวณที่อยู่ใกล้กับสถานที่เกิดเหตุ ในศูนย์ดังกล่าวประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ทำการตรวจสอบนักดนตรี นักร้อง มือกลอง และผู้เห็นเหตุการณ์ทั้งหมด เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับแจ้งความจากญาติผู้หาย และเจ้าหน้าที่จากการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล เพื่อทำการตรวจสอบพิสูจน์ศพและจากการตรวจสอบ พบว่า มีจำนวนศพผู้เสียชีวิตทั้งหมดที่เกิดเหตุที่โรงพยาบาลต่างๆ รวมทั้งสิ้น 65 ศพ โดยใช้เวลาในการพิสูจน์ศพเพียง 1 สัปดาห์ซึ่งเป็นระยะเวลาที่รวดเร็วและผู้ปฏิบัติงานได้แสดงศักยภาพในการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลได้อย่างเชี่ยวชาญ และถูกต้องตามหลักวิชาการ

ในระหว่างทำการตรวจพิสูจน์ศพญาติของผู้สูญหายจะนำข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการแต่งกายของคนหาย ทรัพย์สินที่ติดตัวไปขณะสูญหาย ตำหนิรูปพรรณ ประวัติการทำฟัน รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ ของผู้สูญหายหรือผู้ที่มาเกี่ยวข้องเข้าติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลทองหล่ออย่างต่อเนื่อง เพราะบางคนไม่มีหลักฐานติดตัวจึงไม่ทราบว่าเป็นใคร ให้นำหลักฐานมาเพื่อแจ้งความและทำการตรวจสอบกับทางโรงพยาบาลต่างๆ ส่วนสาเหตุต้องให้ทางกองพิสูจน์หลักฐานต้อง ตรวจสอบอย่างละเอียด เพราะต้องสรุปผลและส่งกลับสำนักนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ

และประสานงานกับเพื่อตรวจสอบกับประวัติพิมพ์ลายนิ้วมือของกองทะเบียนประวัติอาชญากรอย่างละเอียดทุกขั้นตอน การตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลนั้นมีการตรวจพิสูจน์ผู้เสียชีวิตที่พบ โดยจะมีการดูรายละเอียดเบื้องต้น 3 อย่างคือ ดีเอ็นเอ ลายนิ้วมือ และข้อมูลทางทันตกรรม นอกจากนี้ยังดูรายละเอียด รูปพรรณ เช่น รอยสัก บาดแผลต่างๆ รวมถึงเครื่องประดับที่ใส่ บางศพไม่มีหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นใครจึงต้องทำงานร่วมกับพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจ

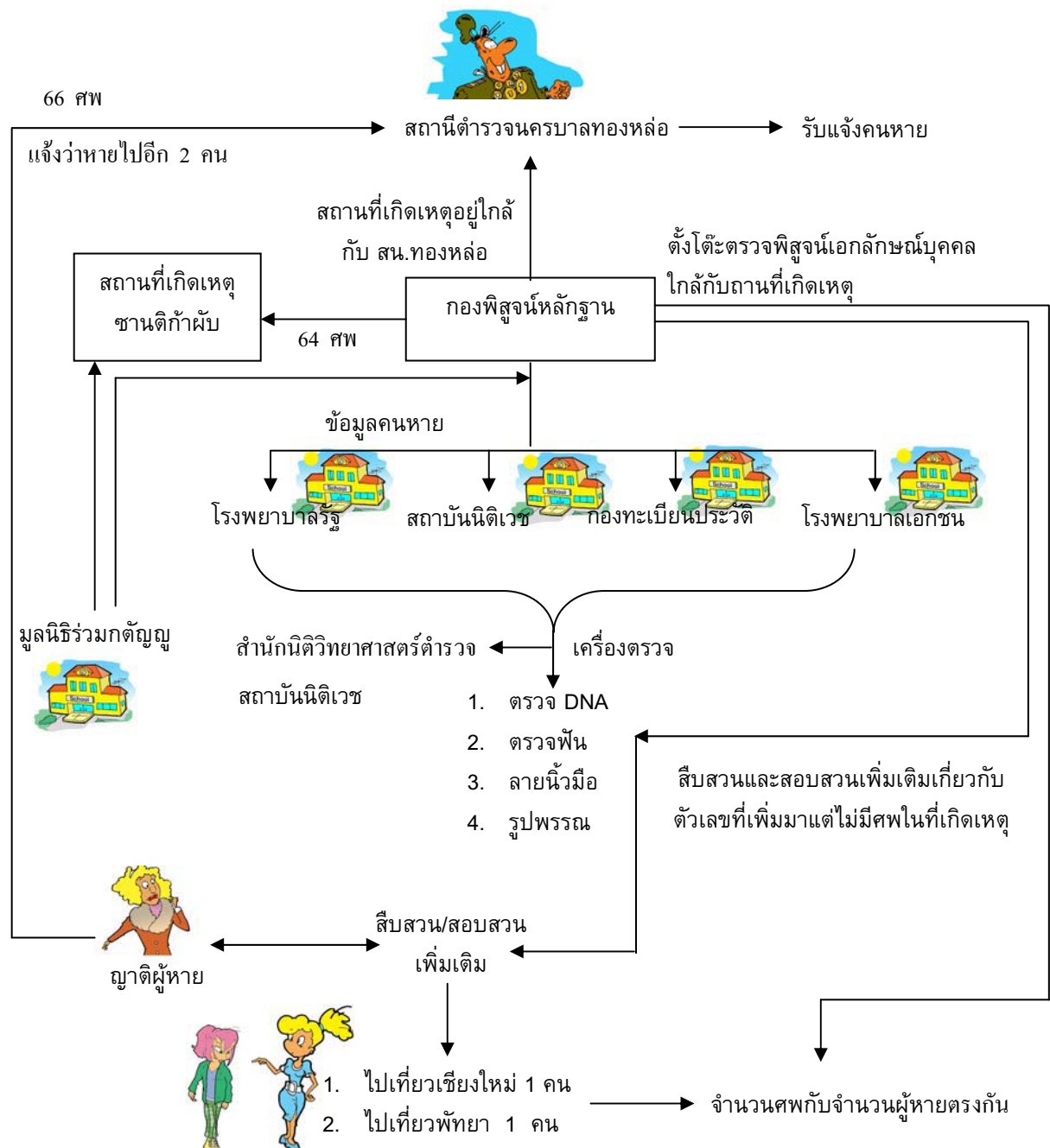
นครบาลทองหล่อ โดยใช้ระบบข้อมูลในการตรวจพิสูจน์ โดยเบื้องต้นที่พบศพ อยู่ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เป็นชายทราบชื่อ 14 คน ไม่ทราบชื่อ 1 คน หญิงทราบชื่อ 6 คน ไม่ทราบชื่อ 9 คน โรงพยาบาลตำรวจ เป็นชายทราบชื่อ 6 คน ไม่ทราบชื่อ 6 คน หญิงทราบชื่อ 4 คน ไม่ทราบชื่อ 11 คน ซึ่งตัวเลขอาจมีการเปลี่ยนแปลง

เพราะมีผู้บาดเจ็บรักษาตัวตามโรงพยาบาลต่างๆ จำนวนมาก

อย่างไรก็ตาม เมื่อทำการตรวจพิสูจน์ศพจนครบทุกศพแล้ว รูปพรรณ และการตำรวจพิสูจน์บุคคลก็ตรงกัน แต่มีญาติมาแจ้งความคนหายเพิ่มอีก 2 ราย เมื่อผู้นำเสนอกฎการศึกษาทำการตรวจสอบดูอีกครั้งโดยประสานงานไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน และพนักงานสอบสวนให้ทำการตรวจสอบศพและคนหายจากฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรให้ละเอียดอีกครั้งก็ไม่พบศพดังกล่าว เมื่อผ่านไป 2 วันผู้หายได้โทรศัพท์มาแจ้งกับญาติว่าไม่ได้เสียชีวิตหรือหายไปเพียงแค่ไปเที่ยวต่างจังหวัดกับเพื่อน ดังนั้น จำนวนศพและจำนวนคนหายในเหตุการณ์เพลิงไหม้สถานบันเทิง “ซานติกาผับ” จึงตรงกันและเสร็จสิ้นประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์

จากกรณีศึกษาดังกล่าว คณะผู้จัดทำจึงได้จัดทำแผนภาพแสดงการดำเนินการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ผู้เสียชีวิตและผู้หายในสถานบันเทิง ซานติกาผับ ดังนี้

แผนภาพที่ 5.8 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในการติดตามคนหายจากอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติ เรื่องที่ 1 คนหายจากการเกิด
อุบัติเหตุเพลิงไหม้สถาบันบันเทิง “ซานติกาผ้าฝ้าย”

เรื่องที่ 2 คนหายจากการเกิดภัยธรรมชาติ “สึนามิ”

ลักษณะการหาย คนหายและเสียชีวิตจากภัยธรรมชาติ “สึนามิ”

พฤติการณ์การหาย

คณะผู้จัดทำได้นำเสนอกรณีศึกษาการตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการสืบสวนติดตามคนหายจากการเกิดเหตุการณ์ภัยธรรมชาติ “สึนามิ” ผู้ที่ทำการถ่ายทอดเรื่องเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2547 เวลาโดยประมาณตั้งแต่ 08.00 น. ได้มีคลื่นยักษ์ที่เรียกว่า “สึนามิ” ที่เกิดจากแผ่นดินไหวใต้ทะเลทำให้เกิดคลื่นยักษ์ขนาดใหญ่ถาโถมเข้าสู่ชายหาดและคลื่นซัดเข้าสู่บ้านเรือนกินพื้นที่จากชายหาดไปประมาณ 20 กิโลเมตร ซึ่งคลื่นดังกล่าวมีความเร็วสูงมาก เริ่มแรกผู้เห็นเหตุการณ์กล่าวว่าน้ำในทะเลจะลดลงไปอย่างรวดเร็วเหมือนกับโดนสูบลงไปใต้ทะเลและอีกเพียงชั่วใจเดียวน้ำก็ขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน และทำให้เกิดคลื่นซัดเข้าสู่ชายหาดทำความเสียหายและคร่าชีวิตผู้คนไปมากกว่าหนึ่งแสนชีวิต ซึ่งต้นเหตุนี้เกิดที่เกาะสุมาตรา ประเทศอินโดนีเซีย และกินบริเวณกว้างออกไปหลายประเทศ อาทิเช่น ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศศรีลังกา ประเทศไทย ประเทศมาเลเซีย ประเทศทางแถบแอฟริกา และออสเตรเลีย เป็นต้น ประเทศที่มีผู้เสียชีวิตมากที่สุด คือ ประเทศอินโดนีเซีย รองลงมาเป็นประเทศศรีลังกา และประเทศไทย ได้รับความเสียหายเป็นอันดับ 4 ในภาคใต้ คือ 6 จังหวัด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงยอดผู้เสียชีวิตผู้บาดเจ็บและผู้เสียหายจากคลื่นยักษ์สึนามิใน 6 จังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย

จังหวัด	เสียชีวิต				บาดเจ็บ			สูญหาย		
	ไทย	ต่างชาติ	ไม่ระบุ	รวม	ไทย	ต่างชาติ	รวม	ไทย	ต่างชาติ	รวม
ภูเก็ต	149	111	0	260	591	520	1,111	261	385	646
พังงา	1,096	934	2,160	4,190	4,344	1,253	5,597	1,615	324	1,939
กระบี่	317	191	185	693	808	568	1,376	378	369	747
ระนอง	157	2	0	159	215	31	246	12	0	12
ตรัง	3	2	0	5	92	20	112	1	0	1
สตูล	6	0	0	6	15	0	15	0	0	0
รวม	1,728	1,240	2,345	5,313	6,065	2,392	8,457	2,267	1,078	3,345

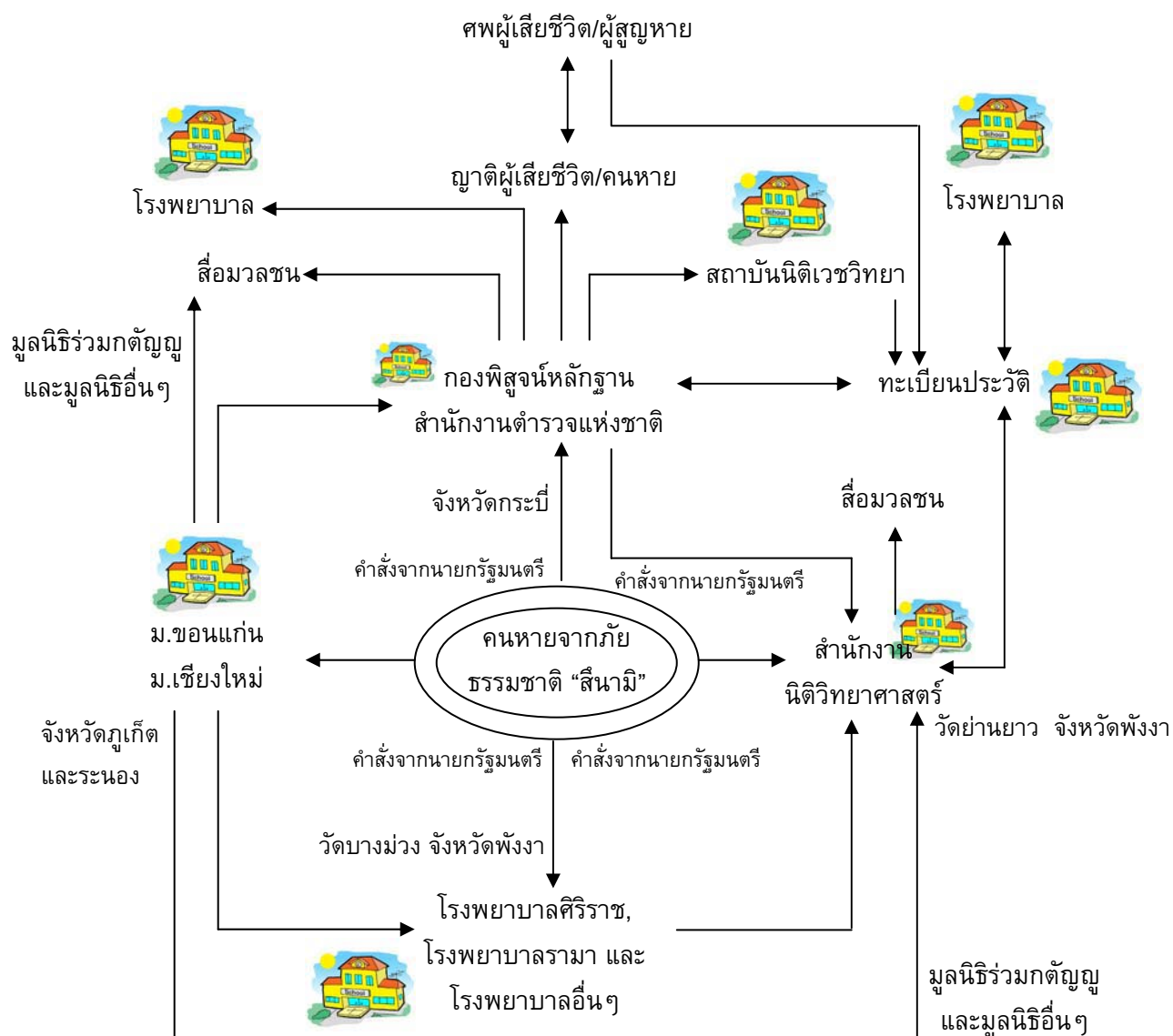
หมายเหตุ : ข้อมูลกรณีรับแจ้งสูญหายได้ผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นครั้งที่ 5 วันที่ 11 มกราคม 2548

แหล่งข่าว : ศูนย์นเรนทร อสมท. ผู้จัดการออนไลน์ TV.7 มติชน กรมป้องกันฯ

จากจำนวนยอดผู้เสียชีวิตที่พุ่งขึ้นสูงมาก มีทั้งชาวไทย ชาวต่างชาติ และที่สำคัญ ยังมีบุคคลที่ไม่ทราบชื่อ และศพมีสภาพเลอะจนจำไม่ได้ จึงเป็นหน้าที่ของแพทย์สาขานิติเวชทุกคนที่จะต้องลงไปตรวจชันสูตรพลิกศพเพื่อพิสูจน์บุคคลว่าผู้ตายเป็นใคร เพื่อประโยชน์แก่ญาติ และการทำธุรกรรมต่างๆ แก่ผู้ตาย ผู้มีหน้าที่ในการชันสูตรพลิกศพตาม ป. วิอาญา ม.150 บัญญัติว่า “ในกรณีที่จะต้องมีการชันสูตรพลิกศพ ให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ศพนั้นอยู่กับ แพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ ซึ่งได้รับวุฒิบัตรหรือได้รับหนังสืออนุมัติจากแพทยสภา ทำการชันสูตรพลิกศพโดยเร็ว ถ้าแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ดังกล่าวไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐปฏิบัติหน้าที่ ถ้าแพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ ถ้าแพทย์ประจำสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดไม่มีหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของเอกชนหรือ แพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ขึ้นทะเบียนเป็นแพทย์อาสาสมัครตามระเบียบของกระทรวงสาธารณสุขปฏิบัติหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวให้แพทย์ประจำโรงพยาบาลของเอกชนหรือ แพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมผู้นั้น เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ทั้งนี้ให้พนักงานสอบสวนและแพทย์ดังกล่าวทำบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรศพทันที และให้แพทย์ดังกล่าวทำรายงานแนบท้ายบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรพลิกศพด้วยภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งเรื่อง ถ้ามีความจำเป็นให้ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน แต่ต้องบันทึกเหตุผลและความจำเป็นในการขยายระยะเวลาทุกครั้งไว้ในสำนวนชันสูตรพลิกศพรายงานดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนชันสูตรพลิกศพและในกรณีที่ความตายมิได้เป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญา ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนชันสูตรพลิกศพไปยังพนักงานอัยการ เมื่อเสร็จสิ้นการชันสูตรพลิกศพโดยเร็วและให้พนักงานอัยการดำเนินการต่อไปตามมาตรา 156 การปฏิบัติงานของทุกคณะได้มีการแบ่งพื้นที่การชันสูตร เมื่อมีการชันสูตรเสร็จแล้วก็ส่งผลตรวจไปที่ Interpol Database ของตำรวจสากลเพื่อทำการตรวจสอบว่าศพที่ชันสูตรมาตรงกับข้อมูลของญาติผู้ตายหรือไม่เพื่อนำศพกลับไปภูมิลำเนาต่อไป

เหตุการณ์สึนามิทำให้มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 5,000 ศพ การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลต้องตรวจเปรียบเทียบลายนิ้วมือ DNA หรือฟัน กรณีที่ตรวจ DNA ต้องตรวจเปรียบเทียบกับฐานข้อมูลของพ่อและแม่จะต้องทำ Matching หลายครั้ง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงมาก หลายสิบล้านบาท ต้องใช้ระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วย ปัจจุบันมีศพค้างอยู่ 388 ศพ คาดว่าน่าจะเป็นศพของชาวพม่าเพราะตรวจสอบข้อมูลไม่ได้ ควรเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานตำรวจทั่วประเทศ ให้สามารถตรวจสอบข้อมูล DNA ข้อมูลฟัน ของโครงการตำรวจ หรือของสมาคมแพทย์ของประเทศไทย เอมารวมกัน NIMC (National Information Management Center) เป็นศูนย์รวมข้อมูลเอกลักษณ์บุคคลทั่วประเทศ

จากกรณีศึกษาดังกล่าว คณะผู้จัดทำได้นำมาจัดทำเป็นแผนภาพแสดงถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานและหน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล ดังนี้

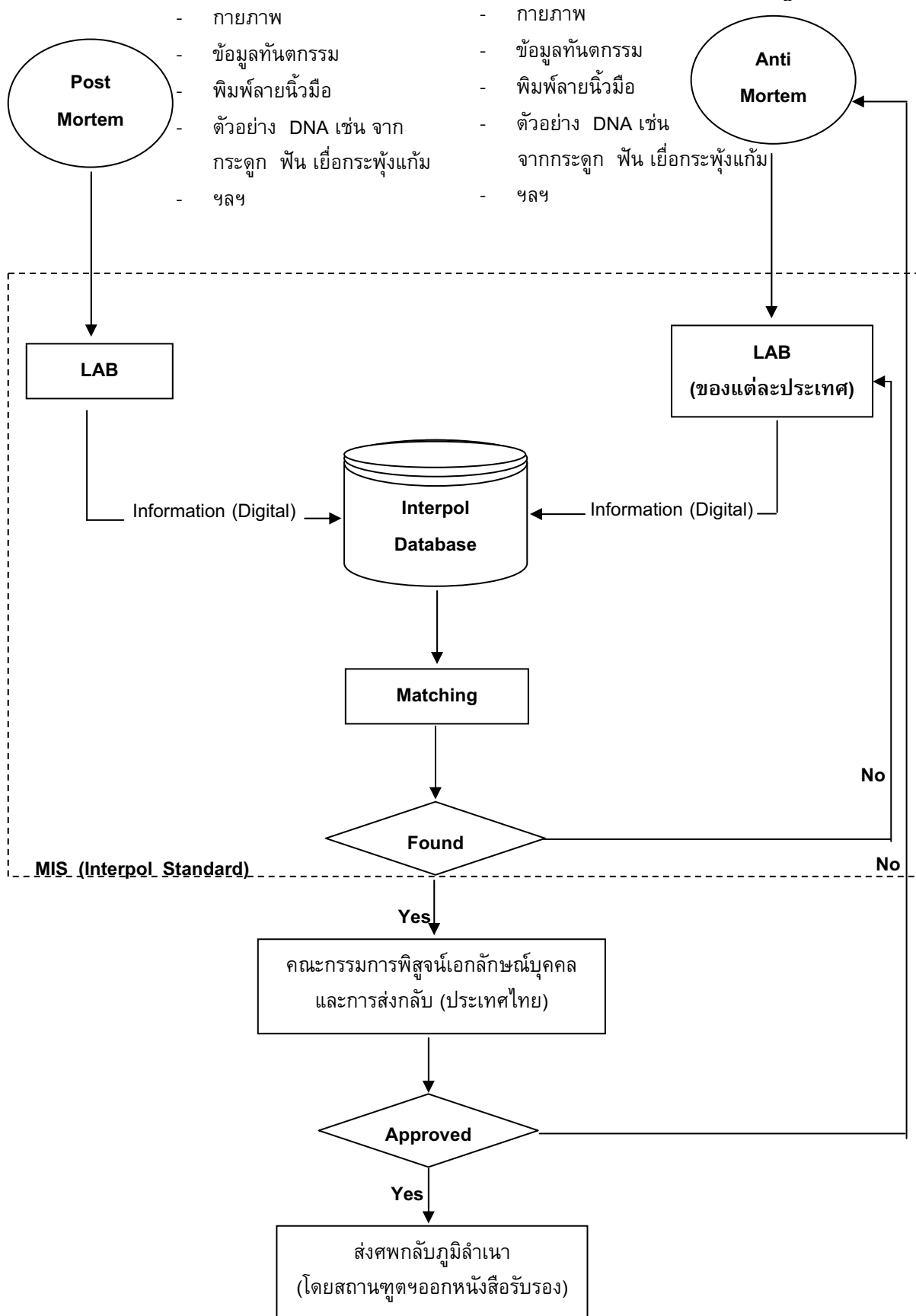

แผนภาพที่ 5.9 ขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
ในการติดตามคนหายจากอุบัติเหตุและภัยธรรมชาติ
เรื่องที่ 2 คนหายจากการเกิดภัยธรรมชาติ “สึนามิ”

ข้อมูลจากผู้เสียชีวิต

ข้อมูลของผู้เสียชีวิต

จากญาติ

แผนภาพที่ 5.10 ระบบมาตรฐานตำรวจสากล (Interpol Standard)

จากแผนภาพที่ 5.10 อธิบายขั้นตอนการทำงานได้ดังนี้

1. Post Mortem เป็นการทำงานหรือการชันสูตรพลิกศพของคณะแพทย์นิติเวชและศูนย์พิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลที่ต้องทำการชันสูตรพลิกศพทางกายภาพ เช่น การระบุเพศของศพ ข้อมูลทางทันตกรรม การพิมพ์ลายนิ้วมือ การเก็บตัวอย่าง DNA จากกระดูก ฟัน และเยื่อกระดูก ฟัน แก้ม เป็นต้น

2. Anti Mortem เป็นการเก็บข้อมูลของผู้เสียชีวิตจากการให้ปากคำของญาติผู้เสียชีวิต หรือการเก็บข้อมูลทาง กายภาพ ข้อมูลทางทันตกรรม ลายพิมพ์นิ้วมือ ตัวอย่าง DNA จากกระดูก ฟัน และเยื่อกระดูก ฟัน แก้ม ของผู้ตายจากทางญาติ

เมื่อได้ข้อมูลจาก ข้อ 1 และข้อ 2 มาแล้วก็นำมาเข้าห้อง Lab เพื่อทำรายงานการเก็บข้อมูล จากนั้นก็นำมาเก็บไว้ใน Interpol Standard หรือที่เรียกว่าระบบมาตรฐานตำรวจสากล และนำข้อมูลระหว่างข้อ 1 และข้อ 2 มาตรวจว่าตรงกันหรือไม่ (หากไม่ตรงกันให้ส่งกลับไปข้อ 2 เพื่อตรวจสอบใหม่อีกครั้ง) เมื่อพบว่าข้อมูลทั้ง 2 ข้อ ตรงกันก็ส่งให้คณะกรรมการพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลยืนยัน (หากคณะกรรมการยืนยันผลการตรวจว่าไม่ตรงกันก็ให้นำกลับไปข้อ 2 เพื่อทำการตรวจสอบอีกครั้ง) เมื่อคณะกรรมการยืนยันผลการตรวจแล้วก็ส่งศพนั้นกลับภูมิลำเนา โดยสถานทูตฯ ของแต่ละประเทศจะออกหนังสือรับรองให้

การวิเคราะห์กรณีศึกษา

จากการศึกษากรณีการสืบสวนติดตามคนหายในประเทศไทย คณะผู้จัดทำได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุของคนหาย พฤติการณ์ของคนร้าย ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

1. สาเหตุของคนหาย

จากการวิจัย พบว่าสาเหตุของคนหายมีหลายประการ บางครั้งเป็นการจงใจให้คนอื่นคิดว่าตนเองหายสาบสูญไป บางกรณีคนหายกลายมาเป็นการฆาตกรรม หายโดยถูกล่อลวง ถูกลักพาตัว หรือหายเพราะสมัครใจ สรุปสาเหตุการหายได้ดังนี้

1) การถูกล่อลวง หรือหลอกลวง ผู้เสียหายมักเป็นเด็กชาย ซึ่งคนร้ายจะเข้ามาพูดจาหวานล่อและตีสนิทด้วย โดยชักชวนให้ไปซื้อขนม ซื้อของเล่น พาไปเล่นเกม หรือชวนไปเที่ยวต่างจังหวัด ส่วนการล่อลวงหญิงสาว ผู้กระทำผิดมักเป็นเด็กวัยรุ่นชาย มีการล่อลวงผ่านทางอินเทอร์เน็ต โดยชักชวนไปเที่ยวต่างจังหวัด หรือไปเที่ยวบ้านเพื่อน ชายหนุ่มกับหญิงสาวอาจจะถูกชักนำไปในทางเสื่อมเสีย ครั้นเมื่อเกิดการเสียหายขึ้นก็จะไม่ยอมกลับบ้าน บางรายอาจตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

2) ชักชวนไปหางานทำ วิธีนี้ใช้กันแพร่หลาย โดยเฉพาะคนต่างจังหวัดหรือพวกต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง เพราะคนว่างงานก็อยากจะมั่งมีงานทำในที่สุดก็ถูกชักนำไปขายเป็นโสเภณี เป็นหมอนวด หรือใช้แรงงานในเรือประมง ฯลฯ อันก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา

3) ลักพาไปเรียกค่าไถ่ หรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ผู้ล่อลวงหรือคนร้ายอาจใช้วิธีต่าง ๆ เช่น วางยาสลบ ให้กินยานอนหลับ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อาวุธตามแต่โอกาส คนร้ายจะนำตัวไปกักกันไว้แล้วหาวิธีการเรียกค่าไถ่ หาวิธีต่อรอง หรือรูดเอาทรัพย์สิน ส่วนใหญ่จะเรียกร้องต้องการเงินเป็นเครื่องแลกเปลี่ยน บางรายก็นำไปเพื่อการรอนาจาร เป็นต้น

4) ถูกฆาตกรรมหรือได้รับอันตรายจากการเดินทางถูกชิงทรัพย์ อุบัติเหตุ ทางรถยนต์ หรือได้รับภัยพิบัติต่าง ๆ

5) ต้องคดี เช่น ในขณะที่หายไปนั้น ปรากฏว่าถูกจับกุม ติดยาเสพติด เล่นการพนัน ประกอบอาชญากรรมที่ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังต้องการตัว จึงหลบหนีคดีและทำตัวให้หายสาบสูญไป

6) คนหายมีความสมัครใจ เช่น คนหายที่เป็นหญิงหนีตามผู้ชายไปในทำนองชู้สาว ไปมีครอบครัว ไปประกอบอาชีพส่วนตัว เป็นต้น

2. พฤติการณ์ของคนร้าย

1) ผู้กระทำผิดในคดีล่อลวง และคดีลักพาตัวมักจะใช้การล่อลวงเด็ก สตรี หรือผู้ที่มีวุฒิภาวะหรือชีวภาพที่อ่อนแอหรือด้อยกว่า เนื่องจากเหยื่อเหล่านี้จะไม่สามารถตอบโต้หรือทำร้ายผู้กระทำผิดได้ เมื่อล่อลวงเหยื่อแล้วมักจะนำเด็กไปกักขัง ใช้แรงงาน ข่มขู่ให้เด็กร่วมกระบวนกรการกระทำผิด ทำอนาจารทางเพศหรือข่มขืนเด็กทั้งผู้ชายและผู้หญิง

2) ผู้กระทำผิดในคดีฆาตกรรมจะมีสองลักษณะ คือ ไม่รู้จักกับเหยื่อเลย และรู้จักกับเหยื่อเป็นพิเศษ แต่ส่วนใหญ่จะมีสาเหตุมาจากเรื่องทางเพศ และผู้กระทำผิดมักจะมีจำนวนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

3) ผู้กระทำผิดในคดีที่ผู้หาย หายไปโดยสมัครใจ มี 2 ประเภท คือ (1) เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ คือ ผู้กระทำผิดและผู้หายจะมีความเกี่ยวข้องกัน หรือรู้จักชอบพอกันซึ่งฝ่ายหญิงจะเป็นฝ่ายหนีไปกับฝ่ายชายโดยไม่แจ้งหรือบอกให้กับพ่อแม่ผู้ปกครองทราบ (2) ผู้หาย มีความผิด เช่น มีหมายจับ หนีคดี หรือหนีฝ่ายตรงข้าม ซึ่งผู้หายตั้งใจสร้างข่าวโดยการแจ้งความคนหายไปเพื่อหนีความผิด

4) ในคดีที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ บางครั้งผู้กระทำผิดเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ท้องถิ่น ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจบางคนไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

5) ผู้กระทำผิดนำประชาชนในท้องถิ่นเข้าร่วมเป็นเอเยนต์ หรือมีส่วนร่วมในการกระทำผิด

6) การหลอกลวงไปเพื่อนำไปกักขังเพื่อการค้าประเวณี สถานที่หรือแหล่งมั่วสุมของผู้กระทำผิดตั้งอยู่ในแหล่งที่อยู่อาศัยของประชาชน และมีลักษณะที่เหมือนกับบ้านหรือตึกทั่วๆ ไป จึงไม่เป็นที่ระมัดระวัง ทำให้การสืบสวนเป็นไปได้ยาก

7) ใช้อิทธิพลของผู้ปกครองในการกระทำผิด คือ การปล้นทรัพย์ ปลอมเงินกู้ ข่มขู่ลูกหนี้ ลักพาเด็ก ขยายหยืดไต่ดิน ฯ

8) ในกรณีที่เหยื่อหายไปโดยสมัครใจ ผู้กระทำผิดและผู้เสียหายจะมีลักษณะร่วมกันทำผิด และซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเด็กและเยาวชนทั้งสองฝ่าย

3. พฤติการณ์ของคนหาย

1) คนหายในคดีล่อลวง และคดีลักพาตัว มักจะเป็นเด็ก ผู้หญิง มีลักษณะทางชีวภาพที่อ่อนแอ และส่วนหนึ่งมาจากครอบครัวที่มีปัญหาหรือครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์

2) คนหายในคดีฆาตกรรม หลายครั้งที่มีการฆาตกรรมอำพราง เช่น สามีฆาตกรรม โดยมิเจตนาฆ่าเพราะความแค้น แต่พยายามกลบเกลื่อนความผิดโดยไปแจ้งกับพนักงานสอบสวนว่าภรรยา/สามี หายออกจากบ้านไป เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสงสัย คดีหายแล้วกลายเป็นฆาตกรรม ผู้หญิงอายุจะอยู่ในช่วงวัยกลางคน ถ้าเป็นหญิงมักจะทำงานกลางคืน หรือมีอาชีพที่มีความเสี่ยง ถ้าหากเป็นชายมักจะมีลักษณะที่เป็นเหมือนคนขายขอบหรือคนที่สังคมไม่ค่อยยอมรับและมีอาชีพที่ผิดกฎหมาย แต่สำหรับผู้หายส่วนหนึ่งจะอยู่ในพื้นที่ที่สังคมยอมรับและถูกฆาตกรรมเนื่องจากเรื่องเพศ หรือถูกคนใกล้ชิดลงมือกระทำ

3) คนหายในคดีอุบัติเหตุ/ภัยธรรมชาติ ผู้ตายจะสามารถเป็นใครก็ได้ที่อยู่ในสถานการณ์ที่มีอุบัติเหตุ เช่น ผู้หายและผู้ตายในเหตุการณ์สึนามิผู้หายจะเป็นได้ทุกรวัยทั้งเด็กและผู้ใหญ่เพราะเป็นเหตุการณ์ที่ไม่สามารถคาดเดาได้ล่วงหน้า และเป็นภัยธรรมชาติที่มีความน่ากลัวรุนแรง และขยายวงกว้างได้อย่างรวดเร็วจึงทำให้มีผู้หายและผู้ตายเป็นจำนวนมาก แต่สำหรับเหตุการณ์ไฟไหม้ในผับซานติก้า ผู้ตายส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมที่ชอบเที่ยวกลางคืนและอยู่ในวัยหนุ่มสาว

4) คนหายในคดีหายโดยไม่ทราบสาเหตุ ไม่ทราบว่าจะเดินทางไปไหน หรือไปกลับใคร และยังมีชีวิตอยู่หรือไม่ ซึ่งคดีนี้ค่อนข้างยากที่จะติดตาม เนื่องจากไม่ทราบแรงจูงใจในการหาย

5) คนหายที่ตั้งใจหายหรือสมัครใจที่จะหาย ส่วนใหญ่จะมีปัญหาเพราะกลัวถูกดำเนินคดี มีปัญหาทางด้านครอบครัว ต้องการที่จะออกจากบ้านไปด้วยความสมัครใจคนหายประเภทนี้มี 2 กรณี คือ 1) ผู้หญิงที่หนีไปกับชายคนรัก 2) เด็กที่ตั้งใจหายไปจากบ้านเพราะอยู่บ้านแล้วไม่มีความสุข จึงหนีไปเป็นเด็กเร่ร่อน

4. ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติงาน

1) เมื่อได้รับแจ้งจากผู้ปกครองของคนหายแล้ว เจ้าหน้าที่จะทำการลงบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับคนหายลงในแบบรายงานคนหายไว้อย่างละเอียด และทำการตรวจสอบประวัติของ

คนหายและครอบครัวโดยละเอียด นอกจากนี้ยังทำการตรวจสอบการคบเพื่อน โรงเรียน เพื่อนบ้าน ที่ทำงาน หรือทุกที่ที่คนหายได้เดินทางไปหรือมีส่วนเกี่ยวข้องกัน

2) วิเคราะห์สาเหตุในการหายตัว โดยนำเพศ อายุ การศึกษา การคบเพื่อน พฤติการณ์ทั่วไปของผู้หายมาวิเคราะห์ถึงเหตุการณ์หายตัวไปว่าหายไปด้วยคดีล่องลอย ลักษณะตัว คดีฆาตกรรม คดีภัยธรรมชาติ คดีอุบัติเหตุ หรือคดีอื่นๆ เช่น ถ้าผู้หายเป็นเด็กผู้หญิงอายุประมาณ 15 ปี ชอบเที่ยวกลางคืน มีแฟนแล้ว และอยู่ๆ ก็หายตัวไป สามารถวิเคราะห์ได้ว่าอาจหายไปกับแฟนหรือหายไปเนื่องจากเรื่องทางเพศ เป็นต้น

3) มอบหมายให้ทีมสืบสวน สอบสวน ปฏิบัติหน้าที่โดยติดต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สถาบันนิติเวชวิทยา กองพิสูจน์หลักฐาน มูลนิธิกระจกเงา กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี เพื่อตรวจสอบบุคคลสูญหาย และประสานความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ติดตามผ่านทางสื่อต่าง ๆ

4) เมื่อทีมสืบสวน และผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้ข้อมูลมาแล้วจะนำมาประกอบกัน ว่าข้อมูลที่ได้ตรงกันหรือไม่ ถ้าหากทีมสืบสวนพบศพและสงสัยว่าจะเป็นผู้ตาย จะต้องนำไปตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลที่สถาบันนิติเวชวิทยาหรือสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ว่าศพที่พบ มี DNA ตรงกับผู้หายตัวไปหรือไม่

5) ถ้าหากเป็นคดีล่องลอย หรือคดีลักพาตัว นอกจากการสืบสวนหาตัวผู้หายแล้ว ทีมผู้ปฏิบัติงานจะต้องสืบสวนหาตัวผู้กระทำผิดโดยการตรวจสอบจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจคนเข้าเมือง และลายพิมพ์นิ้วมือที่เกี่ยวข้อง และต้องส่งทีมงานตระเวนหาแหล่งที่ผู้ต้องหาไปหลบซ่อนอยู่ด้วย

6) ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจยังไม่สามารถหาตัวผู้หายไปกลับมาได้จะต้องทำการติดต่อกับสื่อเพื่อนำเสนอข่าวผู้หายไปในทางหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์หรือสื่อต่างๆ ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวนี้สามารถกระทำได้ตั้งแต่ตอนแรก โดยไม่จำเป็นต้องรอให้การสืบสวนก็ได้ การประกาศทางสื่อจะเป็นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวอาชญากรรม เนื่องจากมีเครือข่ายแจ้งข่าวอาชญากรรมของตำรวจหรือหน่วยงานเอกชนอยู่หลายหน่วยด้วยกัน

7) เมื่อพบตัวผู้หายไปในคดีล่องลอย ลักษณะตัว หรือหายจากสาเหตุอื่น ๆ หากมีการแจ้งความเอาไว้ จะต้องไปพบพนักงานสอบสวนเพื่อถอนแจ้งความและหากนำตัวเด็กกลับมาแล้ว ควรนำไปตรวจสภาพร่างกายและจิตใจ เพื่อป้องกันการติดโรคหรือยาเสพติดของเด็ก ซึ่งจะทำให้เด็กได้เตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมต่อไป

5. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

1) ผู้ปฏิบัติงานมีความเชี่ยวชาญ ใฝ่หาความรู้ มีความรู้ทางด้านกฎหมาย และมีเทคนิคในการสืบสวนที่ดี โดยนำข้อกฎหมายมาเป็นเครื่องมือที่ดีในการทำให้ผู้ต้องหาต้องยอม

จำนวนต่อหลักฐาน และหน่วยงานอื่นๆ ก็สามารถนำข้อกฎหมายนั้นไปดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องได้

2) ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสาธารณะ หรือมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ มีความต้องการช่วยเหลือญาติผู้หาย ต้องการสืบค้นให้คนหายได้กลับบ้าน และสำหรับกรณีคดีฆาตกรรม ก็ต้องการให้ศพนั้นได้กลับบ้านเพื่อนำศพไปทำบุญตามประเพณี

3) ผู้บริหารหน่วยงาน เช่น ผู้กำกับการสถานีตำรวจหรือหัวหน้าศูนย์พิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล วางแผนนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการสืบสวนติดตามคนหาย โดย ถือว่าเป็นงานสำคัญเท่ากับคดีอื่น ๆ

4) พ่อแม่ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการสืบสวน สอบสวนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างดี

5) ผู้ปฏิบัติงานและหน่วยงานที่รับผิดชอบมีการประสานงานกันด้วยความรวดเร็ว มีความมุ่งมั่นที่จะติดตามสืบสวนคนหายให้กลับบ้าน

6) การนำนิติวิทยาศาสตร์ด้านต่างๆ มาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรม เช่น เครื่องมือในการตรวจพิสูจน์หลักฐาน เช่น ตรวจ DNA ตรวจพิน ตรวจลายพิมพ์นิ้วมือ ตรวจเอกลักษณ์บุคคลต่างๆ ทำให้มีความรวดเร็วและสามารถยืนยันผู้หายหรือผู้ตายได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ

7) ความร่วมมือ ร่วมใจ และการประสานงานที่ดีจากการทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและมูลนิธิกระเจา และการประสานความร่วมมือที่ดีกับองค์กรระหว่างประเทศ

8) การวางแผน การวิเคราะห์พฤติกรรมคนหาย และการสืบสวนตรวจสอบสภาพแวดล้อมบริเวณที่หายไป

9) สถานีตำรวจบางแห่งมีการจัดทำสมุดบันทึกรายละเอียดของผู้ที่หายตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา วิเคราะห์ วางแผนและคาดเดาเหตุการณ์ได้อย่างแม่นยำ

6. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

1) การสืบสวนติดตามคดีคนหายส่วนใหญ่ไม่ได้รับความสนใจจากเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่าที่ควร เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีคดีอาญาอื่น ๆ อยู่มาก และมองว่าเรื่องคนหายเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นเป็นประจำ จึงปฏิบัติเหมือนกับการรับแจ้งกระเป๋าสตางค์หายเท่านั้น

2) พนักงานสอบสวนบางส่วนยังไม่ทราบระเบียบและขั้นตอนปฏิบัติในการรับแจ้งความคนหาย ทำให้ไม่ดำเนินการตามระเบียบ ส่งผลต่อการขาดฐานข้อมูลคนหายที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการสืบสวนติดตามคดีคนหาย

3) กรณีคนหายที่ยังไม่เป็นคดีอาญา หรือยังขาดพยานหลักฐานในการดำเนินคดี มักจะเป็นปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน เนื่องจากไม่มีหมายจับหรือหมายค้น เป็นเครื่องมือในการเข้าไปสืบสวนติดตามคนหายได้

- 4) คดีคนหายเป็นคดีที่จะต้องใช้เวลาในการสืบสวนติดตามจำนวนมาก เช่น ค่าเดินทาง และค่าที่พัก แต่ปรากฏว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังไม่ได้จัดสรรงบประมาณตรงส่วนนี้อะไร
- 5) การปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่เชื่อมโยง และไม่มีระบบออนไลน์ถึงกัน ถ้าหากมีศูนย์กลางรับแจ้งคนหายที่สามารถเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จะทำให้เกิดความสะดวกในการสืบค้น ตรวจสอบพยานหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับคนหายได้ง่ายขึ้น
- 6) ขาดเจ้าภาพที่จะเป็นศูนย์กลางหรือบริหารจัดการด้านการสืบสวนติดตามคดีคนหาย
- 7) สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังไม่มีระบบการจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือของคนไทยที่สมัครงานและมีเฉพาะข้อมูลประวัติอาชญากร เท่านั้น ทำให้เกิดอุปสรรคในการตรวจสอบลายพิมพ์นิ้วมือของผู้ตายเทียบกับฐานลายนิ้วมือที่มีอยู่ไม่ครบถ้วน
- 8) พ่อแม่ ผู้ปกครองบางรายมาแจ้งความคนหายซ้ำเกินไป ทำให้พยานหลักฐานต่าง ๆ ถูกทำลาย เคลื่อนย้าย เปลี่ยนแปลงหรือสูญหายไป
- 9) พนักงานสอบสวนมีภาระงานค่อนข้างมาก ในคดีคนหายบางกรณีเป็นคดีที่เด็กตั้งใจหาย หรือหนีออกจากบ้าน และพ่อแม่ผู้ปกครองปกปิดข้อมูลของผู้แจ้ง ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานยากขึ้น และทำให้หลงประเด็นได้ ซึ่งเรื่องนี้ผู้แจ้งระบุการหายโดยไม่ทราบสาเหตุ หากไม่มีข้อมูลสนับสนุนว่าคนหายเป็นผู้ต้องหาคดีอื่น ๆ หลายคดี อาจจะสรุปการหายไปทางอื่นได้ จึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเสียเวลาในการปฏิบัติงานมาก
- 10) เด็กที่หายไปบางส่วนเป็นเด็กที่เร่ร่อน และสร้างปัญหาให้กับสังคม จึงพยายามหลบหนีตำรวจ และไม่คอยให้กับความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะคิดว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นปฏิปักษ์กับตน
- 11) ในบางกรณีที่ทีมงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน เช่น ธนาคาร ห้างสรรพสินค้า บริษัทสินเชื่อบริษัทต่างๆ เนื่องจากหากยังเป็นคดีอาญา ไม่มีกฎหมายบังคับให้หน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้ต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่

เอกสารอ้างอิง

- กองบัญชาการการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.(2543).คู่มือตำรวจหลักสูตรการสืบสวน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ.
- ชลิต เกตุศรีเมฆ, พ.ต.ท. (2551). รายงานการสืบสวนคดีคนหาย .กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็กเยาวชนและ
สตรี ,ศูนย์สืบสวนสอบสวน,กองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 7 : นครปฐม.
- ประพนธ์ ผาสุกยี่ด. (2550).การจัดการความรู้ ฉบับขับเคลื่อน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไยไหม.
- ประพนธ์ ผาสุกยี่ด. (2550).การจัดการความรู้ จากหลักคิดสู่การปฏิบัติจริง. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์ไยไหม.
- ฝ่ายวิชาการสูตรไพศาล. (2544).ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สูตรไพศาล.
- ทะเบียนประวัติอาชญากร,กอง. (2544).ประกาศสืบหาคนหายพลัดหลง. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ.

เว็บไซต์

มูลนิธิกระจกเงา อ้างใน www.mirror.or.th

สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม อ้างใน www.kmi.or.th

หนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์คม ชัด ลึก ฉบับวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ปีที่ 5 ฉบับที่ 1465

ภาคผนวก ก
ตัวอย่างสำนวนการสืบสวนคดีคนหาย

บันทึกการรับทราบเหตุ

สำนวนการสืบสวนที่...../.....
คดีอาญาที่...../.....

1. วันเวลาที่รับทราบเหตุ เมื่อวันที่ 8 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 11.30 น.
2. เจ้าพนักงานตำรวจผู้รับแจ้ง คือ พ.ต.ต.ชานินทร์ อินทร์กอง พนักงานสอบสวน(สบ.2) สถานีตำรวจภูธรกุมภวาปี
3. ผู้แจ้งเหตุ ชื่อ - นามสกุล นายสำราญ อุทัยแสง อายุ 62 ปี
อยู่บ้านเลขที่ 35 หมู่ 6 ต.ตูมใต้ อ.กุมภวาปี จ.อุดรธานี
หมายเลขโทรศัพท์ (บ้าน) 042 – 398133 (มือถือ) 083 - 5994913
ที่ทำงาน/ประกอบอาชีพ ทำไร่
4. รายละเอียดของเหตุเบื้องต้น คือ นายสำราญฯ ได้มาแจ้งว่า เมื่อวันที่ 7 มี.ค.2551 เวลา 08.00 น. นางพิมพ์พร อุทัยแสง มารดาของ ด.ช.ชัยยันต์ หรือ น้องอัน อุทัยแสง อายุ 9 ปี ได้พา ด.ช.ชัยยันต์ฯ มาที่บ้านของนางบรรทม วงศ์ละคร (ซึ่งเป็นยายของ ด.ช.ชัยยันต์) ต่อมาเวลาประมาณ 10.00 น. ด.ช.ชัยยันต์ฯ ได้ขอแม่ออกไปเที่ยวที่งานวัดทุ่งสว่าง ต.ปะโค อ.กุมภวาปี จ.อุดรธานี กับเพื่อนรุ่นเดียวกันอีก 3 คน จนถึงเวลา 17.00 น. ด.ช.ชัยยันต์ฯ ยังไม่กลับบ้าน นางพิมพ์พรฯ ได้ออกไปตามที่วัดแต่ไม่พบตัว และได้ให้ญาติ ๆ ช่วยตามหาจนกระทั่งวันที่ 8 มี.ค. 2551 จึงมาแจ้งให้ พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรกุมภวาปีทราบเพื่อช่วยติดตามหาตัว ด.ช.ชัยยันต์ฯ

(ลงชื่อ) พ.ต.ต.

ผู้บันทึก

(ชานินทร์ อินทร์กอง)

ตำแหน่ง พนักงานสอบสวน(สบ 2) สถานีตำรวจภูธรกุมภวาปี

วันที่ 8 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551

บันทึกการตรวจสอบเหตุเบื้องต้น

สำนวนการสืบสวนที่...../.....

คดีอาญาที่...../.....

1. วันเวลาที่ตรวจสอบเหตุ วันที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา .....น.
2. ผู้ตรวจสอบเหตุ คือ 1) พ.ต.ต.ชานินทร์ อินทร์กอง พนักงานสอบสวน(สบ.2) สถานีตำรวจภูธรกุมภวาปี ร่วมกับเจ้าหน้าที่ชุดสืบสวนสถานีตำรวจภูธรกุมภวาปี
3. รายละเอียดการตรวจสอบเหตุ (จากบุคคล สถานที่หรือร่องรอยพยานหลักฐาน) คือ เจ้าหน้าที่ได้เดินทางไปตรวจสอบหาข้อมูลข่าวสารที่วัดทุ่งสว่าง (บ้านปะโค) ได้พบพยานบุคคล คือ
  - 3.1 ด.ช.นุติพงษ์ หรือฟร็องซ์ โพธิ์ญาณ,
  - 3.2 ด.ช.ณัฐพงศ์ หรือโน้ ไชยวรรณ
  - 3.3 ด.ช.ชนนชัย หรือโต้ง เอกตาแสง
  - 3.4 พระสุนทร อันทะโย
  - 3.5 พระประยูร โคตรสมบัติ
  - 3.6 สามเณรธีระศักดิ์ พรหมผลเมือง

โดยได้ทราบรายละเอียดดังนี้ เมื่อวันที่ 7 มี.ค. 2550 เวลา 10.00 น. ด.ช.ชัยยันต์ฯ ได้มาเที่ยวที่วัดกับเพื่อน ได้แก่ ด.ช.นุติพงษ์ หรือฟร็องซ์ โพธิ์ญาณ, ด.ช.ณัฐพงศ์ หรือโน้ ไชยวรรณ และ ด.ช.ชนนชัย หรือโต้ง เอกตาแสง โดยเที่ยวเล่นของเล่น และเครื่องเล่นต่าง ๆ อยู่ภายในบริเวณวัด จนถึงเวลาช่วงบ่าย จึงได้พากันไปเล่นอยู่ที่บริเวณกุฏิภายในวัด ซึ่งมีพระจากวัดต่าง ๆ มาร่วมงานบุญหลายองค์ ด.ช.ชัยยันต์ฯ กับพวกได้ไปเล่นอยู่กับ พระสุนทร วันทะโย, พระประยูร โคตรสมบัติ, พระนิกร ไม่ทราบนามสกุล มีการซื้อส้มตำและลูกชิ้นปิ้งมารับประทานร่วมกัน อยู่ที่กุฏิภายในวัด จนกระทั่งถึงเวลาประมาณ 17.00 น.เศษ พระสุนทรฯ จึงได้บอกให้เด็กทั้งสี่คนกลับบ้านเนื่องจากว่าจะมืดค่ำแล้ว เตรียมตัวมาดูหมอลำ โดยได้ให้เงินแก่เด็กไปคนละ 10 บาท ด.ช.ชัยยันต์ฯ กับพวกจึงได้เดินทางออกมาจากกุฏิพระ มายืนดูเครื่องเล่นสไลเดอร์อยู่ภายในงาน ได้มีชายไทย อายุประมาณ 35 – 40 ปี เข้ามาตีสนธิ หยอกล้อ ไข่มือจับจี๊เอวแสดงความคุ้นเคย พูดคุยด้วยจากนั้นชายไทยคนดังกล่าวได้ล่อลวงชักชวนชวนเด็กว่าจะพาไปเอาปิ่น (น่าจะเป็นปิ่นเด็กเล่น) ที่โรงเรียนบ้านปะโค มี ด.ช.ชัยยันต์ฯ และ ด.ช.นุติพงษ์ฯ หรือ ฟร็องซ์ เดินทางตามชายไทยคนดังกล่าวออกมานอกวัด ส่วนที่เหลือรออยู่ที่วัด จากนั้นชายไทยคนดังกล่าวได้พาเดินเลี้ยวซ้ายออกจากวัดไปถึงบริเวณสะพานลอยข้ามถนนมิตรภาพ ห่างจากบริเวณประตูวัดประมาณ 500 เมตร ชายไทยคนดังกล่าวได้บอกให้ ด.ช.นุติพงษ์ฯ กลับไปรอที่หน้าวัด บอกว่าจะเอาปิ่นมาแจกให้ทุกๆ คน ด.ช.นุติพงษ์ฯ จึงได้กลับไปที่วัด โดยชายไทยคนดังกล่าวได้เดินทางไปกับ ด.ช.ชัยยันต์ฯ เพียงสองคน และไม่กลับมาในวัด โดยชายไทยคนดังกล่าวมีลักษณะตำหนิรูปพรรณเหมือนกับชายที่เป็นคนจรจัด ที่เข้ามาจับเอวหยอกล้อกับสามเณรธีระศักดิ์ฯ ซึ่งสามเณรธีระศักดิ์ฯ จำได้ว่า ชายคนดังกล่าวมีลักษณะคล้ายคนจรจัด ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง เข้ามานอนพักและอาศัยข้าวกินอยู่ในบริเวณวัดตั้งแต่วันที่ 5 มี.ค. 2551 โดยมีพฤติกรรมชอบพูดหยอกล้อกับพระและเณร สรุปผลการตรวจสอบเหตุน่าเชื่อว่า ด.ช.ชัยยันต์ฯ ถูกคนร้ายหลอกลักพาตัวไป

(ลงชื่อ) พ.ต.ต.

ผู้บันทึก

(ชานินทร์ อินทร์กอง)

ตำแหน่ง พนักงานสอบสวน (สบ 2) สถานีตำรวจภูธรกุมภวาปี

วันที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551

บันทึกการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

สำนวนการสืบสวนที่...../.....
คดีอาญาที่...../.....

1. วันเวลาที่ตรวจ วันที่ 26 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 10.00 น. ถึงเวลา 12.00 น. ของวันที่ 26 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551 รวมเวลา 2 ชม.

2. เจ้าพนักงานร่วมตรวจ คือ พ.ต.ต.ธานี อินทร์กอง พนักงานสอบสวน และ ชุดสืบสวนสถานีตำรวจภูธรกุมภวาปี

3. สถานที่เกิดเหตุอยู่ที่ บริเวณวัดทุ่งสว่าง ต.ปะโค อ.กุมภวาปี จ.อุดรธานี

4. พุทธการณแห่งคดีตามที่รับแจ้งเบื้องต้นโดยย่อ คือ เมื่อวันที่ 7 มี.ค.2551 เวลาประมาณ 10.00 น. ถึง 17.00 น. ด.ช.ชัยยันต์ ได้ไปเที่ยวที่วัดทุ่งสว่าง กับพวกอีก 3 คน ระหว่างอยู่ที่วัดได้พบกับชาย ไม่ทราบชื่อ อายุประมาณ 35 – 40 ปี ลักษณะคล้ายคนจรจัด ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง และชายดังกล่าวได้มา ตีสนิทกับ ด.ช.ชัยยันต์ ได้พา ด.ช.ชัยยันต์ ออกไปนอกบริเวณวัดเพื่อไปเอาปืนของเล่น จากนั้น ด.ช.ชัยยันต์ ได้หายตัวไปพร้อมกับชายดังกล่าว

5. ลักษณะสภาพที่เกิดเหตุ

5.1 ลักษณะสภาพที่เกิดเหตุโดยทั่วไป บริเวณลานวัดที่ ด.ช.ชัยยันต์ กับพวก เดินเที่ยว และจุดที่ชายไม่ทราบชื่อเข้ามาหยอกล้อ ด.ช.ชัยยันต์ ศาลาวัดที่ชายดังกล่าวใช้หลบนอน , โรงครัวภายในวัดที่ชายดังกล่าวเข้ามากินอาหาร

5.2 ลักษณะสภาพที่เกิดเหตุเฉพาะจุดที่สำคัญในคดี

จุดเหตุเกิดที่ 1 -

จุดเหตุเกิดที่ 2 -

6. วิธีการและเครื่องมืออุปกรณ์หรือเทคโนโลยีที่ใช้ในการตรวจ

6.1 วิธีการ/เครื่องมือ -

6.2 วิธีการ/เครื่องมือ -

7. ผลการตรวจ ปรากฏพบข้อเท็จจริงและร่องรอยพยานหลักฐานดังต่อไปนี้ คือ

7.1 พบกระเป๋าสีเสื้อผ้าสีดำ ภายในกระเป๋ามีเสื้อผ้า วางอยู่ภายในศาลาวัด

7.2 พบถุงยาโรงพยาบาลขอนแก่น ระบุชื่อ นายจำเริญ อินทรสมบัติ ที่ซองยา โดยพบอยู่ในกระเป๋าสีเสื้อผ้า ตามข้อ 7.1

8. สรุปเหตุการณ์แห่งคดีตามข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ตรวจพบ เมื่อวันที่ 5 มี.ค. 2551 นายจำเริญ อินทรสมบัติ ได้เข้ามาพักอาศัยภายในวัดทุ่งสว่าง โดยหลบนอนอยู่ที่ศาลาภายในวัด ต่อมาวันที่ 7 มี.ค. 2551 เวลาบ่าย นายจำเริญ ได้พบกับ ด.ช.ชัยยันต์ กับพวก ภายในบริเวณวัด นายจำเริญ ได้เข้ามา ตีสนิทกับ ด.ช.ชัยยันต์ และใช้อุปกรณ์หลอกลักพา ด.ช.ชัยยันต์ ออกไปจากวัดตามลำพัง โดยนายจำเริญ ได้ลี้มกระเป๋าสีเสื้อผ้าไว้ที่ศาลาวัด ซึ่งมีซองยาของนายจำเริญ อยู่ในกระเป๋าสีเสื้อผาด้วย จากการตรวจสอบเสื้อผ้าที่พบภายในกระเป๋าดังกล่าว และนำไปให้พยานดู พยานยืนยันว่าเสื้อผาดังกล่าว นายจำเริญ ได้เคยสวมใส่อยู่ในระหว่างที่พักอาศัยอยู่ภายในวัด ตั้งแต่วันที่ 5 มี.ค.2551 และได้ตรวจสอบข้อมูลภาพถ่ายทางทะเบียนราษฎรของนายจำเริญ อินทรสมบัติ ตามรายชื่อที่ระบุไว้ที่ซองยา ปรากฏภาพถ่ายคล้ายกับภาพส

เกิดขึ้นของชายไทยที่พา ด.ช.ชัยยันต์ฯ ออกไปจากวัด และจากการนำภาพถ่ายทางทะเลเบียนราษฎรของ นาย จำเริญฯ ไปให้ ด.ช.นุติพงษ์ หรือฟรังค์ โพธิ์ฐาน , ด.ช.ณัฐพงศ์ หรือโน้ ไชยวรรณ และ ด.ช. ธนชัย หรือโต้ง เอกตาแสง ดูแล้วยืนยันว่า นายจำเริญฯ เป็นคนที่พา ด.ช.ชัยยันต์ฯ ออกไปจากวัดเมื่อเย็นวันที่ 7 มี.ค. 2551

(ลงชื่อ) พ.ต.ต.

ผู้ตรวจ/บันทึก

(ธานีทร์ อินทร์ทอง)

ตำแหน่ง พนักงานสอบสวน(สบ 2) สถานีตำรวจภูธรกุมภวาปี

วันที่ 26 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551

หมายเหตุ - บันทึกการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุนี้มีแผนที่ แผนที่ และภาพถ่ายของสถานที่
เกิดเหตุประกอบแนบท้าย จำนวน .....แผ่น

บันทึกการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ

สำนวนการสืบสวนที่...../.....
คดีอาญาที่...../.....

1. วันเวลาที่ตรวจ วันที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 10.00 น. ถึงเวลา 15.00 น. ของวันที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551 รวมเวลา 6 ชม.

2. เจ้าพนักงานร่วมตรวจ คือ พ.ต.ต.ชานินทร์ อินทร์ทอง พนักงานสอบสวน(สบ 2) สถานีตำรวจภูธร กุมภวาปี และชุดสืบสวนฯ

3. สถานที่เกิดเหตุอยู่ที่ บริเวณวัดทุ่งสว่าง ต.ปะโค อ.กุมภวาปี จ.อุดรธานี

4. พุทธการณแห่งคดีตามที่รับแจ้งเบื้องต้นโดยย่อ คือ เมื่อวันที่ 7 มี.ค.2551 เวลาประมาณ 10.00 น. ถึง 17.00 น. ด.ช.ชัยยันต์ฯ ได้ไปเที่ยวที่วัดทุ่งสว่าง กับพวกอีก 3 คน ระหว่างอยู่ที่ภายในวัดได้พบกับชาย ไม่ทราบชื่อ อายุประมาณ 35 – 40 ปี ลักษณะคล้ายคนจรจัด ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง และชายดังกล่าวได้มา ตีสนิทกับ ด.ช.ชัยยันต์ฯ ได้พา ด.ช.ชัยยันต์ฯ ออกไปนอกบริเวณวัดเพื่อไปเอาปืนของเล่น จากนั้น ด.ช.ชัยยันต์ฯ ได้หายตัวไปพร้อมกับชายดังกล่าว

5. ลักษณะสภาพที่เกิดเหตุ

5.1 ลักษณะสภาพที่เกิดเหตุโดยทั่วไป บริเวณลานวัดที่ ด.ช.ชัยยันต์ฯ กับพวก เดินเที่ยว และจุดที่ชายไม่ทราบชื่อเข้ามาหยอกล้อ ด.ช.ชัยยันต์ฯ ศาลาวัดที่ชายดังกล่าวใช้หลบนอน , โรงครัวภายในวัดที่ชายดังกล่าวเข้ามากินอาหาร

5.2 ลักษณะสภาพที่เกิดเหตุเฉพาะจุดที่สำคัญในคดี

จุดเหตุเกิดที่ 1 จุดบริเวณเครื่องเล่นสไลเดอร์ภายในวัด ที่ ด.ช.ชัยยันต์ฯ พบชายไม่ทราบชื่อเข้ามาตีสนิทหยอกล้อ ด.ช.ชัยยันต์ฯ และชักชวน ด.ช.ชัยยันต์ฯ และ ด.ช.นุติพงษ์ฯ หลอกว่าจะพาไปเอาปืนเด็กเล่นที่โรงเรียนบ้านปะโค จุดเหตุเกิดที่ 2 เส้นทางเดินออกนอกวัดไปถึงบริเวณสะพานลอยข้ามถนนมิตรภาพ ห่างจากประตูวัดประมาณ 500 เมตร เป็นจุดที่ชายไทยดังกล่าวบอกให้ ด.ช.นุติพงษ์ฯ กลับไปรอ ด.ช.ชัยยันต์ฯ ที่วัด

6. วิธีการและเครื่องมืออุปกรณ์หรือเทคโนโลยีที่ใช้ในการตรวจ

6.1 วิธีการ/เครื่องมือ -

6.2 วิธีการ/เครื่องมือ -

7. ผลการตรวจ ปรากฏพบข้อเท็จจริงและร่องรอยพยานหลักฐานดังต่อไปนี้ คือ

8. สรุปพุทธการณแห่งคดีตามข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ตรวจพบ เมื่อวันที่ 5 มี.ค. 2551 ได้มีชายไทยไม่ทราบชื่ออายุประมาณ 35 – 40 ปี ลักษณะคล้ายคนจรจัด ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง ได้เข้ามาพักอาศัยและกินอาหารภายในวัดทุ่งสว่าง ต่อมาวันที่ 7 มี.ค. 2551 ด.ช.ชัยยันต์ฯ กับเพื่อนอีก 3 คน ได้เข้ามาเที่ยวงานวัดทุ่งสว่าง ชายดังกล่าวได้เข้ามาตีสนิทและหยอกล้อ ใช้มือจับจี๊เอว แสดงความคุ้นเคยกับด.ช.ชัยยันต์ฯ จากนั้นได้ใช้อุปายหลอกล่อลักพาตัว ด.ช.ชัยยันต์ฯ ออกไปจากวัดทุ่งสว่าง และหายตัวไปไม่กลับบ้าน

(ลงชื่อ) พ.ต.ต.

ผู้ตรวจ/บันทึก

(ชานินทร์ อินทร์ทอง)

ตำแหน่ง พนักงานสอบสวน(สบ 2) สถานีตำรวจภูธรกุมภวาปี

วันที่ 12 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551

หมายเหตุ - บันทึกการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุนี้มีแผนที่ แผนที่ และภาพถ่ายของสถานที่

เกิดเหตุประกอบแนบท้าย จำนวน .....แผ่น

บันทึกการประชุมวางแผนการสืบสวน

สำนวนการสืบสวนที่...../.....
คดีอาญาที่...../.....

1. สถานที่ประชุม สถานีตำรวจภูธรภูมิกวาวปี อ.ภูมิกวาวปี จว.อุดรธานี
2. วันเวลาที่ประชุม วันที่ 9 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 09.00 น. ถึงเวลา 12.00 น. รวมเวลา 3 ชม
3. รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม
  - 1) ผกก.สถานีตำรวจภูธรภูมิกวาวปี
  - 2) รอง ผกก.(ป)ฯ
  - 3) รอง ผกก (ส)ฯ
  - 4) พนักงานสอบสวนเจ้าของคดี
  - 5) สว.สส.ฯ
  - 6) สว.ป.ฯ
  - 7) สว.สป.ฯ
  - 8) เจ้าหน้าที่ชุดสืบสวนฯ

4. เรื่องที่ประชุมการวางแผนการสืบสวน

4.1 กรณี ด.ช.ชัยยันต์ อุทัยแสง อายุ 9 ปี อยู่บ้านเลขที่ 54 หมู่ 4 บ้านคำบอน ต.หนองแสงอ.หนองแสง จว.อุดรธานี ได้หายตัวไปขณะไปเที่ยวงานบุญประจำปีวัดทุ่งสว่าง อ.ภูมิกวาวปี จว.อุดรธานี เมื่อวันที่ 7 มี.ค. 2551 เวลา 10.00 – 20.00 น. โดยวันที่ 8 มี.ค. 2551 เวลา 11.30 น. นายสำราญ อุทัยแสง อายุ 62 ปี ซึ่งเป็นปู่ของ ด.ช.ชัยยันต์ฯ เป็นผู้มาแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจช่วยติดตามตัว โดย พ.ต.ต.ธานีรินทร์ อินทร์กอง พนักงานสอบสวน(สบ 2) สถานีตำรวจภูธรภูมิกวาวปี เป็นผู้รับแจ้งข้อมูลคนหายไว้เป็นหลักฐาน เพื่อประกาศสืบหาตัว

4.2 ประเด็นของการหายตัว

- 4.2.1 ประเด็นที่ 1 ด.ช.ชัยยันต์ฯ หนีออกจากบ้านเองหรือไม่
- 4.2.2 ประเด็นที่ 2 ด.ช.ชัยยันต์ฯ ถูกคนร้ายลักพาตัวหรือไม่
- 4.2.3 ประเด็นที่ 3 ด.ช.ชัยยันต์ฯ ถูกผู้ใดทำร้าย หรือเกิดอุบัติเหตุเกี่ยวกับรถ ได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือถึงแก่ความตายหรือไม่

5. ผลการประชุม ผกก.สถานีตำรวจภูธรภูมิกวาวปี มีคำสั่ง

5.1 ให้ พ.ต.ต.ธานีรินทร์ อินทร์กอง พนักงานสอบสวนเจ้าของคดีทำการตรวจสอบหาสาเหตุของการหายตัวไปของ ด.ช.ชัยยันต์ฯ อย่างละเอียด และให้รายงานผลภายใน 5 วัน

5.2 ให้แจ้งข้อมูลและภาพถ่ายของ ด.ช.ชัยยันต์ฯ ให้สายตรวจจักรยานยนต์ , รถยนต์ , สายตรวจตำบล, และจราจร ช่วยติดตามโดยคอยสังเกตหาตัว ด.ช.ชัยยันต์ฯ และประชาสัมพันธ์ให้องค์กรท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ของตนเองช่วยสังเกตและแจ้งเบาะแส

5.3 ให้ พ.ต.ต.ธานีรินทร์ฯ พนักงานสอบสวนฯ เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ตามสื่อ วิทยุชุมชนในเขตพื้นที่ จว.อุดรธานี และ จว.ใกล้เคียง, สื่อโทรทัศน์, สื่อหนังสือพิมพ์ เพื่อให้ประชาชน

ทั้งภายใน จว. และจว.ใกล้เคียง ได้รับทราบข้อมูลและช่วยสังเกต พร้อมแจ้งเบาะแสให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่ที่พบ ด.ช.ชยันต์ฯ อยู่ในทันที เพื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่นั้น ๆ จะได้รับไปทำการตรวจสอบ

5.4 ให้ สว.สส.ฯ ทำการตรวจสอบโรงพยาบาลภายใน จว.และ จว.ใกล้เคียง เพื่อตรวจสอบว่า ด.ช.ชยันต์ฯ ได้รับอุบัติเหตุหรือถูกผู้ใดทำร้ายมารับการรักษัตวหรือถึงแก่ความตายที่โรงพยาบาลดังกล่าวหรือไม่

5.5 ให้ สว.สส.ฯ ทำการประสานงานกับ สถานีตำรวจภูธรต่าง ๆ ภายใน จว. และ จว.ใกล้เคียงว่า ด.ช.ชยันต์ฯ ถูกจับกุมดำเนินคดีอยู่ในท้องที่บ้างหรือไม่

5.6 ให้ สว.สส.ฯ คอยประสานและตรวจสอบข้อมูลกับสถาบันนิติเวชอย่างต่อเนื่อง กรณีเกี่ยวกับศพเด็กชายต่าง ๆ ที่พบหลังจากวันที่ 7 มี.ค. 2551 ที่ไม่ทราบชื่อ และไม่มีญาติ ซึ่งมีอายุใกล้เคียงกับ ด.ช.ชยันต์ฯ หากพบว่ามีศพเด็กชายที่ไม่ทราบชื่อ และไม่มีญาติมีลักษณะใกล้เคียงคล้าย ด.ช.ชยันต์ฯ ให้รีบแจ้งให้พนักงานสอบสวนฯ ทราบ เพื่อดำเนินการตรวจสอบทางนิติวิทยาศาสตร์ต่อไป

5.7 ให้ ด.ต.....ผ.หมู่ งานสืบสวน สถานีตำรวจภูธรกุมภวาปี เป็นผู้รับผิดชอบในการสืบสวนหาตัว ด.ช.ชยันต์ฯ และให้ไปที่บ้านของ ด.ช.ชยันต์ฯ เพื่อเยี่ยมเยียนให้กำลังใจบิดามารดาของ ด.ช.ชยันต์ฯ สืบหาข้อมูลเกี่ยวกับความประพฤติและสภาพความเป็นอยู่ภายในบ้านว่ามีปัญหาอะไรกับคนในบ้านหรือคนนอกบ้านบ้างหรือไม่ ปัญหาเรื่องอะไร อีกทั้งคอยแจ้งความคืบหน้าในการสืบสวนหาตัว ด.ช.ชยันต์ฯ ให้กับบิดามารดาของ ด.ช.ชยันต์ฯ ทราบทุกระยะ 7 วัน, 15 วัน, 1 เดือน, 2 เดือน และ 3 เดือน

(ลงชื่อ) พ.ต.ต.

ผู้บันทึก

(ธานินทร์ อินทร์ทอง)

ตำแหน่ง พนักงานสอบสวน(สบ. 2) สถานีตำรวจภูธรกุมภวาปี

วันที่ 9 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551

บันทึกการสืบสวน

สำนวนการสืบสวนที่...../.....
คดีอาญาที่...../.....

1. วันเวลาที่ปฏิบัติ วันที่ 25 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551 เวลา 06.00 น.ถึงวันที่ 25 มี.ค. 2551 เวลา 12.00 น.

2. รายชื่อผู้ปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ชุดสืบสวน สถานีตำรวจภูธรกุมภวาปี

3. สถานที่ปฏิบัติ 1) บริเวณวัดทุ่งสว่าง ต.ปะโค อ.กุมภวาปี จ.อุดรธานี

4. รายละเอียดการปฏิบัติ

เจ้าหน้าที่ชุดสืบสวน สถานีตำรวจภูธรกุมภวาปี ได้เดินทางไปทำการสืบสวนหาข่าวที่วัดทุ่งสว่าง เพื่อหาข่าวเกี่ยวกับชายไทยไม่ทราบชื่อที่ลักพา ด.ช.ชัยยันต์ฯ ไปจากวัดทุ่งสว่าง เหตุเกิดเมื่อวันที่ 7 มี.ค. 2551 และนำภาพสเก็ตช์ผู้ต้องสงสัยมาหาข่าวบริเวณพื้นที่ใกล้เคียงกับวัด

5. ผลการปฏิบัติ จากการสำรวจศาลาวัดซึ่งเป็นจุดที่ผู้ต้องสงสัยในคดีนี้ใช้เป็นที่หลบนอนก่อนเกิดเหตุปรากฏว่าพบ

5.1 พบกระเป๋าสีเสื้อผ้าสีดำ ภายในกระเป๋ามีเสื้อผ้า วางอยู่ภายในศาลาวัด ไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของ

5.2 พบภรรยาโรงพยาบาลขอนแก่น ระบุชื่อ นายจำเริญ อินทรสมบัติ ที่ชองยา โดยพบอยู่ในกระเป๋าสีเสื้อผ้า ตามข้อ 5.1

5.3 จากการตรวจสอบเสื้อผ้าที่พบภายในกระเป๋าดังกล่าว และนำไปให้พยานดู พยานยืนยันว่า เสื้อผ้างดงกล่าว ชายไทยที่พา ด.ช.ชัยยันต์ฯ ไป ได้เคยสวมใส่อยู่ในระหว่างที่พักอาศัยอยู่ในวัด ตั้งแต่วันที่ 5 มี.ค.2551

5.4 ได้ตรวจสอบข้อมูลภาพถ่ายทางทะเบียนราษฎรของนายจำเริญ อินทรสมบัติ ตามรายชื่อที่ระบุไว้ที่ชองยา ปรากฏภาพถ่ายคล้ายกับภาพสเก็ตช์ของชายไทยที่พา ด.ช.ชัยยันต์ฯ ออกไปจากวัด

5.5 ได้นำภาพถ่ายทางทะเบียนราษฎรของ นายจำเริญฯ ไปให้พยาน คือ ด.ช.นุติพงษ์ หรือฟ ร็องซ์ โพธิ์ญาณ, ด.ช.ณัฐพงศ์ หรือโน้ ไชยวรรณ และ ด.ช.ชนนชัย หรือโด้ง เอกตาแสง ยืนยันว่าเป็นภาพของชายไทยที่พา ด.ช.ชัยยันต์ฯ ออกไปจากวัด

(ลงชื่อ) ด.ต.

ผู้ตรวจบันทึก

(.....)

ตำแหน่ง ผบ.หมู่ ชุดสืบสวน สถานีตำรวจภูธรกุมภวาปี

วันที่ 25 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2551

หมายเหตุ - บันทึกการสืบสวนนี้มีเอกสารหลักฐานและภาพถ่ายประกอบแนบท้ายด้วย

จำนวน .....แผ่น

4. ผู้เสียหายที่ 1 ชื่อ ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี
บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
โทร (บ้าน).....โทร. (มือถือ).....โทร. (ที่ทำงาน).....
(ไม่บาดเจ็บ / บาดเจ็บ / ตาย)

5. พฤติการณ์แห่งการกระทำผิด คือ.....

.....
.....

6. รายละเอียดการจับกุมผู้ต้องหา คือ.....

.....
.....

7. ประวัติการกระทำผิดก่อนหน้าคดีนี้ :

คดีที่ 1

ข้อหาที่ 1.....

.....

ข้อหาที่ 2.....

.....

ฯลฯ

เหตุเกิดเมื่อ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลาประมาณ.....น.
สถานที่เกิดเหตุ.....ซอย.....ถนน.....ตำบล/
แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ผู้ร่วมกระทำผิด จำนวน.....คน คือ

1) นาย.....อายุ.....ปี(ถูกจับแล้ว/หลบหนี)

ผู้เสียหายที่ 1 ชื่อ ชื่อสกุล.....
อายุ.....ปี บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ซอย.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
โทร (บ้าน).....โทร. (มือถือ).....โทร.....
(ที่ทำงาน).....(ไม่บาดเจ็บ / บาดเจ็บ / ตาย)   ฯลฯ

8. พฤติการณ์แห่งการกระทำผิด คือ.....

.....
.....

รายละเอียดการจับกุมผู้ต้องหา คือ.....

.....
.....

ผลคดี คือ.....

9. ข้อมูลส่วนตัวอื่น ๆ

9.1 ที่พักอาศัย บ้านเลขที่.....หมู่ที่ .....ซอย.....
ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

9.2 บิดา ชื่อ.....อายุ.....ปี (ยังมีชีวิตอยู่/
ตาย)อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่ .....ซอย.....ถนน.....ตำบล/
แขวง..... อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

9.3 มารดา ชื่อ.....อายุ.....ปี (ยังมี
ชีวิตอยู่/ตาย)อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่ .....ซอย.....ถนน.....ตำบล/
แขวง..... อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

9.4 สามี/ภรรยา ชื่อ.....อายุ.....ปี
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่ .....ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/
เขต.....จังหวัด.....มีบุตร.....คน

9.5 แหล่งมั่วสุม / สถานที่ชอบเที่ยวเตร่ / พักพิง.....
.....

บันทึกการตรวจสอบข้อมูลการคุมขัง/จำคุกจำเลย

สำนวนการสืบสวนที่...../.....
คดีอาญาที่...../.....

1. ชื่อ นามสกุล ผู้ต้องหา/จำเลย.....ผู้ต้องหา/จำเลยที่.....
2. ถูกคุมขังอยู่ที่.....โดยหมายขังของศาล.....
ที่...../.....เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
และครบกำหนดขังในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
3. ถูกจำคุกอยู่ที่.....โดยหมายขังของศาล.....
ที่...../.....เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เป็นระยะเวลา.....
และพ้นโทษจำคุกในวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ฯลฯ
(กรณีมีการย้ายเรือนจำ ให้ระบุข้อมูลทุกแห่งจนถึงปัจจุบัน)
4. ที่อยู่ของผู้ต้องขังระบุไว้เป็นที่พักอาศัยภายหลังพ้นโทษคือ บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/
เขต.....จังหวัด.....

(ลงชื่อ) (ยศ).....ผู้บันทึก
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกคำให้การในชั้นสืบสวนของผู้เสียหาย หรือ พยาน

บันทึกการให้ถ้อยคำของ ด.ช.นุติพงษ์ หรือฟรังค์ โพธิ์ญาณ์

สถานที่บันทึก วัดทุ่งสว่าง

วันที่ 12 มีนาคม 2551

วันนี้(9 มี.ค.2551) เวลาประมาณ 14.00 น.เจ้าหน้าที่ตำรวจนำโดย .....สว.สป. สกน.ตำรวจภูธรภูมภิบาล และเจ้าหน้าที่ชุดสืบสวนปราบปราม ได้ร่วมกันซักถาม ด.ช.นุติพงษ์ หรือฟรังค์ โพธิ์ญาณ์ อายุ 10 ปี อยู่บ้านเลขที่ 5 หมู่ 7 ต.ปะโค อ.กุมภวาปี จ.อุดรธานี

ทำการซักถามและบันทึกคำให้การ โดยแจ้งให้ทราบว่าถ้อยคำที่ให้การสามารถใช้เป็น พยานหลักฐานในชั้นสอบสวนและชั้นพิจารณาคดีในชั้นศาล โดยมีได้ขู่ว่าจะเจอ ห่วงใจ หลอกลวง หรือให้สัญญาด้วย ประการใดๆ และทำร้ายร่างกายผู้หนึ่งผู้ใดได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจเพื่อให้ถ้อยคำ ซึ่งสมควรใจให้ถ้อยคำ ดังนี้

ถาม มีชื่อ ที่อยู่ ที่ใด ปัจจุบันพักอาศัยอยู่ที่ใด ประกอบอาชีพอะไร

ตอบ ข้ามีชื่อ ที่อยู่ตามบ้านเลขที่ดังกล่าว ปัจจุบันพักอยู่กับบิดา มารดาที่บ้านเลขที่ ดังกล่าวเช่นกัน กำลังเรียนหนังสืออยู่ชั้น ป.6 รร.บ้านปะโค อ.กุมภวาปี จ.อุดรธานี

ถาม เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้อย่างไร

ตอบ เมื่อวันที่ 7 มี.ค.2551 เวลาประมาณ 10.00 น.ข้าพเจ้าพร้อมด้วย ด.ช.ชัยยันต์ หรืออัน อุตัยแสง ด.ช.ณัฐพงศ์ หรือโน ไชยวรรณ ด.ช.ธนชัย หรือโด่ง เอกตาแสง ได้พากันเที่ยวงานบุญประจำปีวัด ทุ่งสว่าง ช่วงบ่ายข้าพเจ้ากับพวกได้ซื้ออาหาร ลูกชิ้นปิ้งรับประทานกันที่กุฏิวัด ต่อมาเวลาประมาณ 17.00 น.พระ สุนทร วันทะโย ก็บอกให้พวกข้าพเจ้ากลับบ้านเพื่อเตรียมตัวมาดูหมอลำ แต่เมื่อพวกข้าพเจ้าออกมาจากกุฏิวัดแล้ว ได้มาดูเครื่องเล่นสไลเดอร์ภายในวัด ขณะนั้นได้มีชายคนหนึ่งอายุประมาณ 35-40 ปี ได้เข้ามาตีสนิท หยอก ล้อเล่นกับ ด.ช.ชัยยันต์ และก็ได้ชักชวนให้ไปเอาปืนของเล่นที่โรงเรียนบ้านปะโค โดยได้พา ด.ช.ชัยยันต์ และ ข้าพเจ้าออกไปนอกวัด แต่เมื่อไปถึงสะพานลอย ชายดังกล่าวได้บอกให้ข้าพเจ้าไปรอที่วัด และจะเอาปืนของเล่นมาฝาก ให้กับข้าพเจ้าทุกคน ส่วนชายดังกล่าวได้พา ด.ช.ชัยยันต์ไป และก็ไม่กลับมาอีกเลย ข้าพเจ้าดูภาพถ่ายและภาพ สเก็ตซ์ แล้วเป็นบุคคลเดียวกับกับที่พา ด.ช.ชัยยันต์หายไป

อ่านให้ฟังรับรองว่าถูกต้อง

สามเณรธีระศักดิ์ พรหมพลเมือง

ผู้ให้ถ้อยคำ/พยาน

พ.ต.ท ..... ซักถาม

ด.ต..... พิมพ์/อ่าน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
รายงานการสืบสวน

คดีสืบสวนที่ /
วันที่ เดือน พ.ศ.

เสนอ
คดีอาญาที่ ของสถานีตำรวจ
พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ

ผู้กล่าวหา คดีระหว่าง
ผู้ต้องหา ข้อหา
วันเวลาเกิดเหตุ
ที่เกิดเหตุ
ราคาทรัพย์สินที่ถูกประทุษร้าย

บาดแผล
วันเวลาที่เริ่มดำเนินการสืบสวน วันที่ เดือน พ.ศ. เวลา
น.

วันเวลาที่เสร็จสิ้นการสืบสวน วันที่ เดือน พ.ศ. เวลา น.
วันเวลาในการสืบสวน วัน ตั้งแต่วันที่ เดือน พ.ศ.
ถึงวันที่ เดือน พ.ศ.

ผลการสืบสวน คดีนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน ได้ดำเนินการสืบสวนแล้ว มีพยานหลักฐานตามควรว่าได้
กระทำความผิด เห็นควรขออนุมัติศาลออกหมายจับมาดำเนินคดีตามกฎหมาย (จากการสืบสวนยังไม่ทราบว่า
ผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด)

การปฏิบัติและผลการสืบสวน

(การปฏิบัตินั้นให้กล่าวถึงลำดับขั้นตอนการสืบสวน ส่วนผลการสืบสวนให้อ้างพยานบุคคลพยานเอกสาร และพยานวัตถุ พร้อมเหตุผลประกอบการพิจารณา)

ก. การปฏิบัติ

1. ผู้รับผิดชอบการสืบสวน

ชื่อ ตำแหน่ง สังกัด

2. ผู้ร่วมสืบสวน

ชื่อ ตำแหน่ง สังกัด

ชื่อ ตำแหน่ง สังกัด

ชื่อ ตำแหน่ง สังกัด

3. การดำเนินการสืบสวน

3.1 วันเวลารับแจ้งเหตุ วันที่ เดือน พ.ศ. เวลา น.

3.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนที่ร่วมไปทำการสืบสวนบริเวณที่เกิดเหตุ มีดังนี้

3.2.1

3.2.2

3.2.3

3.2.4

3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กล่าวหา / เสียหาย

3.3.1 ชื่อ อายุ ปี อาชีพ

ที่อยู่ โทรศัพท์

ที่ทำงาน โทรศัพท์

ที่สะดวก ติดต่อ

จากการซักถามได้ความว่า.....

ข. ผลการสืบสวน

คดีนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน ได้ร่วมกันดำเนินการสืบสวนหาพยานหลักฐาน

ทั้งพยานบุคคลพยานเอกสารและพยานวัตถุแล้วมีพยานหลักฐานพอสมควรน่าเชื่อได้ว่าเป็นผู้(จ้าง วาน ใช้) ให้ฆ่าจนถึงแก่ความตายโดยมีพยานหลักฐานยืนยัน ดังนี้

1. พยานบุคคล ยืนยันว่า

2. พยานบุคคล ยืนยันว่า

3. พยานบุคคล

ยืนยันว่า

จึงเสนอความเห็นพร้อมสำเนาการสืบสวนมายังพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในคดีนี้มาเพื่อ
พิจารณา และดำเนินการขออนุมัติออกหมายจับ / หมายค้น
เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป รวมเอกสาร จำนวน ..... แผ่น

(ลงชื่อ)

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ข

แบบแจ้งรูปพรรณเกี่ยวกับคนหายพลัดหลง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
แบบแจ้งรูปพรรณคนหาย

รูปถ่าย
คนหาย

สถานีตำรวจ ..... อำเภอ..... จังหวัด.....
คนหายเลขที่..... ปจว. ข้อ ..... รับแจ้งวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... น.
คนหายเมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... น.
ชื่อผู้นำความแจ้ง..... เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน, ซอย..... ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... โทรศัพท์..... โทรสาร.....
เกี่ยวข้องกับผู้หายโดยเป็น ☐ บิดา, ☐ มารดา, ☐ พี่น้อง, ☐ญาติ, ☐ เพื่อน, ☐ นายจ้าง, ☐ บุคคลอื่น,

รายละเอียดคนหาย	ชาติ	การศึกษา	อาชีพ
ชื่อจริง..... อายุ..... ปี	☐ ไทย	☐ ไม่มี	☐ นักเรียน/นักศึกษา
ชื่อแฝง.....	☐ จีน	☐ ป.๑-๖	☐ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย
วัน เดือน ปี เกิด.....	☐	☐ ม.๑-๓	☐ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
หมายเลขประจำตัวประชาชน.....	☐	☐ ม.๔-๖	☐ ไม่มีอาชีพ
	☐	☐ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	☐ .....

ชื่อบิดา, มารดาคนหาย ..... ชื่อญาติ..... ชื่อเพื่อนสนิท.....
ภูมิลาเนาเดิมก่อนหาย เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน, ซอย..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
ภูมิลาเนาขณะหาย เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน, ซอย..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด.....
รูปพรรณคนหาย

รูปร่าง	ส่วนสูง	ผิวเนื้อ	ใบหน้า	ศีรษะ	ผม
☐ เตี้ย	☐ ไม่ถึง ๑๐๐ ซม.	☐ ขาว	☐ กลม	☐ โด	☐ ดำ
☐ สูง	☐ ๑๐๐ - ๑๒๐ ซม.	☐ ขาวเหลือง	☐ รูปไข่	☐ เล็ก	☐ แดง
☐ สั้นทัด	☐ ๑๒๑ - ๑๔๐ ซม.	☐ ดำ	☐ ยาว	☐ ทุย	☐ สั้น
☐ อ้วน	☐ ๑๔๑ - ๑๖๐ ซม.	☐ ดำแดง	☐ สามเหลี่ยม	☐ โหนก	☐ ยาว
☐ ผอม	☐ เกิน ๑๖๐ ซม.		☐ สี่เหลี่ยม	☐ แหลม	☐ ดัด
หู	คิ้ว	ตา	จมูก	ริมฝีปาก	คาง
☐ กลม	☐ ดก	☐ โด	☐ เขตรัน	☐ หนา	☐ ยื่น
☐ สามเหลี่ยม	☐ บาง	☐ พอง	☐ เล็ก	☐ บาง	☐ สั้น
☐ สี่เหลี่ยม	☐ คิ้วต่อ	☐ เล็ก	☐ ใหญ่	☐ ยื่นบน, เขตรัน	☐ ป้าน
☐ กาง	☐ โคน	☐ ลึก	☐	☐ ยื่นล่าง, แบน	☐ เหลี่ยม
☐ ยาน	☐	☐ ชันเดียว	☐	☐	☐ นุ่ม

สำเนียงพูด ☐ เหนือ ☐ ใต้ ☐ อีสาน ☐ กลาง
ตำหนิหรือแผลเป็น.....
ลายสัก.....
ลักษณะพิการและนิสัยที่เห็นได้ชัด.....
ก่อนหายมีสาเหตุ..... สถานที่ควรสืบ.....
เครื่องแต่งกายเมื่อวันที่ยาไป..... ทรัพย์สินของที่นำติดตัวไป.....
สันนิษฐานว่าหายไ้โดย ☐ สมครใจ, ☐ ถูกล่อลวง, ☐ เป็นอันตราย, ☐ หลงทาง, ☐ ลักพา, ☐ การเมือง
พบตัวแล้วให้ส่งตัวไป..... ผู้รับผิดชอบในการสืบสวนติดตาม.....
ลงชื่อพนักงานสอบสวน.....

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
แบบแจ้งผลการได้ตัวคนหายคืน

รูปถ่าย
คนหายได้คืน

สถานีตำรวจ ..... อำเภอ..... จังหวัด.....
คนได้คืนเลขที่..... ปจว. ข้อ ..... รับแจ้งวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... น.
ชื่อคนได้คืน..... ได้คืนเมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....
คนได้คืนรายนี้ได้แจ้งความหายไว้ที่สถานีตำรวจ..... อำเภอ..... จังหวัด.....
ตามทะเบียนคนหายเลขที่..... เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... น.
ชื่อผู้นำความแจ้ง..... เลขที่..... หมู่ที่..... ถนน, ซอย.....
ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

เหตุที่พบตัว	☐ เจ้าหน้าที่ตามพบ	☐ กลับมาเอง
	☐ ผู้ปกครองตามพบ	☐ คนหายแจ้งข่าว
	☐ มีผู้นำส่ง	☐ อื่นๆ.....

สถานที่พบตัว	☐ โรงแรม	☐ บ้านญาติ
	☐ สถานบริการ	☐ บ้านเพื่อน
	☐ วัด	☐ บ้านผู้แจ้ง
	☐ โรงพยาบาล	☐ เรือร่อน
	☐ สวนสาธารณะ	☐ อื่นๆ.....

เหตุที่หายไปเนื่องจาก	☐ ถูกล่อลวง	☐ คับแค้นในครอบครัว
	☐ ได้รับอันตราย	☐ ไปทำงานทำ
	☐ หลงทาง, พลัดหลง	☐ ไปต่างจังหวัด
	☐ ลักพา	☐ กลับไปอยู่บ้านเดิม
	☐ ต้องคดี	☐ ไปมีครอบครัว
	☐ สติฟ้นเพื่อน, วิกัลจริต	☐ อื่นๆ.....

ให้แจ้งถึงพฤติการณ์รายละเอียดของเหตุที่หายจนได้พบตัวคืนมา.....

พนักงานสอบสวนได้ดำเนินการในเรื่องนี้ไปแล้วอย่างไร กับใคร และในข้อหาอะไร.....

ได้อบรมสั่งสอนคนได้คืนอย่างไรบ้าง.....

หมายเหตุ.....

(ลงชื่อ).....พนักงานสอบสวน
(.....)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
แบบแจ้งการสืบสวนติดตามคนหาย

สถานีตำรวจ ..... อำเภอ..... จังหวัด.....
คนหายเลขที่..... ชื่อ..... รับแจ้งวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ผู้รับผิดชอบในการสืบสวนติดตาม.....

เยี่ยมผู้ปกครองคนหาย.....

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... ปจว. ขออกไป..... ขอกลับ.....

" ๒ " ..... " ..... " ..... " ..... " .....

" ๓ " ..... " ..... " ..... " ..... " .....

" ๔ " ..... " ..... " ..... " ..... " .....

" ๕ " ..... " ..... " ..... " ..... " .....

รายละเอียดในการสืบสวนติดตาม.....

ครั้งที่ ๑ .....
.....
.....

" ๒ .....
.....
.....

" ๓ .....
.....
.....

" ๔ .....
.....
.....

" ๕ .....
.....
.....

หมายเหตุ.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

หัวหน้าพนักงานสอบสวน

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ประกาศ กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ฉบับที่ 291/2544

เรื่อง สืบหาคนหายพลัดหลง

.....

ด้วย กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้รับแจ้งรูปพรรณคนหายพลัดหลง จากพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ เพื่อออกประกาศสืบหาคนหายพลัดหลง ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะที่ 14 บทที่ 3 ดังนี้

คำนำหน้า พญ.

ชื่อ ผัสพร

ชื่อสกุล

บุญเกษมสันติ

ชื่ออื่น

ชื่อสกุลอื่น

ชื่ออังกฤษ

เพศ หญิง เชื้อชาติ ไทย

สัญชาติ ไทย เกิดวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2496

การศึกษา

อาชีพ รับราชการ

การแต่งกาย

ส่วนสูง

ชม. น้ำหนัก

กก. รูปร่าง ผอม

ผิว ขาว

ผม ดำ

ตา โด

คำหยา

ลายสัก

ลักษณะพิการ

วันเดือนปีที่หาย 21 กุมภาพันธ์ 2544

เวลา น.

ถึง 21 กุมภาพันธ์ 2544

เวลา น.

สถานที่หาย 700/5 แขวงมักกะสัน

อำเภอ ราชเทวี

จังหวัด กรุงเทพฯ

ข้อสันนิษฐานการหาย

สถานที่ควรสืบ

เลขที่คนหาย 271/2544 ของ สน.พญาไท บก.น.1

พ.ง.ศ.ผู้รับผิดชอบ พ.ต.ท.ดำรงศักดิ์ เพ็ชรสุ

กองทะเบียนประวัติอาชญากร จึงขอประกาศให้ทราบทั่วกันและให้ทุกหน่วยงานช่วยติดตามสืบหา หากผู้ใดพบเห็น หรือรับตัวไว้ หรือทราบแหล่ง/สถานที่อยู่ของคนหายพลัดหลงข้างต้น ขอให้รีบแจ้งพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือ กองทะเบียนประวัติอาชญากร เพื่อดำเนินการต่อไป

ประกาศ ณ วันที่ 6 มีนาคม

พันตำรวจเอก

(บัญชา จารุจารัต)

รองผู้บังคับการฯ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร

งาน 4 กองกำกับการ 1

กองทะเบียนประวัติอาชญากร

โทร. 2051350

ประกาศ กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ฉบับที่ 53/2544

เรื่อง ถอนประกาศสืบหาคนหายพลัดหลงได้พบตัวคืน

.....

ตามที่ กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ออกประกาศสืบหาคนหายพลัดหลง เพื่อให้ทุกหน่วยงานติดตามสืบหาไว้ นั้น บัดนี้ พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ ได้แจ้งการพบตัวคนหายพลัดหลงคืนแล้ว ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

- 1) คำนำหน้า นาย ชื่อตัว : ยุทธนา ชื่อสกุล : ไชยวาทีน
ชื่อภาษาอังกฤษ :

เลขคนหายที่ : 190/2543 ของ สถานีตำรวจภูธร.เมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

ตามประกาศสืบหายเดิมฉบับที่ : 210/2543 ลง : สถานีตำรวจภูธร.เมืองลำปาง จังหวัด

ลำปาง

วันที่พบตัว/ได้คืน : 31 มกราคม 2544 สาเหตุที่หายไป : ได้รับอันตราย

กองทะเบียนประวัติอาชญากร จึงขอแจ้งถอนรายชื่อคนหายพลัดหลงตามประกาศสืบหาย เดิมข้างต้น เพื่อให้ทราบทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2544

พันตำรวจเอก

(บัญชา จารุจารีต)

รองผู้บังคับการฯ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร

งาน 4 กองกำกับการ 1

กองทะเบียนประวัติอาชญากร

โทร. 2051350